BENEDICTI

PAPÆ XIV.

BULLARIUM.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI

PAPÆ XIV.

BULLARIUM.

TOMUS SECUNDUS,

IN QUO CONTINENTUR CONSTITUTIONES, EPISTOLÆ, ALIAQUE EDITA AB ANNO MDCCXLVI. USQUE AD TOTUM ANNUM MDCCXLVIII.

Volumen 6.

CUM APPENDICE.

EDITIO NOVA, SUMMO STUDIO CASTIGATA.

MECHLINIÆ,

Typis P.-J. Hanicq, typographi Celsiss. Domini *Principis de Mean*, Archiepiscopi Mechliniensis.

Superiorum permissu. — 1827.

Anno 1748.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

CONSTITUTIONES, EPISTOLÆ etc.

SUPER OPERIBUS XLVI.

Vener. Sorori MARIÆ A JESU DE AGREDA attributis sub titulo: *Mystica Civitas Dei, et Miraculum Divinæ Omnipotentiæ*.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecto Filio Fr. Raphaëli a Lugagnano Ministro Generali Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum.

Dilecte Fili Noster, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pontifici nomine Regum Catholici, et Neapo.

POSTULATUM studiosissime apud Nos fuit a bonæ mem. Trojano Presbytero S. R. E. Cardinali de Aquaviva nuncupato, tum nomine Carissimorum in Christo Filiorum Nostrorum

PONT. A. VIII. lis postulatur, ut ad examen Operum Servæ Dei procederetur.

Hispaniarum Catholici, et utriusque Siciliæ Regum Illustrium, quorum negotiis apud Nos, et Apostolicam Sedem agendis præerat, tum etiam pro munere Protectoris Vestri Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia, quod ipse gerebat, ut suprema manus imponeretur examini Operis, cujus titulus est: *Mystica Civitas Dei, et Miraculum Divinæ Omnipotentiæ;* quod scriptum asseritur a Venerabili Ancilla Dei Sorore MARIA A JESU DE AGREDA: cujus nimirum examinis prolatio impedimentum afferebat Judicio super ipsius Ancillæ Dei Beatificatione, et Canonizatione jamdudum feliciter instituto; Quum et juridicæ Inquisitiones de illius Vita, Virtutibus, et Miraculis in genere, auctoritate Ordinaria jam fuissent peractæ, et Commissio Causæ compluribus abhinc annis a Romano Pontifice signata, Sententia super non Cultu jam approbata, et novus etiam Apostolica auctoritate Processus confectus fuisset, in quo examinati fuerant Testes, senio aut valetudine affecti, de quibus timeri poterat, ne ex hac vita migrarent, antequam integer Processus super ipsius Ancillæ Dei Virtutibus, et Miraculis in specie, eadem auctoritate Apostolica compleretur.

Status illius Causæ pro Beatificatione refertur.

Et decreta super operibus ei attributis edita enarrantur.

Acceptis hujusmodi precibus, statim, pro hujus generis negotiorum cognitione a Nobis acquisita, dum in ipsis assidue tractandis totos quadraginta septem annos versati sumus, memoriæ Nobis occurrit Decretum de Præfato Libro a Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, et Universalis Inquisitionis die XXVI. Junii Anni MDCLXXXI. editum; novumque ejusdem Libri examen a venerabilis memoriæ Prædecessore Nostro Innocentio Papa XI. cujus temporibus Decretum illud prodiit, demandatum Congregationi Particulari Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium ad hunc effectum ab Ipso deputatorum; quibus a felicis recordationis Prædecessoribus pariter Nostris Innocentio Papa XII. et Clemente item XII. alii subrogati fuerunt, qui

ejusmodi examen explerent; tum etiam novissimum ipsius Clementis Decessoris Decretum, quo prædicti Operis censuram iterum remisit eidem Sanctæ Inquisitionis Generali Congregationi; absque eo quod, vel ab ulla ex Congregationibus particularibus, ut supra, deputatis, vel a præfata Generali Congregatione, post Decretum anno MDCLXXXI. editum, examen hujusmodi nedum absolutum, sed nec inceptum unquam extiterit; nec enim formalis examinis, multoque minus captæ resolutionis nomen meretur quidquid gestum est in Particulari Congregatione habita die II. Januarii MDCCXXXIV. Qua de re statim cogitavimus hujusmodi judicium a Congregatione Sancti Officii avocare, et peculiari Congregationi Sacrorum Rituum, ex aliquibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ac nonnullis Sacræ Theologiæ Professoribus a Nobis deputandis conflatæ, et coram Nobismetipsis habendæ, novo consilio committere. Hujus autem avocationis novæque Commissionis decernendæ Causa in eo a Nobis statuta fuit, quod animadvertimus, præfati Operis examen, tam illud nempe, quod anno MDCLXXXI. peractum fuerat, quam illud, quod aut in Congregationibus particularibus a prælaudatis Prædecessoribus deputatis, aut in ipsa Generali Congregatione Sancti Officii, juxta novissimum Clementis Decessoris Decretum, fieri debebat; ad hoc dumtaxat institutum fuisse, ut videretur, an ipsum Opus licite, et utiliter a Fidelibus legi, retineri, ac Typis impressum præ manibus haberi posset; At vero instantiæ a præfato Cardinali de Aquaviva, nominibus, quibus diximus, Nobis exhibitæ, eo potissimum tendebant, ut examen Operis fieret ejusmodi, quale ad progressum Causæ Beatificationis, et Canonizationis Ancillæ Dei necessarium esse dignoscitur, quo in casu examen ipsum privative spectat ad Congregationem Sacrorum Rituum, ut colligitur ex Decretis sanctæ memoriæ

Anno 1748.

Pontif. avocat dictorum Operum, et Scriptorum judicium illudque remittit particulari Sacr. Rituum Congregationi.

PONT. A. VIII.

Ratio hujus avocationis, et remissionis adducitur.

Urbani Papæ VIII. quæ habent : *Non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales Libri diligenter in Sacra Congregatione* (loquitur de Congregatione Sacrorum Rituum) *examinentur.* Hinc est, quod licet Venerabilis Servus Dei Robertus Cardinalis Bellarminus præclaros suos Controversiarum libros, non sine præviis approbationibus et permissionibus, vivens in lucem emiserit; iidemque libri, post Typographicas editiones, in Congregatione Indicis novo examini subjecti fuerint : Cum tamen actum fuerit de promovenda Causa Beatificationis, et Canonizationis ejusdem Servi Dei, necesse omnino fuit Postulatoribus eosdem Libros, unà cum aliis illius Scriptis, iterum exhibere in præfata Congregatione Sacrorum Rituum examinandos; ut ipsi adnotavimus in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 2. *cap.* 26. *num.* 2. ad quod Opus ideo Nos referimus; propterea quod in eo concinnando, præcipuam diuturni gravisque laboris operam impendimus in exponenda praxi, quæ ab ipsa Sacrorum Rituum Congregatione in Causis Beatificationis Servorum Dei, et Beatorum Canonizationis provide constituta, inconcusse observatur.

Congregationis Sac. Rituum distinctio.

Hæc sane Congregatio (quod te latere non arbitramur), prætermissis aliis divisionibus, quæ ad rem præsentem non pertinent, distinguitur in Generalem, et Ordinariam. Et Generali quidem intervenit Summus Pontifex, unà cum Cardinalibus, quotquot eidem Congregationi adscripti sunt, omnibusque ipsius Congregationis Consultoribus; atque in ea agitur de Servorum Dei Virtutibus, Martyrio, aut Miraculis recognoscendis, et approbandis. Ordinariam vero constituunt soli Cardinales cum ipsius Congregationis Secretario, cum Protonotario Apostolico, et Promotore Fidei; atque in hac, præter cætera, agitur etiam de revisione Operum conscriptorum a Servis Dei, quorum Beatificatio promovetur, quæ revisio sequenti

methodo peragitur. Cardinalis Causæ Relator, seu Ponens, ut vocant, unum aut plures, pro suo arbitrio, Theologos deputat hujusmodi Operum Revisores, qui censuram suam scripto exaratam ad ipsum deferunt; ipse vero illam præfatæ Congregationi Ordinariæ repræsentat. At ubi gravioris momenti difficultates vertantur, ac potissimum ubi Revisorum judicia inter se non conveniant, mos est, ut hujusmodi Revisorum censuræ singulis Cardinalibus expendendæ transmittantur, aliquando etiam in Breviarium accurate redactæ, Postulatoribus Causæ communicentur, ut ipsi difficultates excitatas cognoscant, iisque per opportunas responsiones satisfacere curent. Ac demum omnibus in Congregatione perpensis, quæcumque capta fuerit resolutio, per ipsius Congregationis Secretarium refertur Summo Pontifici, ad quem pertinet, eam judicio suo comprobare; ut latius videri potest in præcitato Nostro Opere *lib. 2. cap. 27. num. 9. et 10.*

ANNO 1748. Et stylus in examinandis scriptis Servorum Dei.

Ad tramites hujus methodi et consuetudinis, revisio Operis de Mystica Civitate Dei præfatæ Congregationi Sacrorum Rituum Ordinariæ committi debuisset. Nos autem, ut majori Judicii celeritati consuleremus, ex eadem Rituum Congregatione, quatuor dumtaxat Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales selegimus, duos nimirum in Canonica facultate apprime versatos, scilicet Venerabilem Fratrem Nostrum Antonium Xaverium Episcopum Prænestinum, *Gentili*, ac Dilectum Filium Nostrum Albertum Tituli S. Mariæ de Pace Presbyterum, *Cavalchini*, duosque alios Sacræ Theologiæ Magistros, Dilectos pariter Filios Nostros Presbyteros, Fortunatum Tituli Sancti Matthæi in Merulana, *Tamburrini*, et Joachimum Tituli Sanctæ Crucis in Hierusalem, *Besozzi*, respective nuncupatos; quibus, ut ea impleremus, quæ fieri potuissent a Cardinali Ponente hujus Causæ, si ea in ordinaria Sacrorum Rituum Congregatione proponeretur, adjunximus Dilectos Filios Antonium Galli Ab-

Pont. ad consulendum celeritati, ex eadem Congregatione selegit quatuor Cardinales.

Et quatuor Theologos revisores deputavit

PONT. A. VIII.

batem Canonicorum Regularium Sanctissimi Salvatoris, Joannem Franciscum Baldini Clericum Regularem Congregationis Somaschæ, Thomam Sergium Presbyterum Congregationis Piorum Operariorum, et Cælestinum Orlandi Abbatem Monachorum Congregationis Cælestinæ, qui ipsius Operis discussioni, et examini incumberent; hujus autem Congregationis Particularis Secretarium deputavimus Dilectum Filium Magistrum Ludovicum de Valentibus Promotorem Fidei; cui mandavimus etiam, ut difficultates omnes in præfato Opere animadversas Postulatoribus in scriptis ederet, ut hi suas responsiones ad singula comparare, atque exhibere possent; Quæ omnia a prædictis respective peracta, et juxta mentem nostram expleta fuerunt. Ipsi præterea Nostram universo judicio diligentiam, atque Operam præstare, quantumvis innumeris aliis gravissimisque negotiis oppressi, non detrectavimus, jubentes, omnia Nobis legenda, ac perpendenda afferri, nec nisi coram Nobismetipsis Congregationem deputatam cogi debere; quod factum fuit. Nomina vero Theologorum ad præfatum examen deputatorum palam edicere non recusavimus, licet non ignoraremus, apud Congregationem Ordinariam Sacrorum Rituum in more esse, ut similibus in casibus eorum nomina silentio tegat; quo eos ab omni molestia, aut offensionum respectu præstet immunes: ut etiam videre est in citato Operis Nostri *lib.* 2. *cap.* 27. *num.* 10. Eidem autem Congregationi mandavimus, ut ipsum Opus juxta normam ab Urbano VIII. in Decretis traditam, diligenter accurateque perpenderet; ut habet Decretum a Nobis editum die 3. Augusti anni MDCCXLV.

Et ipse omnia legit, ac ponderavit.

Ex eo die ad diem quintum mensis Decembris proxime elapsi, quo præfata Congregatio Particularis coram Nobis habita fuit, licet biennium et ultra effluxerit, non tamen dici potest inutiliter ductum esse tempus; dum, hoc mensium decursu, prædictus Fidei Promotor varias

Diligentia adhibita in peragendo examine.

objectiones adversus Librum Mysticæ Civitatis Dei multimode excitatas, et huc illuc dispersas, diligenter collegit; Postulatores autem non omiserunt suas Responsiones ad singula Capita fuse, docteque opponere; qui vero consilium suum Nobis præbere debebant, omnia perlegere et ponderare non prætermiserunt; ac demum Nos ipsi præteritas autumnales ferias in eo impendimus, ut momenta Causæ coram Nobis discutiendæ plenissime cognita, animo comprehenderemus.

ANNO 1748.

In Congregatione quid primo examinatum fuerit.

Ut autem ad ea jam veniamus, quæ in Congregatione animadversa, et ponderata fuerunt, quæque tibi, Dilecte Fili, libenter aperire volumus, ut Ancillæ Dei Causam ad suum debitum finem recta via dirigatur; illud ante oculos habere opus est, quod superius etiam innuimus, nimirum examen Operis, quod nunc instituitur, diversum omnino esse ab eo, quod in Congregatione Sancti Officii factum fuisset. In ista enim, Opus ipsum, prout est in se, præcipuam Judicum curam occupasset, qui nequaquam ad se pertinere arbitrarentur, investigare, an vere conscriptum fuisset ab eo Auctore, cujus nomen in Titulo præfert: quod adeo verum est, ut in eo Tribunali frequenter examini subjiciantur Libri, et Opera, quorum Auctores penitus ignorantur. In Judicio autem, quod fit ex more Congregationis Sacrorum Rituum, primum examinis subjectum est, ut constituatur, quisnam propositi Operis Scriptor extiterit. Quod si evidenter non constet ad eum pertinere, cujus Beatificationis, et Canonizationis Causa agitur, revisio Operis prætermittitur, atque in ipsa Causa, prout res ferunt, ad ulteriora proceditur; nec ullum examen libri instituitur, nisi manifeste constiterit, illius Auctorem esse ipsum Dei Servum, cujus nomine inscriptum perhibetur. En verba Decretorum Urbani VIII. *Præterea illud etiam diligentissime indagandum est, an ille, vel illa, pro cujus Canonizatione instatur, scripserit aliquos Libros, Tractatus,*

Videlicet an evidenter constet Opus a Dei Ancilla scriptum fuisse.

PONT. A. VIII.

Opuscula, Meditationes, vel quid simile. Nam si scripsisse constiterit, non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in Sacra Congregatione examinentur, utrum contineant errores contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, vel peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, et consuetudine alienam. Ubi Prædecessor Noster non dixit: *si scripsisse, probabile, vel verisimile sit;* sed ait: *si scripsisse constiterit.* Quibus verbis non probabilitas, sed certitudo requiritur; quemadmodum, attenta etiam inconcussa praxi præfatæ Congregationis alibi a Nobis assertum fuit; *de Canonizat. Sanctor. lib.* 2. *cap.* 34. *n.* 4.

Pro hac probatione non sufficit, sub ejus nomine fuisse opus impressum.

Neque ad evitandum hujusmodi probationis rigorem satis est dicere, quod Opus illud, de quo agitur, iterato impressum fuit, constanterque vulgatum sub nomine Sororis MARIÆ A JESU; hoc enim aliquam vim haberet, ubi Opus ipsum, Ancilla Dei vivente, in lucem prodiisset, atque ubi constaret, ipsam non ignorasse hujusmodi librum suo nomine circumferri, neque eam contra reclamasse, aut partum abnegasse, nec alium quempiam extitisse, qui eam crimine plagii accusaret; ex his enim omnibus simul junctis validum exurgeret argumentum pro eodem Opere Ancillæ Dei certius tribuendo. At Opus, de quo agitur, post ipsius Ven. Sororis mortem Typis excusum fuit: quemadmodum verò, si in aliquo Tabulario inventum fuisset in Codice manu exaratum, ipsi Ancillæ Dei tuto adjudicari non posset, nisi per legitimas probationes doceretur, illius esse stylum atque scriptionem: ita, dum post ejus mortem, a Typographis descriptum, in manibus Hominum invenitur; ut ei tuto adjudicetur, cujus nomen in fronte gerit, similes omnino probationes requiruntur, easque perfici oportet super ipsius Operis Authographo; quod proinde exhiberi necesse est, ut, inhærendo semper receptæ praxi, observavimus, *citato nostro lib.* 2. *cap.* 26. *n.* 6.

Minusque sufficit ad requisitum probationis rigorem declinandum, subjungere, quod omitti possit adeo exquisita discussio, dum Postulatores ipsi admittunt, et asserunt, Opus illud a Venerabili MARIA DE AGREDA conscriptum fuisse. Relata enim verba, *Si scripsisse constiterit*, non in gratiam Postulatorum, sed in favorem veritatis, in Decreto Urbani VIII. posita sunt. Quapropter, si licet Postulatoribus (id quod non semel evenit) sustinere, librum alicui Servo Dei forsan tributum, certis deficientibus argumentis, ad Ipsum revera non pertinere; nullo pacto negari potest, jus esse Judici exquirere, an per legitimas probationes, ut par est, manifeste constet, Librum alicujus Servi Dei nomine inscriptum, ab eo reipsa compositum fuisse.

ANNO 1748.

Neque Postulatorum confessio.

Quia inquisitio fit in favorem veritatis.

Hujus rei exemplum clarissimum datum est in Causa Sancti Jacobi de Marchia Ordinis Vestri. Postquam enim difficultas promota adversus illius doctrinam de Sanguine Christi, prolatis duobus Brevibus Prædecessoris Nostri Pii Papæ II., sublata fuerat; altera excitata fuit adversus doctrinam pariter ab ipso traditam in quodam Dialogo *adversus Fraticellos*, qui asservabatur in Archivo Fratrum Minorum de Observantia apud Sanctum Isidorum de Urbe, quemque Wadingus a Beato Jacobo conscriptum, ac proprio ipsius chirographo exaratum asserebat. Postulatores vero, de Dialogi Auctore, deque Scriptore Codicis minime dubitantes, omnem operam ponebant in propugnanda Doctrina in eodem asserta. Verum, quum sanctæ memoriæ Prædecessor Noster Clemens Papa XI. Codicem ipsum ex Archivo extrahi jussisset, duosque claros Viros antiquorum characterum Peritos, Alexandrum Zacagnum, et Justum Fontaninum, deputasset, qui dijudicarent, an vere Beati Jacobi Scripturam contineret; quumque horum judicia minime inter se convenientia fuissent: idem Prædecessor Nobis tunc in minoribus constitutis, et Promotoris Fidei mu-

Exemplum in causa S. Jacobi de Marchia.

PONT. A. VIII. nus gerentibus, mandavit, ut Sententiam Nostram de tota re in scriptis exponeremus. Nostra autem Sententia fuit, in ejusmodi judiciorum varietate, ac probationum incertitudine, responderi posse, de Auctore Dialogi *non constare*, atque ita ad ulteriora in Causa procedi: cui quidem consilio quum Pontifex benigne annuisset, liberum cursum ipsa Causa deinde habuit, ac postea sub recolendæ memoriæ Benedicto Papa XIII Benefactore Nostro, felicem exitum sortita est; quemadmodum in sæpecitato Opere nostro *lib.* 2. *cap.* 34. *num.* 7., relatum habetur.

Examinantur rationes adductæ ad probandam identitatem Operis.

Regulis hisce constitutis, ut ad rem nostram propius accedamus, ex actis apparet, quod usque ab anno MDCLXVIII. Tirasonensis Episcopus, tunc existens, Vir doctus, et Venerabilis MARIÆ nomini ac memoriæ devotus, sua Ordinaria utens auctoritate, non modo Processum confecit super fama ipsius Virtutum, atque Miraculorum, sed etiam quum ei relatum esset, in Cœnobio Monialium de Agreda existere Authographum Operis de Mystica Civitate Dei, mandavit ipsum sibi exhiberi. Quod quum factum esset, is quidem, inspecto Codice, dixit, illius Scripturam, exceptis Capitulorum Titulis, esse a Venerabili Sorore MARIA A JESU; addiditque, se ideo hoc asserere, propterea quod illius characteris forma sibi cognita esset, ex inspectione plurium Epistolarum ab illa scriptarum, ejusque nomine obsignatarum. Procurator autem Causæ, ut Episcopi dicto ampliorem fidem adstrueret, tres alios Testes produxit, inter quos erat ipsius Causæ Notarius, qui tamen non singillatim examinati fuerunt, sed, præstito Juramento de veritate dicenda, uno ore dixerunt, ipsum Codicem, exceptis Titulis, ut supra, Ancillæ Dei charactere jam pridem sibi cognito, conscriptum esse. Qua de re idem Episcopus jussit hujusmodi Operis exemplum in forma authentica describi, eoque in processu inserto, prædictum assertum Au-

Et signanter scriptura illius proprio charactere.

Recognita per testes habentes notam manum.

thographum Monialibus reddi; quæ omnia, ut ipse jusserat, impleta fuerunt. **Anno 1748.**

Porro, si Sanctus Athanasius in humanis ageret, hujusmodi probationis genere forsitan contentus non esset. Quum enim ipse seditiosas quasdam Epistolas scripsisse diceretur, eoque nomine apud Imperatores per calumniam accusaretur, nil minus requirebat, quam ut Epistolæ ipsæ in medium proferrentur, tum aliæ invenirentur ipsius manu conscriptæ, quæ cum illis conferri possent: *Primum quidem literas saltem nostras similes proferant;* Et tamen id satis adhuc non fore asserebat: *At nequaquam tutum illud fuerit etc.*, *Vestras quippe Imperatorum manus sæpe sunt imitati, unde similitudo illa scriptis auctoritatem minime dederit*, ut legitur *tom. primo Ipsius Operum Parisiis impress. anno* MDCLXXXVIII. *pag.* 298. Quæ Athanasii verba ideo attulimus, ut ostenderemus huic Sancto Doctori minime persuasum fuisse, ex characteris similitudine tuto evinci posse, librum aliquem revera conscriptum esse ab eo, cui tribuitur a Testibus, asserentibus, ideo sibi cognitam esse illius characteris formam, quod alias viderint chartas ab eodem scriptas, suoque nomine obsignatas. Ac de insufficientia probationis Scripturæ *per Testes habentes notam manum*, innumeras Jurisperitorum auctoritates hic colligere in promptu esset. Receptum est enim, ubi de fide Chirographi disputatur, ut requiratur depositio Testium, qui adfuerint, et viderint, dum ab eo scriberetur, cujus manu scriptum asseritur. Attamen cum id, quod ad comprobandam brevioris Scripturæ veritatem omnino requiritur, non æque exigi possit, ubi, ut in casu nostro, de Opere agitur satis prolixo et amplo; hoc saltem requirendum visum est, quod nimiæ severitatis a nemine incusandum putamus, ut nempe allata probatio legitimis adminiculis fulciatur. Si qui enim ex Jurisperitis admittunt probationem characteris, quæ fit per Testes habentes notam manum; hi

Ex hoc quænam probatio desumi possit, expenditur.

Resolvitur id non sufficere,

PONT. A. VIII. omnes docent hujusmodi Testibus non aliter deferendum esse, quam si sufficienter adminiculati dignoscantur; quod Ipsi jam observavimus *de Canoniz. Sanctor. lib.* 2. *cap.* 52. *num.* 6. Si vero hujusmodi adminicula requiruntur, ut fides habeatur Testibus *singillatim* examinatis, quique cum omnibus debitis solemnitatibus, alter seorsim ab altero Testimonium dixerunt; nonne majori Jure requirenda erunt in præsenti casu, in quo adducuntur dumtaxat Testes *turmatim* recepti (quorum modica in Jure habetur auctoritas, ut videre est in præfato *nostro lib.* 2. *cap.* 49. *num.* 2.), quique post auditam sui Superioris assertionem, coram ipso testificantes, eidem adstipulari quodammodo debebant. Nec audiendi sunt, qui excipiendo ajunt, Processum, de quo agitur, non Apostolica, sed Ordinaria auctoritate confectum fuisse. Etenim Processus Ordinarii, si non ad normam literarum Remissorialium, a Congregatione Sacrorum Rituum expeditarum, at saltem ad Juris communis tramites sunt conficiendi; non autem aliunde, quam a Jure communi desumpta sunt, quæ huc usque adnotavimus.

Nisi Testes sint adminiculati.

Modus adminiculandi Testes.

Quod si a Nobis ulterius quæratur, quænam putemus esse adminicula ad imperfectam hujusmodi probationem roborandam necessaria; facile respondebimus alia procul dubio existere Scripta, præter Mysticam Civitatem Dei, Sororis Mariæ charactere exarata. Id enim asserit Frater Joseph Ximenius in Vita ipsius Ancillæ Dei §. 32. *num.* 129. Præterea fieri non posse, quin alia complura ipsius Chirographa, seu Schedulæ inveniantur, quum eadem Agredani Monasterii regimen diu obtinuerit. Vera autem illius characteris forma semel percognita, advocandi sunt Periti, qui comparantes codicem, de quo agitur, cum aliis ipsius scriptis, de identitate characteris juxta eorum artis regulas, judicium faciant. Tum vero indubia illa characteris exemplaria, ipsumque controversum Opus, unà cum Peritorum judiciis, Romam

transmitti debent, ubi alii deputabuntur Periti, qui omnibus recte perpensis, de hujusmodi characteris identitate, deque transmissis Peritorum judiciis, sententias suas aperiant. Quamvis vero hujusmodi probatio, quæ *per comparationem* appellatur, inter subsidiarias, sive semiplenas probationes numeretur (id quod a Nobis demonstratum est *cit. lib.* 2. *cap.* 52. *num.* 5. *et* 6.) Si tamen hæc cum altera conjungatur, quæ antea facta fuit *per Testes, habentes notam manum;* haud parum ponderis apud sapientes Judices habere poterit. Neque putes novam hanc esse methodum, quam tibi indicamus; hæc enim constanter fuit consuetudo Congregationis Sacrorum Rituum, quam etiam nuper sequuta est in Causa Beati Joannis Cantii; ut in præfato *nostro lib.* 2. *cap.* 34. *num.* 8. *et seqq.* adnotavimus. Neque tibi in mentem veniat dubitare de ipsius asserti Authographi, aliorumve scriptorum amissione. Hæc enim, postquam, ut oportuit, inspecta fuerint, iisdem reddantur, a quibus exhibita fuerunt; ut Nos etiam testati sumus *eodem lib.* 2. *cap.* 26. *n.* 8. eaque a te ipso restitui poterunt eidem Monasterio de Agreda, in quo fertur, Ancillam Dei ea asservari voluisse, ut legitur in ejus Vita *part.* 3. *Mysticæ Civitatis, Augustæ Vindelicorum impress. pag.* 244. *ad num.* 18. ANNO 1748.

At non hic sistunt inquisitiones, quas perfici opus est, ut, ad normam Decretorum Urbani VIII. pronunciari valeat, *constare*, quod Mystica Civitas Dei a Venerabili Maria a Jesu conscripta fuerit. Novum profecto non est, neque difficile intellectu, quod quis propria manu describat Opus, quod vel ab alio integre compositum fuerit, vel cujus magna pars alienâ constet inventione ac doctrina. Quod cum advertissent Causarum Palatii Apostolici Auditores in Causa Canonizationis Beatæ Theresiæ a Jesu, de ipsius Operibus id potissimum sibi comprobandum sumpserunt; quod nempe *ipsa Beata Theresia sua propria manu, et non aliena in-*

Altera inquisitio facienda.

Quod Opus ab ipsa compositum fuerit.

ONT. A. VIII. *dustria, seu alicujus alterius humano studio istos libros composuerit*, ut videre est in relatione ab ipsis confecta, sub titulo *de Virtutibus artic.* 2. §. *primo pag.* 269. *impressa Viennæ anno Sal.* 1628. Porro de Mystica Civitate Dei non id affirmatur, neque pro certo contenditur, quod a Ven. Maria a Jesu composita non fuerit. At negari nequit, quin usque ab initio aliqua de hoc excitata fuerit dubitatio. Etenim ipse Tirasonensis Episcopus, qui, ut supra dictum est de ejusdem Ancillæ Dei Virtutibus et Miraculis Anno MDCLXVIII. Processum Ordinarium construxit; quum præcedenti anno MDCLXVII. præfatum Opus amplissima sua approbatione commendare voluisset; hoc etiam sibi præstandum censuit, ut eos confutaret, qui hujusmodi scriptionis gloriam Ancillæ Dei abrogabant; ut videri potest *in Summario præliminari hujus Causæ p.* 39. *litt. D.* quod sane supervacaneum fuisset, nisi jam tunc aliqui extitissent, qui ea de re dubitassent; quemadmodum ab aliis etiam ad hæc usque tempora dubitatum fuisse non ignoras.

Signanter ob dubium aliàs excitatum

Hoc igitur dubium e medio tolli oportet, ut tuto pronunciari valeat, Ancillæ Dei opus esse hoc, de quo agitur. Equidem non negabimus, quin *in Responsionibus Præliminaribus pag.* 25. *n.* 46. magna argumentorum vis collecta fuerit ad ostendendum, non alteri, quam ipsi Ancillæ Dei, nulloque modo potissimum illius Confessario, hoc Opus tribuendum esse. At cum, præter Mysticam Civitatem Dei, tot alia extent Opera, quæ ab eadem procul dubio confecta perhibentur; quumque ex artis criticæ regulis, validissimum argumentum pro dignoscendis librorum Authoribus in comparatione styli, ejusque similitudine, aut difformitate constituatur; cur adhibitæ non fuerunt opportunæ diligentiæ ad comprobandam uniformitatem styli Mysticæ Civitatis Dei cum aliis Operibus ab eadem Ancilla Dei indubitanter conscriptis? Quod enim citatus Ximenius in suo Prologo Galeato §. 12. *n.* 95. de hujusmodi styli uniformitate testatur;

Varia argumenta licet ad hoc adducta fuerint.

Deest tantum probatio per comparationem styli

minime sufficiens reputatur, quousque necessaria Operum comparatio, de qua diximus, instituta non fuerit. Anno 1748.

Præterea legitur in Historia Vitæ ejusdem Sororis Mariæ a Jesu, quod quum ipsa scripsisset Opus Mysticæ Civitatis Dei, Confessarius quidam illius spiritum non plane noscens, ei præcepit, ut Opus illud flammis combureret. Quod quum ab ipsa statim perfectum fuisset, alter deinde Confessarius in rebus Divinis magis expertus, eidem mandavit, ut hujusmodi Opus de novo recuderet; licet prioris exemplum apud Catholicum Regem Philippum IV. extaret, ipsius piissimi Regis jussu descriptum, antequam illius authographum combureretur; Evenisse autem, non sine Miraculo, ut idem Opus brevi tempore ab Ancilla Dei iterum conscriberetur, absque ulla discrepantia ab eo, quod antea combustum fuerat; nisi quod parva quædam additamenta, ac nonnullarum rerum elucidationes accesserunt novo Codici; quem asserunt eumdem esse, qui in Agredano Monasterio pro Autographo asservatur, et ex quo Episcopus Tirasonensis describi jussit exemplum in suo Processu, ut supra diximus, insertum. Ita narrat prædictus Joseph Ximenius *in Vita Ven. Sororis Mariæ a Jesu* §. 32. *num.* 125. *et seqq.* qui etiam *in Prologo Galeato* §. 12. *n.* 94. de uniformitate Operis jam cremati cum eo, quod nunc visitur, ita testatur: *Dubium tamen non est, idem prorsus fuisse opus, quod postea iterato scribere aggressa est, hodieque in lucem prodit ad literam, absque differentia alia, præter additiones quasdam, et majorem explicationem punctorum aliquorum, prout comprobatur ex Transumpto primi illius Authographi, quod Philippus IV. secum habebat, ideoque ab incendio superfuit.* Extabat igitur, quo tempore Ximenius scribebat, exemplum Operis Philippo Regi traditum ante Autographi combustionem; nec enim aliter comparari potuisset cum Opere iterum exarato. Quumque ipse Rex, ejusque Successores, An-

Comparatio quoque Operis secundo loco scripti cum copia primi combusti est facienda.

PONT. A. VIII. cillam Dei tanta veneratione prosequuti fuerint, credibile non est, hujusmodi exemplum, sive in Regia Bibliotheca S. Laurentii (in qua condita fuerunt Opera Sanctæ Theresiæ, ut refertur in citata Relatione illius Causæ ab Auditoribus Rotæ confecta *pag.* 270.), sive alibi, asservatum non esse. Hoc itaque exemplum si exquiratur, id quod omnino necesse est, haud difficile, ut putamus, invenietur. Eo autem reperto, si hujusmodi comparatio instituetur, qualem Ximenius se perfecisse asserit, judicium fieri poterit de asserta uniformitate. Ac denique, si additamenta, et explicationes, quas idem Ximenius innuit, examinabuntur, complures obscuritates ex his omnibus tolli poterunt, quæ hanc Causam plus satis involvunt.

Non ideo nimia causæ injicitur mora.

At dices, ex ejusmodi operationum serie majorem afferri moram progressui Causæ Beatificationis Ancillæ Dei, cujus expeditio tibi, tuisque Religiosis omnibus in Votis est, et pro qua Protector olim vester bonæ memoriæ Cardinalis de Aquaviva, nominibus etiam Hispaniarum Catholici, et utriusque Siciliæ Regum, demissas Nobis preces obtulerat. Verum animadvertendum hic est, in hujusmodi Causa nihil aliud hucusque peractum fuisse, nisi quod, post Processum ab Ordinario construetum, admissa est introductio ipsius Causæ; approbata sententia super non cultu; et peculiaris auctoritate Apostolica Processus confectus, ad excipiendas depositiones Testium, quorum vitæ obitus imminere timebatur, ut supra narravimus. Antequam vero deveniatur ad præcipuum proponendum Dubium super Virtutibus, deindeque ad aliud super Miraculis; ex quibus nempe potissimum pendet optata Beatificationis conclusio; opus est, non quidem ex nova lege, quæ pro hac Causa peculiariter statuta fuerit, sed ex veteribus, et generalibus legibus Congregationis Sacrorum Rituum, ut omnia, quæ extant, Opera ab Ancilla Dei conscripta, examini subjiciantur; Processus Apostolicus super fama Virtutum, et

Miraculorum in genere conficiatur; tum super ejus relevantia pronuncietur; alter deinde Processus Apostolicus in specie super Virtutibus, et Miraculis construatur; ac tam de Processus Ordinarii, quam de aliorum Apostolicorum validitate judicetur. Anno 1748.

Pendente autem Judicio super libro Mysticæ Civitatis Dei, nihil ex præmissis omnibus fieri posset, resistentibus Decretis Urbani VIII. quorum verba superius etiam allata sic habent: *Num si scripsisse constiterit, non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quàm tales libri diligenter in Sacra Congregatione examinentur.* Nos tamen, his minime obstantibus, de Apostolicæ auctoritatis, et liberalitatis plenitudine, atque etiam aliquibus Prædecessorum Nostrorum exemplis, quæ in citato Opere nostro *lib.* 2. *c.* 27. retulimus, quamvis non adeo amplis, innixi; ex speciali gratia libenter indulgemus, ut, licet nec de vero hujus libri Auctore, neque de ejus approbatione, quidquam adhuc statutum fuerit, nihilominus et ad examen aliorum Operum ejusdem Ancillæ Dei procedi valeat; et, consequutive ad novum Processum Apostolicum, judicium super fama ipsius Virtutum, et Miraculorum in genere fieri possit; et alter etiam Processus Apostolicus super ipsius Virtutibus, et Miraculis in specie conficiatur; et tam Processus Ordinarii, quam aliorum Apostolicorum validitas expendatur: animadversiones quoque super Virtutibus in specie a Promotore Fidei exponantur, eisque opportunæ Responsiones, si placet, a Postulatoribus comparentur; dummodo tamen ipsum Dubium *super Virtutibus in specie* in Congregatione Sacrorum Rituum non absolvatur, antequam Judicium de omnibus Ancillæ Dei Operibus prolatum fuerit. Persuasum autem tibi esse volumus, Nos, hac concessionis amplitudine, ultra servatos a Prædecessoribus Nostris fines longe progressos esse, propter piam affectionem, quam erga Ancillam Dei merito fovemus; teque etiam

Pontifex indulget, ut interim ad examen aliorum Operum.

Et ad Processum super fama Virtutum etc. procedi possit.

Post. A. VIII. intelligere, dum præfatum Dubium de illius Virtutibus in specie, non nisi post ejusdem Operum approbationem absolvi volumus, magnam a Nobis utilitatem afferri illius Causæ, quæ scilicet ex ipsis Operibus, si approbata fuerint; majorem procul dubio splendorem accipiet.

Quæ vero interim fieri permisimus, dum præfati Operis Revisio absolvitur, ea Nos quidem paucis verbis complexi sumus. Verum, ut eadem ad exitum perducantur, non parum temporis necessarium erit. Cujus temporis decursu si ea simul perficientur, quæ superius facienda indicavimus, ad approbationem Operis de Mystica Civitate Dei attinentia; profecto evidenter agnosces, non modicum compendium ipsi Beatificationis Causæ obvenisse ex eo, quod a Nobis, ut supra, statutum fuit.

Post probationes circa identitatem primodicti Operis inquisitio super illius doctrina erit facienda.

Hoc eodem temporis decursu, Nos ipsi omnem diligentiam adhibere non omittemus, ad hoc ut, si aliquando probatum fuerit, Mysticam Civitatem Dei a Venerabili Maria a Jesu vere compositam fuisse, tunc demum, vita comite, Judicium Nostrum proferre valeamus, an liber ipse *contineat errores contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, vel peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, et consuetudine alienam*, juxta relatum superius Urbani Prædecessoris Decretum. Quamobrem mandavimus etiam singulis Cardinalibus, atque Theologis peculiarem Congregationem a Nobis, ut supra, deputatam constituentibus, ut unusquisque suam hac de re sententiam scripto conceptam, suoque sigillo obsignatam in manus Nostras remittant, volentes omnia hujusmodi Judicii capita in antecessum per Nosmetipsos debita maturitate, unà cum Judiciis Academiarum Salmanticensis, Complutensis, Lovaniensis, ac Tholosanæ, pensare.

Utque nihil Te lateat eorum, quæ ad sternendam hujusmodi Judicio viam interim examinare decrevimus; hoc primum tibi notum

esse volumus, magnam Nobis semper opinionem fuisse, atque adeo esse de bonæ memoriæ Cardinali de Aguirre, cujus familiari consuetudine, in juvenili ætate constituti, olim usi sumus; quemque non minori apud te existimatione esse arbitramur; neque putamus ab Alumnis vestris Ordinis recusatum iri Judicem in Causa Mysticæ Civitatis Dei, pro qua is pium suum studium tantopere declaravit. Eo vivente, Anno Domini MDCXCVI., prodiit Censura Facultatis Sorbonicæ in primam Partem hujus Operis, quæ refertur *in Diario Sapientum Tom.* 24. *pag.* 51. *et pag.* 516. et inserta est per extensum *in Tom. III. Collectionis Judiciorum, Parisiis editæ an.* 1736. *pag.* 150. *et seqq.* Quæ sane censura quum præfato Cardinali magnopere displicuisset, ab eodem impugnata est peculiari Scripto, quod exhibitum non fuit. Idemque præterea scripsit Epistolam unam ad Galliarum Regem, et alteram ad Archiepiscopum Parisiensem; in hac vero, quæ data fuit die IV. Augusti Anni MDCXCIX., fassus est, propositiones in præfato libro a Sorbonica Facultate notatas, prout jacent in versione Gallica, qua usi sunt Parisienses Theologi, jure, meritoque damnatas fuisse; verumtamen hujusmodi versionem parum fidelem esse contendit. En verba Epistolæ relatæ in vestro Summario Præliminari §. *IV.* *num.* 8. *pag.* 214. : *Nel di cui idioma*, de Gallica lingua loquitur, *così tradotte, ancor Io concorro in asserire, che siano state giustamente censurate da codesta Università.* Itaque Cardinalis de Aguirre censuram Sorbonæ approbat, versionem libri non approbat; Censuræ subscribit, relatè ad versionem Gallicam, eamdemque censuram ideo rejicit, quod versionem illam minus fidelem existimat. Hæc autem versio non alia esse potest, quam quæ ex Hispanico idiomate in Gallicum facta est a Patre Croiset Ordinis Vestri Presbytero, quæque impressa fuit Massiliæ eodem Anno, quo prodiit in lucem Censura Sorbonicæ Facultatis. Atque hæc est

ANNO 1748.

Censura Facultatis Parisiensis adversus versionem Gallicam Mysticæ Civitatis Dei.

Card. de Aguirre censuram approbat, versionem rejicit.

PONT. A. VIII. illa versio, quæ in Summario Causæ tam magnis elogiis in Cœlum tollitur. Cardinalis de Aguirre Hispanus Croisetum Gallum reprehendit, tanquam in Hispanico idiomate parum versatum. Si quis vero Traductoris Galli partes suscipiens, Cardinalem Hispanum, tamquam Gallicæ linguæ minus peritum reprehenderet, totum Judicium in ancipiti hærere necesse esset. Quare, ut hujusmodi difficultatum involucra tollantur, Nostræ curæ erit aliquem invenire in utroque idiomate probe, pariterque versatum, cujus diligentia rei veritatem in claro positam tuto dijudicare possimus.

Versionis fides examinanda.

Et objectiones Eusebii Amort.

Novimus præterea, non Tibi ignotum esse Opus *de Revelationibus, et Visionibus*, ab Eusebio Amort Canonico Regulari Lateranensi editum Anno MDCCXXIV., in quo præfata quidem Censura Parisiensis Facultatis reprobatur, sed aliæ, ac diversæ objectiones fiunt adversus Mysticam Civitatem Dei. Cui novo Censori fuse respondit doctus quidam Ordinis Vestri Professor Frater Didacus Gonzalez Mattheo Hispanus, qui suas Responsiones Nobis dicatas superiori Anno MDCCXLVII. Matriti edidit, Nobisque transmisit. Harum quoque objectionum, et Responsionum examen fieri debet, et a Nobis, Deo adjuvante, fiet, antequam de Mystica Civitate Dei sententiam proferamus, quum nullam in hoc gravissimo Judicio diligentiam supervacaneam fore judicemus.

Conclusio cum prolatione Decreti.

Hæc erat, quæ tibi innotescere volebamus. Nunc ea, quæ in præfata Congregatione Particulari coram Nobis deliberata fuerunt, in summam colligendo, sequens Decretum, de ejusdem Congregationis consilio atque unanimi sensu, edicimus; nempe : *Ex hactenus deductis non constare, prout oportet, in casu et ad effectum, de quo agitur, quod Opus inscriptum* Mystica Città di Dio, *sit Opus Venerabilis Servæ Dei sororis Mariæ a Jesu de Agreda; ex gratia tamen speciali, Postulatoribus indulgeri, ut in Causa Beatificationis, et Canonizationis ejusdem, ad*

ad ulteriora procedatur, ita tamen, ut dubium super Virtutibus non absolvatur, nisi prævio iterato novo definitivo Decreto, aut a Nobis, aut a Nostris Successoribus, præmissis, uti supra, respective præmittendis, edendo; in quo, vel statuatur Opus prædictum non esse Servæ Dei, vel, constito esse Opus ejusdem, definiatur, nihil, vel in eo, vel in aliis Operibus ejusdem Servæ Dei, reperiri, quod sit contra Fidem, bonos mores, vel quod sapiat doctrinam aliquam novam, et peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, et consuetudine alienam, juxta præscripta in Decretis Urbani VIII. Tibi, Dilecte Fili, universoque Ordini tibi commisso, Benevolentiæ Nostræ pignus, Apostolicam Benedictionem impertimur. ANNO 1748.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die decima sexta Januarii millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, Pontificatus Nostri Anno VIII. Dat. Pontif. anno VIII. die 16. Jan. 1748.

XLVII.

DE ORDINE

Servando in Causis super nullitate Professionis Regularis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

SI datam hominibus fidem frangere, conventionesque eas, quæ ab humanis legibus robur accipiunt, abrumpere, ac violare non licet; multò magis necesse est obligatum Deo mentis propositum immutabiliter servari, Nosque præsertim, utpote sacrarum Legum custodes a Deo constitutos, oportet earum pactionum, quæ Divino et Ecclesiastico jure indissolubiles sunt, perpetuam firmitatem, et observantiam asserere. Eam ob rem jam usque ab Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLI. Pontificatus Nostri II., Apostolicas Literas dedimus, incipientes *Dei miseratione*, in Bullario Nostro deinde editas *Tom. I. num.* 33. (†), quibus certum præscripsimus ordinem, in Tribunalibus Ecclesiasticis servandum, quum in ipsis discuti et definiri deberent Causæ, in quibus de nullitate alicujus matrimonii contracti ageretur; non eo quidem consilio, ut si quod forte matrimonium cum impedimento aliquo dirimente initum fuisset, de illius nullitate judicium postulari, aut fieri prohiberemus; sed, ut in hoc gravissimo judicii genere, in quo de sacro Connubiorum fœdere agitur, pleniori veritatis elucidationi consuleremus; utque Judices, non sine certis-

(†) *Hujus Edit. vol. I. p.* 166.

Methodus a Sanctitate Sua præsori-

sima cognitione omnium, quæ ad rem maxime conducunt, hujusmodi vinculum ex tot rationibus insolubile, sententiis suis, tamquam irritum ab initio, dissolverent. Cujus quidem Constitutionis utilitas, Deo favente, ad hunc diem aperte comprobatur: quum ex eo tempore, neque tot Causæ super prætensa Matrimoniorum nullitate in Tribunalibus pendeant; nec tam frequenter, ut antea, Nobis exhibeantur preces pro obtinendis dispensationibus super Matrimonio rato, et non consummato: dum scilicet ante omnium oculos propositæ sunt difficultates paulo quidem majores, sed omnino justæ, quæ, ex novo ordine a Nobis statuto, cuilibet superandæ se offerent, antequam optatum finem assequatur.

ANNO 1748. p'a in causis matrimonialibus.

Ex eisdem rationibus statuit novum ordinem præscribere pro judiciis super nullitate Professionum Regular.

Quemadmodum itaque pro Matrimoniis carnalibus a Nobis provisum fuit, ita nunc de spiritualibus animarum nexibus, de Religiosis videlicet utriusque sexus Regularium Professionibus, pari ratione statuere decrevimus: nimirum certam normam ac methodum tradere, quam observare debeant Judices Ecclesiastici, quoties judicia super nullitate Professionum in aliquo Ordine Regulari a Sede Apostolica approbato factarum, coram ipsis agitari contingat; neque id quidem ad hunc finem, ut aditus intercludatur iis, qui justis de causis hujusmodi actiones intentare velint, ac postulent, Professionem a se factam ex capite nullitatis, irritam declarari; sed, ut ipsi Judices rerum veritatem in specie dignoscere, suasque sententias indubiis fundamentis innixas proferre valeant; ac ne unquam, ex ignorantia factorum, aliquem decernant solutum vinculo, dum is forte, valida solemnium votorum professione emissa, Religioso Ordini, cui nomen dedit, re ipsa maneat adstrictus. Qua ex methodo a Nobis tradenda hunc fructum, similiter obventurum speramus, ut et rariores in posterum in Tribunalibus futuræ sint Causæ super prætensa Professionum nullitate; et qui deinceps hujusmodi

PONT. A. VIII. nullitatis declarationem in foro externo obtinuerint, et consequenter a Religione discesserint, non amplius anxia, aut male tuta conscientia vivant, ac propterea ad Nos, aut ad Officium Pœnitentiariæ Nostræ Apostolicæ, ut non semel evenisse novimus, confugere cogantur, occultato (ut moris est) in precibus nomine, fatentes sententiam super Professionis nullitate pravis artibus extortam a se fuisse, decepto judice, vel per mendacia in facti expositione adhibita, vel per corruptos Testes; ideoque flagitantes, ut ex gratia, et dispensatione Apostolica, facultas manendi in sæculo ipsis indulgeatur.

Reclamatio adversus Professionem intra quinquennium quatenus admittatur ex Decreto Concilii Tridentini.

Ut autem ordinate procedamus, distinguendum initio est inter Regulares illos, qui intra quinquennium a die factæ Professionis, de illius nullitate actionem promovent; et eos, qui post elapsum quinquennium reclamant. Quod ad priores attinet, celebre est de illis decretum Sacræ Tridentinæ Synodi *sess.* 25. *de Regular. cap.* 19. in hæc verba: *Quicumque Regularis prætendat, se per vim et metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere, sine licentia Superiorum; non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die Professionis, et tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, et Ordinario.* In quo sane decreto licet in litera Virorum Regularium dumtaxat mentio fiat, nihilominus etiam fœminæ Religionem professæ comprehenduntur, quum ex regulis juris, masculinum genus etiam fœmininum includat, ubi una eademque causa pro fœminis æque, ac pro masculis militat. Quamvis autem Decreti verba satis clara sint, variæ tamen quæstiones circa eorum sensum, ac vim excitatæ fuerunt.

Quod Decretum etiam Moniales comprehendit.

Et procedit æque in ca-

Quum etenim ibi sermo dumtaxat sit de Regulari Professo, qui suam Professionem nullam fuisse contendat: *Quicumque Regularis præten-*

dat se per vim et metum ingressum esse Religionem etc., nihil vero expresse statuatur de ipsa Religione, cujus aliquando interest alicujus Alumni sui Professionem irritam declarari; ut si quis, exempli causâ, comperiatur occultum aliquod impedimentum non revelasse, de quo interrogatus fuerat, adjecta declaratione, quod, eo forsan existente, et non patefacto, ipsius admissio a Religione minime rata habenda foret; hinc dubitatum fuit, an in hujusmodi casu solus Superior Regularis sine Ordinario procedere posset, an vero etiam in hac facti specie discutienda esset Causa coram Regulari Superiore simul, et Ordinario Loci. Super quo Congregatio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium ad ipsius Concilii Tridentini Interpretationem ab Apostolica Sede deputatorum constanter decrevit, Causas hujusmodi super nullitate Professionis, tam a Regulari Professo, quam a Religione, *intra quinquennium* in judicium deductas, et a Superiore Regulari, et ab Ordinario Loci simul cognoscendas esse.

Anno 1748. su actionis intentatæ ex parte Religionis.

Quum item quinquennium, intra quod admittitur reclamatio adversus Professionem, Sancta Synodus computandum voluerit *a die professionis*; cumque potior, atque communior causa, quæ pro nullitate Professionis adduci solet, in metu consistat; metus autem per totum quinquennium, atque etiam ulterius, aliquando perseveret; quæsitum fuit, an, ubi de metu agitur, initium quinquennii desumendum sit ab ipso die Professionis emissæ, an vero a die, quo Professus liberam reclamandi facultatem habere cœpit. Eadem vero Congregatio declaravit, in utroque pariter casu, concessum quinquennii tempus a die emissæ Professionis esse computandum.

Quinquennium computatur a die Professionis, etiam in casu metus permanentis, et impedimenti ad reclamandum.

Ad idem pariter quinquennium pertinet alia agitata quæstio, an scilicet prædicti Ordinarius, et Superior Regularis cognoscere possint Causas nullitatis Professionis etiam post ipsum quinquennium, ubi nempe Professus intra il-

Actio intentata intra quinquennium licet de-

PONT. A. VIII.

serta, tamen judicatur ab Ordinario et a Superiore Regulari.

lius decursum reclamaverit, sed judicium prosequi deinde neglexerit, aut nequiverit. Decretum est autem ab eadem Congregatione, coram præfatis Judicibus a Concilio memoratis agendam esse Causam, etiam post elapsum quinquennium, dummodo satis constet, eam intra præscriptum tempus a reclamante serio intentatam fuisse.

Regularis Superior ad effectum etc. intelligitur Superior localis de tempore motæ litis.

De ipsis autem Judicibus pro hujusmodi Causarum cognitione a Sancta Synodo designatis, per ea verba, *coram Superiore suo, et Ordinario;* complures similiter motæ sunt quæstiones, quæ majori eorumdem verborum elucidationi causam dederunt. Et primo quæsitum fuit, quisnam censendus esset Superior Regularis in casu, et ad effectum, de quo agitur; utrum scilicet Provinciæ Rector, an Generalis Ordinis Moderator; Congregatio autem ejusdem Concilii Interpres definivit esse Superiorem localem, nimirum Abbatem, vel Guardianum, sive Priorem, aut alio quocumque nomine nuncupatum Præpositum, seu Rectorem illius Monasterii, aut Cœnobii, in quo reclamans Professionem emisit; eum nempe, qui hujusmodi Monasterii, aut Cœnobii regimen exercet, quo tempore Causa super nullitate Professionis in judicium deducitur.

Item pro Monialibus nisi immediate subsint Ordinario

Quæsitum item fuit, quisnam Monialium proprius Superior dicendus sit ad effectum judicandi unà cum Ordinario de earum Professionis nullitate. Responsum fuit, quod si agatur de Monialibus Ordinario Loci immediate subjectis, tunc, quum nullus sit earum Superior Regularis, solus Ordinarius judicat de Professione reclamantium intra quinquennium: Si vero Moniales Regularium regimini subsint, tunc hujusmodi Causæ judicandæ sunt ab Ordinario loci simul, et a Superiore Regulari; ab eo nimirum, cui concreditum est universum Monasterii regimen, non autem a Confessario Regulari Monialium.

Superior Regularis abstinere nequit a Judicio.

Dubitatum est etiam, utrum Superior Regularis jus suum cedere possit Ordinario Loci, eique permittere,

ut in hujusmodi Causis solus procedat, et judicet; Id autem prædicta Congregatio fieri posse negavit; permisit tamen Superiori Regulari, ut si judicium assumere nolit, aut non possit, alium subrogare valeat vel Regularem, vel etiam Ecclesiasticum Sæcularem juris Canonici peritum, qui una cum Ordinario Judicis partes exerceat. Denique quæsitum fuit, si forte Ordinarii, et Superioris Regularis judicia inter se discrepantia extiterint, quodnam ex ipsis alteri prævalere debeat. At in hoc casu responsum fuit, Causam ipsam ad Apostolicæ Sedis judicium devolutam censeri.

Quum vero inter capita nullitatis Professionem Regularem irritantia, unum etiam adnumeretur, si nempe aliquis Professionem emiserit in Cœnobio ad Novitiorum institutionem minime destinato, in iis tamen locis, in quibus rec. mem. Prædecessor Noster Clemens Papa VIII. Decreta de Regularibus a se edita *vim habere* mandavit; si quis ex hoc capite Professionem a se factam intra quinquennium impugnare voluerit, aut etiam si Religio intra idem quinquennium postulaverit alicujus Professionem ex hujusmodi capite irritam declarari; decretum extat a fel. record. Urbano Papa VIII. altero Prædecessore Nostro, justis gravibusque de causis, ac de consilio præfatæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretis, editum die v. Januarii Anni MDCXXXVI., incipien. *Ad occurrendum*, quo statutum fuit, hujusmodi Causas ad eamdem Congregationem privative pertinere. Hæc sunt potiora in hoc genere Decreta ex Regestis prælaudatæ Congregationis excerpta, quæ licet aliàs a Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus Apostolica Auctoritate non semel approbata fuerint, et confirmata; Nos tamen eadem, præsentium Literarum tenore, atque Auctoritate simili, novo approbationis, et confirmationis Nostræ robore communimus, atque ab omnibus, ad quos spectat, seu respective spectabit, in po-

ANNO 1748.

Potest tamen alteri suas vices delegare.

Dissentientibus inter se Judicibus Causa devolvitur ad Sedem Apostolicam.

Ad eandem Sedem privative pertinent Causæ Professionum emis. extra Cænobia pro novitiatu assignata.

PONT. A. VIII. sterum pro regula haberi, ac plenariæ executioni demandari præcipimus.

Quibus ita constitutis, firmataque pertinentia Causarum, quæ intra quinquennium a die Professionis emissæ adversus illius validitatem introducuntur; consequens est, ut et ea indicemus, quæ de ordine, ac methodo in hujusmodi judiciis servanda, a Majoribus sapienter constituta sunt; tum ea proferamus, quæ Nos ipsi opportune addenda censuimus, quæque pari auctoritate, ac præsentium literarum vigore, perpetuis futuris temporibus servari volumus, et mandamus. Jam de ipsa hujusmodi Causarum introductione notum est decretum ejusdem Concilii Tridentini *cit. Sess.* 25. *cap.* 19. *de Regular.*, *ut si quis antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandam quamcumque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, et tamquam Apostata puniatur; interim vero nullo privilegio suæ Religionis juvetur.* Ex quo sequitur, Regularem postulantem judicium fieri de suæ Professionis nullitate, ab ipso judicii limine repelli, nisi constet eum in Religionis suæ Claustris morari, et Habitum Regularem resumpsisse, si ipsum antea deposuerit.

Apostatæ repelluntur a limine judicii, nisi ad Religionem redierint etc.

De probationibus vero, licet non ignoremus, apud Superiores Regulares, Ordinariosque Locorum usu receptum fuisse, in re tanti momenti, judicia sua fundare in extrajudicialibus attestationibus, quantumvis juramento firmatis, quæ *ad perpetuam* dicuntur; hoc tamen de cætero usurpari prohibemus; volentes, atque districte mandantes, ut ad adstruendas probationes in hujusmodi Causis necessarias, verus et judicialis Processus omnino conficiatur, in quo et Articuli exhibeantur ex parte illius, qui adversus Professionem agit; et Interrogatoria dentur ab ea parte, quæ stat pro ipsius Professionis validitate, et Testes tam super Articulis, quàm juxta hujusmodi Interrogatoria examinentur; utque, hac forma non servata,

Judicium inniti debet rigorosis probationibus, et processibus judicialibus.

Processus ipse, et Sententia dependenter ab eo prolata, insanabili nullitatis vitio corruere censeantur; salva etiam dispositione juris communis, quoad alia nullitatis capita, si quæ forte in ipsa Processus compilatione intervenerint. ANNO 1748.

Sub eadem pœna nullitatis, decernimus, atque statuimus, ut in hoc judicio citari, et audiri debeant tum Defensores Monasterii, seu Cœnobii, in quo professus Vota Religiosa suscepit, tum ipsius Professi Consanguinei, sive propinqui, sive alii, quibus bona sua donavit, aut cessit; uno verbo omnes, quorum interest illius Professionem sustineri; in primis autem ii citentur (si superstites fuerint) qui indicati erunt tamquam Auctores, aut complices metus eidem incussi, ut Votis invitus se obstringeret. Quemadmodum vero in citata Constitutione Nostra, quæ incipit *Dei miseratione*, decrevimus, ut in singulis Diœcesibus ab Ordinario deputari deberet aliquis probitate, ac doctrina commendatus, cujus officium esset in Causis Matrimonialibus in judicio stare pro validitate Matrimonii; ita nunc omnibus, et singulis Locorum Ordinariis committimus, et mandamus, ut personam aliquam similibus qualitatibus præditam in suis respective Diœcesibus eligant, cui *Defensoris Professionum* munus imponant; utque huic omnia demandata, injuncta, et respective applicata esse censeantur, quæcumque Nos in præcitatis Litteris de Matrimonii Defensore statuimus; Nos enim eadem omnia, præsentium tenore, ad hujusmodi Professionum Defensores expresse extendimus, et respective applicamus, et quoad istos pari modo locum habere decernimus. Id solum peculiariter pro Defensore Professionis in præsentibus statuentes, ut scilicet quidquid pro ipsius honorario, aut mercede, sive pro expensis in defensione Causæ occurrentibus, eidem præstandum esse Judex prudenter arbitratus fuerit, id omne ab illis exsolvi debeat, quibus a Professo renunciata fuerunt bona in Religionis in-

Citari debent Defensores Monasterii, et omnes interesse habentes.

Defensor Professionis ex officio deputandus.

Cujus expensis operam præstare debeat.

PONT. A. VIII. gressu dimissa; Si vero hi non existant, aut si Professus nihil renunciandum habuerit, ipsa Religio, quatenus ex illis sit, quæ temporalia bona possident, ad hujusmodi solutiones teneatur: Si autem nec adsint bona renunciata, nec Ordo Regularis de quo agitur, quidquam possideat, tunc Defensori Professionis satisfiat ex pecuniis Mulctarum illius Tribunalis, in quo Causa agitata fuerit, sive alterius, prout in aliis prædictis Litteris Nostris de Matrimonii Defensore statuimus.

Defensoris partes eædem in ulterioribus instantiis.

Lata demum Sententia a Superiore Regulari, et ab Ordinario Loci, si ea pro validitate Professionis pronunciata fuerit, neque Professus appellationem interponat, Causam finitam esse non dubitatur. Si vero Professus ad Judicem secundæ instantiæ appellaverit, vel etiam ulterius eadem Causa retractanda fuerit; in omnibus hisce judiciis volumus similiter Defensorem Professionis ex Officio deputatum intervenire, eodem prorsus modo, quo in citata Constitutione decrevimus, Defensorem Matrimonii, in secunda et ulteriori instantia, judicio semper adesse. Ac sicuti præterea statuimus, hujusmodi Defensoris partes esse, a Sententia Judicis primæ instantiæ pro Matrimonii nullitate lata ad ulterioris instantiæ Judicem provocare; et formam prosequendi judicium in ulterioribus hujusmodi instantiis præscripsimus; ita porro volumus, ut Defensor Professionis a Sententia in prima instantia pro nullitate Professionis edita appellare omnino debeat, atque in secunda, seu ulteriori hujusmodi Causarum revisione, eadem omnia volumus observari, quæ pro Causis Matrimonialibus in eadem Constitutione mandavimus.

A prima sententia pro nullitate data semper appellari debet.

Unicæ Sententiæ pro nullitate Professionis prolatæ executio suspenditur.

Quemadmodum denique legitimas pœnas ibidem constituimus adversus eos, qui post unicam obtentam Sententiam pro prioris Matrimonii nullitate, sive pendente appellatione, sive ea per incuriam, aut fraudem Defensoris non interposita, ausi fuissent novas Nuptias

contrahere; atque decrevimus nemini licere ad altera Vota transire, nisi duæ saltem Sententiæ conformes pro nullitate prioris Matrimonii emanaverint; ita, si quis in Ordine Regulari Professus, post unicam Sententiam, favore Nullitatis Professionis pronunciatam, sive pendente, sive omissa culpabiliter appellatione, e Claustris exire, a Religione discedere, quodque magis est, Habitum Regularem abjicere præsumpserit; volumus, atque statuimus, omnibus eum pœnis, atque censuris a Sacris Canonibus, et a Constitutionibus Apostolicis contra Apostatas latis, atque sancitis, subjacere, et obnoxium esse; decernentes pariter, in hujusmodi Causis de Professionis nullitate, liberum Professo non esse a Religione migrare, nisi duas saltem obtinuerit Sententias conformes, quibus ab eo emissa Professio nulla, et irrita declarata fuerit.

ANNO 1748.

In secunda, et ulteriori instantia Causæ devolvantur ad quos de jure.

Et primæ quidem Instantiæ Judices super validitate Professionum, quæ intra quinquennium judicialiter impugnantur, ut supra dictum est, Superior Regularis, simulque Ordinarius Loci esse debent. Si vero eædem Causæ in secunda, aut ulteriori instantia sint discutiendæ, statuimus, inhærentes antiquis quibusdam sæpedictæ Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Decretis, (quæ pariter tenore præsentium approbamus, et confirmamus) ut Causæ hujusmodi ad eos Judices devolvantur, ad quos de jure aliæ omnes Causæ Ecclesiasticæ, post Sententiam Ordinarii, in gradu appellationis respective devolvuntur; ita tamen, ut hi quoque Judices, sicuti Ordinarius in prima instantia unà cum Superiore Regulari processit, sic et ipsi procedere, et judicare debeant unà cum Superiore Regulari, non quidem illius Monasterii, in quo reclamans professus est, sed alterius Monasterii ejusdem Ordinis in eorum Civitate, aut Diœcesi existentis, vel, eo non extante, cum Superiore vicinioris Monasterii ejusdem pariter Ordinis,

Alter Regularis superior ad judicandum assumendus.

ANNO 1748.

Non tamen quando Causa cognoscitur apud Sedem Apostolicam.

seu cum alia persona Ecclesiastica, cui, juxta præmissa, Superior ille ad quem pertinet, suas vices ad hunc effectum delegaverit. Si autem hujusmodi Causæ in secunda, aut ulteriori instantia ad Sedem Apostolicam devolvantur, et a prædicta Congregatione Concilii, sive ab altera super Consultationibus Episcoporum, et Regularium, aut denique ab Auditorio Rotæ, ut respective assolet, discutiendæ fuerint; nullus erit locus ad judicandum Superiori Regulari; qui neque tunc ad ferendam Sententiam admittitur, quum ab eadem Congregatione Concilii, juxta relatum superius Urbani Prædecessoris Decretum, examinanda fuerit, etiam intra quinquennium, validitas Professionis ex eo capite impugnatæ, quod facta fuisse asseratur in Monasterio, aut Cœnobio Religiosis Tyronibus instituendis minime addicto.

Præmissa locum habent etiam in Tribunali Reverendiss. Cardinales Vicarii Urbis.

Hactenus de judiciis super nullitate Professionis, quæ intra quinquennium a die ipsius Professionis emissæ introducuntur; de quibus hoc etiam declarando decernimus, ut quæcumque in superioribus statuta sunt, ea omnia locum habere, et observari debeant etiam in Curia S. R. E. Cardinalis, Nostri et Romani Pontificis pro tempore in Urbe, ejusque Districtu Vicarii in Spiritualibus Generalis; quoties hujusmodi Causas intra idem quinquennium in ipsius Tribunali Ordinario judicandas esse contingat. Jam vero videndum est de ejusdem generis Causis; quæ, post elapsum quinquennium hujusmodi, in judicium adducuntur.

Post quinquennium omnis instantia adversus Professionem olim rejecta.

Porro quum Sancta Tridentina Synodus, post quinque annos ab emissa Professione transactos, omnem aditum ad reclamandum Professis interclusum esse sanxisset, per ea aperta verba superius relata: *Non audiatur, nisi intra quinquennium a die Professionis;* adeo inhærendum hujusmodi sanctionis literæ duxerunt Majores Nostri, ut sub piæ mem. Prædecessore Nostro Gregorio Papa XIII. decretum fuerit, ac veluti pro regula statutum, nullius Causæ introdu-

ctionem super nullitate Professionis, elapso quinquennio, admittendam esse; etiamsi Professio per vim, et metum facta diceretur, atque probari vellet, hujusmodi vim, et metum toto quinquennii tempore permansisse. Verba Decreti die v. Martii Anni MDXCVIII. editi, quæ habentur *Decretorum Congregationis Concilii Tom. 9. fol.* 55. hæc sunt: *Gregorius XIII. ex Sententia Congregationis Concilii declaravit, eos, qui per vim, et metum se Religionem professos prætenderent, nisi intra quinquennium reclamaverint, eo elapso, non esse audiendos, tametsi allegarent, vim et metum semper durasse.* ANNO 1748.

At vero procedentibus temporibus, non sine justis gravibusque Causis, ut plane persuasum habemus, inductum fuit, ut admitterentur instantiæ pro *restitutione in integrum adversus lapsum quinquennii.* Inductum postea remedium restitutionis in integrum.

De quibus tamen judicium facere ad Apostolicam Sedem semper privative pertinuit, sive ex parte Professi, sive ex parte Religionis instantiæ hujusmodi proponerentur, ac licet ipsa reclamatio ob impedimentum per totum quinquennium perseverans dilata fuisse diceretur. Hoc enim remedium restitutionis in integrum, extraordinarium in jure vocatur, cujus concedendi facultas Judicibus inferioribus competere nequit, non obstante quacumque contraria consuetudine, etiam immemorabili, aut quolibet asserto privilegio; ut patet ex compluribus in eandem sententiam decretis ejusdem Congregationis Tridentini Concilii Interpretis, quæ recensita fuerunt in Decreto edito die xxiv. Septembris Anni MDCCXL. in Causa *Sicula Restitutionis in Integrum*, quod a Nobismetipsis die xxviii. ejusdem mensis, et anni approbatum, et confirmatum fuit, quodque iterum præsentium tenore approbamus, et confirmamus; reservato Nobis, et Successoribus Nostris Romanis Pontificibus jure concedendi Ordinariis, et Superioribus Localibus, in quibusdam peculiaribus casibus, facultatem examinandi etiam Cau- A sola Apostolica Sede concedendum. Ejus concessio tamen Judicibus inferioribus aliquando delegata.

sas restitutionis in integrum, ac super ipsis pronunciandi, antequam ad sententiam ferendam super professionis validitate, aut nullitate deveniant, ut non semel ex Apostolicæ Sedis dispensatione factum fuisse non ignoramus.

Antiqua praxis concedendi restitutiones in integrum.

Hujus autem judicii methodus diversa quondam fuit ab ea, quæ in præsenti observatur. Antiquis enim temporibus, visa probabili ratione, seu fumo, ut ajunt, causarum restitutionis in integrum, ea ab Apostolica Sede concedebatur; nimirum facultas indulgebatur reclamantibus adversus Professionem, ut, licet elapsum esset quinquennium, nihilominus de illius nullitate coram Judicibus competentibus actionem promovere possent; pro cujus judicii instructione deinceps a Superiore Regulari, et ab Ordinario Loci legitimus conficiebatur Processus, atque sententia super validitate, aut nullitate ferebatur. Quæ sane methodus si hoc etiam tempore in usu esset, oporteret Nos eorum præcipue, quæ ad hujusmodi judicium consequentia sunt, rationem habere; ac providere, ne unius tantum sententiæ vigore Professiones Regulares dissolverentur.

Ea nunc non conceditur, nisi prævio Processu, et examine causarum

Sed alius hodierno tempore est ordo, qui in præfatis Congregationibus, seu Tribunalibus Urbis, pro concedenda restitutione in integrum adversus lapsum quinquennii, observatur; Nam priusquam super eo quidquam decernatur, committitur Ordinario Loci, et Superiori Regulari, ut Processum conficiant; eoque demum transmisso, proponitur dubium super concessione restitutionis in integrum, idque non minus accurate, ac severe examinatur, ac si dubium propositum esset super ipsa validitate, aut nullitate Professionis.

Sententiæ Judicum Ordinariorum plerumque conformes sunt judicio super restitutio-

Si autem petita in integrum restitutio concedatur, tunc Ordinario, et Superiori Locali committitur, ut sententiam proferant super controversa Professionis validitate. Sed quamvis in hujusmodi Commissionibus plena ipsis relinquatur facultas judicandi sive pro validitate, sive pro nullitate Professionis, prout ipsis justum visum fuerit; usu tamen comper-

tum est, quod, quum iidem satis noverint, quam diligenti, et gravi judicio apud Sedem Apostolicam discussæ fuerint Causæ, propter quas restitutio in integrum concessa fuit; viso dumtaxat hujusmodi concessionis rescripto, nec ulteriori instituto examine, ad ferendam pro nullitate Professionis sententiam ut plurimum sine dubitatione procedunt.

ANNO 1748.

ne in integrum.

Accuratum hujusmodi examen causarum restitutionis in integrum apud Romanæ Curiæ Judices in more positum, non modo non immutare intendimus, verum etiam approbatione Nostra singulis, ad quos pertinet, magnopere commendatum, ab ipsis in posterum observari volumus, ac jubemus; hoc tamen addito, ut in Commissionibus, quæ diriguntur Superioribus Regularibus, et Ordinariis Locorum pro conficiendis Processibus, iisdem, sub pœna nullitatis actuum, injungatur, ut in omnibus procedere debeant cum interventu Defensoris Professionis; ad quem nimirum pertinebit Interrogatoria dare, juxta quæ examinari debebunt Testes, aliaque ad Officium sibi impositum pertinentia diligentissime præstare. Item volumus, ut in ipsa propositione dubii super concessione restitutionis in integrum, tam in præfatis Cardinalium Congregationibus, Concilii Tridentini interpretationi, et Episcoporum ac Regularium consultationibus præpositis, quam in Auditorio Rotæ, aut in quacumque Congregatione peculiariter forsan deputata, sub simili nullitatis pœna, Defensor Professionis, ab eo, qui Tribunalis caput est deputatus, expensis eorum, de quibus supra, semper et in omnibus actibus in judicio stare debeat; neque solum in prima hujusmodi dubii propositione, sed etiam in ulterioribus; quatenus reclamans in prima rejectus, ad novam audientiam admittatur. Denique, ut pro fruendo beneficio restitutionis in integrum, unica favorabilis resolutio nequaquam sufficiat, nisi ea per secundam conformem, iterato Causæ examine, auditoque semper Defen-

Defensor Professionis assistere debet tam confectioni Processuum de causis restitutionis in integrum.

Quam examini Causarum apud Sanctam Sedem.

Examen hujusmodi duplex requiritur antequam

PONT. A. VIII. Ordinarius et Superior procedere valeant.

Quamdiu reclamans in Religione manere debeat.

sore Professionis, confirmata fuerit; quemadmodum in altera Constitutione Nostra, præsentis initio allegata, de Causis super nullitate Matrimonii constituimus; Nos enim præsentium tenore decernimus, ac sub pœnis adversus Apostatas sancitis districte prohibemus, ne quis sub clypeo unicæ resolutionis pro concessione restitutionis in integrum obtentæ, e Religiosis Claustris migrare, multoque minus Habitum Regularem deponere audeat, seu præsumat: quum ad prædictas pœnas declinandas, et altera resolutio super restitutione in integrum priori consentanea, et sententia super nullitate Professionis a Superiore Regulari, et ab Ordinario ferenda, expectari omnino debeant; nec nisi per hujusmodi sententiam, a prædictis Judicibus, præviis duabus resolutionibus pro concessione restitutionis in integrum, legitime latam, Judicium absolutum censeri queat.

Præmissorum observantia injungitur omnibus ad quos pertinet.

Quæ omnia si ita observabuntur, ut a Nobis constituta sunt, utque omnibus, ad quos pertinet, ac pertinebit in posterum, sedulo observanda et implenda a Nobis præscribuntur, et enixe inculcantur; profecto non dubitamus, quin multo rariores in posterum futuræ sint instantiæ, et contentiones eorum, qui vel intra quinquennium a die Professionis emissæ, vel etiam eo elapso, susceptum Religiosæ vitæ Institutum relinquere adnitantur. Ad hoc autem certius obtinendum magnopere contulerit, si a Superioribus quoque Regularium Ordinum in Novitiorum admissionibus ea observabuntur, quæ et in eorum Constitutionibus, et in Decretis felicis recordationis Clementis Papæ VIII. Prædecessoris Nostri statuta sunt, quæque omnia ab ipsis plenissime observari, et impleri, Nos pariter ipsis præcipimus, ac jubemus: tum etiam si ipsi minus facile consensum suum præbebunt, ut admittantur ad Professionem Tyrones, sive qui ætatem quidem a Concilio præscriptam compleverint, at non ad eam pertigerint, quæ

Ac Superioribus Regularibus observantia Canonum, Constitutionum, et Regularum.

a Constitutionibus Ordinis statuta est; sive illi, qui licet annum Novitiatus expleverint ad normam Concilii, adhuc tamen ulterius in eo manere deberent, juxta præscriptum suarum peculiarium Constitutionum; multoque magis ii, qui nec per integrum annum, sed per octo, aut sex menses dumtaxat Tyrocinium posuerunt; ac demum si ipsi Superiores haud se interponent, neque curabunt, ut Professi ante legitimam ætatem ad Ordines Sacros promoveantur. Quæcumque enim sive in Sacris Canonibus, aut Pontificiis Constitutionibus, sive in peculiaribus Ordinum statutis, circa præmissa provide constituta sunt, non parum habent momenti ad religiosam vocationem in hominum cordibus stabiliendam, et ad cohibendam versatilem animorum mobilitatem, quæ ut plurimum aut sola, aut potissima causa est, qua Professi adducuntur, ut vota, quibus obstricti sunt, irrita declarari cupiant. Neque vero Apostolica Sedes ullas umquam dispensationes in præmissis concedere consuevit, nisi prævio assensu, aut etiam accedentibus precibus Superiorum Regularium; quibus nempe æquum, et necessarium est fidem adhiberi in expositione causarum, quas urgere asserunt pro concedendis dispensationibus, quæ petuntur. Illud autem nullo modo ferri, aut probari potest, quod tamen apud plerosque invaluisse constat, ut scilicet reclamantibus adversus Professionem sive intra quinquennium, sive post ejus decursum, Superiores ipsi contradictores sese non exhibeant, aut etiam aperte suffragentur; ex falsa nimirum opinione, quod Religiosorum Virorum societate indignus censendus sit, quicumque ab ea discedere exoptat; quodque ex inutili Monacho, utilis fortasse Clericus Sæcularis existere possit. Nunquam enim licitum est justitiam deserere, aut prodere, quæ jubet omni ratione sustineri actum adeo solemnem, et natura sua irrevocabilem, in quo perficiendo, unà cum Professo, ipsa quoque Religio intervenit.

ANNO 1748.

Utque Religionis et Professionis defensionem non deserant.

PONT. A. VIII. Ad prædictum finem præterea quam maxime proderit, si et Ecclesiastici Præsules, et Judices, debitas officii sui partes explere non prætermittent. Ecclesiarum quidem Præsules, si anathemati subjectos declarabunt omnes et singulos, cujuscumque qualitatis, conditionis. et dignitatis fuerint, qui Virgines, aut Viduas, seu alias quascumque Mulieres invitas, præterquam in casibus in jure expressis, coëgerint ad ingrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscumque Religionis, vel ad emittendam Professionem; juxta sanctionem Sacræ Tridentinæ Synodi *Sess. xxv. Cap.* 18. *de Regular.*, ubi etiam pares censuræ statuuntur adversus eos, qui in hujusmodi factis consilium auxilium, vel favorem dederint; ac si omnes similiter, quotquot ausi fuerint compellere viros ad ingrediendam Religionem, et ad Vota profitenda, justis gravibusque pœnis afficient. Judices vero, si, falso ante omnia deposito præjudicio, quo nonnulli arbitrantur latissimam viam, quoad fieri potest, aperiendam esse iis, qui inde migrare cupiunt, ubi invito animo commorantur, ad exactam justitiæ lancem expendent et numerum, et qualitatem Testium, qui ad comprobandam nullitatem Professionis inducuntur; et vim majorem a minori, metum gravem a levi, debilem a constantiori sexu, interclusam a permissa reclamandi facultate discernent; aliasque omnes circumstantias sedulo animadvertent, quæ in hoc toto rerum genere ab Auctoribus considerari solent.

Episcopi procedant contra inferentes vim et metum.

Judices omnia expendant ad normam Juris.

Itaque prædictis omnibus, et singulis gravissime denunciamus, districteque præcipimus, ut in cunctis, quæ ad eorum officia pertinent, a justitiæ tramite, et a præscriptis sibi legibus ne minimum quidem discedant, ac meminerint omnium, quæcunque gesserint, severissimam sibi rationem tum apud Divinum Judicem, tum apud homines reddendam fore. Nos vero, si Deo placuerit valetudinem Nobis cum vita servare, non parum operæ conferre intendimus, quo

De variis quæstionibus in

planius, atque facilius de Causis hujus generis ab ipsis in posterum judicari valeat. Siquidem Nobis propositum est cum consilio selectorum Virorum in Theologica, et Canonica facultate præstantium, nonnullas quæstiones accurate examinare ac dirimere, quæ variis Scriptorum opinionibus jactatæ, et varias species induentes, juxta diversas occurrentium casuum circumstantias, ancipites atque sollicitos detinere solent Judicantium animos; ut Nobismetipsis in minoribus olim constitutis non semel evenisse meminimus, quum pro munere Secretarii præfatæ Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, hujusmodi Causas ad regulam Juris exigendas præ manibus haberemus. Ejusmodi sunt, exempli causâ, quæstiones: Utrum Professio quamvis initio nulla fuerit, per subseqnentes tamen actus convalidetur; quinam sint actus, ex quibus hujusmodi convalidatio, seu ratificatio inducatur: et quid momenti habeat ad hunc effectum susceptio Sacrorum Ordinum *ad titulum Religiosæ paupertatis*. Præterea, si quis forte ante legitimam ætatem ignorans Professionem emiserit, et in ea ignorantia per plures annos in Religione permanserit, seque valide Professum existimans, ea omnia, quæ Professorum sunt, unà cum Sociis præstiterit. an hic deinde intelligens, qua ætate Vota emiserit, non obstantibus actibus veri Professi a se gestis, adhuc, præfatæ ignorantiæ præsidio, actionem habeat ad reclamandum adversus Professionem a se factam; an vero talis ignorantia nihil eidem suffragetur, quo minus Professionem initio nullam per subsequentes actus ratam habuisse censeatur. Item, an Professus, qui in Professionis actu impedimentum aliquod, sive defectum, occultavit, de quo interrogatus fuit, addita declaratione ad formam Constitutionum, quod scilicet Religio ipsum, cum hujusmodi defectu, aut impedimento forsan occultato admittere non intendebat; an, inquam, talis Professus, qui Religioni

ANNO 1748.

hac materia occurrentibus examen instituetur.

PONT. A. VIII. dolum struxit, ejusmodi commodum ex propria fraude desumere possit, ut validitatem suæ Professionis ex eo capite impugnare valeat. Denique, an ullam vim habere debeat in foro externo ad suadendam Judici nullitatem Professionis, quod reclamantes Professi asserere sæpe non dubitant, se in proferendis Religiosis Votis, mentem servasse alienam a proposito se obligandi. Hæc omnia, aliaque similia in hujusmodi judiciis frequenter occurrentia, et in utramque partem hactenus disputata, tum Nostro, tum aliorum, quos, ut supra diximus, in consilium advocaturi sumus, diligenti studio, Deo adjuvante, explanare deliberavimus.

Clausulæ pro perpetua præsentium firmitate. Interim præsentes Literas, cum omnibus et singulis in ipsis decretis, atque statutis, firmas, validas, et efficaces existere, ac perpetuo fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime, et inviolabiliter observari volumus, et decernimus. Sicque et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, prædictasque S. R. E. Cardinalium Congregationes Generales et Particulares, aliosque ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, et S. Sedis Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, auctoritate, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, ubique judicari, et definiri debere; ac nullum, irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuscumque in contrarium non obstantibus. Non obstantibus, tam Causarum forsan ad hunc diem introductarum pendentia, quas quidem causas, in quibuscumque statibus, et terminis de præsenti reperiantur, juxta superius præscripta omnino tractari, judicari, et definiri debere expresse decernimus; quàm Nostra

et Cancellariæ Apostolicæ Regula de Jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, Decretis quoque, et Resolutionibus a præfatis Cardinalium Congregationibus, sive ab Auditorio Rotæ prædicto, aut aliis quibuscumque Judicibus, et Tribunalibus, aliàs forsan, et aliter factis, conditis, et emanatis, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, Privilegiis, Exemptionibus, et Indultis, etiam in corpore juris clausis, et Literis Apostolicis quibusvis Personis, Collegiis, Locis, Ordinibus, etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, et Institutis, etiam Societatis Jesu, et Sancti Joannis Hierosolymitani, aliisve quibuslibet specifica, et individua mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, et cum quibusvis etiam clausulis et decretis, etiam derogatoriarum derogatoriis, et irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu simili, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, et individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, et occasiones præsentibus pro plene et sufficienter expressis, et exactissime servatis, et specificatis respective habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, et ad præmissorum effectum, plenissime, et amplissime motu pari derogamus, et derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Anno 1748.

Volumus insuper, et eadem Auctoritate prædicta mandamus, ut eædem præsentes, et in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam

Publicationi præsentis

Pont. A. VIII. Constitutionis) in Urbe tribuitur vis personalis intimationis omnibus factæ.

facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam prætendere valeat, ipsas præsentes, seu earum transumpta, ad valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano, et Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis Innocentianæ in Monte Citatorio, et in Acie Campi Floræ, per aliquem ex Cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, et affigi, sicque publicatas et affixas, omnes, et singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum, perinde afficere et arctare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, et notificatæ fuissent.

Transumptis fidem præstari sancitur.

Utque earundem præsentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac Sigillo alicujus Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud, ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum Confirmationis, Approbationis, Voluntatis, Mandatorum, Statutorum, Decretorum, Derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pont. An. VIII. die 4. Martii 1748.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo septimo, quarto Nonas Martii, Pontificatus Nostri Anno octavo.

D. Card. Passioneus.
J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Public. die 16. Martii, 1748.

ANNO 1748.

PRÆSCRIBITUR

XLVIII.

Ritus impertiendi Pontificiam Benedictionem super Populum, servandus a Regularibus eorum Ordinum, quibus facultas hujusmodi statis diebus a Sancta Sede indulta fuit.

Deest inscriptio, quæ cuilibet Superiori Generali dictorum Ordinum aptata fuit.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Summa Pontificiæ concessionis.

EXEMPLIS Prædecessorum nostrorum adducti, nonnullis Familiis Regularium permisimus, ut Fideles, qui statis annis diebus ipsarum Ecclesias inviserent, et indictis pietatis operibus satisfacerent, Indulgentiam Plenariam consequerentur, utque Monasterii Præses, vel alius Sacerdos a Patre Provinciali designandus, populo tunc temporis congregato, Summi Pontificis nomine, Benedictionem impertiret.

Nullus ritus pro hac Benedictione est præscriptus.

Nullus unquam ritus ad hanc rem peragendam præscriptus fuit; quæ quidem extra Urbem solum contingit, cum Pontifex ipse Romæ Benedictionem populo elargiatur: etenim is ritus, qui Urbani VIII. Prædecessoris nostri auctoritate probatus asseritur, et qui post editos nonnullos Romanos Rituales typis impressus fuit, ad eam Benedictionem, de qua verba facimus, minime pertinet, sed illam complectitur, quæ, non pluries, non semel quolibet anno, sed aliqua urgente legitima causa, populis et agris tribui consuevit, et pro qua certus Delegatus Apostolicus semper constituitur,

PONT. A. VIII. qui Brevi Apostolico munitus, potestatem obtinet non solum benedicendi populo, sed illum quoque dissolvendi ab omni vinculo Excommunicationis, Suspensionis, Interdicti, et a cæteris Ecclesiasticis Censuris ac pœnis, si quas forte populus imprudens atque ignarus contraxerit, etiamsi illæ in Bulla *in Cœna Domini* contineantur.

Quamquam pro alia Benedictione sit designatus.

Forma, qua aliqui usi sunt, refertur.

Cum hæc ita sint, tamen deprehendimus, quemdam ritum temere, et inconsulto excogitatum esse pro supradicta prima Benedictione Pontificia invocativa, quæ aut pluries, aut semel datur quolibet anno. Quippe simplex Sacerdos in medio Altaris collocatus, Ministris circumadstantibus, et sacris indumentis ornatis, trinam Benedictionem populo impertit, et alia plura gerit, quæ enumerare hoc loco supervacaneum existimamus.

Trinam Benedictionem impertiendo.

De Jure benedicendi et quibus competat.

Equidem *Benedictio super populum* solemnis est : eamque in quacumque Orbis terræ parte Romanus Pontifex elargiri potest : Episcopus autem in sua Diœcesi, et locis ipsius etiam exemptis, Archiepiscopus in sua Provincia, et locis ejus exemptis, eamdem exercere valet potestatem. Id constat Decreto Clementis V. in Viennensi Concilio, quod *in Clementina Archiepiscopo, de privilegiis*, recensetur. Porro Abbatibus ejusdem Benedictionis super populum tribuendæ facultas conceditur in Ecclesiis, quæ ipsis plene subjiciuntur, modo tamen Apostolicum privilegium ad id necessarium obtinuerint; quo sane uti nequeunt, nisi postquam Sacrum solemne, aut Vesperas in Ecclesia peregerint, nam populo in via passim occurrenti benedicere ipsis non licet, nisi id clare in eodem privilegio declaretur, uti respondit Alexander IV. *in Cap. Abbates, de privilegiis, in sexto*.

Simplex Sacerdos nequit Populo benedicere.

Simplex ergo Sacerdos nequit Benedictionem super populum elargiri, juxta *Can. Ministrare* 26. *q.* 6. *Benedictionem quoque super populum in Ecclesia fundere, Presbytero penitus non licebit :*

cebit : quod tamen eidem Sacerdoti modo permittitur, postquam Divinum Missæ Sacrificium absolvit. Dictum est, modo permitti : si etenim sacram antiquitatem inquiramus, neque id Presbytero licitum olim fuisse cognoscemus, uti Nos ipsi certis documentis ostendimus *in nostro Tractatu de Sacrificio Missæ sect.* 1. *n.* 382. qui primo Bononiæ *anno* 1740. typis editus fuit, ac *sect.* 1. *num.* 391. in eodem Tractatu, qui deinde Latine redditus publicam lucem iterum adspexit Patavii *anno* 1745. Etsi siquidem in usu semper fuerit, ut, re Divina peracta, populus ab Ecclesia Benedictione dimitteretur, quemadmodum *in Can. Missas, de Consecratione dist.* 4. continetur; id tamen, non a Sacerdote celebrante, sed vel ab Episcopo, si præsens aderat, vel, si aberat, ab Archipresbytero ejus jussu præstabatur : quo sensu explicatur Decretalis *in Cap. Officium, de Officio Archipresbyteri*, ubi inter Archipresbyteralia munera recensetur *Benedictiones Presbyterales in Ecclesia dare*, prout animadvertit Gonzalez *in idem Cap. Officium, n.* 2. idemque antea plane comprobaverat Saussay *in Panoplia Sacerdotali pag.* 558.

ANNO 1748.

Et solum potest in fine Missæ.

Licet olim contraria disciplina obtineret.

Quibus omnibus subsequens plurium sæculorum contraria prævaluit disciplina, quæ Sacerdoti celebranti potestatem fecit Benedictionem super populum in fine Missæ effundendi, ob eam potissimum causam, quam Bellotus recenset *in Ritib. Laudunensis Ecclesiæ part.* 3. *pag.* 136. *num.* 9. *At, cum Benedictio ad Missæ perfectionem pertineat hodie, sine qua fas non est ab incepto Sacro recedere, nec jure queat populus ante Benedictionem ipsam egredi, ex præcitata Agatensi Synodo, quatenus integræ Missæ non interesset quisquis præmaturè recederet ; sequitur, facultatem cuilibet celebranti concessam esse, privatam illam Benedictionem ad finem Missæ populo ubique locorum impertire.* Idem inter Morales Scriptores commemorat Quartus *ad Rubricas Missalis pag.* 386. *in Dubiis conscientiæ.*

Conc. Laudunen. hanc tribuit Sacerdoti facultatem.

PONT. A. VIII.

Idem statuit Textus qui allegatur.

In *Can. Ecce ego, dist.* 95. hæc leguntur: *Nemo hinc Episcoporum, invidiâ diabolicæ tentationis inflatus, irascatur in Templo, si Presbyteri interdum exhortentur plebem, si in Ecclesiis prædicent, si plebibus, ut scriptum est, benedicant.* Si Glossæ fidem præstemus, illud *benedicere* declarat Benedictionem, quæ populo traditur a Sacerdote, qui rem Divinam perficit, nempe post ea verba: *Ite Missa est:* quam sane interpretationem Nos minime respuimus, cum certum habeamus, eumdem textum Sancto Hieronymo non esse tribuendum; quod nonnulli falsò putaverunt, quos merito redarguit, Theophilus Raynaudus *Operum t.* 16. *pag.* 211. sed incerto Auctori, qui inter vivos fortasse tunc agebat, cum Benedictio in fine Missæ inter Benedictiones Presbyterales jam haberetur, ususque invaluisset, ut Sacerdos, peracto Missæ Sacrificio, populum Benedictione *jure suo* dimittat, sive absit, sive intersit Episcopus: ea tamen statuta lege, ut, si intersit, et in sua sit Diœcesi, ad eum prius se convertat, eique caput inclinet, veluti facultatem populo benedicendi postulans; quod ab eodem Sacerdote prætermittitur, si Episcopus Missæ intersit, sed extra suam Diœcesim versetur, prout desumitur ex Rubricis Missalis *tit. de Benedictione in fine Missæ, et Evangelio Sancti Joannis.*

Concluditur, quo tempore, et loco possit Sacerdos benedicere jure suo.

Cum jam perspectum sit, quo tempore, et loco simplex Sacerdos populo possit *jure suo* benedicere, necessario consequitur, nullam aliam Benedictionem super populum ab ipso impertiri licere, nisi *jure delegato*. Hujus naturæ est Benedictio, de qua nunc agimus, quæ per delegationem Apostolicam cum unice concedatur, Nostrum est omnino ritum præscribere, quem inferius pro norma in posterum servanda subjiciemus, quo sane uti volumus, ac decernimus eos Ordines Regulares, sive Mendicantes, sive non Mendicantes, Monasticos, vel Clericorum Regularium, quibus Nos ipsi, vel Prædecessores nostri, vel futuri Romani Pontifices, faculta-

Hinc statuendus est Ritus benedicendi jure delegato.

tem tribuendæ populis Benedictionis permiserint. Anno 1748.

Admoneatur itaque populus de Indulgentia a Sede Apostolica concessa, de præceptis operibus pro ea lucrifacienda, de die, quo visitanda est Ecclesia, de hora denique qua datur Pontificia Benedictio; et admonitio hæc fieri possit, quatenus opus sit, etiam schedis impressis, et consuetis locis palam affixis: licet etenim id a Prædecessore Nostro Clemente Papa VIII. fuerit vetitum Fratribus Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, et Fratribus Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis pariter Captivorum, in communicatione Indulgentiarum, et Orationum; ut habetur in ejus Constitutione, quæ incipit *Cum ad uberes* §. 5. et in alia Constitutione *Decet Romanum Pontificem* §. 6. visum tamen Nobis est, id esse hypothesi inapplicabile; cum, cæteris prætermissis, prædicta communicatio certum genus personarum, quosdam videlicet, ut plurimum, Confratres, non autem populum universum, ut Indulgentia, et Benedictio, de quibus agitur, complectatur. Forma, quæ præscribitur.

I. Præparatoria.

Postquam statutis die et hora populus ad Ecclesiam convenerit, alta voce legantur Apostolicæ Literæ, seu Decreta, quibus Indulgentia conceditur, unà cum potestate Benedictionem Apostolicam super populum effundendi, ut de delegatione audientibus constet; et concessio ex Latino sermone in vulgarem accommodatum ad populi intelligentiam conversa pronuncietur: populus ad suorum scelerum detestationem pio brevique sermone excitetur: post quæ Sacerdos, nullis circumadstantibus Ministris, stola et Superpelliceo indutus (ut in Rituali Romano præscribitur, cum agitur de Benedictionibus, quæ extra Missam Presbyteris permittuntur) ante Altare genuflexus, sequentibus verbis Dei opem imploret.

II. Ritus, et actus benedicendi.

℣. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.*
℟. *Qui fecit cœlum, et terram.*

PONT. A. VIII.

℣. *Salvum fac populum tuum Domine.*
℟. *Et benedic hæreditati tuæ.*
℣. *Dominus vobiscum.*
℟. *Et cum spiritu tuo.*

Deinde stans, sequentem recitat Orationem.

OREMUS.

Omnipotens, et misericors Deus, da nobis auxilium de sancto, et vota populi hujus in humilitate cordis veniam peccatorum poscentis, tuamque benedictionem præstolantis, et gratiam, clementer exaudi; dexteram tuam super eum benignus extende, ac plenitudinem divinæ benedictionis effunde: qua bonis omnibus cumulatus, felicitatem et vitam consequatur æternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. *Amen.*

Post quam ad cornu Epistolæ accedat, ut in Actis Ecclesiæ Mediolanensis *part.* 4. *Benedicet in Ecclesia ad Altare, stans in cornu Epistolæ:* et stans in cornu Epistolæ, non trina, hoc est triplici Signo Crucis, sed una Benedictione, unico videlicet Signo Crucis, benedicat, proferens alta voce hæc verba;

Benedicat Vos Omnipotens Deus ✠ *Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.* ℟. *Amen.*

Trina benedictio non est danda

Trina siquidem Benedictio Episcopo competit, non Sacerdoti: cumque nonnulli in fine Missæ trinam usurpare cœpissent, consuetudo Clementis VIII. auctoritate sublata est, quemadmodum ostendit Meratus hac mortali vita nuper defunctus *tom. I. pag.* 243. Id Nos etiam advertimus *in nostro Tractatu de Sacrificio Missæ, sect.* 1. *locis supra indicatis.* In Rubrica quoque Missalis hæc habentur: *In Missa solemni Celebrans eadem voce et modo, qua in Missis privatis, semel tantum benedicit populo.* Insuper

Cœremoniale Episcoporum trinam Benedictionem ipsis solum tribuendam decernit : quod eadem Missalis Rubrica confirmatur : *Episcopus autem ter benedicit populo etiam in Missis privatis , ut in Cœremoniali habetur.* Postremo Alexander VII. Decreto, quod *die* 27. *Septemb.* 1659. edidit, tempora indicit ac recenset, quibus Abbates usu Pontificalium præditi , ritu solemni celebrantes, trinam Benedictionem impertire possunt : quod iisdem penitus interdicitur, cum rem Divinam privatim conficiunt ; quod Nos ipsi indicavimus *nostra Institutione* 14. §. 4. *n.* 19. *tom.* 2. si Bononiensis editionis ratio habeatur, quæ peracta fuit *anno* 1735. sin autem easdem Institutiones in Latinam linguam conversas, et Romæ impressas *anno* 1747. quis inspiciat, idem prorsus deprehendet *Institutione* 34. §. 4. *in fine pag.* 174. Quocirca non sine animi nostri voluptate Epistolam legimus encyclicam Patris Generalis Cœnobitarum Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, quibus in nostris Apostolicis Literis potestas facta est dandi in certis anni Festivitatibus Pontificiam Benedictionem, in qua eosdem admonet, ut populo benedicant unico Signo Crucis, more Sacerdotali : quod ipsum si ab aliis etiam factum esset, querelæ ad Nos delatæ non fuissent de usurpatis honoribus Episcopalibus.

ANNO 1748.

Hac itaque Epistola Encyclica ritum statuimus ac declaramus, quo Benedictio Papalis in posterum tribuetur, eumque notum facimus Ordinum Regularium Præsidibus, ut ipsum Regularibus sibi subjectis observandum indicant. Equidem Alexander VII. Prædecessor Noster usum Pontificalium Abbatibus, quibus id privilegio convenit, accuratè præscribens, Ordinariis locorum facultatem concedit, ut, si quid contrarium Abbates commisissent, ipsi tamquam Sedis Apostolicæ Delegati rem cognoscerent, et censuris etiam, si opus esset, omnem insolentiam compescerent. At nos aliam viam suscipiendam ducimus, præcipientes, ut de illis Re-

Præcipitur ne præmissa forma violetur.

PONT. A. VIII. gularibus, qui præscriptum a Nobis antea Benedictionis ritum violaverint, Nos statim certiores efficiant: tunc enim neque infensos invicem Episcopos et Regulares reddemus, nec populis beneficium Papalis Benedictionis denegabimus; sed facultatem ejusdem Benedictionis tribuendæ parere recusantibus auferemus, eamdem largiemur aliis, qui jussa nostra facere non detrectabunt: qua in re futuros etiam Romanos Pontifices magnopere hortamur, ut idem exemplum sequantur. Postremo Tibi, et universo tuo Ordini Benedictionem Apostolicam impertimur.

Dat. Pontif. anno VIII. die 19. Martii 1748.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XIX. Martii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno octavo.

ANNO 1748.

SOCIETATI JESU

XLIX.

Tribuitur unus locus inter Consultores Congregationis Sacr. Rituum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

CONSTANTEM omnium sensum Pontificio etiam confirmatum oraculo, Omnipotentem nimirum Deum, sicut alios aliis temporibus sanctos Viros, ita Luthero, ejusdemque temporis Hæreticis Sanctum Ignatium, et institutam ab eo Societatem objecisse, adeo Religiosi ipsius Societatis Alumni luculentissimis tanti Parentis vestigiis insistentes, per assidua religiosarum virtutum exempla, et præclara omnium doctrinarum, ac præsertim sacrarum documenta comprobare pergunt, ut quemadmodum non mediocre ad gravissimas Catholicæ Ecclesiæ rationes saluberrime accurandas, componendosque mores, atque in bonis artibus instituendos Adolescentes, subsidium conferre satagunt, ita nova Apostolicæ benignitatis argumenta promereri videantur. Satis enim superque compertum est universis, atque exploratum, quibus per omne tempus religiosis viris, et Christiana pietate, et omnium disciplinarum splendore, et multiplici literarum cognitione, æternæque Christifidelium salutis zelo commendatissimis, addictissima huic Sanctæ Sedi ipsa Jesu Societas locuples adhuc veluti generosa mater non immerito gloriatur.

Proœmium.

Laudat Soc. Jesu.

Nos sane, qui eapropter semper plurimi fecimus, atque in suprema hac Sacrosancti Apostolatus Cathedra plane immerentes per ineffa-

Sensus Pontif. erga dictam Societatem.

PONT. A. VIII.

bilem Divinæ Bonitatis abundantiam sedentes; majori in honore laudatam Societatem habemus, decet, ut perenni etiam nostræ charitatis auctoritatisque Apostolicæ testimonio eandem donemus; ne quod aliis Religiosis Ordinibus, et Institutis in hac Alma Urbe nostra conspicuis, sive per Romanos Pontifices Prædecessores nostros, sive per Nos ipsos, decus, et ornamentum, sive honorificentiæ munus impertitum esse dignoscitur, eidem Societati Jesu de Orthodoxa Religione benemerentissimæ deesse patiamur.

In negotiis Congregationis Sacr. Rituum consultandis præstantium hominum opera impendenda

Qui magna nostrorum Operum volumina de Beatificatione, et Canonizatione Servorum Dei pervolverit, is intelliget omni procul dubio, quod si in cæteris expediendis negotiis insignium hominum opera, et industria requiritur, in rebus certe per Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpositam expendendis, decidendisque, major Virorum in omni disciplina versatorum, quibus ipsa inter alios Ordines, et Instituta Societas memorata abundat, delectus haberi debeat.

Ideo Pontif. unum locum inter Consultores dictæ Congregationis assignat Societ. Jesu.

Hinc est, quod Nos Motu proprio, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine volumus, ac decernimus, ut deinceps perpetuis futuris temporibus unus ex ejusdem Societatis Jesu Presbyteris laudatæ Congregationis Cardinalium Sacris Ritibus præpositæ Consultor sit, et habeatur, ut hujus vacatione succedente, alter dictæ Societatis Presbyter in ipsius locum semper substituatur.

Et quamvis ex ipsa Soc. jam alius adsit Consultor.

Etsi autem in præsentia Dilectus Filius Hieronymus Ridolfi sæpedictæ Societatis Presbyter locum unius Consultoris in memorata Congregatione Cardinalium teneat, tamen, ut Pontificiæ hujusmodi indulgentiæ possessionem ipsa Societas Jesu capiat, atque etiam ut paterna grati animi significatione prosequamur Dilectum Filium Emmanuelem de Azevedo ejusdem So-

cietatis Presbyterum, qui non solum in quamplurimis sive colligendis, sive adornandis, atque in lucem edendis aliorum insignium Virorum operibus de rebus Liturgicis plenissime tractantibus, sed in antedictis etiam nostris Voluminibus, aliisque a Nobis compositis, in unum veluti corpus e duodecim, et amplius Tomis constans cogendis, et quam castigatissime, splendidissimeque hic Romæ recudendis maxime intentus, atque in ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis negotiis accurate expediendis versatus et instructus, primum hujusmodi locum quodam veluti merito sibi debitum vindicat. ANNO 1748.

Eapropter ipsum Emmanuelem de Azevedo a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, præter memoratum Hieronymum Ridolfi Consultorem, auctoritate, et tenore paribus, eumdem Emmanuelem unum sæpedictæ Sacrorum Rituum Congregationis Consultorem itidem quoad vixerit facimus, constituimus, et deputamus; ita ut uterque insimul, quoad ambo etiam in humanis fuerint, ejusdem Congregationis Consultoris munere perfungatur, nec alterius vacationi in posterum substituatur, sed per utriusque dumtaxat cessum, sive decessum, novus ejusdem Societatis Presbyter Consultoris hujusmodi locum a Nobis, ut præmittitur, dictæ Societati assignatum tenere debeat.

P. Emmanuel de Azevedo præsentis concessionis fructu gaudere statuit.

Decernentes, easdem præsentes Literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores

Clausulæ.

PONT. A. VIII. judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogationes. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, dictæque Societatis Jesu etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis.

Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores, præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Pont. An. VIII. die 24. April. 1748. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXIV. Aprilis MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno VIII.

Cajetanus Amatus.

L.

DE RENOVATIONIBUS

Investiturarum, et aliarum concessionum Bonorum directi Dominii Cameræ Apostolicæ.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

CONCREDITUM Nobis Apostolicæ Sedis patrimonium non solum pro viribus utiliter administrare, sed etiam nulla sive amplitudinis, sive juris sui parte imminutum servare volentes; vix fieri posse intelligimus, ut Nobismetipsis constent administrationis Nostræ rationes, nisi certò provisum extiterit, ut facultas disponendi de Bonis, Dominiis, Proprietatibus, et Juribus ipsius Sedis, et Cameræ Apostolicæ, quæ ad Nos dumtaxat, et ad Romanum pro tempore Pontificem, Supremi Principis jure, pertinet, ab aliis quibuscumque, præter Nostram, et Successorum Nostrorum scientiam, mentem, et voluntatem, exerceri minime valeat. Idcirco perpendentes, quam amplis facultatibus, vel expresse, vel implicite ab Apostolica Sede instrui, vel etiam ex usu et consuetudine uti consueverint Venerabiles Fratres Nostri Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, qui per temporalem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Ditionem, ad Bononiæ, Ferrariæ, Æmiliæ, et Urbini Legationes regendas, et gubernandas, Legati de Pontificis Latere mitti, eorumque exemplo etiam Prælati Præsidentes, qui ad aliquas ex præfatis Provinciis cum facultatibus Legatorum a Latere regendas pariter, et gubernandas aliquando

Dispositio de Bonis Cameræ Apostolicæ privative ad Romanum Pontificem spectat.

Ejus tamen de Latere Legati aliquibus facultatibus in hac parte sunt instructi.

PONT. A. VIII. deputari solent; ne forte ex laxiori facultatum hujusmodi interpretatione, aut ex assertis consuetudinibus absque Nostra, et Pontificum Prædecessorum Nostrorum scientia inductis, in concedendis, aut renovandis Investituris Bonorum Feudalium, Emphyteuticorum, Livellariorum, seu alio quocumque nomine, et titulo ad directum Dominium, et Proprietatem Cameræ Nostræ Apostolicæ pertinentium, aliquid per eos fieri contingat, quod potestatis eisdem attributæ fines excedat, atque in ejusdem Cameræ, illiusque Proprietatum, et Jurium detrimentum vergere possit; post discussam prius rem in Congregatione Particulari super Œconomica Status Ecclesiastici administratione deputata, certos in hoc rerum genere eisdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Legatis, et Prælatis Præsidentibus, Provinciis Legationum præfatarum respective præpositis, limites, quos ipsi nullis futuris temporibus prætergredi valeant, etiam declarando et indulgendo ponere, et designare volentes; Motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, præsentium Literarum tenore decernimus et statuimus, ut in concessionibus, dationibus, et investituris Terrarum, Arcium, Villarum, Agrorum, Possessionum cultarum, et incultarum, Casalium, Lacuum, Sylvarum, Proprietatum, Bonorum, et Jurium quorumcumque, et cujuscumque generis, ad præfatæ Sedis, et Cameræ Nostræ Apostolicæ directum, et proprietarium Dominium quomodocumque pertinentium, in Feudum proprium, sive improprium, nobile, sive ignobile, aut in emphyteusim, aliave ratione sub Census, Canonis, Livelli, pensionis, regalium, et aliarum quarumcumque responsionum, et recognitionum præstatione, et solutione, hactenus factis, et deinceps quandocumque faciendis, si, et quatenus initio concessionum, et investiturarum hujusmodi ea lex expresse adjecta sit, vel fuerit, ut Feudatarii,

Ne autem in usu facultatis fines excedantur.

Pontifex decernit ac declarat ut infra.

I. Quod Legati concedere possunt Renovationes, expleto tempore in Investituris convento.

Censuarii, aut alii quocumque nomine, aut titulo ea obtinentes, singulo quoque viginti novem annorum, seu alio definito temporis curriculo, suarum Investiturarum, aliarumve concessionum hujusmodi renovationes ab eadem Camera petere, et accipere debeant; præfati Cardinales Legati, seu Prælati cum facultatibus Legatorum Præsidentes respective deputati, in suæ quisque Legationis Provincia, præfiniti temporis adveniente termino, earundem Investiturarum, et Concessionum renovationes Feudatariis, Censuariis, Emphyteutis, aliisque præfatis, illas tempore habili expetentibus, servatis tamen servandis, et cum eisdem pactis, legibus, et conditionibus in prioribus Investituris appositis et conventis, concedere, et per idoneum Ministrum ipsius Cameræ Apostolicæ Procuratorem, seu Commissarium, aut alium, ad quem pertinet, tempore habili similiter fieri mandare, libere et licite possint, et valeant, Nostra et Romani pro tempore Pontificis licentia, seu commissione speciali desuper minime requisita.

ANNO 1748.

II. Possunt etiam consensum præstare in alienationibus Bonorum in Partibus, ubi facultas concessa est.

Quoniam vero in Ducatu, et Provincia Legationis Ferrariensis, in vim antiquorum Ducalium Decretorum ab Apostolica Sede expresse confirmatorum plerisque Censuariis, Emphyteutis, aliisque Investituras habentibus, tributa dignoscitur facultas alienandi Bona, seu Jura emphyteutica, et aliàs ad directum, et proprietarium præfatæ Cameræ Dominium spectantia, per contractus inter vivos nuncupatos, præhabito consensu Domini directi; et alibi etiam ejusmodi facultas forsan concessa reperitur: Volumus itidem, et statuimus, ut ipsi Cardinales Legati, et respective Prælatis Præsidentes prædicti; quatenus tamen Feudatariis, Censuariis, Emphyteutis, aliisque Bonorum, et Jurium Cameralium, in Provinciis Legationum præfatarum consistentium, utilibus Possessoribus, sive ex concessionis lege, sive aliàs ex Supremi Principis auctoritate, generaliter

Pont. A. VIII.

deputari solent; ne forte ex laxiori facultatum hujusmodi interpretatione, aut ex assertis consuetudinibus absque Nostra, et Pontificum Prædecessorum Nostrorum scientia inductis, in concedendis, aut renovandis Investituris Bonorum Feudalium, Emphyteuticorum, Livellariorum, seu alio quocumque nomine, et titulo ad directum Dominium et Proprietatem Cameræ Nostræ Apostolicæ pertinentium, aliquid per eos fieri contingat, quod potestatis eisdem attributæ fines excedat, atque in ejusdem Cameræ, illiusque Proprietatum, et Jurium detrimentum vergere possit; post discussam priu
rem in Congregatione Particulari super Œco
nomica Status Ecclesiastici administratione d
putata, certos in hoc rerum genere eisde
Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Legati
et Prælatis Præsidentibus, Provinciis Legationu
præfatarum respective præpositis, limites, q
ipsi nullis futuris temporibus prætergredi
leant, etiam declarando et indulgendo ponc
et designare volentes; Motu proprio, et
certa scientia, ac matura deliberatione Nos
deque Apostolicæ potestatis plenitudine,
sentium Literarum tenore decernimus et st
mus, ut in concessionibus, dationibus,
vestituris Terrarum, Arcium, Villarum,
rum, Possessionum cultarum, et inculta
Casalium, Lacuum, Sylvarum, Propriet
Bonorum, et Jurium ... cumque,
juscumque generis ... Sedis,
meræ Nostræ Ap ... tum, et p
tarium Domini ... mque p
tium, in Feudu ... ive im
nobile, sive
aliave
po

Ne autem in usu facultatis fines excedantur.

Pontifex decernit ac declarat ut infra.

I. Quod Legati concedere possunt Renovationes, expleto tempore in Investituris convento.

Censuarii [illegible] aut [illegible] tulo [illegible] vigint[illegible] vem [illegible] temporis [illegible] riculo . [illegible] concession[illegible] renovationes ab [illegible] Cameræ petere [illegible] debeant ; præ Cardinales Legat[illegible] seu Prælati cum facultat[illegible] Legatorum Præsidentes respective deputa[illegible] suæ quisque Legationis Provinci[illegible] præ[illegible] temporis adveniente termin[illegible] earumdem [illegible] stiturarum , et Concession[illegible] renovation[illegible] [illegible] Censuariis [illegible] præfatis , illis tempo[illegible] servatis [illegible] servand[illegible] legibus , et conditionib[illegible] [illegible] appositis et conven[illegible] [illegible] Ministrum [illegible] Procuratorem , seu C[illegible] ad [illegible] tempore [illegible] libere et lic[illegible] Nomine et [illegible] pro [illegible] seu [illegible] [illegible].

Quorum vero in Ducat[illegible] tione Ferrariensis , in [illegible] lium Decretorum ab Apo[illegible] confirmatorum plerique [illegible] tenus aliisque investitur[illegible] dispensationi facilitas [illegible] emphyteutica , et ali[illegible] præfatis præfatæ [illegible] [illegible] postulent , aut [illegible] m , et Concessio- [illegible] m proximioribus , [illegible] oris , competere , [illegible] ulo etiam oneroso , [illegible] uive caducitates , et [illegible] , et condonari , aut ad purgationis moræ , [illegible] cium admitti cupiant ;

[illegible] NO [illegible] 18. [illegible] , et [illegible] icita- [illegible] ipsis [illegible] licet [illegible] as in- [illegible] tituras [illegible] . con- dere.

[illegible] s [illegible] e , [illegible] et [illegible] um- [illegible] pri- [illegible] no- [illegible] iasque restitu- [illegible] uper Ca- [illegible] isque præ- [illegible] volentes , ut [illegible] vestituras , et [illegible] nt , sive se in [illegible] ensos , aut voca- [illegible]

Et recursus etiam in casibus dubiis ad Romanum Pontificem habeatur.

PONT. A. VIII. vel specialiter hujusmodi facultas alienandi, distrahendi, et in alios transferendi Bona, et Jura Cameralia præfata, præhabito Domini directi, id est ipsius Cameræ Apostolicæ consensu, legitime competat; et dummodo alienationes hujusmodi non fiant in fraudem ipsius Cameræ, et ad prævertendam, atque frustrandam eorumdem Bonorum, seu Jurium devolutionem, quæ ob deficientiam Successorum in Investituris comprehensorum, et ad eas vocatorum, imminere dignoscatur; quoties de consensu ipsius Cameræ nomine præstando requisiti fuerint, possint similiter et valeant, absque speciali Nostra, et Romani pro tempore Pontificis licentia, et commissione, consensus hujusmodi, Nostro, et Successorum Nostrorum, ipsiusque Cameræ nomine præstare, seu beneplacitum interponere, et novas consequenter investituras favore acquirentium, sub iisdem tamen pactis, et conditionibus dare, et concedere, ac necessaria quæcumque Instrumenta desuper celebrari facere.

Sub certis conditionibus.

Idque pro illis Partibus valeat, ac si a Sancta Sede immediate gestum fuisset.

Porro renovationes Concessionum, et Investiturarum, necnon alienationes, distractiones, et translationes Bonorum, et Jurium Cameralium præfatorum, per Cardinales Legatos, ac respective per Prælatos Præsidentes prædictos, ac prævio consensu præfato in prædictis casibus, juxta seriem præsentium, aliàs tamen canonicè factæ, perinde valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, et illis, in quorum favorem factæ fuerint, in omnibus, et per omnia plenissime suffragentur, ac si de speciali, expressa, et individua Nostra, et Romani pro tempore Pontificis licentia, et commissione factæ fuissent; nec ad id alterius beneplaciti, seu confirmationis Apostolicæ adminiculum requiratur.

III. Verum in casu devolutio-

Cæterum quoties Bona, Res, et Jura prædicta, sive ob lineam finitam, sive ob non petitam præscripto tempore renovationem, aut ob non solutionem Canonum, aliarumve re-

sponsionum, seu Caposoldi, aut Laudemii, vel ob non adimpleta promissa, et in Investituris, et Concessionibus respective contenta, aliave qualibet ex causa, juxta præscriptum in Literis piæ memoriæ Prædecessoris Nostri Gregorii Papæ XIII. sub datum Romæ apud S. Petrum Kalendis Junii Anno Incarnationis Dominicæ MDLXXX. Incipien. *Ad Romani Pontificis* (quarum Literarum tenorem, ac dispositionem præsentibus pro insertis habentes, in omnibus, et per omnia approbamus, confirmamus, et innovamus), ad ipsam Cameram Apostolicam devoluta fuerint; Motu, scientia, et potestate prædictis, statuimus, et decernimus, non licere præfatis Cardinalibus Legatis, aut Prælatis Præsidentibus, eorumdem Bonorum, Rerum, aut Jurium, cujuscumque generis, et qualitatis existant, et quantumvis parvus, atque etiam minimus tam Proprietatis, quam responsionis valor sit, et esse dignoscatur, novas Investituras, aliasque Concessiones quascumque dare, et elargiri; neque eorumdem Detentoribus, et Possessoribus, incursas, ut præfertur, quacumque ex causa, caducitates, devolutiones, et privationes, etiamsi nondum ipsius Cameræ nomine declaratæ, et acceptatæ fuerint, aliasque pœnas remittere, et condonare, aut restitutiones in integrum concedere, sive super Canonibus, Livellis, et Laudemiis, aliisque præstationibus non solitis concordare; Volentes, ut quicumque novas hujusmodi Investituras, et Concessiones impetrare voluerint, sive se in prioribus Investituris comprehensos, aut vocatos, in casibus dubiis declarari postulent, aut etiam earumdem Investiturarum, et Concessionum renovationes sibi, tamquam proximioribus, aut hæredibus ultimi Possessoris, competere, etiam ex pacto, aut ex titulo etiam oneroso, asserant, et contendant; quive caducitates, et pœnas incursas sibi remitti, et condonari, aut se ad compositiones, sive ad purgationis moræ, aliudve gratiosum beneficium admitti cupiant;

Anno 1748.

num, et caducitatum ipsis non licet novas investituras etc. concedere.

Et recursus etiam in casibus dubiis ad Romanum Pontificem habeatur.

PONT. A. VIII. ad Nos, et ad Romanum pro tempore Pontificem immediate recurrere teneantur; nec ab aliis quibuscumque novarum Concessionum hujusmodi, aut condonationum, remissionum, sive restitutionum in integrum, aliaque beneficia prædicta, seu gratiosas declarationes utiliter obtinere possint, et valeant; Nos enim præmissarum omnium, et singularum gratiarum, declarationum, et beneficiorum concessiones Nobismetipsis, et Successoribus nostris Romanis Pontificibus privative, et expresse, motu, scientia, et potestate similibus harum tenore reservamus.

Clausulæ pro præmissorum firmitate.

Decernentes pariter ipsas præsentes Literas, et in eis contenta quæcumque de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aut alio quocumque, quantumlibet substantiali, et individuam expressionem requirente defectu notari, impugnari, restringi, invalidari, ad viam et terminos juris, aut veteris consuetudinis reduci, seu aliàs in jus, vel controversiam revocari posse, sed easdem præsentes semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri et obtineri. Sicque, et non aliter Cardinalium Legatorum, aut Prælatorum Præsidentium prædictorum facultates, et privilegia, sive expressa, sive per generalitatem verborum concepta, intelligi, et interpretari debere; atque ita in præmissis omnibus, et singulis censeri, et per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium, et alios Cardinales, necnon ipsius Cameræ Apostolicæ Thesaurarium generalem, Præsidentes Clericos, aliosve Officiales, et Ministros, ac cæteros, quavis auctoritate, et potestate fungentes, et quandocumque functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et

definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

ANNO 1748.

Derogatio contrariis

Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Gregorius Prædecessor in superius relata Constitutione voluit non obstare; necnon Civitatum, Oppidorum, Terrarum, et Locorum in Provinciis Legationum præfatarum consistentium quorumlibet, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, stilis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis etiam favore Cardinalium Legatorum, aut Prælatorum Præsidentium prædictorum, communiter, seu peculiariter, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis; Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, Motu, et potestatis plenitudine paribus specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Pontifex mandat præsentium publicationem.

Utque eædem præsentes ad omnium Censuariorum, Feudatariorum, Emphyteutarum, aliorumque Bonorum et Jurium Cameralium in Provinciis Legationum præfatarum consistentium, utilium Possessorum, et aliorum, quos ipsæ præsentes concernunt, notitiam facilius deducantur; Volumus, et decernimus ipsas præsentes in plena Camera legi, et registrari, ac

Pont. A. VIII. ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, et Cancellariæ Apostolicæ, ac in Acie Campi Floræ, aliisque consuetis locis, per aliquem ex Cursoribus Nostris in Urbe; In singulis vero Legationibus prædictis in Loco residentiæ Cardinalis Legati, aut Prælati Præsidentis, publicari, et affigi, ac earum exempla ibidem affixa relinqui: quæ sic publicatæ, et affixæ, omnes et singulos præfatos perinde afficiant, et arctent, ac si illorum unicuique personaliter notificatæ, et intimatæ fuissent. Quodque earundem præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, et extra illud ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Et Fidem transumptis haberi.

Sanctio pœnalis. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostri Decreti, statuti, reservationis, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pontif. Anno VII., die 12. Junii 1748. Datum in Arce Gandulphi Albanen. Diœcesis Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII., pridie Idus Junii, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

J. Datarius.

Pro D. Card. Passioneo.

Joan. Florius Substitutus.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 3. *Julii* 1748.

AD POLONIÆ REGNI

LI.

Primatem, Archiepiscopos, et Episcopos: De Concessione, et executione Dispensationum Apostolicarum super impedimentis Matrimonii.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Causa conscribendi hanc Epistolam.

MAGNÆ Nobis admirationis, nec minoris doloris causa fuit, quod ex fide dignorum relatione, certisque gravium Virorum Literis accepimus, falsam quamdam in isto Poloniæ Regno opinionem, et famam invaluisse; quod scilicet ab hac Apostolica Sede, cui Nos, licet immeriti, Divina ordinatione præsidemus, aliquæ dispensationes Matrimoniales concessæ, et Missæ fuerint, et hactenus concedi, et mitti soleant, quibus sublata sint impedimenta Canonica Matrimonio legitime, aut valide ineundo obsistentia, licet contrahentium alter, vel etiam uterque, Hæreticam sectam aperte profiteatur. Quod quum nonnisi per injuriam, et intolerabilem calumniam excogitatum sit, atque disseminatum, Apostolici ministerii Nostri officio deesse Nos arbitraremur, nisi Vobis, Venerabiles Fratres, atque omnibus, ad quos hæ Literæ Nostræ perventuræ sunt, testatum ac manifestum redderemus, quæ sit in hoc rerum genere perpetua Apostolicæ hujus Sedis agendi regula, et constans consuetudo; simulque Vos omnes, et singulos per istud Poloniæ Regnum, sua semper fide, et religione commèndatum, Ordinarios Præsules constitutos, enixe admoneremus, et

Quia videlicet falso assertum fuerat S. Sedem cum Hæreticis dispensare ad contrahendum Matrimonium.

PONT. A. VIII.

per misericordiam Dei obsecraremus, ut Literas Dispensationum Matrimonialium, quæ pro ipsius Regni Incolis ab hac Sede, et Curia mittuntur, et ipsi attente legatis, atque expendatis, et a vestris quoque Vicariis, et Officialibus accuratissime considerari jubeatis. Nos enim pro certo habemus, idque mox planum facturi sumus, si quid usquam in hac parte peccatum est, non id factum esse Apostolicæ Sedis, ejusque Officialium culpa; verum aut Ordinariis Locorum, aut eorum Ministris, qui transmissas Dispensationum Literas nec legere, nec satis pensare curarunt, omnino tribuendam esse.

Idque falsum comprobatur.

Disciplina Ecclesiæ Romanæ circa Matrimonia Catholicorum cum Hæreticis.

Neque vero necesse habemus ea omnia in medium proferre, quibus luculenter demonstrari posset antiquitas ejus disciplinæ, qua semper Apostolica Sedes Catholicorum cum Hæreticis conjugia reprobavit. Sed aliqua dumtaxat afferre sat erit, quibus ostendamus, eandem disciplinam ac regulam ad Nostra usque tempora constanter servatam, apud Nos et Apostolicam Sedem non minus integram vigere, et religiose custodiri. Hoc est, quod de se ipso, suisque temporibus testatus est felicis recordationis Prædecessor Noster Urbanus Papa VIII. in suis Literis Apostolicis datis die xxx. mensis Decembris Anni MDCXXIV., quæ leguntur apud Cardinalem Albitium in Libro, cui Titulus: *De inconstantia in Fide cap. 37. n. 217.* ubi ita scribit: *Licet probe teneamus Catholicorum cum Hæreticis Matrimonia omnino fugienda esse, et quantum in Nobis est, a Catholica Ecclesia procul arcere intendamus.* Nec minus aperte sententiam suam declaravit piæ memoriæ Prædecessor pariter Noster Clemens Papa XI. in Literis die xxv. Junii Anni MDCCVI. datis, et editis in Collectione ipsius Brevium, et Epistolarum Romæ vulgata Anno MDCCXXIV. ubi p. 321. sic legitur: *Majoris momenti esse existimamus, Ecclesiæ Dei, Apostolicæ Sedis, Prædecessorum Nostrorum, et Sacrorum Canonum, a Catholicorum cum Hæreticis conjugio abhorrentium,*

regulas, nisi id totius Christianæ reipublicæ bonum exposcat, non transgredi, et in aliis Literis datis die XXIII. Junii Anni MDCCVII. in eadem Collectione relatis *p.* 391. *Ecclesia siquidem ab hujusmodi conjugiis, quæ plurimum deformitatis, nec parum spiritualis periculi præseferunt, abhorret.* ANNO 1748.

Sed et Nostrum hac de re judicium satis patere arbitramur ex Decretali Rescripto auctoritate Nostra edito, die IV. Novembris Anni MDCCXLI., et impresso *Tomo I. Bullarii Nostri num. XXXIV.* §. 3. (†) cujus verba sunt, quæ sequuntur; *Dolens in primis quam maxime Sanctitas Sua, eos esse inter Catholicos, qui insano amore turpiter dementati, ab hisce detestabilibus Connubiis, quæ Sancta Mater Ecclesia perpetuò damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, et prorsus sibi abstinendum non ducunt; laudansque magnopere zelum illorum Antistitum, qui severioribus propositis spiritualibus pœnis, Catholicos coërcere student, ne sacrilego hoc vinculo sese Hæreticis conjungant; Episcopos omnes, et Vicarios Apostolicos, Parochos, Missionarios, et alios quoscumque Dei et Ecclesiæ fideles Ministros in iis partibus, Hollandiæ videlicet, et Belgii, degentes, serio graviterque hortatur, et monet, ut Catholicos utriusque sexus ab hujusmodi nuptiis in propriarum animarum perniciem ineundis, quantum possint, absterreant, easdemque nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire satagant;* et quæ paulo post subjecta sunt, ubi de jam contracto Catholicæ partis cum altera Hæretica connubio hæc habentur: *Id vero debere sibi potissime in animum inducere Conjugem Catholicum, sive virum, sive fœminam, ut pro gravissimo scelere, quod admisit, pœnitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, coneturque pro viribus alterum Conjugem a vera Fide aberrantem, ad gremium Catholicæ Ecclesiæ pertrahere, ejusque animam lucrari; quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportunissimum*

Pontifex quoque hæc Matrimonia evitanda injunxit.

(†) *Hujus Edit. vol. I. p.* 180.

PORT. A. VIII. *foret, sciens de cætero, ut mox dictum est, se istius Matrimonii vinculo perpetuò ligatum iri.*

Nec conceduntur dispensationes nisi cum clausula, *abjurata prius hæresi.*

His autem veluti fundamentalibus Apostolicæ Sedis regulis, ejusdem agendi ratio constanti usu recepta apprime respondet. Nam quoties ipsam adiri contingit, sive pro obtinenda simplici facultate contrahendi Matrimonium inter personas, quarum altera hæresim profitetur; sive præterea pro obtinenda simul dispensatione super aliquo gradu, aliove canonico impedimento, quod inter Contrahentes intercedat; neque licentia, neque dispensatio conceditur, nisi hac expressa lege, seu conditione adjecta, nimirum *abjurata prius Hæresi.* Quin etiam recolendæ memoriæ Prædecessor Noster Innocentius Papa X. ulterius progrediens, jussit, et cavit, ne Dispensationes hujusmodi omnino concederentur, nisi per authentica documenta prius doctum esset, Hæreticam labem a contrahente Heterodoxo ejuratam fuisse; quod testatum reliquit laudatus Cardinalis Albitius Congregationis Universalis Inquisitionis tunc temporis Assessor, in supracitato Tractatu *de Inconstantia in Fide cap.* 18. *num.* 44. Præfatus vero Prædecessor Clemens XI. in Congregatione Sancti Officii, coram se habita die XVI. Junii Anni MDCCX. mandavit, inhiberi per Literas Archiepiscopo Mechliniensi, ne ullas omnino licentias, aut dispensationes impertiretur pro Matrimoniis inter contrahentem Catholicum, et alterum Hæreticum celebrandis, nisi abjuratio Hæresis reipsa præcessisset; Theologos autem, qui contra hujusmodi praxim opinati fuerant, acriter admonendos decrevit, quemadmodum memoriæ prodidit bonæ memoriæ Vincentius hujus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Petra nuncupatus in suo Commentario ad Constitutionem XII. Joannis XXII. ipsius Operis *Tom.* 4. *pag.* 76. *num* 14.

Contraria exempla rarissima

Quod si nonnulla inveniantur exempla Romanorum Pontificum, qui aut licentiam contrahendi Matrimonium, aut etiam dispensationem

super impedimento aliquo concesserunt, non adjecta conditione de abjuranda prius Hæresi, rarissimas primum omnium dicimus hujusmodi concessiones fuisse, et quidem plerasque earum pro Matrimoniis inter Supremos Principes contrahendis, nec nisi gravissima urgente causa, eaque ad publicum bonum pertinente, factas fuisse, insuper adjectas semper fuisse opportunas cautelas, tum ne Conjux Catholicus ab Hæretico perverti posset, quin potius ille teneri se sciret ad hunc pro viribus ab errore retrahendum; tum etiam, ut proles utriusque sexus ex eo Matrimonio procreanda; in Catholicæ Religionis sanctitate omnino educaretur. Deinde vero facile est agnoscere, in istiusmodi concessionum genere nullum errandi locum Executoribus suppetere, nisi ipsi aliqua in re scienter, et data opera officio deesse velint. Denique ex hactenus dictis aperte constat, in omnibus casibus, quibus facultates, aut dispensationes ab Apostolica Sede petantur pro Matrimoniis a Catholico Viro, aut Muliere, cum Hæretica Fœmina, aut Viro contrahendis; eandem Apostolicam Sedem, ut supra diximus, hujusmodi Matrimonia, nisi Hæresis abjuratio præcedat, et semper improbasse, ac damnasse, et nunc quoque, abominari, et detestari.

Anno 1748.

et cum gravi causa.

Cautelæ in hisce casibus adhibita.

Quoties vero Dispensationes ex aliqua probabili causa petuntur pro Matrimoniis, quæ quidem inter Hæreticos, seu cum altera parte Hæretica sunt contrahenda, sed id nequaquam in precibus palam exponitur; quum nequeant Apostolicæ Sedis Ministri, atque Officiales hoc divinando rescire; ad obstruenda obloquentium, et calumniantium ora, hoc innuisse sufficeret, quod nulla conceditur dispensatio, quæ alicui certo Executori directa non sit, cui nimirum in mandatis datur, ut de omnium expositorum veritate cognoscat, et dispensationem ipsam servatis servandis effectum sortiri faciat; Cumque huic ignorare non liceat, Matrimonia Catholicorum cum Hæreticis ab Apostolica Sede improbari, et damnari, facile

In casibus dubiis, non solum certus executor designatur,

Qui concedentis mentem ignorare nequit;

PONT. A. VIII.

vero cognoscere valeat, Hæresis vitium, quo contrahentium alter inficitur, et de quo nulla habetur mentio in Literis Dispensationis, eidem Apostolicæ Sedi occultatum fuisse; ad ejus officium pertinet hujusmodi Literarum exequutionem suspendere, ejusque suspensionis causam Romano Pontifici, ejusve Officialibus, eâ, qua decet, reverentiâ per Literas aperire: quemadmodum Prædecessor quondam Noster Alexander Papa III., Ravennæ Archiepiscopo faciendum præscripsit in suis Literis, quæ ad perpetuum vigorem in Decretalium Codicem relatæ sunt *Cap. Si quando, de Rescriptis*; ubi sic legitur: *Qualitatem negotii, pro quo Tibi scribitur, diligenter considerans, aut mandatum Nostrum reverenter adimpleas, aut per Literas tuas, quare adimplere non possis, rationabilem causam prætendas; quia patienter sustinebimus, si non feceris, quod prava Nobis fuerit insinuatione suggestum.*

Sed ulterius apponitur conditio, dummodo Orthodoxæ Fidei cultores sint etc.

Verum non hic sistit Apostolicæ Sedis, ejusque Officialium circumspectio. Si enim dispensatio, quæ pro removendo alicujus Matrimonii canonico impedimento ex aliqua rationabili causa petitur, ad ejusmodi Regiones pertinere dignoscatur, in quibus Catholici cum Hæreticis mixti habitant; nec aliunde certò constet utrumque postulantem, seu eorum alterum Catholicæ Religionis professorem existere, præfati Officiales Pontificis mentem probe callentes, postulantem utrumque Catholicum esse semper præsumunt, ideoque eorum preces in Libello (*Supplicationem* appellant) Pontificis manum obsignando his verbis exponunt: *Cupiunt Oratores præfati, qui Orthodoxæ Fidei cultores vere existunt, et sub obedientia S. R. E. vivunt, vivereque et mori intendunt etc.* quibus consonant alia verba, quæ in parte conditionali ad majorem cautelam apponuntur, nimirum: *Et dummodo Oratores præfati Orthodoxæ Fidei cultores vere existant, et sub obedientia S. R. E. vivant, vivereque et mori intendant.*

Quibus

Quibus prænotatis, jam id jure optimo quærimus: quum Literæ Dispensationum Matrimonialium ejusmodi verbis conceptæ, eoque tenore expeditæ fuerint; si postmodum innotescat contrahentes Hæreticos esse, vel unum eorum Catholicum, alium vero Hæreticum; et nihilominus dispensatio executioni mandetur, cujus erit culpa, et quisnam dispensationis in Indignos profusæ jure accusari poterit? An is, qui bona fide, et opportunis cautelis adhibitis, adjectisque legitimis conditionibus, illam concessit; an vero is, qui nulla conditionum hujusmodi ratione habita, aut nulla de Contrahentibus disquisitione præmissa, dispensationem ipsam, contra Concedentis voluntatem, indebitum effectum habere permisit? Anno 1748. Ejus conditionis lex non sine executoris culpa violatur.

At dicet aliquis, non omnes Dispensationum Literas istiusmodi clausulis munitas semper expediri; quum et in ipsum Poloniæ Regnum, paucis abhinc annis, quædam Dispensatio ab Urbe missa fuerit, quæ nullam hujus generis appositam conditionem præseferebat. Hujus facti speciem, quam Nos animo præsentem retinemus, non abs re erit hic explanare. Dispensatio erat super ætate, favore cujusdam Puellæ, quæ sex mensibus minor erat duodennio, quod est in Fœminis legitimum ætatis tempus ad Matrimonium ineundum. In ejus autem concessione expositum fuit, quod *malitia ita supplebat ætatem, ut de jure Matrimonium contrahere posset*. Quapropter Declaratoria hæc potius dicenda erat, quam Dispensatio; quum facultas contrahendi Matrimonium ante præscriptum ætatis tempus, quoties malitia supplet ætatem, ab ipsa Legum et Canonum dispositione proveniat. Quin immo Episcopi ipsi, et Ordinarii Locorum jure suo pronunciare possunt super ea quæstione, quæ facti est; an scilicet malitia, ut asseritur, ætatem suppleat; et consequenter Matrimonii contrahendi licentiam impertiri valent; neque necesse est Apostolicam Sedem adire, nisi pro majori actus solemni- Objectum de declaratoria pro impubere refellitur.

PONT. A. VIII.

tate; et *ne de contractus Matrimonii hujusmodi validitate propter minorem ætatem hæsitari contingat;* ut habet formula, quæ in concipiendis Literis Declaratoriis super minori ætate adhiberi consuevit. Siquidem Canonistæ docent, cumulativum jus esse inter Apostolicam Sedem et Judices Ordinarios, cognoscendi et pronunciandi de hac re, an scilicet malitia suppleat ætatem: privativum vero Apostolicæ Sedis jus esse concedendi Dispensationem ad contrahendum Matrimonium impuberi, qui per ætatem nondum conjugali copulæ maturus est, sed tamen rationis usu ita pollet, ut Matrimonii contrahendi vim, et naturam intelligat. Etenim ad validitatem Matrimonii, quemadmodum rationis usus requiritur de jure naturali, et Divino, ita actualis ad conjugalem copulam potentia requiritur de jure positivo Canonico. Romanus autem Pontifex est supra jus Canonicum; at quilibet Episcopus eo jure inferior est, proindeque illius legibus derogare nequit.

Clausulæ appositæ in dicta declaratoria.

Verum, omissa etiam quæstione hac, an licentia contrahendi Matrimonium ante legitimum ætatis tempus, quando malitia supplet ætatem, Dispensationis proprie dictæ, an potius Declaratoriæ vim habeat; adeoque utrum Gratiæ, an Justitiæ actibus accenseri debeat; videndum præterea est, an in Apostolicis Literis super hac re concessis, quamvis ea verba, eæque conditiones minime legantur, quæ in aliis Dispensationibus apponi solent, alia tamen adsint æquipollentia verba, quorum vigore hujusmodi Literarum Executor deputatus (ubi Contrahentium alterum, seu ambos. Hæresis labe infectos esse, neque id concedenti narratum in precibus, nec alia via eidem compertum fuisse, cognoverit) ab earum exequutione abstinere se debeat: De hoc autem dubitari non poterit, si advertatur, quod postquam in hujusmodi Literis Executori demandatum fuit, ut *se de præmissis diligenter informet*, ac videat, *an vere, et legitime constet, in hujusmodi impubere ma-*

litiam supplere defectum ætatis ; eidem committitur, ut postulanti permittat, *dummodo nullum aliud ei obstet canonicum impedimentum, Matrimonium cum aliquo Viro nullo sibi jure prohibito, vel ex dispensatione Apostolica permisso, servata forma Concilii Tridentini, contrahere ;* quibus sane verbis Executori ea lex indicitur, ut minime sinat hujusmodi impuberem, Dispensationis, seu Declaratoriæ effectu gaudere ; si exploratum habuerit, ipsi in animo esse detestabiles cum Hæretico nuptias contrahere.

ANNO 1748.

Jam vero longius processit oratio Nostra, quam Nobis hujus Epistolæ initio propositum fuerat ; Cujus rei tamen Nos minime pœnitet ; Nobis enim summopere cordi est, maximeque interest Catholicæ Religionis, et Sedis Apostolicæ, ut factorum rerumque veritas non ignoretur ; neque falsi rumores adversus Sacram Petri Cathedram disseminati fidem inveniant ; si quæ autem contra Sacros Canones ullibi inordinate geruntur, eorum culpa in immeritos nequaquam transferatur.

Valde interest S. Sedi, ut falsi rumores dissipentur.

Ut autem eo redeat Epistolæ Nostræ finis, unde eadem initium desumpsit ; Tibi, Venerabilis Frater, cæterisque istius Regni Ordinariis Præsulibus, iterum enixe commendamus, ut Apostolicas Dispensationum Literas, quæ Vobis pro exequutione diriguntur, et diligenter ipsi expendatis, et a vestris respective Officialibus, attente considerari jubeatis ; neque etiam superfluum existimetis, si quid in ipsis abnorme, ac novi exempli adesse videatur, de earum veritate, aut falsitate disquirere : Multa enim malitia hominum est super terram, nec Nobis rescire datum est, usque quo pertingere valeat falsariorum audacia. Porro ad aures Nostras pervenit, quemdam fuisse, qui sublato gradus impedimento, Hæreticum Virum cum Muliere Catholica Matrimonio conjunxerit ; cumque deinceps factum suum reprehendi comperisset, non dubitarit

Hortatoria ad Ordinarios pro caute inspiciendis, et exequendis Literis dispensationum.

PONT. A. VIII. asserere, se hac in re Apostolicæ Dispensationis, quam ab Urbe accepisset, auctoritate munitum fuisse; quum vero ad producendas hujusmodi Dispensationis Literas provocaretur, eas nunquam edere potuerit, quia eas reipsa nunquam acceperat. Verum Nos, de inclyta Polonorum Natione, quam Paternæ charitatis affectu complectimur, deque sacris istius Regni Præsulibus, quos omnes et singulos magno in honore habemus, favorabilius judicantes, improbum hujusmodi scelus nequaquam isthic admissum fuisse credimus. Tibi autem, Venerabilis Frater, Gregique Tibi commisso, Apostolicam Benedictionem ex animo impertimur.

Dat. Pont. A. VIII, die 29 Junii 1748.

Datum Romæ apud S. Petrum die XXIX. mensis Junii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

S. STEPHANI

LII.

Papæ et Martyris Militibus conceditur, ut Ense ad latus instructi coram Romano Pontifice comparere possint.

Dilectis Filiis Militibus Sancti Stephani.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

PRÆCLARA Militiæ vestræ sub invocatione S. Stephani Papæ et Martyris Apostolica facultate per bon. mem. Cosmum Medices Florentiæ, et Senarum Ducem sub Regula S. Benedicti institutæ, Apostolica auctoritate confirmatæ et Apostolicæ liberalitatis Privilegiis, facultatibus, et Indultis per fel. rec. Romanos Pontifices Prædecessores Nostros auctæ, decora ac merita, et eximias virtutes, atque illustria exempla Majorum Vestrorum Militum, quæ sub felicibus Carissimi in Christo Filii Nostri Francisci Lotharingiæ, et Barri Ducis, nec non Etruriæ sibi subjectæ Magni Ducis in Imperatorem electi, atque ejusdem Militiæ Magni Magistri auspiciis, assidua studiosaque æmulatione provehere contenditis, jure exigere videntur, ut Nos etiam, qui Vos de Nobis ipsis, et de Apostolica hac S. Sede amplius benemerentes paterna complectimur benevolentia, luculentis Pontificiæ Nostræ caritatis, et honorificentiæ testimoniis adaugeamus. Persuasum enim Nobis est, atque in Domino confidimus, collata Vobis, posterisque Vestris Militibus Apostolicæ

Militia S. Stephani variis Privilegiis a Romanis Pont. cumulata fuit.

Et ob ejusdem Militiæ merita,

Pontifex eidem Militiæ nova privilegia addere non dedignatur.

PONT. A. VIII. benignitatis documenta ad firmissimum Sacrosanctæ Ecclesiæ præsidium, et ad perenne virtutis incitamentum fore cessura. Itaque Vos, Dilecti Filii, specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, Vosque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, singulis Militiæ Vestræ Militibus præsentibus, ac futuris ad Nos, et Romanum Pontificem pro tempore successorem Nostrum accedentibus, ut, præter cætera Privilegia, Indulta, et honorum insignia ab eadem Apostolica Sede ipsis militibus impertita; hac quoque prærogativa, Ense nimirum ad latus instructi coram apparendi, venerandi, atque alloquendi in futurum tempus, non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus, uti, frui, et gaudere possint, et valeant, Apostolica auctoritate, earumdem præsentium literarum tenore benigne indulgemus, et elargimur. Interim Apostolicæ huic Nostræ indulgentiæ, ac benignitati adjicimus Apostolicam benedictionem, quam tamquam studiosæ Nostræ ad Vobis opportune gratificandum voluntatis pignus, Vobis, Dilecti Filii, peramanter impertimur.

Ideo eis concedit, ut Ense ad latus instructi coram Romano Pontifice adesse possint.

Datum in Arce Gandulphi Albanensis Diœcesis sub Annulo Piscatoris die 8. Junii 1748. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Dat. Pontif. Anno VIII. die 8. Junii 1748.

Anno 1748.

DE LIBERO

LIII.

Et mutuo Commercio inter Provincias, Civitates, et Loca Ditionis temporalis Sanctæ Sedis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Expectatio Subditorum S. Sedis in Pontificis exaltatione.

Quo die supremum Reipublicæ clavum, unà cum Apostolicæ servitutis officio, Nobis immerentibus et plane inopinantibus commissum suscepimus, inter non obscuras gratulationes, quibus provectionem Nostram à dilectissimo Populo exceptam fuisse cognovimus, hanc intelleximus non improbabilem lætitiæ caussam circumferri, quod nempe ad eum delata esset gubernandi regendique potestas, qui temporalis R. E. Dominii, totiusque Ditionis Ecclesiasticæ res, atque rationes, tum ipso natalium veluti jure, tum maxime usu, ac diuturna consuetudine, perspectas penitus, atque exploratas habere censeretur. Cum qua sane opinione non immerito forsan de Nobis præconcepta, alteram quoque in Subditorum animis junctam statuere, jam usque a primis Pontificatus Nostri exordiis curavimus, semperque augere et confirmare curabimus; ut scilicet rerum cognitioni dudum per Nos acquisitæ, et potestati Nobis Divino consilio collatæ parem omnino voluntatem, et curam ad eorum commoda investiganda, et ad ea pro viribus promovenda, paterno pectori Nostro infixam esse,

Amor Pontificis in Subditos.

PONT. A. VIII.

Ejusque argumenta.

Signanter modo in statuendo libero Commercio inter Provincias Ditionis Ecclesiasticæ.

Juxta prudentem methodum in ejus Chirographo contentam.

et agnoscant, et sentiant. Hujus vero voluntatis, studiique Nostri cum multa ad hunc diem argumenta per Nos edita, multique salutares effectus in Populorum levamen, utilitatemque derivati fuerunt; tum vero nullum magis jucundum, utilemque fructum iisdem accidere posse putamus, quam quod pensatum diu maturèque consilium, superioribus tandem diebus ad optatum finem, Deo adjuvante, perduximus; ut scilicet generalem, atque perpetuam Commercii libertatem inter plerasque Ecclesiasticæ Ditionis Provincias, plenamque rerum vendendarum, atque emendarum, et convehendarum facultatem suprema auctoritate Nostra, atque mansurâ in ævum concessione statueremus; sub certis legibus, et conditionibus, quas ad propositum Nobis, et unice spectatum, utilitatis publicæ scopum magis pertinere judicavimus. Sicut enim nolumus, per speciem largioris rerum abundantiæ in singulis Locis, atque Provinciis conservandæ; fertilium Terrarum, Fundorumque Dominis, atque Cultoribus, in media perceptorum fructuum affluentia, aliarum rerum omnium egestate laborantibus; aliisque vicissim conterminis ejusdem Apostolicæ Sedis Subditis, in ipso vicinæ ubertatis conspectu, fame, ac penuria afflictis; paucorum privatorum aviditati de Provinciarum vexatione quæstum, et lucrum comparari: Ita summopere Nobis cordi est, ut quæ de rore Cœli, et de pinguedine Terræ felicibus Ecclesiæ Romanæ Ditionibus concessa est rerum copia, nec in alienorum commodum, cum Subditorum detrimento, derivetur; nec iis potissimum Locis, quibus præcipua Dei largitate tributa est, aut detestabilibus negotiatorum artibus, aut intempestiva et improvida exportatione, depereat. His omnibus plenissime consultum esse voluimus per ea, quæ fuse statuimus, et decrevimus in Schedula Nostri Motus proprii, quam nuper Chirographo Nostro obsignavimus, cujus tenor talis est.

Anno 1748.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Tenor Chirographi.

Motu proprio etc.

Illius Proœmium.

Pensando Noi continuamente al commodo, e vantaggio de' Nostri amatissimi Sudditi, e sopra tutto a liberarli, per quanto ci è possibile nelle angustie de' tempi correnti da quegl' impedimenti, ed aggravj, che recano loro danno considerabile: Degna sopra ogni altra cosa della Nostra paterna providenza ci pare la proibizione del libero Commercio, sotto la quale da gran tempo gemono le Provincie del Nostro Stato, e specialmente le più floride, et abondanti, di Ferrara, e di Romagna: Essendoci stato più volte rappresentato, ed avendo Noi stessi in tempo della Nostra residenza nella Chiesa Metropolitana di Bologna per isperienza riconosciuto, che la suddetta proibizione, benchè si rivesta e colori coll' apparente, e specioso timore, che le dette due Provincie per supplire al bisogno altrui, non rimangano spogliate del Grano, ed altri Generi, che in esse si producono, è stata però sempre riconosciuta per dannosa, e nociva non solo alle altre Provincie meno abbondanti, quali in tal guisa restano costrette a provedersi del necessario supplemento, o fuori di Stato con danno pubblico e privato, o se anche dentro lo Stato, sempre però fuori di tempo; ed anche tal volta valendosi dell' opera, ed ajuto di alcuni Uomini proscritti, volgarmente chiamati Contrabandieri, con evidente offesa della Maestà del Principe; ma di più ugualmente dannosa alle medesime Provincie di Ferrara, e di Romagna, mentre a queste si toglie il modo di esitare onestamente li Generi, che ricavano dalle proprie industrie, e da i proprj Terreni, e in conseguenza di provedersi del danaro, del quale abbisognano per pagare i Pesi pubblici, e supplire all' altre cose,

Perpenduntur damna, quæ a prohibitione liberi Commercii inferuntur.

PONT. A. VIII.

che sono necessarie per il proprio mantenimento.

E sebbene i Nostri Predecessori, e tal volta anche in tempo di Sede vacante il Sagro Collegio de' Cardinali, attesi i clamori, e ricorsi delle Comunità dello Stato, hanno procurato rimediare al disordine, facendo rinovare quasi ogni anno dalli Cardinali Camerlenghi pro tempore di S. Chiesa gli Editti di libero, e reciproco commercio: Questi però rade volte hanno avuto l' effetto desiderato, atteso che li Cardinali Legati, Presidi, e Governatori di Provincie, sedotti ed ingannati, come si vuol credere, dalli Ufficiali, e Ministri subalterni, in profitto de' quali per la spedizione delle Tratte, e Licenze, certamente ridonda la suddetta proibizione, o non mai, o troppo tardi, e fuor di tempo, gli hanno fatti publicare nelle loro respettive Legazioni, e Provincie, co sicchè è rimasta per lo più in piedi la suddetta proibizione, e quello ch' è molto più odioso, non solo tra Provincia e Provincia, Legazione e Legazione, ma eziandio tra Luogo e Luogo della medesima Provincia, e Legazione: anzi la suddetta proibizione è stata eseguita con tale asprezza che buona parte de' Possidenti, Coloni, e Contadini sono stati anche per via d' Inquisizione sottoposti alle processure, e pene gravissime, con totale rovina delle povere loro Famiglie.

Pontifex remisit hujus rei cognitionem Congregationi Status OEconomici Cameræ.

Volendo pertanto Noi in affare di tanta importanza prendere uno stabile, perpetuo, ed efficace provedimento, ordinammo, che il medesimo affare fosse con tutta serietà, e maturità esaminato nella Congregazione poco prima da Noi specialmente deputata sopra le materie economiche della Camera Apostolica, e Stato Ecclesiastico, nella Nostra Costituzione, che incomincia, *Apostolicæ Sedis Ærarium*, data sotto il giorno 18. Aprile 1746.; anzi per maggior cautela e sicurezza, non isdegnammo di scrivere Noi stessi, e consultare, e fare, che dal

Segretario di essa Congregazione s' interrogassero, e consultassero a nome Nostro li Reverendissimi Cardinali Legati di Bologna, Ferrara, e Romagna, Monsignor Presidente d' Urbino, e Monsignor Governatore Generale della Marca, ed in oltre alcuni de' più savj, ed accreditati Gentiluomini di ciascuna di dette Provincie. Raccolti poi li sentimenti, e voti di ciaschedano, avendo Noi veduto, che, eccettuato un solo, o al più due, gli altri tutti sono convenuti nel sentimento, che il libero, scambievole, reciproco Commercio tra tutti li Sudditi, e Luoghi del Nostro Stato, sia cosa non solo connaturale, e coerente all' obbligo di quella civile Società, che tutti unisce in una sola Repubblica, ed in un sol Principato; ma anche necessaria, e utilissima non meno a i Luoghi, e Provincie più abbondanti, che all' altre meno abbondanti: — Anno 1748.

Perciò inerendo a' detto comune sentimento, e seguendo, ed approvando le risoluzioni prese in detta Congregazione sotto li 3. Gennaro, 7. Febraro, e 4. Luglio dello scaduto anno 1747. in virtù della presente Nostra Cedola, nella quale vogliamo, che si abbia per espresso, e di parola in parola inserto l' intiero tenore di tutti i Chirografi, Brevi, Costituzioni, Bandi, ed Editti, e di ogni altra cosa, che facesse in contrario, e che fosse in qualunque modo necessaria ad esprimersi; di Nostro Moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra Appostolica autorità, diamo, e concediamo in perpetuo a tutti, e singoli Abitanti, e Commoranti nel Nostro Stato Ecclesiastico, o sieno, o non sieno Sudditi per origine, di qualunque stato, grado, e condizione, ampla, ed amplissima libertà di poter ciascuno a suo arbitrio, e piacimento contrattare, ed estrarre non solo da Luogo a Luogo, ma ancora da Provincia a Provincia, e da Legazione a Legazione di detto Nostro Stato Ecclesiastico (purchè però non si estragga, o trasporti fuori di esso Stato) Grano, Biade, — Et ejus resolutionibus inhærens, Motu proprio decernit, et concedit liberum intra Statum Commercium.

PONT. A. VIII. Cum sequentibus provisionibus.

Formentone, Marzatelli, Animali, Legna da lavoro, e da fuoco, ed ogni altro genere di cosa mobile, semovente, e vendibile, in qualunque modo chiamata, e denominata, ancorchè serva all' Annona, o Grascia, o ad altro qualsivoglia uso umano, con le seguenti dichiarazioni, e provisioni.

I. Quæ Civitates, et Loca comprehenduntur, et quæ excipiuntur.

Primo. Che in questa Concessione di libero, e scambievole Commercio sieno, e s' intendano comprese le Provincie, e Legazioni di Bologna, Ferrara, Romagna, ed Urbino, Governo della Marca, e dell' Umbria, ed ogni altro Governo, Città, Terra, e Luogo, ancorchè Baronale dello Stato Ecclesiastico, eccettuati solamente lo Stato, e Legazione d' Avignone, il Governo, e Ducato di Benevento, come pure il Distretto di Roma, la Provincia di Sabina, il Governo di Viterbo, e l' altro di Civitavecchia, con le Città, e Luoghi ad essi sottoposti; anche a titolo di sopraintendenza, e generalmente tutte quelle Città, Terre, e Luoghi, che servono all' Annona, o alla Grascia di Roma, e che sono soggetti alla Giurisdizione del Prefetto dell' Annona, e del Presidente della Grascia; riservando a Noi di dare in appresso per il comodo, e vantaggio di questi Luoghi, e Provincie così eccettuati altro conveniente provedimento.

II. Quid servandum, quum merces transferri debent.

2. Che il suddetto libero, e reciproco commercio tra Provincia e Provincia, e tra Luogo e Luogo di una medesima Provincia, s' intenda, e debba intendersi, come Noi lo diamo, e concediamo, tanto per Terra, quanto per Acqua, ed eziandio per Mare: Con questa differenza però, che volendosi estrarre, e trasportare da Luogo a Luogo, oppur anco da Provincia a Provincia, e da una Legazione all' altra qualunque genere (come sopra) di cosa vendibile per via di Terra; sia lecito a ciascheduno di farlo senza domandare licenza alcuna, nè darne assegna, denunzia, o notizia nè in voce, nè in iscritto ai Cardinali pro tempore Legati, o Vicelegati, Governatori, Presidenti, Magistrati,

loro Cancellieri, o altri Uffiziali, e Ministri: Anno 1748.
Ma volendosi estrarre, e trasportare da Luogo a Luogo, oppure da Provincia a Provincia, gl' infrascritti Generi, o Grano, o Biade, o Formentone, o Marzatelli, o Farina, o Oglio, per via d'acqua, cioè Fiumi, Canali, o Mare; non possa ciò farsi senza averne presa l'espressa licenza in scriptis, quale vogliamo che non possa negarsi, ma si dia gratis, e senza verun pagamento, con esprimere però in essa la precisa quantità di Grano, Biade, Formentone, o Marzatelli, Farina, ed Oglio, che si vorranno trasportare, e purchè l'Estraente si obblighi, e dia sigurtà idonea, sotto pena del duplo, di esibire, e rilasciare dentro il termine di un mese nella Cancellaria del Luogo, da cui si farà l'Estrazione, Documento autentico di averlo con effetto trasportato, e scaricato in quell' altro tal Luogo del Nostro Stato, ove avrà assegnato di volerlo trasportare. Qual termine di un mese non possa esserli prorogato, se non che ad un' altro sol mese, e non più, quando giustifichi, e provi esser stato forzosamente impedito, o dai geli, rispetto ai Fiumi, Valli, e Canali, o da fortuna, e borasca, rispetto al Mare.

III. Revocatio privativarum vendendi, et emendi.

3. Che per tal effeto, e perchè il suddetto reciproco, e scambievole Commercio resti veramente libero da qualunque impedimento, siano, e s' intendano rivocate, cassate, et annullate tutte, et singole Privative di vendere, o comprare, concedute in qualunque tempo da' Cardinali Legati, Presidi, e Governatori di Provincie, come in fatti Noi le cassiamo, annulliamo, abolimo, e rivochiamo; preservando solamente, e lasciando nel suo vigore le Privative del Sale, Macinato, e qualunque altri Privativa conceduta in favore degli Appaltatori Camerali, o anche delle Comunità, o di altri Particolari, con Chirografi, o Brevi speciali o Nostri, o de' Nostri Predecessori: Non essendovi alcuno, che abbia facoltà di concederle, fuori del Principe Supremo.

PONT. A. VIII.

IV. Derogatio cuicumque Legi super prohibitione reciproci Commercii.

4. Così pure vogliamo, e comandiamo, che s'intenda espressamente derogato, come in virtù della presente amplamente, ed espressamente deroghiamo a tutti, e singoli Statuti, e Consuetudini, Bandi, e Tariffe, ed a qualunque altra disposizione, ed ordinazione, per la quale si vieti, e proibisca, che non possa vendersi, e comprarsi, darsi, e riceversi in solutum, o trasportarsi da Provincia a Provincia, ovvero da Luogo a Luogo di una stessa Provincia, senza licenza de' Cardinali Legati, Vicelegati, Presidi, Governatori, o Magistrati locali, Granó, Biade, Formentone, Marzatelli, Animali, ed ogni altra qualunque cosa mobile, o semovente; e specialmente vogliamo, che sia, e s'intenda derogato, ed abolito, come Noi aboliamo, annulliamo, e rivochiamo per lo Stato, e Legazione di Ferrara il Bando, e Tariffa del Cardinale di S. Susanna impressa li 15. Decembre 1656., o altro più vero tempo, non ostante qualunque conferma o de' Cardinali Legati Successori, o anche della Sede Apostolica: Volendo, e decretando, che li suddetti Statuti, e Consuetudini, Bandi, e Tariffe nelle parti contrarie a questa Nostra Cedola, e che possino essere direttamente, o indirettamente, di qualsivoglia, ancorchè minimo impedimento al libero e scambievole Commercio tra una Provincia, o sia Legazione, e l'altra, e molto più tra un Luogo, e l'altro d'una medesima Provincia, e Legazione, si abbiano, e debbano avere per nulli, ed irriti, e come se mai fossero stati fatti, pubblicati, e confermati.

V. Annullatio Processuum, et inquisitionum pendentium contra Extractores de Loco ad Locum.

5. Di più vogliomo, e comandiamo, che sieno, e s'abbiano per nulle, et irrite tutte le Inquisizione, e Processure Criminali, e tutte le condanne o ancora pendenti, o in altro qualsisia modo sin' ora non eseguite contro qualunque de' Nostri Sudditi, e specialmente, contro i poveri Contadini, per avere estratto, o tentato di estrarre alcun Genere di cosa vendibile da Luogo a Luogo, oppur anche ds una Provincia

all' altra di quelle, come sopra, comprese nalla presente Nostra Cedola. Dichiarandoli sin d' adesso tutti, e singoli con generale assoluzione pienamente, e totalmente assoluti, da ogni Processura, Inquisizione, e pena, che possano avere, o pretendersi incorsa per causa di dette Estrazioni, ancorchè più volte replicate, purchè però non si tratti di Estrazione fuori di Stato, nè di cose soggette alle Privative degli Appaltatori Camerali, Città, Comunità, ed altri, poc' anzi eccettuate, e preservate.

ANNO 1748.

VI. Monopolia aliique injusti quæstus, et abusus non tolerantur.

6. Ad effetto poi, che non si faccia abuso di questa Nostra così ampia concessione di libero, e scambievole Commercio di ogni cosa vendibile, e che la medesima per malizia degli Uomini non torni in danno, e pregiudizio nè di tutto, nè di alcuna parte di detto Nostro Stato Ecclesiastico, rinnoviamo in primo luogo tutte le Bolle, e Costituzioni de' Nostri Predecessori, e tutti i Bandi generali, e particolari contro quelli, che in avvenire faranno incerte, e monopolj di Grano, Formentone, Orzo, Fave, Legumi, ed altre Biade di qualsivoglia sorta, Oglio, Olive, e simili: Volendo, che contro questi si proceda rigorosamente alle pene comminate in essi Bandi, e Costituzioni, e in tutto, e per tutto secondo la forma delle medesime. Non intendiamo però con la presente di proibire sotto nome d' Incetta la mercatura lecita, ed onesta delli Generi suddetti dovendo anzi esser libero ad ognuno in sequela di questa Nostra Concessione, e comprarli in un Luogo, e Provincia, e trasportarli, e venderli in altro Luogo, et in altra Provincia del Nostro Stato: ma solo vogliamo, che non sia lecito ai Mercanti, o ad altri chiunque sia, comprare li Generi suddetti, prima che siano separati dal suolo, e quando ne vogliano comprare in maggior quantità del proprio consumo, che non sia loro lecito comprare detti Generi, se non che ne' Mercari, o Piazze pubbliche, e quelli così comprati, senz' altro indugio di tempo, che

PONT. A. VIII. quanto sia comodamente necessario per il trasporto, esporre similmente venali nelli Mercati, o Piazze pubbliche di qualunque altro Luogo, ove gli piacerà trasportarli.

VII. Firma remaneant legitima Vectigalia

7. Di più vogliamo, e dichiariamo, che per la presente Concessione di libero, e reciproco Commercio, non sia, e non s'intenda in alcuna, benchè minima parte, derogato, o pregiudicato al pagamento di qualsisia Gabella, e specialmente di Transito, introduzione, o estrazione legitimamente imposta in favore della nostra Camera, o anche delle Comunità, o Persone particolari del nostro Stato: Volendo, che queste debbano esiggersi, e pagarsi da chiunque è tenuto alle medesime, senz' alcuna innovazione, e nell' istesso modo, forma, e quantità, come sono state pagate, ed esatte fin' ora, e prima della presente Concessione; purchè però siano state legittimamente imposte, e non altrimente: Poichè Noi non intendiamo approvare con la presente alcuna di esse Gabelle, quando non sia lecita, e non sia stata imposta con legittima autorità.

VIII. Nec derogatum censeatur obligationi introducendi partem fructuum in aliquem Locum seu asservandi etc.

Immo ubi hæc obligatio non adsit, præscribatur.

8. Inoltre vogliamo, e dichiariamo, che per questa nostra generale concessione di libero, e reciproco Commercio non s'intenda punto derogato, e pregiudicato all' obbligo d'introdurre o la porzione Domenicale, o altra qualunque parte del raccolto in quelle Città, Terre, e Luoghi, ove l'obbligo suddetto o per legge statutaria, ovvero per lunga, ed inveterata Consuetudine trovasi in attuale osservanza; anzi vogliamo, ed ordiniamo, che in quelle Città, Terre, e Luoghi del nostro Stato, ove non vi è questa provida legge, li Reverendissimi Cardinali Legati, e li Prelati Presidi, e Governatori di Provincie, oppur anche locali, facciano quanto prima adunare i pubblici Consegli, e quivi stabilire la detta Legge, ed obbligo d'introdurne ogn' anno, o almeno di tenere a disposizione di chi presiede all' Annona, una porzione del raccolto, più, o meno, a proporzione

della maggiore, o minore Popolazione. In quelle Città poi, Terre, e Luoghi, ove già si trova la legge, ed obbligo suddetto, vogliamo, che si adempia, ed osservi puntualmente; togliendo ai Cardinali pro tempore Legati, Vicelegati, Presidi, e Governatori tanto di Provincie, come Locali, Magistrati, Cancellieri, Uffiziali, e Ministri, la facoltà di dispensare da detta Introduzione, o quella differire oltre il termine prescritto dalla Legge, e Consuetudine, qualora quello, o quelli, che chiederanno somigliante dispensa, o dilazione, non abbiano precedentemente nella Cancellaria della Comunità, data sigurtà idonea di ritenere, e conservare in compagna la loro tangente ad ogni richiesta, e disposizione di chi presiede all' Annona, o del Pubblico Consiglio. E se mai accadesse in più anni consecutivi tale abbondanza, che la porzione soggetta all' obbligo della introduzione non potesse consumarsi in un' anno, ed altri sei mesi dell' altro anno susseguente: in tal caso solamente permettiamo ai Cardinali Legati pro tempore, ed alli Governatori suddetti, di dispensare dall' obbligo d' introdurre tuttociò, che sarà soprabbondante, senza alcuna sigurtà: Purchè però la supposta soprabbondanza resti prima verificata, ed approvata con risoluzione del Pubblico Consiglio delle respettive Comunità, e non altrimenti; e purchè la dispensa suddetta si conceda senza verun pagamento, e in tutto gratis.

ANNO 1748.

E perchè non sarebbe cosa giusta, che il Grano, o altro genere soggetto in virtù di tal legge all' obbligo, e vincolo della introduzione, restasse poi senza esito, e smaltimento, o in altra maniera posposto al Grano, o altro Genere non soggetto a detto vincolo: Perciò vogliamo, ed ordiniamo, che li medesimi Legati, Vicelegati, Presidi, Governatori, ed ogni altro, a cui appartiene la cura dell' Annona, ed Abbondanza, vegli, ed insista, che il Grano, o altro Genere, come sopra vincolato, abbia onnina-

Rerum introductarum, aut servatarum usui, et venditioni consulatur.

PONT. A. VIII. mente dentro l'anno l'esito, e smaltimento conveniente per il prezzo del Calmiero, o sia per lo stesso prezzo preferito ad ogni altro Grano, e respettivamente Genere, non soggetto all' obbligo della introduzione.

IX. Tempus præscribitur, quo extractio fieri potest.

9. Oltre a ciò, ad effetto, che in ciascuna delle suddette Provincie, alle quali si concede la Grazia di detto libero, e scambievole Commercio, le pubbliche abbondanze, li Monti frumentarj, li Forni venali, e ciascun particolare, e privato Cittadino delle medesime, abbiano un congruo, e discreto tempo per provedersi del bisognevole rispetto al Grano, Formentone, ed ogni altro Genere di Biade, e Marzatelli, prima che in virtù di esso libero Commercio escano dalla propria Provincia, o Legazione; Vogliamo, ordiniamo, e dichiariamo, che il suddetto libero Commercio, quanto al Grano, ed altre Biade, che sogliono raccogliersi nel fine di Giugno, o nel Mese seguente di Luglio, s' intenda, e resti ogni anno sospeso per li tre mesi di Giugno, Luglio, e Agosto; E quanto al Formentone, et altri minuti, che sogliono raccogliersi più tardi del Grano, s' intenda, e resti similmente sospeso ogni anno per li tre mesi di Luglio, Agosto, e Settembre: Intendendo però tra Provincia, e Provincia, Legazione e Legazione; e non mai tra una Città, e l' altra, tra una Terra, e l' altra, tra un Luogo, e l' altro di una medesima Legazione, e Provincia. Qual sospensione durante, non solo vogliamo, ed ordiniamo, che non sia lecito a veruna Persona, o Comunità, di qualunque stato, grado, e condizione, che sia, ancorchè Cardinali, Archivescovi, Vescovi, Baroni, Università, Collegi, anche della Compagnia di Gesù, undici Congregazioni, Cavalieri di Malta, e di qualunque altr' Ordine Militare, Santa Casa di Loreto, Sant' Uffizio, e loro Ministri, o Potentati, Chierici della nostra Camera, Camerali, Palatini, e Famigliari nostri, o de' Romani Pontefici pro tempore nostri Successori, ed altri qualsivoglia, ancorchè pri-

vilegiati, e privilegiatissimi, per comprendere i quali vi fosse bisogno di specifica, ed individua menzione, estrarre per Terra, o per Acqua, Grano, Biade, Formentone, o Marzatelli da una Provincia all' altra, o da una Legazione alll' altra; Ma di più vogliamo, ed ordiniamo, che neppur sia lecito alli Cardinali pro tempore Legati, Vicelegati, Presidi, e Governatori di esse Provincie, e molto meno a qualunque altro Magistrato locale, a cui appartenga la cura dell' Annona, e Grascia, concedere, o dare a chicchessia la facoltà, o licenza di estrarre dalla Provincia, a cui presiede, o nella quale esercita Magistrato, e Governo, Grano, o Formentone, o altro de' Generi suddetti. Volendo Noi, che questi, in tempo di detta respettiva sospensione, non possano, e non debbano in conto alcuno uscire da quella Provincia, o Legazione, ove nascono, e che il Grano, ed altro, come sopra, dal primo giorno di Settembre solamente fino all' ultimo giorno di Maggio inclusive; e respettivamente il Formentone, e Marzatelli dal primo giorno di Ottobre solamente fino all' ultimo giorno di Giugno, in ciascun anno, possano liberamente, e senza licenza, assegna, e denunzia alcuna, estraersi da una all' altra delle Legazioni, e Provincie comprese in questa nostra Concessione, nel modo e forma, che si è stabilito di sopra. ANNO 1748.

10. Finalmente affinchè questa Nostra Grazia del libero, e scambievole Commercio, quale Noi facciamo a' Nostri Sudditi per benefizio loro, e del Nostro Stato, non faciliti l'Estrazioni, già per lo passato tante volte proibite sotto pene rigorosisssime, fuori di Stato: Vogliamo bensì, che non posano molestarsi quelli, che trasporteranno Grani, Formentone, e qualunque altro genere di cosa vendibile da un luogo all' altro di una medesima Legazione, o Provincia in tutto l' anno, e similmente non possano molestarsi quelli, che trasporteranno da Legazione a Legazione, o da Provincia a Provincia il Grano, X. Libertas commercii intra fines ditionis Ecc. tantum conceditur.

PONT. A. VIII.

Biade, Formentone, e Marzatelli nelli nove Mesi, per li quali concediamo per questi Generi libero, e scambievole Commercio, ancorchè si trovino dentro cinque miglia vicino al Mare, o vicino alli confini del nostro Stato Ecclesiastico.

Confirmatio prohibitionum extrahendi e Statu,

Ma però nello stesso tempo confermiamo, e rinnoviamo tutte le proibizioni di estrarre fuori di Stato sotto qualunque pretesto o colore, più volte fatte, e rinnovate, e confermate da Nostri Predecessori, e specialmente Pio IV. nella sua Costituzione 98., Pio V. Costituzione 198., Gregorio XIII. Costituzione 50., Bollar. nov. Tom. 2., Clemente VIII. Costituzione 49., Paolo V. Costituzione 12., Gregorio XIV. Costituzione 30. Bollar. nov. Tom. 3. Urbano VIII. Costituzione 30. §. 16. ed Innocenzo X. Costituzione 13. §. 20. Bollar. nov. Tom. 5., come pure tutte, e singole pene dalli medesimi comminate, e stabilite contro i Trasgressori; Restringendo, e limitando per ora le suddette proibizioni, e pene alla sola Estrazione fuori di Stato, di Grano, Biade, Formentone, Legumi, ed altri Marzatelli, Farina di ogni sorta, ed Oglio; e lasciando all' arbitrio de' Cardinali pro tempore Legati, Presidi, e Governatori di Provincie il dare licenza di estrarre fuori di Stato gli altri Generi di cose mobili, o semoventi, secondo la prudenza loro, fino a tanto, che anche rispetto a questi si prendano da Noi quelli provedimenti, che stimeremo più utili per il vantaggio de' Nostri Sudditi. Vogliamo pertanto, e strettamente ordiniamo, che a niuna delle Persone espresse, e nominate in dette Costituzioni de' Nostri Predecessori, e specialmente ai Cardinali pro tempore Legati di Bologna, Ferrara, Romagna, ed Urbino, e molto meno ai Vicelegati, Presidi, o Governatori, sieno di Provincie, oppur Locali, sia lecito di estrarre, o dare a chicchessia licenza, e facoltà di estrarre fuori di Stato senza nostro special Chirografo firmato di Nostra propria

Absque speciali Pontificis Chirographo.

mano, o de' Nostri Successori pro tempore, anche a titolo di Passo comodo o sotto qualunque altro titolo, colore, e pretesto, Grano, Biade, Formentone, e Marzatelli, Farina d' ogni sorta, ed Oglio, sotto le pene contenute in dette Costituzioni. Volendo Noi, che l' Estrazioni, che mai per l' avvenire si concedessero per Mare, o per Acqua a titolo di Passo commodo, s'intendano, e siano giudicate per vere Estrazioni fuori di Stato, qualora l' Estrazione non si faccia con cautela di sopra espressa, cioè, che l' Estraente notifichi al Governatore, Commissario, Podestà, o altro simile Uffiziale residente nel luogo di essa Estrazione, la quantità del Grano, Formentone, Farina, ed altro Genere, come sopra, proibito, quale intende trasportare per Acqua, o per Mare, come Passo più commodo, da un luogo all' altro dello Stato Ecclesiastico; come pure il luogo, ove intende così trasportarlo; e si obblighi con sicurtà idonea, non solo di non portarlo altrove, ma ancora di esibire dentro un Mese, e rilasciare nella Cancellaria Documento autentico di averlo realmente trasportato, e scaricato nel Luogo indicato, come si è detto più diffusamente di sopra. Anno 1748.

XI. Exceptuatio Personarum, quæ semper et undecumque res extrahere possunt.

11. Da questa proibizione di estrarre fuori di Stato, come pure dall' altra di estrarre da Provincia a Provincia del Nostro Stato nei Mesi, nei quali deve, come sopra, restar sospeso il libero Commercio del Grano, Formentone, ed altri Generi di sopra espressi, seguendo le vestigia di Gregorio XV. altro Nostro Predecessore nella sua Costituzione 30. Bollar. nov. Tom. 3. vogliamo, che sieno eccettuati primieramente li Poveri, che raccolgono la Spiga caduta ai Mietitori, per quella poca quantità, che possono adunare con detta loro opera, e fatica: In secondo luogo i Contadini, e poveri Operarj, quali per loro mercede diurna, o in conto, e parte della medesima, ricevono Pane, o qualche piccola quantità di Grano, Formentone, o di altri Generi suddetti; In terzo luogo li

PONT. A. VIII. Religiosi Mendicanti, quali similmente cercano, e raccolgono per elemosina, e per il vitto comune de' loro Conventi, o Grano, o altro de' sudetti Generi, purchè sieno nella solita, e moderata quantità: E finalmente quelli, che portano ai Mercati dentro lo Stato Polli, Ova, Frutta, ed altre somiglianti cose in poca quantità, e queste cambiano con Grano, Formentone, Marzatelli, Pane, Farina, e simili, per uso proprio, e necessità delle Famiglie loro: Dichiarando, che a questi casi non si estende alcuna delle suddette proibizioni.

Specialis dispositio quoad allegantes Privilegium super licentia extrahendi e Statu.

Così pure inerendo alla Costituzione di Pio IV. la 99. Bollar. nov. Tom. 2. e di Paolo V. la 12. Bollar. nov. Tom. 3. vogliamo, e dichiariamo, che sieno, e restino eccettuati dalla suddetta proibizione di estrarre fuori di Stato quelli, che godono o per titolo veramente oneroso di effettivo pagamento, o di Appalto, e Contratto Camerale, oppure per Privilegio confermato in actu devolutionis, la facoltà di estrarre fuori di esso Stato Grano, o Formentone, o altro Genere compreso in detta proibizione: Purchè però prima di Giugno del seguente Anno 1749. abbiano esibiti, e verificati nella nostra Congregazione Camerale, citato, e contraddicente il Commissario Generale della Nostra Camera, ed in oltre anche gli Agenti, e Procuratori delle respettive Città, e Provincie, le pretese loro Facoltà, Indulti, et Privilegj; Volendo, e decretando, che il possesso, nel quale si trovano di estrarre liberamente fuori di Stato, suffraghi loro, e a ciascheduno di loro per la corrente Stagione solamente, e fino al suddetto Mese di Giugno dell' Anno seguente di modo che, passato questo tempo, e non fatta la suddetta esibizione, e verificazione, tutti, e singoli Privilegj. Indulti, e Facoltà suddette, ancorchè munite di Clausule efficaci, ed efficacissime, e derogatorie di qualunque futura derogatoria (eccettuati li soli Appaltatori Camerali per la quantità convenuta ne' loro Appalti)

s' intendano e sieno ipso facto, et ipso jure, senz' altra dichiarazione e sentenza, e senza speranza d' ulteriore dilazione, o purgazione di mora, nulli, cassi, revocati, ed irriti, come se non fossero stati mai conceduti, non ostante qualunque possesso, benchè centenario, ed immemorabile in contrario, quale vogliamo, che neppure suffragi per iscusarli dalle pene, come sopra, ordinate contro quelli, che trasgrediranno la suddetta proibizione di estrarre fuori di Stato: Anzi ad effetto di evitare le Fraudi, che pur troppo si commettono in queste Estrazioni fuori di Stato, con grave pregiudizio de' Nostri Sudditi, e delli Dritti della Nostra Camera, vogliamo in oltre, che ancora gli Appaltatori Camerali, ed ogni altro, che sia veramente privilegiato, debbano denunciare volta per volta la giusta quantità del Grano, o altro de' suddetti Generi prohibiti, che vorranno estrarre, e a tenore di essa denuncia debbano riportare dai Cardinali pro tempore Legati, Vicelegati, Presidi, e Governatori delle Provincie la Bolletta, e documento di essa denuncia, quale vogliamo, che si conceda del tutto *gratis*, e prima si registri nella pubblica Cancellaria: cosicchè facendosi l' Estrazione, e trasporto senza tal Bolletta, anche gli Appaltatori, e Privilegiati subdetti incorrano nelle pene di dette Costituzioni. Anno 1748.

12. Confidati nel zelo, diligenza, ed attenzione a Noi ben cognita di quelli, che in oggi presiedono al Governo delle Città, e Provincie del Nostro Stato, e specialmente de' Reverendissimi Cardinali Legati delle più volte nominate Legazioni di Bologna, Ferrara, e Romagna, speriamo, che eseguiranno, e faranno respettivamente eseguire con tutta puntualità quanto abbiamo fin' ora disposto in questa Cedola di Nostro moto proprio; Ma se mai per avventura, o alcuno di essi, che non vogliamo credere, o de loro Successori in qualunque tempo, ardirà contravvenire a questa Nostra Concessione XII. Adhortatio ad Legatos, et Præsides, et pœnæ in Transgressores.

PONT. A. VIII. di perpetuo, libero, e scambievole Commercio, ampliata, dichiarata, e limitata, come sopra, sotto qualsivoglia titolo, colore, o pretesto, e specialmente sotto il pretesto delle facoltà dategli da Noi, o da altro Romano Pontefice pro tempore, eziandio per Bolla, o Breve sopra le cose, che appartengono all' Annona, e alla Grascia: Vogliamo, ed ordiniamo, che in tal caso tanto essi Cardinali Legati, Vicelegati, Presidi, e Governatori, quanto i loro Uditori, Luogotenenti, Cancellieri, Segretari, Ministri, ed Uffiziali, che avranno alcuna benchè minima parte in detta contravvenzione, o trasgressione, e molto più se fossero Baroni, e Feudatarj, o Magistrati, di alcuna Città, o Comunità, cadano, e s' intendano incorsi nelle pene stabilite da Pio IV., Pio V., Gregorio XIII., Clemente VIII., Gregorio XIV., Urbano VIII., ed Innocenzo X. Nostri Predecessori nelle poco anzi riferite loro Costituzioni pubblicate contro quelli, che estraggano Grano, o altro Genere in esse prohibito fuori di Stato: Volendo Noi, che tutte, e singole Persone, o anche Comunità nominate, e comprese in dette Costituzioni, si abbiano ancora per nominate, e comprese in questa Nostra Cedola di moto proprio, e che tutte, e singole pene ivi imposte contro quelli, che estraggono fuori di Stato o Grano, o altro Genere vietato, sieno, e s' intendano similmente imposte contro quelli, che in qualunque modo trasgrediranno, o contravverrano a quanto abbiamo fin' ora disposto in favore del libero, reciproco, e generale Commercio dentro il Nostro Stato: Ed in oltre (senza pregiudizio però delle riferite pene) vogliamo, e comandiamo, che quante volte trasgrediranno, o contravverranno, o in qualunque modo impediranno direttamente, o indirettamente il libero Commercio nel tempo, e nel modo di sopra da Noi conceduto; tante volte cadano, e ciascuno di essi cada nella pena di scudi 500. d' oro, quale vogliamo, che

che in ogni, e qualunque tempo, ed anche dopo dieci, venti, o trenta anni, ed eziandio dopo la morte del Trasgressore, possa, e debba esigersi contro gli Eredi, e così esatta applicarsi per una quarta parte in favore dell' Accusatore, e per le altre tre parti alla Nostra Camera; dichiarando, che dal giorno della contravvenzione, o trasgressione, sieno, e s' intendano specialmente affetti, ed ipotecati per tal' effetto tutti i Beni liberi del Trasgressore. Anno 1748.

Esecutori della presente Cedola di Moto proprio deputiamo, e vogliamo, che sieno il Cardinale pro tempore Camerlengo di Santa Chiesa, e li quattro Arcivescovi pro tempore delle quattro Legazioni, cioè di Bologna, Ferrara, Ravenna, ed Urbino, tanto congiuntamente, che divisamente, con tutte le più ampie facoltà necessarie, ed opportune. Al qual' effetto ordiniamo, e comandiamo, che in ciascheduna delle Cancellarie Priorali delle Città, e Terre comprese in questa Nostra Concessione, debba, dentro il termine di due mesi dal giorno della pubblicazione, registrarsi il presente Moto proprio, sotto pena di scudi 25. d' oro contro il Cancelliere, che mancherà di registrarlo, essendo così mente, e volontà Nostra espressa. Deputatio Judicum Executorum.

Volendo, e decretando, che alla presente Nostra Cedola di Moto proprio, benchè non esibita, nè registrata in Camera, e ne' suoi Libri, non possa mai darsi, ne' opporsi di surrezione, orrezione, nè d' alcun' altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, nè che mai sotto tali, o altri pretesti, quantunque validi, validissimi, e giurdichi, anche di Jus quesito, e pregiudizio del Terzo, possa essere impugnata, moderata, e rivocata, ridotta ad viam juris, o concedersi contro di essa l' aperizione Oris, o altro qualunque rimedio, e che così, e non altrimenti, debba sempre, ed in perpetuo giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi da qualsisia Giudice, e Tribunale, benchè Collegiale, Congregazioni, anche de' Reveren- Clausulæ pro Chirographi firmitate.

PONT. A. VIII. dissimi Cardinali, Legati a Latere, Vicelegati, Camerlengo di Santa Chiesa, Tesoriere, Rota, Camera, et qualunque altro, togliendo loro ogni facoltà, et giurisdizione di definire, ed interpretare in contrario: Dichiarando Noi fin d'adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità, scientemente, o ignorantemente, fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse di giudicare contro la forma, e disposizione della presente Nostra Cedola di Moto proprio; quale vogliamo, che vaglia, e debba aver sempre, ed in perpetuo il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione, benchè non vi sieno state chiamate, sentite, o citate qualsisieno Persone, ancorchè privilegiate, privilegiatissime, Ecclesiastiche, e Luoghi Pii, che avessero, o pretendessero avere interesse nella presente Nostra Concessione, e che per comprenderle fosse bisogno di special menzione; Non ostante la Bolla di Pio IV. Nostro Predecessore *de registrandis*, la Regola della Nostra Cancellaria *de jure quæsito non tollendo*, e non ostanti ancora tutti, e qualsisieno Chirografi, Brevi, Ordinazioni, e Costituzioni Apostoliche, Nostre, e de' Nostri Predecessori, Bandi, ed Editti, in virtù di essi, ed in qualunque altro modo emanati, affissi, e pubblicati, Leggi, Statuti, Riforme, Stili, Usi, Consuetudini, e qualunque altra cosa, che fecesse, o potesse fare in contrario; alle quali tutte, e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e registrato, e supplendo colla pienezza della Nostra Potestà Pontificia ad ogni vizio, e difetto, quantunque sostanziale, e formale, che vi potesse intervenire, per questa volta sola, e per la piena, e total' esecuzione di quanto si contiene nella presente Nostra Cedola di Moto proprio, ampiamente, ed in ogni più valida forma deroghiamo.

Derogatio contrariis

Dat. die 29. Junii 1748.

Dato dal Nostro Palazzo di Monte Cavallo questo dì 29. Giugno 1748.

BENEDICTUS PAPA XIV.

ANNO 1748.

Pontifex Motu proprio omnia supradicta concedit denuo, et confirmat

Ne autem ea, quæ a Nobis per Schedulam præinsertam, ad Nostrorum, et Sedis Apostolicæ Subditorum utilitatem, maturo consilio, ac optima ratione sunt statuta, labentis temporis cursu valeant ullatenus labefactari, sed eo validius subsistant, quo pleniori firmitatis vinculo fuerint stabilita; Motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, hac Nostra in perpetuum valitura Constitutione, prædictum liberum Commercium in omnibus, et singulis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, et Locis Status Nostri Ecclesiastici, superius tamen non exceptis, juxta seriem, continentiam, tenorem, et præscriptum præinsertæ Schedulæ, et non aliàs, aliter, nec alio modo, Apostolica auctoritate constituimus, concedimus, et impertimur; ita quod liceat omnibus, et quibuscumque Personis in Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, et Locis prædictis commorantibus, tam indigenis, quam alienigenis, ac etiam Nobis, et dictæ Sedi Apostolicæ ratione originis non subditis, Frumentum, Segetes, Animalia, Ligna, et quodcumque aliud genus rerum mobilium, semoventium, et vendibilium, quomodolibet nuncupatarum, etiam ad rem frumentariam, et Annonam, ac alios quoscumque ad humanæ vitæ usus pertinentium, in commercium hujusmodi conferre, eaque de Loco ad Locum, ac de Provincia in Provinciam, non tamen extra prædictæ Sedis Apostolicæ Ditionem, extrahere, transferre, et exportare; ideoque eamdem præinsertam Schedulam, et in ea tributas liberi commercii hujusmodi licentias, et facultates, cum omnibus, et singulis declarationibus, provisionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, legibus, prohibitionibus, cautelis, clausulis, et decretis, in ipsa præinserta Schedula contentis, statutis, atque præscriptis, dicta Apostolica Auctoritate perpetuo confirmamus, et ap-

PONT. A. VIII. *probamus, ac ipsarum præsentium firmitate, et robore communimus, omnesque, et singulos tam juris, quam facti, et quoscumque alios, quantumvis substantiales defectus, siqui desuper quomodolibet intervenerint in eisdem, supplemus.*

Clausulæ pro præmissorum firmitate.

Decernentes omnia, et singula in ipsa præinserta Schedula concessa, declarata, disposita, ordinata, statuta; sancita, contenta, et expressa, præsentesque literas, sive ex eo, quod quicumque in eis, aut eorum aliquo interesse habentes, vel habere prætendentes, seu putantes, ad id vocati non fuerint, nec præmissis consenserint, sive aliàs ex quibuscumque causis, nunquam de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari, seu ad terminos Juris reduci posse; sed ea semper valida, et efficacia esse, et fore, perpetuaque roboris firmitate subsistere, et nullo unquam tempore sub quibusvis generalibus similium, vel dissimilium facultatum, vel licentiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, prohibitionibus, moderationibus, aliisque contrariis dispositionibus comprehendi debere, sed semper ab illis excepta esse, et censeri, et quoties contraria hujusmodi emanare contigerit, toties præinsertam Schedulam, ipsasque præsentes literas, et in eis contenta hujusmodi, in eorum pristinum, et validissimum statum restituta, reposita, et plenarie reintegrata esse et fore.

Aliter judicari prohibetur cum decreto irritanti.

Sicque, et non aliter in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos, quavis auctoritate, et potestate fungentes, ac honore et dignitate fulgentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Camerarium, aliosque Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, Præsides, Gubernatores, nec non Cameræ Apostolicæ Thesaura-

rium, et Præsidentes Clericos, in quocumque Tribunali, etiam Collegiali, et in quacumque Congregatione, etiam eorumdem S. R. E. Cardinalium, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, definiendi, et interpretandi facultate, potestate, et auctoritate, judicari, et definiri debere; irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. ANNO 1748.

Deputatio Judicum assistentium.

Et nihilominus Dilecto Filio Nostro Sylvio Tituli Sancti Calixti S. R. E. Presbytero Cardinali Valenti nuncupato, moderno, et pro tempore existenti S. R. E. Camerario, et Venerabilibus Fratribus Bononien. Ferrarien. Ravennaten. et Urbinaten. Archiepiscopis, Motu simili per Apostolica scripta committimus, mandamus, quatenus ipsi, vel unus, aut plures eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, et in eis, præinsertaque Schedula contenta quæcumque, ubi, et quando opus fuerit, et quoties pro parte interesse habentium fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra, easdem præsentes Literas, et in eis, ac in præinserta Schedula contenta quæcumque, ab omnibus, semper, et ubique, firmiter, et inviolabiliter observari, suosque plenarios, et integros effectus in omnibus, et per omnia sortiri, ac debitæ executioni demandari, nec non omnes, et singulos, quorum favorem eædem præsentes, et præinserta Schedula concernunt, et concernent quomodolibet in futurum, illis pacifice frui, et gaudere, non permittentes quemquam ipsorum, per quoscumque super præmissis quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari; Contradictores, Molestatores, et Perturbatores quoslibet, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, et pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, quacumque appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, senten-

PONT. A. VIII. *tias, censuras, et pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii Sæcularis.*

Derogatio contrariis

Non obstantibus de non tollendo jure quæsito, aliisque Nostris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, et in Concilio generali edita, de duabus dietis, nec non, quatenus opus sit, felicis recor. Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris Nostri de gratiis, interesse Cameræ Apostolicæ quomodolibet concernentibus, in dicta Camera, infra certum inibi præfixum tempus registrandis, et insinuandis, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis; nec non Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, et locorum prædictorum usibus, stilis, reformationibus, legibus, tam Pontificiis, quam Ducalibus, et Municipalibus, statutis, consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate munitis, et roboratis, et quandocumque, etiam immemorabili tempore observatis; privilegiis quoque, Indultis, facultatibus, exemptionibus, et literis Apostolicis quibusvis personis, etiam S. R. E. Cardinalibus Provinciarum prædictarum Legatis, ac Præsidentibus, et Gubernatoribus, nec non Locorum Dominis in temporalibus, ac aliis quibuscumque in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis, etiam vim contractus inibi stipulati, et jurati, ac etiam statuti perpetui, et perpetuæ legis inducentibus, motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, et aliàs quomodolibet, etiam pluries, et iteratis vicibus concessis, confirmatis, et innovatis, ac etiam in posterum concedendis, confirmandis, et innovandis; quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, ex-

pressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter et expresse, motu simili derogamus, aliisque omnibus, quæ in præinserta Schedula voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem. Anno 1748.

De publicatione præsentis et fide Transumptis præstanda.

Cæterum, ut præsentes Nostræ literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus, et dicta auctoritate decernimus, ut eædem præsentes in Basilicæ S. Joannis Lateranensis, Principis Apostolorum, ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, ac in Acie Campi Floræ, aliisque consuetis locis per aliquem ex Cursoribus Nostris in Urbe, extra vero Urbem in singulis Majoribus Ecclesiis Civitatum, et Locorum, ubi de ipsis præsentibus fides erit facienda, publicentur, earum exemplo in singulis Valvis, Acie, Locis, et Ecclesiis prædictis affixo, et dimisso; quodque præterea earumdem præsentium Transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsismet præsentibus adhiberetur, si originaliter forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ concessionis, confirmationis, approbationis, mandati, decreti, statuti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Bea-

PONT. A. VIII. *torum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.*

Dat.Pont. An. VIII. die 8. Jul. 1748. *Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, octavo Idus Julii, Pontificatus Nostri Anno VIII.*

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 17. Julii, 1748.

LIV.

DE NOVA

Martyrologii Romani Editione.

Charissimo in Christo Filio Nostro Joanni Portugalliæ, et Algarbiorum Regi Illustri

BENEDICTUS PAPA XIV.

Charissime in Christo Fili Noster, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Novæ Editionis Martyrologii Ro- POSTQUAM intelleximus, Majestatem Vestram mandata dedisse dilecto Filio Emmanueli Pereyra de Sampajo Commendatori Militiæ Domini Nostri Jesu Christi, et negotiis Majestatis

Vestræ apud Nos, et Sedem Apostolicam præposito, ut Romanum Martyrologium; quo et Regnorum Vestrorum, et totius Orbis Catholici commodo atque utilitati, consuleretur, splendore ac diligentia quadam præcipua, in hac alma Urbe imprimendum curaret; ab eo autem, provido consilio, selectum fuisse navum atque industrium Typographum, qui pridem nitidissimos Evangeliorum, atque Epistolarum Codices seorsim editos, eadem Majestate Vestra id mandante, sumptusque ministrante, prælo subjecerat; Virum item Ecclesiasticum, probitate, atque ejusmodi rerum peritia instructum, fuisse designatum, ut nova Martyrologii Editio, cæteris, quæ præcesserunt, nobilior atque accuratior in lucem prodiret: Postquam hæc intelleximus, vehementer in Domino gavisi sumus; atque Majestatem Vestram, de cujus in Rem Divinam, et Sacros Ecclesiæ Ritus insigni pietate ac munificentia, præclara suppetunt argumenta, meritis efferre laudibus non cessavimus. Hac vero opportunitate nobis oblata, quamvis assiduis Apostolici Ministerii curis ita distineamur, ut nonnisi subsecivæ quædam, quibus privatis studiis vacare liceat, aliquando supersint horæ, e re Nostra futurum putavimus, si et Nos ad egregium Opus perficiendum aliquid Apostolico muneri non incongruum conferremus.

Anno 1748. mani, causa et occasio.

II. Minime Nos fugiunt multæ gravesque controversiæ, quæ circa Romanum Martyrologium agitantur; ab aliis quidem, quos scientia inflat, inexplebili quadam dubitandi prurigine; ab aliis vero, qui ad sobrietatem sapiunt, eo consilio, ut quæ subobscura sunt vel incerta, nova quadam veritatis luce donentur. Ab hisce tamen quæstionibus duximus omnino abstinendum: quandoquidem hac in re illud Nobis proposuimus, ut ab accuratis Martyrologii correctionibus, quarum prima Gregorio XIII. Prædecessore Nostro Ecclesiam gubernante; altera vero Urbano VIII. Nostro item Prædecessore,

Ejus finis, ratio, atque utilitas.

PONT. A. VIII. peracta est, de quibus verba fecimus in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 17. Editionis Patavinæ* (qua una in locorum allegationibus hìc utimur) nullo pacto recedamus. Quocirca, si quæ infra dicturi sumus, rite expendantur, Majestati Vestræ perspectum erit, Nostras hasce in Martyrologium curas eo tandem contendere, ut quæ post evulgatas correctiones supervacanea occurrunt, resecentur; quæ vero deficiunt, superaddantur. Hoc autem semel posito, et anteactis emendationibus nihil detrimenti, et novæ huic Editioni utilitatis multum accedet.

Prolixiora quædam Sanctorum Elogia contrahuntur.

III. Nedum Sanctorum nomina, sed et illorum Elogia, hoc est brevior quædam, et compendiaria de eorum virtutibus, vel morte, quam pro Christi Fide fortiter obiverunt, oratio, Romano Martyrologio apponitur. Porro ejusmodi Elogia non jam cujusque arbitrio concinnanda sunt; sed, post editum Decretum de Sancti alicujus nomine Romano Martyrologio inscribendo, ejus Elogium, ex usu recepto, a Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum Congregatione examinandum est, atque probandum; tandemque Romani Pontificis confirmatio accedat necesse est, ut in memorato Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 18. n. 4.* multis disseruimus. Hac in re, nonnulla in Martyrologio offendimus, quæ nimia laborant prolixitate. Enimvero aliquot occurrunt Elogia Sanctorum, eorum præsertim, qui recenti ævo in Canonem relati sunt, in quibus multa inutiliter abundant verba; ideoque facili ratione in breviorem sermonem contrahi possunt. Hisce in casibus verbosam orationem duximus amputandam; ea lege tamen, ut integra servetur sententia; atque in hac parte brevitati consulatur, quam in veterum Sanctorum Elogiis in Martyrologium illatis deprehendimus.

Cur veteres edi-

IV. Etsi vero absoluta jam fuerit gemina illa Martyrologii correctio, cujus supra meminimus;

non ideo tamen vetitum, nova Sanctorum nomina in Martyrologium inferre, modo id rite, atque ex ordine fiat, hoc est eæ omnes, quas Apostolica Sedes præscripsit, serventur Regulæ, de quibus multa a Nobis fuso calamo prolata sunt in citato *cap.* 18. *præfati Operis de Canonizatione Sanctorum.* Hinc annis insequentibus, plura Sanctorum nomina Elogiis decorata, in Martyrologium, prævio prædictæ Congregationis Decreto, ac Summi Pontificis approbatione, translata sunt. Dolendum vero, quod e Sanctorum nominibus bene multa, in variis, quæ procusæ sunt Martyrologii Editionibus, fuerint prætermissa, ex oscitantia, atque incuria eorum, quorum intererat Acta Congregationis adire, Decreta colligere, iisque ad novam nominum accessionem prudenter uti. Quidnam circa nomina Sanctorum Martyrum *Stephani Abbatis*, *et ducentorum Monachorum S. Petri de Cardegna* olim contigerit, satis notum; neque injucundum erit paucis repetere. Decreverat Clemens VIII. Romanus Pontifex, instante Cardinali Baronio, ut horum Martyrum nomina unà cum Elogiis, Romani Martyrologii tabulis inscriberentur. In iis tamen, quæ subsequutæ sunt Martyrologii Editionibus, res secus accidit; quandoquidem ob Typographorum indiligentiam, Martyrum illorum memoria Romanum Martyrologium diu caruit. Hinc Nos adhuc in minoribus positi, quo tempore Promotoris Fidei munere fungebamur, illud curavimus, tandemque obtinuimus, ut Sacræ Congregationis jussu communis error castigaretur, et Martyrum illorum nomina sequuturis Editionibus omnino assererentur. Qua de re in cit. *cap.* 18. *num.* 6. Operis Nostri pridem egimus.

Anno 1748. tiones in multis deficiant.

V. Ne autem in id, quod in aliis olim reprehendimus, improvidi dilaberemur, mandavimus, ut ex Actis Sacrorum Rituum Congregationis Decreta omnia de Sanctorum nominibus Martyrologio inscribendis hucusque edita collige-

Pari laborant vitio nupera Martyrologia.

PONT. A. VIII. rentur; atque ut Romani Martyrologii Editiones quamplurimæ, eæ potissimum, quæ omnium novissimæ Typis excusæ sunt, consulerentur, ut si qui occurrunt defectus, facilius innotescerent. Has inter una Nobis oblata est Editio omnium postrema, quæ Venetiis anno 1745. prælo subjecta est. Verum ne istud quidem Exemplar integrum plane, et numeris omnibus absolutum occurrit; tum quia nonnulla Sanctorum nomina, quæ ex anterioribus Decretis describenda erant, deficiunt; tum quia insequentibus annis nova facta est Sanctorum accessio, quæ idcirco in nupero illo Martyrologio desideratur.

Sanctorum quorum nomina hic adduntur series attexitur.

VI. Hinc ne Romanum Martyrologium sua fraudetur integritate, oportuit novam hanc Editionem quamplurimis Sanctorum nominibus locupletare; quorum series in statos anni Ecclesiastici dies distributa, ea est, quæ sequitur.

B. Gregorius X.

Sextadecima die Februarii additur a Nobis *Beatus Gregorius X.*, cujus in prælaudato *de Canonizatione Sanctorum Opere* non semel meminimus, nimirum *lib.* 1. *c.* 20. *num.* 17., *lib.* 2. *c.* 24. §. 37., *et cap.* 42. *num.* 3., *atque in VIII. Appendice ad calcem lib.* 2. ubi integram atteximus Relationem quæ hac in causa ab Auditoribus Causarum Palatii Apostolici elucubrata est.

Beata Zita.

Die vigesimaseptima Aprilis *Beata Zita*, de qua in nuper memorato Opere *lib.* 2. *c.* 24. §. 27.

B. Nicolaus Albergatus.

Decima Maji *Beatus Nicolaus Albergatus*, de quo item eodem in Opere *l.* 2. *c.* 18. *num.* 16. *et lib.* 3. *cap.* 33. *num.* 6. ac rursus in *Bullarii Nostri tom. I. Constit. CVIII.* (†) Consulendum item Nostrum Opusculum de *Sanctis Bononiensibus*, cujus altera Editio, dum hæc scribimus, Typis subjicitur Patavinis.

(†) *Hujus Edit. vol.* 2. *p.* 429.

B. Joannes de Prado.

Die vigesimaquarta Maji *B. Joannes de Prado.* Ejus Acta, et monumenta prostant *in l.* 1. *Operis de Canonizatione Sanctorum cap.* 27. *n.* 8.

Prima die Junii *Sanctus Eneco Abbas*, cujus meminimus *lib.* 1. *c.* 8. *n.* 10., *et lib.* 4. *part.* 2. *c.* 18. *n.* 8. Operis de quo supra.

PONT. A. VIII. S. Eneco Abbas.

Septima Julii *Beatus Benedictus XI.* de quo *in altero* Operis Nostri *lib. cap.* 28. §. 46., *et c.* 42. *num.* 8.

Beatus Benedictus XI.

Vigesima Decembris die *Sanctus Dominicus de Sylos* Abbas Ordinis Sancti Benedicti, de quo in memorati Operis *lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 18. *num.* 16.

S. Dominicus de Sylos.

VII. Etsi vero in Romano Martyrologio, juxta Regulas a Sac. Rituum Congregatione statutas, atque a Summis Pontificibus pluries confirmatas, enumeranda non sint nomina Servorum Dei, qui in Beatorum dumtaxat numerum, non etiam in Sanctorum Canone relati sunt; qua de re multis egimus *lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 18. *num.* 2. *ac* 9. *præallati Operis de Canonizatione Sanctorum*, ubi etiam nonnulla dictæ Congregationis Decreta protulimus; nihilominus aliquando contigit, ut Romani Pontifices, gravibus justisque causis ita suadentibus, vel ipsa Beatorum nomina in Romanum Martyrologium intulerint; resque patet exemplis bene multis, quæ a Nobis allata sunt *in præcitato Opere et loco sub n.* 9. Pari œconomia, et Nos aliquot nomina Beatorum Martyrum, de quorum martyrio, miraculis, ac cultu aliquibus Ecclesiis, et Diœcesibus permisso, diligenti habita discussione plane constat, novæ huic Martyrologii Editioni duximus adjicienda. Id autem benigniori quadam dispensatione a Nobis gestum est; tum quia Martyrum cultus in Ecclesia Dei antiquior est cultu Confessoribus exhibito, ut in *lib.* 1. *Operis de Canonizatione cap.* 2. *n.* 9. *et seqq. et c.* 5. *n.* 3. *et seqq.* pluribus demonstravimus; tum etiam quia Martyrologia ideo fuerunt instituta, ut præsens ac perpetua illustrium Heroum, qui pro Christi nomine vitam, ac sanguinem profuderunt, memoria cæteris Fidelibus exemplo esset, atque animos adderet; insequentibus vero temporibus San-

Alia BB. Martyrum adduntur nomina.

PONT. A. VIII. ctorum Confessorum, ac Virginum nominibus Martyrologia aucta sunt. *Nomen quoque Martyrologii, quod olim sonabat dumtaxat Indiculum Sanctorum Martyrum, nunc extensum est ad Syllabum plurimorum aliorum Sanctorum Confessorum, ac Sanctarum Virginum*: Verba sunt *Theophili Raynaudi tom.* 18. *suorum Operum pag.* 500.

Enumerantur. VIII. Eos igitur Beatos Martyres, quorum nomina novæ huic Martyrologii Editioni inseruimus, enumeremus.

Viginti-sex Martyres Japoniæ. Die quinta Februarii addita a Nobis est *Commemoratio vigintisex Martyrum Japonensium;* e quorum numero tres ad Societatem Jesu pertinent; sex, nimirum tres Sacerdotes, totidemque Laici, ad Ordinem Sancti Francisci; qui vero supersunt reliqui, Sæcularibus accensendi. Relationem de illorum martyrio ab Auditoribus Causarum Palatii Apostolici habitam exhibet *Appendix II. ad lib.* 3. *Operis de Canonizatione Sanctorum*, in qua Martyris cujusque nomen singillatim exprimitur. De horum Cultu consulantur Literæ Apostolicæ in forma Brevis *apud Bollandianos tom.* 1. *mensis Februarii pag.* 740. Consulenda item quæ a Nobis dicta sunt *lib.* 1. præfati Operis *cap.* 30. *num.* 1.

Novemdecim Martyres Gorcomienses. Nona Julii accedit *Commemoratio novemdecim Martyrum Gorcomiensium*, de quibus egimus in mox allato *cap.* 30., *num.* 10., *et in Appendice VI. ejusdem lib.* 1. *pag.* 403. Ex Literis Apostolicis in forma Brevis a Clemente X. Prædecessore Nostro datis, et Cultus hisce Martyribus exhibendus probatur, et eorumdem Martyrum nomina expressa leguntur. Ex his, undecim enumerandi ex Ordine Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia; duo ex Fratrum Prædicatorum Ordine; duo item ex Ordine Præmonstratensium; unus ex Ordine Regulari Sancti Augustini. Cæteri omnes Sacerdotes, et Parochi sæculares habendi sunt.

Decimaseptima Septembris Commemoratio *B. Petri de Arbues*, de cujus martyrio a Nobis actum. *in citato lib.* 1. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 30. *n.* 4. Literæ Apostolicæ Alexandri VII. super illius Cultu extant in Bullario Romano *tom. VI. Constitut. CXXXIX.* ejusdem Pontificis.

ANNO 1748.

B. Petrus de Arbues

Postremo in duodecimam Novembris diem rejecimus Commemorationem *Beati Josaphat Polocensis*. Seriem Actorum, quæ ad illius Causam pertinent, *in superius citato cap.* 30. *lib.* 1. *num.* 2. commemoravimus. Relationem, quæ pro more illius ætatis, ab Auditoribus Causarum Palatii Apostolici confecta est, exhibet *Appendix III. ad lib.* 3. *de Canonizatione Sanctorum pag.* 520., *et seqq.* Literas Apostolicas in forma Brevis super ejusdem Martyris Cultu, suppeditat Bull. Rom. *Tom. V. Constit. CCCIV.* inter eas, quæ Urb. VIII. Prædecessori Nostro adscribuntur.

B. Josaphat Polocensis.

IX. Eos inter, quorum nomina Romano Martyrologio sunt consignanda, præcipuo quodam jure locum sibi vindicant Sancti, de quorum Canonizatione extant Apostolicæ Litteræ plumbeo signo munitæ. Hac in re non semel deficiunt Martyrologii Editiones, quæ novam hanc præcesserunt. Si causam inquiramus, gemina occurrit: una quidem a monumentorum obscuritate; altera vero ab iis, quæ posteriori ævo peractæ sunt, Canonizationibus repetenda. Quo tempore utraque correctio sub Gregorio, atque Urbano absoluta est, nonnullæ Constitutiones, sive Apostolicæ Literæ de peculiari quapiam Canonizatione erant imperviæ, quæ tamen insequentibus annis, ex ignorantiæ tenebris erutæ sunt. Hinc nil mirum si Martyrologium, vel post sedulam correctionem, omnimoda careat integritate. Rursus, absolutis emendationibus, atque novis Martyrologii Editionibus prælo subjectis, nova indies Beatorum nomina in Sanctorum Canonem relata sunt. Hinc quotquot ante Canonizationes prodierunt

Alii præteritarum Editionum defectus aperiuntur.

PONT. A. VIII. Martyrologia, hac in parte deficiant necesse est. Ex quo capite, vel ipsa omnium recentissima Editio Venetiis procusa anno 1745. suos in hac re patitur nævos. *In lib.* 4. *de Canonizatione Sanctorum part.* 2. *cap.* 18. *num.* 6. *et* 7. aliquot afferuntur exempla Apostolicarum Literarum, quæ post memoratas correctiones inventæ sunt; aliquot etiam recitantur Decreta, quæ nomina Sanctorum, de quibus Apostolicæ Literæ loquuntur, Martyrologio inscribenda jubent. Utrique incommodo hac nova Editione occurrimus; siquidem Sanctorum nomina, sive ex Literis Apostolicis, quæ pridem latebant, eruta, sive recentiori ævo in Canonem Sanctorum relata, describi curavimus.

Nova nominum fit accessio.

S. Willhelmus Archiepiscopus Bituricensis

Quocirca decima mensis Januarii jure meritò additur nomen *S. Willhelmi Archiepiscopi Bituricensis*, quem Honorius III. anno 1218. Sanctorum Catalogo adnumeravit. Literas Apostolicas, quæ Canonizationem testatam faciunt, exhibet *Codex Constitutionum Summorum Pontificum de solemni Canonizatione Sanctorum*, a Justo Fontanino Archiepiscopo Ancyrano collectus, ac Romæ editus anno 1729. in quo Honorii Constitutio refertur ordine XXXIII.

S. Wulstanus Episcopus Vigorniensis.

Die decimanona ejusdem mensis nomen *S. Wulstani Episcopi Vigorniensis*, quem Innocentius III. anno 1203. Sanctorum fastis adscripsit; resque indubia est *ex Constitutione num.* XXX. in memorato Fontanini Codice typis impressa.

S. Joseph a Leonissa

Quarta Februarii nomen *S. Josephi a Leonissa*, qui solemni ritu in Sanctorum numerum a Nobis relatus est. De illo egimus in Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 1. *c.* 24. *num.* 13., *et in Appendice VI. ejusdem libri pag.* 405 Nostras item de Canonizatione Literas dedimus die 29. Junii 1746., quarum exemplar *in Bullarii Nostri tomo II.* (†), qui sub Typis desudat adhuc, patet legentibus.

(†) *Hujus Edit. vol.* 4. *p.* 205.

S. Catharinæ de Ricciis.

Decimatertia die ejusdem mensis nomen *S. Catharinæ de Ricciis*, cujus item solemnis Canonizatio a Nobis peracta est; atque in cit.

Bullarii Nostri tom. II. (*Hujus Edit. Vol.* 4. *pag.* 222.) Canonizationis Bulla producitur. Huc revocanda, quæ scriptis consignavimus in Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 1. *cap.* 24. *num.* 13., *in Appendice V. lib.* 1. *pag.* 39., *et in lib.* 4. *part.* 1. *cap.* 19. *n.* 23. *et* 24.

ANNO 1748.

S. Robertus Abbas Casæ Dei.

Die decimaseptima Aprilis accedit nomen *S. Roberti Abbatis Casæ Dei*, quem Clemens VI. Sanctorum censui adscripsit. Hujusce Canonizationis Bulla est Ordine LXIV. in cit. Codice.

S. Godehardus Episcopus Hildesheimensis.

Quarta die Maji nomen *S. Godehardi Episcopi Hildesheimensis*, quem Innocentius II. Sanctis adnumeravit. Bulla Canonizationis prostat in relato Codice sub *n. VII.*, Nosque de eodem argumento egimus in Opere *de Canonizatione lib.* 1. *capit.* 8. *num.* 15.

S. Petrus Regalatus

Die tertiadecima ejusdem mensis nomen *S. Petri Regalati*, cujus solemnem Canonizationem peregimus, Bullamque conscripsimus, quæ in secundo *Bullarii Nostri tomo* (†) alligatur. Semel et iterum in Opere Nostro de hac ipsa re sermonem instituimus, nimirum *lib.* 2. *c.* 24. §. 16., *et in Appendice VII. ejusdem libri pag.* 429.

(†) *Hujus Edit. vol.* 4. *p.* 184.

S. Nicolaus Peregrinus.

Secunda Junii nomen *S. Nicolai Peregrini*, *Tranensis*, de quo in Nostro *lib.* 1. *de Canonizatione c.* 44. *num.* 13. *et* 14. Diploma super illius Cultu ab Urbano II. editum, jacet ordine V. in eodem Canonizationum Codice, de quo supra.

S. Willhelmus Episcopus Eborac.

Octava Junii nomen *S. Willhelmi Archiepiscopi Eboracensis*. De eo loquimur in Opere Nostro *lib.* 2. *c.* 41. *n.* 13. De ejus Canonizatione Bullam dedit Honorius III., quæ in relato Codice occurrit ordine XXXVIII.

S. Franciscus Regis.

Sextadecima Junii nomen *S. Joannis Francisci Regis*, qui a Clemente XII. Prædecessore Nostro solemni ritu inter Sanctos adscriptus est. Non infrequens de eo in Nostro Opere incidit mentio. Consulatur *lib.* 1. *c.* 24. *num.* 12., et quæ in finem hujusce libri rejicitur *Appendix III.*, in qua Canonizationis Bulla integra exscribitur. Consulatur item *l.* 3. *c.* 6. *n.* 16.

PONT. A. VIII. — Die prima Julii nomen *S. Theobaldi Eremitæ*, quem Alexander Papa III. Sanctorum catalogo accensuit, Bullamque edidit, quæ in cit. Canonizationum Codice refertur *sub num. XIX.* Licet et hic Nostrum Opus indigitare, hoc est *lib.* 1. *c.* 18. *n.* 10. et *c.* 9. *n.* 2.

S. Theobaldus Eremita.

S. Camillus de Lellis. — Die quartadecima Julii nomen *Sancti Camilli de Lellis*, qui Sanctorum albo a Nobis adscriptus est, edita desuper Constitutione, de qua in Bullarii Nostri *tomo II.* (†) Si quis plura hac de re nosse cupit, Nostrum adeat opus *lib.* 1. *c.* 24. *nu.* 13. *et seqq.* *et Appendicem I. ejusdem libri pag.* 401.

(†) *Hujus Edit. vol.* 4. *p.* 162.

S. Franciscus Solanus. — In vigesimamquartam diem Julii conjecimus nomen *S. Francisci Solani*, de quo loquuti sumus in præcitati Operis *lib.* 1. *Appendice X. pag.* 438. *et seqq. et cap.* 24. *n.* 9. *et* 14. Literas Apostolicas de illius Canonizatione edidit Prædecessor Noster Benedictus XIII., atque in prælaudato Fontanini Codice *sub n. CXIII.* alligantur.

S. Stanislaus Kostka. — Decimaquinta Augusti nomen *S. Stanislai Kostkæ*, quem Prædecessor Noster Benedictus XIII. Sanctis adnumeravit, suamque dedit Constitutionem ordine CXV. inter eas, quæ in memorato Canonizationum Codice referuntur. Neque hocce argumentum in Opere Nostro silentio premitur, si percurrantur, quæ diximus *lib.* 1. *Appendice X. p.* 437.

S. Bernwardus Episcopus Hildes. — Vigesimasexta Octobris nomen *S. Bernwardi Hildesheimensis Episcopi*, a Cœlestino III. inter Sanctos relati, ut patet ex Bulla Canonizationis in præcitato Codice *sub n. XXIV.* Huc revocari possumus, quæ scripsimus *l.* 1. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 9. *n.* 7.

S. Virgilius Episcopus Salisburgensis. — Vigesimaseptima Novembris nomen *S. Virgilii Episcopi Salisburgensis*, qui a Gregorio IX. in Sanctorum numerum relatus est, ejusque Constitutio in sæpedicto Codice Canonizationum extat ordine XLIII.

S. Jacobus Picenus. — Vigesimaoctava ejusdem Mensis nomen *S. Jacobi Piceni*, quem, ut ex Bulla CIX., quam

Fontanini Codex exhibet, compertum est, Prædecessor Noster Benedictus XIII. Sanctorum numero sociavit. Frequentior de eodem occurrit memoria in Opere Nostro, si evolvantur, quæ dedimus *in Appendice lib.* 1. *pag.* 437., *lib.* 2. *pag.* 34. *n.* 7., *et. c.* 51. *num.* 2., tum etiam *l.* 3. *c.* 23. *n.* 9., *c.* 24. *n.* 36., *et cap.* 30. *n.* 14. Anno 1748.

Postremo in decimamseptimam Decembris diem retulimus nomen *S. Sturmii Abbatis Fuldensis*, de cujus Canonizatione ab Innocentio II. peracta, indubium extat Apostolicæ Constitutionis monumentum in mox relato Codice *sub n. IX.*

S. Sturmius Abbas Fuldensis.

X. Fatemur, alia proferri posse Sanctorum nomina, cum a Nobis, tum a Nostris Prædecessoribus SS. Canoni adscripta, quorum in ea, quam supra coordinavimus, Sanctorum serie nulla fit mentio. Id sane fatemur: Non ideo tamen novæ Martyrologii Editionis integritati quidquam detrahitur. Aliquot nomina, veluti Vincentii de Paulis, Fidelis a Sigmaringa, et aliorum in anterioribus Editionibus, apposito *Beatorum* titulo, continentur. Supervacaneum idcirco duximus ea hic repetere: Hinc, supposito dumtaxat *Sancti* vocabulo, et veteri *Beatorum* titulo abraso, ea intacta reliquimus. Quod si alia adhuc supersint Sanctorum nomina, quæ in superiori catalogo missa fecimus, nihil inde contra novam hanc Editionem licet opponere. Jam enim præmonuimus, sola eorum nomina, de quorum solemni Canonizatione nulla suboriri potest dubitatio, a Nobis fuisse superaddita. Quotquot igitur proferri possunt e BB. Sanctorumve censu, qui ejusmodi prærogativa carent, aut Romano Martyrologio nullo unquam tempore fuerunt adscripti, a Nobis omittuntur, quia ab eo, quod Nobis præscripsimus, deviant Instituto.

Nomen *Beati* supposito *Sancti* titulo, aliquando immutatur.

XI. Hucusque facili tramite, nullaque obsistente controversia, progressa res est. At vero diffusa per hanc Urbem fama, novam Martyrologii Romani Editionem adornari, Sancto-

Multorum studia, ut nova BB. nomina Martyrologio inserantur.

PONT. A. VIII. rumque nomina in anterioribus Editionibus prætermissa, a Nobis in novas Martyrologii Tabulas referri; multorum excitata sunt studia, scripturis, atque lucubrationibus admota manus, preces additæ, ut quamplurima Sanctorum nomina in novum hunc Codicem conveherentur, quamvis de illorum Canonizatione nullum probatæ fidei suppeteret monumentum. Alii Servorum Dei, Beatorum alii ostendebant nomina, quorum nonnulla Sanctorum titulo decorata sunt, et cultu immemorabili, hoc est spatio annorum centum ante Urb. VIII. Prædecessoris nostri Decreta illis exhibito, nobilitata. Ad hæc, eorundem cultum a Sacra Rituum Congregatione maturo judicio expensum, atque probatum; Cultus item extensionem, Missa et Officio, nec non lectionibus vel de communi, vel etiam propriis pro peculiari quadam Familia, vel Diœcesi concessis, confirmatam, totis urgebant viribus. Quo argumentorum genere ea attingitur controversiæ pars, quæ dicitur de casu excepto a Decretis Summi Pontificis Urbani VIII., de qua fusiore stylo a Nobis actum est *tomo 2. de Canonizatione Sanctorum cap. 17. et cap. 24.*

Et tamen refelluntur.

XII. Ab hisce tamen petitionibus facili negotio Nos expedivimus. Cum enim, juxta præstitutos a Nobis Canones, non liceat in Martyrologium referre nomina illorum, qui post sedulum super virtutibus, atque miraculis examen, solemni ritu in Beatorum dumtaxat numero recensentur; potiori jure nefas erit Martyrologio illos accensere, qui ex nuda cultus immemorabilis approbatione, Beatificati dicuntur per æquipollens; eorum tamen virtutes nec discussæ, nec probatæ fuerunt, antequam pro cultu immemorabili judicium prodiret; ideoque ad trutinam revocandæ sunt, ut eorum Causa ad Canonizationem progrediatur. Haud immerito igitur oblatas Nobis petitiones rejecimus, atque ut æquiori animo Postulatores acquiescerent, ea item addidimus, quæ opportune ad rem hanc

a Nobis fuerunt exposita *lib.* 3. *de Canonizatione Sanctorum part.* 2. *cap.* 18. *n.* 2. *et seqq.* ubi de Cultus augmento, cum missa et Officio, uberius tractavimus.

ANNO 1748.

XIII. Sat novimus, Prædecessores Nostros in Romano Martyrologio aliquando scripsisse nomina eorum, qui solemniter, atque, ut ajunt, formaliter in Beatorum numerum relati non fuerant, sed tantummodo per æquipollens, discusso videlicet, ac probato eorum dumtaxat cultu immemorabili, juxta præscriptum Decretorum Urbani Octavi. Prædecessorum Nostrorum facta veneramur: quominus vero hac in parte eorum vestigiis inhæremus, ea, quam supra dedimus, monet ratio, ne scilicet a statutis Regulis, quas accurate servandas Nobis proposuimus, pedem moveamus. Præterea, si Martyrologio omnia adjiciantur nomina eorum, quorum cultum immemorabilem Sacra Rituum Congregatio probavit, ingens Nominum accedet multitudo, quemadmodum ex Nostro *lib.* 2. *de Canonizatione Sanctorum* licet colligere. Cumque horum numerus indies magis adaugeatur, brevi fiet, ut Romanum Martyrologium tot auctum nominibus in maximum volumen excrescat.

Satisfit allatis in contrarium exemplis.

XIV. Ut Sacræ Eruditionis, ac Theologicæ facultatis studia magis excolantur, instituimus Academiam quavis feria secunda cujusque hebdomadis coram Nobis habendam, ut quotquot ad eam conveniunt docti, ac præstantes Viri, stata vice atque ordine, suas sive de Ecclesiastica Historia, sive de re Liturgica, sive etiam de Sacris Canonibus, ac Theologicis controversiis, proferant lucubrationes. Ex his nonnulli, qui soluto Conventu, ad privata colloquia a Nobis admittuntur, Nobis significarunt, inter cætera Manuscripta, quæ in insigni Bibliotheca Vallicellana servantur, plura esse splendida quidem monumenta ad Venerabilem Virum Cardinalem Baronium transmissa, quibus probatur, aliqua Sanctorum nomina in Romano Martyrologio immeritò fuisse prætermissa;

Argumentum ex ineditis Baronii manuscriptis petitum refellitur.

PONT. A. VIII.

ideoque, eodem Baronio judice, in novam Martyrologii Editionem, quando eam fieri contigeret, esse transferenda. Indicium hoc de invento thesauro libenti animo excepimus: Hinc nulla interposita mora, chartas et monumenta omnia ad Nos deferri curavimus, evolvimus, inspeximus; sed, contra præconceptam expectationem, nihil, aut fere nihil ad rem hanc opportunum adinvenimus. Imo vero, quod peculiari admiratione dignum est, tantum abest, ut egregius ille Cardinalis propensior fuerit ad inferenda in novam Martyrologii Editionem Sanctorum illorum nomina; ut potius, sicut e brevioribus quibusdam notis ab illo additis licuit arguere, in oppositam sententiam descendere videatur. Enimvero scitè animadvertit, nominum illorum seriem, aut solos Dei Servos comprehendere, quorum cultus angustis peculiarium locorum finibus continetur; aut sub latiori Sanctorum titulo Beatos dumtaxat attingere, quorum nomina, juxta eas, quas supra memoravimus Regulas, Romano Martyrologio accenseri non solent.

Sanctorum Index Martyrologio inserendus ab Eruditis conficitur

XV. Hac cura seposita, successit alia, quam Eruditorum studia, ac labores Nobis excitarunt. Hi namque nocturna diurnaque manu versantes Acta Sanctorum a Bollandianis collecta, plura item vetera Martyrologia, Acta Sanctorum Ordinis Sancti Benedicti a Patre Mabillonio edita, aliaque Ecclesiasticæ Eruditionis monumenta, quibus nostra ætas abundat, uberem Sanctorum Indicem Nobis exhibuerunt, ut nova Sanctorum copia Romanum Martyrologium ditesceret. Neque a ratione, vel æquitate alienum putabant, quod petebatur. Cum enim ex præfato *lib.* 4. *part.* 2. *c.* 18. *num.* 11. Operis Nostri, cognoverint inseribendos esse Romano Martyrologio non solum eos, de quorum Canonizatione ex Literis Apostolicis sub plumbo constat, sed et illos, qui ex veteri more, ac ritu priscis Ecclesiæ temporibus observato, priusquam Apostolica Sedes Beatificationum et Canoniza-

tionum Causas sibi dumtaxat cognoscendas, et definiendas reservasset, in Sanctorum Catalogum fuerant relati; hoc eodem argumento usi sunt, ut Sanctorum illorum nomina, quorum par erat causa, et conditio, meritum in Martyrologio tenerent locum. Anno 1748.

XVI. Et horum tamen vota, ac postulata inania dimisimus. Haud inficiamur, Martyrologio esse inscribendos non solum eos, qui juxta recentem Ecclesiæ disciplinam, sed et eos, qui juxta veterem Ecclesiæ ritum in Sanctorum numerum relati sunt. Verum si ejusmodi ritum, atque usum antiquiori ævo in more positum introspiciamus, patebit eos Sanctorum fastis fuisse adscriptos, quorum Cultus suam novit originem ab approbatione Episcoporum, in quorum Dioecesi Servi Dei, ex hac vita ad cœlestem Patriam translati sunt: hinc paulatim ex una ad aliam Ecclesiam, tandemque in universum Orbem Catholicum Cultus ille diffusus est, non sine expressa, aut saltem tacita Romani Pontificis consensione, ut fusiori sermone demonstravimus *in lib.* 1. *de Canonizatione Sanctorum c.* 6. *num.* 9. At vero Sanctorum nomina in oblato elencho descripta, Cultus quem modò descripsimus, carent prærogativa; sive Cultus initia, sive progressum, sive etiam propagationem ad veterem Ecclesiæ disciplinam exigamus. Nulli ergo irrogatur injuria, si prolixa nominum series Nobis tradita, in Romanum Martyrologium translata non fuerit; esto plerique illorum, quos series illa complectitur, ad ea revocentur tempora, quæ novam Ecclesiæ disciplinam super Causarum Beatificationum, et Canonizationum cognitione antevertunt. Citra injuriam exploditur.

XVII. Quod si nonnulla, vel ex ipso Romano Martyrologio produci possint exempla Sanctorum, qui supremum diem in Domino clauserunt, cum adhuc vetustior illa de Sanctorum Canonizatione vigeret disciplina, quamvis eorum Cultus extra unius, vel alterius Dioecesis fines protensus olim non fuerit, nec etiam ho- Exempla e Martyrologio petita, non afficiunt.

PONT. A. VIII. die protendatur; hæc tamen exempla tanta non sunt, ut ab ea, quam semel statuimus, sententia, animum nostrum divellant. Jam enim supra monuimus, atque hic constanter repetimus, Nobis fuisse propositum, novam Martyrologii Editionem adornare, salvis tamen, atque integris, quoad fieri poterit, anteactis Martyrologii correctionibus, iisque servatis Regulis, quæ post emendationes illas statutæ sunt. Cum ergo a præstitutis hisce Regulis ille recedat, qui aut Beatorum nomina, aut memoriam Sanctorum, qui juxta veterem Ecclesiæ ritum, vel juxta recentem Ecclesiæ disciplinam in Canonem relati non sunt, Romano Martyrologio inscribit, extra tritam hanc semitam pedem efferre noluimus; quidquid senserint alii, qui rationem, ac methodum hac in parte dissimilem sequi maluerunt.

Alii leviorem quamdam Martyrologii emendationem suadent.

XVIII. Quæ hucusque diximus ea sunt, ut et animi Nostri sensus satis aperiant, et ab ulterioribus molestiis Nos eximant. Verum necdum alienis postulationibus, Nostrisque curis finis impositus. Fas aliquando, ut in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 17. *num.* 9. *et* 10. animadvertimus, Sedem Apostolicam adire, atque illi, ea qua decet animi demissione, proponere errati alicujus, quod in Martyrologium irrepsit, emendationem. Hinc non defuere, qui hujusce libertatis prætextu, leviorem quamdam Romani Martyrologii recensionem obtineri posse putarint. Non enim, ut ipsi ajebant, aut Nostro consilio, aut Nostro id repugnat Instituto de servandis correctionibus pridem habitis; Siquidem unius vel alterius loci immutatio usque adeo levis est, ut nullo, aut fere nullo habeatur in pretio.

Proponitur controversia de Clementis Alexandrini nomine.

XIX. Ex iis vero, qui peculiari emendatione indigent locis, quartam Decembris diem innuebant, cui Clementis Alexandrini nomen inscriberemus; recentiorum Eruditorum aliquibus ægre ferentibus, nomen Viri doctrina et pie-

tate

tate conspicui, in Romano Martyrologio fuisse præteritum. Hanc controversiam intactam relinqui nova hæc, quam curamus, Editio non patitur; Hinc operæ pretium duximus, Apostolicas inter sollicitudines, quibus assidue gravamur, sedulo inquirere, quidnam cum veteres, tum recentes Ecclesiastici Scriptores de Clemente Alexandrino, cujus causam tractandam suscipimus, literis consignaverint. ANNO 1748.

XX. Vixit Clemens tertio Ecclesiæ sæculo ineunte; Præceptorem coluit Pantænum, qui Stoicam Philosophiam professus est, antequam Christianæ Religioni nomen daret; discipulum habuit Originem. Alexandrinæ Ecclesiæ fuit Presbyter; ibique celeberrimæ ejusdem Ecclesiæ Scholæ præfuit. Eusebius Pamphili, qui sub quarti sæculi initia floruit, *lib.* 6. *Historiæ Ecclesiasticæ cap.* 14. affert fragmentum Epistolæ Sancti Alexandri Episcopi Hierosolymitani ad Origenem scriptæ, in qua *Sancti* titulo Clemens donatur: *Patres agnoscimus*, inquit, *Beatos illos, qui viam Nobis præiverunt.... et Sanctum Clementem Dominum item meum, qui me plurimum adjuvit.* Sanctus Hieronymus *in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis*, quem circa finem sæculi quarti elucubravit, fere geminas congerit laudes ab eodem Sancto Alexandro Clementi tributas hisce verbis: *Hæc vobis, domini ac fratres, scripta transmisi per Clementem Beatum Presbyterum Virum illustrem, et probatum. Theodoretus* quinto sæculo clarus, *lib.* 1. *Hæreticarum Fabularum cap.* 6. Clementem vocat *Virum Sanctum*; cui consonat *Chronicon Paschale*, ubi Chronici Auctor *pag.* 7. hæc habet: *Clemens, Sanctissimus Alexandrinæ Ecclesiæ Presbyter.* Eodem in sensu Sanctus Maximus Monachus Constantinopolitanus, cujus ætas ad septimum Ecclesiæ sæculum revocatur, affert fragmentum quoddam *ex lib. de Providentia*, quem dicit esse *Sanctissimi Clementis Presbyteri Alexandrini*, ut legimus *in tomo* 2. *Operum Sancti Maximi* Versionis, atque Editionis

Veterum Scriptorum de Clementis sanctitate, et doctrina, suffragia.

PONT. A. VIII. Patris Combefis *pag.* 144. Succinit Joannes Damascenus octavi sæculi Scriptor notissimus, qui *in Tractatu de duabus Christi voluntatibus*, cujus fragmentum producitur inter *veterum Scriptorum testimonia*, quæ *tom.* 1. Operum Clementis Alexandrini Editionis Oxoniensis præmittuntur, pari laude Clementem *Beatum* appellat. Missa facimus elogia, quibus Clementis doctrina commendatur; cum omnium loco esse possit, quod Sanctus Hieronymus *in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis cap.* 38. ipsius Clementis Operibus tribuit, ita scribens: *Feruntur ejus insignia volumina plenaque Eruditionis, et Eloquentiæ, tam de Scripturis Divinis, quam de sæcularis litteraturæ instrumento;* Et in Epistola ad Magnum; *Quid in illis indoctum? imo quid non e media Philosophia est?*

Adstipulantur Recentiores.

XXI. Eadem fere, quæ veteres Scriptores de Clementis sanctitate affirmant, repetunt Authores quamplurimi, qui recentiori ævo claruerunt. Id vero cuique compertum erit, qui consulat *tom.* 2. Operum Clementis præfatæ Editionis Oxoniensis *pag.* 1041. *in notis ad n.* 8. *tomum* 1. *Bibliothecæ Concionatoriæ Patris Combefis pag.* 9. Patrem Ruinart *ad acta Martyrum pag.* 135. Patrem Honoratum a Sancta Maria in locis quamplurimis Operis, cui titulus, *Animadversiones in Regulas, et usum Critices*, Patrem Aubrussell *de abusibus Criticæ tom.* 2. *pag.* 53. Natalem Alexandrum *tom.* 3. *Editionis Parisiensis pag.* 307. Patrem Calmet *lib.* 56. *Historiæ universalis tomo* 5. *pag.* 72. *et seqq. num.* 106. *et num.* 109.

Martyrologia quamplurima, Usuardi cum primis, Clementi favent.

XXII. Præterea in Martyrologio Usuardi quarta Decembris die occurrit memoria Sancti Clementis, ejusdem scilicet Clementis, de quo loquimur. Huic Martyrologio addi possunt et alia posteriora, nimirum Vespuccii editum anno 1486. Maurolycii anno 1568. Galesinii anno 1578. Ferrarii, et aliorum, quæ missa facimus. Tantam enim sibi vindicat authoritatem unum Usuardi Martyrologium, ut robur, et firmitas

aliunde frustra petatur. Ex quo factum, ut Scriptores plurimi, qui *Sancti* titulum Clementi Alexandrino conciliarunt, Usuardi sententiam prætendentes, quamcumque sive invidiam, sive censuram effugerint, uti ratiocinantur Patres Bollandiani *tom.* 6. *mensis Maji pag.* 777. *n.* 13. Baillet *ad diem* 4. *Decembris tom.* 2. *pag.* 65. *et seqq.* Tillemont *tom.* 3. *pag.* 195. Haud satis igitur Clementis Alexandrini decori consulisse videtur Cardinalis Baronius, qui Clementis nomen, quod in Usuardi Martyrologio perlegerat, in Romanum Martyrologium non transtulit.

ANNO 1748.

Alii Clementis errores denegant.

XXIII. Neque hic sistunt Clementis Patroni, ex quorum sententia hactenus loquuti sumus. Multam illis ingerit difficultatem Gelasii Papæ Decretum, quo Clementis Alexandrini Opera apocryphis accensentur; Non enim levis suspicio est Gelasii Decretum in causa fuisse, ne hujusce Clementis nomen Romanis fastis inscriberetur, ut scite animadvertunt celebres Patres Bollandiani *t.* 7. *Junii* in notis ad Martyrologium Usuardi. Hinc, ut ab hoc obice sese expediant, qui Clementis causam tuentur, nullum non movent lapidem, ut Clementis Opera ab erroribus aut prorsus vindicent, aut saltem excusent: Pater Nourry *in apparatu ad Bibliothecam Maximam Sanctorum Patrum tomo* 1. *lib.* 3. summa diligentia, ac eruditione, singula Clementis Opera recenset, illustrat, atque ab erroribus, quorum insimulantur, purgare contendit. Ceillier *t.* 2. *de Scriptoribus Ecclesiasticis cap.* 26. *n.* 14. *pag.* 314. errores quidem non diffitetur, sed alienos, atque ab Hæreticis insertos affirmat. Pari conatu in alio Opere, cui titulus, *Apologia Moralis Sanctorum Ecclesiæ Patrum* c. 2. maculas omnes, quas Joannes Barbeirac in Clemente Alexandrino detegit, conatur diluere. Calmet in Opere, et loco supra relatis fatetur, errores, qui in Clementis Operibus occurrunt, non esse Clementis fœtum, sed ab eo in aliena sententia, quam deinde refellit, produci.

PONT. A. VIII. Excusant alii.

XXIV. Alii vero ex Clementis Fautoribus, cum fateri cogantur, Clementem Alexandrinum non in alieno, sed reipsa in proprio sensu alicubi errasse, aliam ineunt viam, ut reatum, quem omnino excludere nequeunt, saltem imminuant, atque in benigniorem partem excipiant. Dupinius *tomo* 1. *Bibliothecæ pag.* 208. *Editionis Parisiensis anno* 1698. Clementem ait lapsum, quo tempore Christianæ Religionis Mysteriis nondum erat satis instructus. Annatus *in Apparatu Theologiæ positivæ lib.* 4. *art.* 7. Operum Clementis Alexandrini Indicem texit, et quæ contra objiciuntur, studet evertere. Bollandiani Patres de Gelasii censura contra Clementis Opera multum solliciti, *tomo* 4. *mensis Julii in egregia Dissertatione de divisione Apostolorum pag.* 12. *num.* 27. probare conantur, duos extitisse Clementes Alexandrinos cognomines, ideoque Gelasii Decretum, quod *alterius Clementis Opuscula* rejicit, de alio quodam Clemente, non etiam de eo, de quo hic agimus, esse intelligendum. Joannes Baptista Poza Gelasiani Decreti verba penitus introspiciens, *in Apologia, quam scripsit ad Summum Pontificem Urbanum VIII.*, ut Opus suum, quod inscribitur *Elucidarium*, vindicaret, *pag.* 3. *a tergo* censet, Gelasiani Decreti vim eam non esse, ut Opera omnia proscribat, quæ inter Apocrypha enumerat; sed illud dumtaxat discriminis statuisse inter Opera, quæ publice, cum Divina Officia peragebantur, legi poterant; et ea, quæ nonnisi privatæ Lectioni permittebantur; quo in sensu Clementis Opera dici putat Apocrypha, quod inter Divina Officia publica illorum Lectio, non etiam privata inter domesticos parietes vetaretur. Hanc sententiam sequitur Calesinus *in Adonationibus*, quas Martyrologio suo addidit *sub die* 4. *Decembris* ubi de Clementis Alexandrini Operibus ita loquitur: *Sunt tamen ejus Opera, ex Gelasii Sanctione, in Apocryphis, ita scilicet, quemadmodum Covarruvius interpretatur, ut caute privatim*

legantur, publice autem in Ecclesia nullo sane modo. — Anno 1748.

XXV. Hæc sunt, quæ a Scriptoribus cum vetustis, tum recentioribus, nedum Catholicis, sed etiam Heterodoxis colligere licuit, atque huc transferre; non inani quadam affectatæ eruditionis ostentatione, sed eo dumtaxat consilio, ut quæ Clementi Alexandrino favere videntur, citra simulationem, omnium oculis subjiceremus. Hæc vero tanta non sunt, ut Nos inducant in eorum sententiam, qua Clementis hujusce nomen Martyrologio Romano inscribendum putant. Rationes quibus innitimur, infra dabimus; non ut de Clementis Alexandrini laudibus quidquam detrahamus, sed ut pateant graviores difficultates, quæ Nobis impedimento sunt quominus Clementis nomen, quidquid sit de ejus doctrina, ac probitate, in Romanum Martyrologium inferamus. — Graviores quæ Clementi obsunt difficultates, proponuntur.

XXVI. Prima, quæ difficultatem ingerit, ratio petitur a veterum Scriptorum silentio de moribus, ac vita Clementis Alexandrini. Unus Eusebius Pamphili *lib.* 6. *cap.* 11. *Historiæ Ecclesiasticæ* affert fragmentum Epistolæ Alexandri, qui Jerosolymorum rexit Ecclesiam, multa sane cum laude de Clemente loquentis; quo eodem monumento Hieronymus, ut supra adnotavimus, *in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis* usus est. Ita vero se habet Eusebii locus: *Porro has Literas, Domini Fratres, per Beatum Presbyterum Clementem ad Vos misi, Virum virtute præditum, et probatum, quem Vos et nostis jam, et amplius cognoscetis. Qui quidem Dei nutu, et providentia, dum hic apud Nos præsens esset, Ecclesiam Christi et confirmavit, et magnopere auxit.* Etsi vero hæc verba, interprete Henrico Valesio, qui hac in re Divum Hieronymum sequitur, de Clemente Alexandrino sint accipienda, nihil inde colligitur, quod præcipuam quamdam insignemque Clementis prodat Sanctitatem, cujus idcirco illustre monumentum Martyrologii Tabulis sit consignandum. Non enim in una, — Veterum Scriptorum de Clementis Sanctitate silentium

vel altera bonorum Operum specie, Sanctitas, de qua hìc loquimur, sita est, sed virtutibus in gradu heroico assidue exercitis, atque ad obitum usque productis, probatur. Quocirca licet hìc repetere, quod Calmet loco superius indicato scriptum reliquit de Clemente Alexandrino: Nos memoriis vitæ quam peregit, et mortis quam obivit, destitui. Præterquam quod Eusebii hominis Ariani testimonium favore Clementis Alexandrini, tamquam infidum ab iis traducitur, qui aliqua Arianismi semina in Clementis Operibus introspiciunt; In quorum numero habendus Petavius, qui *tomo* 2. *Theologicorum Dogmatum lib*. 1. *cap*. 4. *num*. 1. ita Clementem sugillat: *Naturam*, *ait*, *Filii Omnipotenti Deo citimam esse; quod Platonici, et Ariani Dogmatis indolem sapit.*

Nulla de Cultu Clementi exhibito vola, aut vestigium

XXVII. Altera ratio sic habet: Nullum monumentum, imo nec ullum quidem vestigium superest Cultûs, quem aliqua Ecclesia, aut Diœcesis, expresso vel tacito Catholici Episcopi assensu, exhibuerit Clementi Alexandrino. Parum vero refert, eum vita cessisse, antequam in Ecclesia Dei mos invalesceret publico cultu honorandi inclytos Christi Confessores; qui mos in Ecclesia cum Orientali tum Occidentali nonnisi quarto Ecclesiæ sæculo primum incepit, ut Eruditi conveniunt, Nosque probavimus *lib*. 1. *Operis de Canonizatione cap*. 5. *num*. 3. *et seq*. Etenim neminem latet, priscos Ecclesiæ Fideles, ex præconcepta animisque indita veræ Sanctitatis opinione, vel ipsos Confessores, qui in Domino obdormiverant, cultu publico venerari consuevisse, etiamsi hac de re solemnis disciplina ac ritus nondum ab Ecclesia fuisset introductus.

Clementis Opera multis suspecta.

XXVIII. Tertia sequitur ratio, quæ Clementis Alexandrini Opera, sin minus erronea, saltem suspecta, Nobis inspicienda proponit. Enimvero Petavius, cujus verba supra recitavimus, Clementem Arianismi insimulat; esto Nourry

in Apparatu tomo 1. *p*. 683. *et seq. et p*. 952. *et seq*. hanc labem amoliri contendat. Cassiodorus hoc de Commentariis Clementis Alexandrini in Canonicas Epistolas judicium profert *tom*. 2. suorum Operum, *de Institutione Divinarum Litterarum cap*. 8. *In Epistolis autem Canonicis Clemens Alexandrinus Presbyter, qui et Stromateus vocatur, id est in Epistola Sancti Petri prima, Sancti Joannis prima et secunda, et Jacobi, quædam attico sermone declaravit, ubi multa quidem subtiliter, sed aliqua incaute locutus est, quæ Nos ita transferri fecimus in Latinum, ut, exclusis quibusdam offendiculis, purificata doctrina ejus securius posset hauriri.* Aliquod et hic sibi quærunt effugium Clementis Patroni, ajentes hoc Opus, in quo multa improbantur, non ipsi quidem Clementi, sed alteri incerto Auctori tribuendum. Libros octo Hypotyposeon, sive Institutionum, multis scatere erroribus affirmat Photius, qui in Codice 109. suæ Bibliothecæ longum illorum attexit Indicem, atque ita prosequitur: *Quin etiam et alia id genus sexcenta blasphema voce nugatur, sive ipse, sive quis alius ejus personam indutus; plane ut octo ipsos Libros hisce Blasphemiarum portentis, de iisdem identidem disserendo, ac sparsim, atque confuse veluti stupore perculsus, Scripturas producendo, repleverit.* Graviora quidem sunt hæc; ea tamen intelligenda esse non de erroribus, in quos Clemens lapsus fuerit, sed de iis, quos ille ex aliena sententia refert, atque refellit, sentiunt nonnulli, qui Clementis partibus impensius student. Addunt insuper, arduum sane esse, rectam ferre sententiam de memorato Clementis Opere, quod nusquam existit, aut certe integrum non habetur, ut Calmet in loco superius citato ratiocinatur.

ANNO 1748.

XXIX. Eadem tamen contra eos Clementis libros, qui et Clementem norunt auctorem, et Eruditorum teruntur manibus (hi vero sunt libri Pædagogi, Stromatum libri, aliique numero pauci) objiciuntur incommoda. De hisce Operi-

Gravior in eadem Opera ex Gelasiano Decreto Censura.

PONT. A. VIII. bus scribit Aubertus Miræus *in Bibliotheca Ecclesiastica Fabritii cap.* 38. *pag.* 112. *In libris ejus nonnullæ sententiæ occurrunt, quæ errorem sapiunt.* Miræo præiverat Venerabilis Cardinalis Bellarminus, qui Clementis Opera in celeberrimis adversus Hæreticos controversiis tractandis diligenter inspexit, subactoque judicio examinavit. *Non desunt* (ita ille, *in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis*) *in hoc insigni Auctore sententiæ aliquæ, quæ errorem sapiunt, quas in libris nostris Controversiarum notavimus etc. Utrum autem sententiæ illæ ab Hæreticis insertæ sint, ut aliqui pie credunt, aut auctori more humano exciderint, ignoramus.* Alia Scriptorum testimonia missa facimus, cum non levem de Clementis Operibus ingerat suspicionem censura Decreti Gelasiani, quod ex antiquissimo Codice Palatino Bibliothecæ Vaticanæ a Justo Fontanino Archiepiscopo Ancyrano editum est *in Appendice Antiquitatum Hortæ pag.* 317. *et seqq. primæ Editionis.* Hocce Decretum, ut prænotavimus, Clementis Opera recenset inter Apocrypha; non eo quidem in sensu, ut earum publicam dumtaxat lectionem, non etiam privatam interdicat; sed verius, quod Opera illa erroribus sint aspersa; quam interpretationem sequuntur, et probant Doujat *de Prænotionibus Canonicis lib.* 2. *cap.* 48. *n.* 1. *in fine*, Cardinalis Bellarminus *de Scriptoribus Ecclesiasticis, in Clemente Alexandrino*, Carolus Dufresne *in Glossario Ver. Apocrypha*, Pagi *in vita Gelasii n.* 4. *pag.* 227. Magri *in Vocabulario Ecclesiastico* Ver. *Apocryphus.*

Clemens de erroribus suspectus, a martyrologio excludendus.

XXX. Quisquis citra partium studia, maturo judicio secum expendat, quæ a Nobis hucusque prolata sunt, profecto fateri cogitur Clementis Alexandrini doctrinam dubiam saltem suspectamque esse de erroribus, quibus avertendis Clementis Fautores animum torquent, atque a variis interpretationibus, effugiis, exceptionibus, præsidium quærunt, ne gravior in Opera illa intorqueatur sententia. In hoc autem rerum statu, nemo qui sapiat, affirmabit Clementis

Alexandrini nomen Martyrologii Romani venerando Codici esse inscribendum. Enimvero quamvis Magni Constantini nomen in Græcorum Menologio inter Sanctos fuerit relatum; quamvis de cultu in Ecclesia Orientali illi exhibito nulla suboriatur dubitatio; Nihilominus in Martyrologium Romanum Magni Constantini memoria nunquam translata est, quod illum aut Hæresi Ariana aspersum, aut in Arianos propensiorem fuisse, nonnulli fuerint suspicati; quam tamen maculam Bollandiani Patres *tomo* 5. *mensis Maji die* 21. et Natalis Alexander *t.* 4. *Historiæ Ecclesiasticæ dissert.* 24. a tanto Viro student amoliri. Percurrenda item, quæ a Nobis in hanc rem scripta sunt *in lib.* 2. *de Canonizatione Sanctorum c.* 36. *n.* 16., et novissime a Costadono *in suis Observationibus super veterem Tabulam Græcam num.* 14.

ANNO 1748.

XXXI. Neque ad rem faciunt, quæ opponuntur exempla, alterum Hilarii Arelatensis Episcopi, alterum Vincentii Lirinensis, quorum uterque, nimirum Hilarius die quinta, Vincentius vero die vigesimaquarta Maji, in Martyrologio Romano commemoratur, quamvis eorum doctrina Semipelagianismi labe fuerit aspersa. Siquidem, etsi Viros illos Semipelagianismi errore tactos concederemus, quod tamen plures denegant, qui Catholicam eorum sententiam egregie tuentur; excusandi tamen, si quid humani hac in parte illis exciderit; nondum enim Catholica doctrina supremo Apostolicæ Sedis judicio fuèrat definita, ut *in lib.* 2. *Operis de Canonizatione c.* 29. pluribus disputavimus. At contra Clemens Alexandrinus in ea Catholicæ Religionis Dogmata, quæ pridem statuta fuerant, et inconcussis Ecclesiæ Decretis firmata, peccasse creditur: Cum igitur plane dissimilia sint, quæ producuntur exempla, immeritò doctus Pater Halloix *tom.* 2. *Scriptorum Illustrium Ecclesiæ Orientalis* in notis *ad vitam Pantæni c.* 2. conqueritur, se vehementer mirari, quod in Martyrologio Romano nomina

Quæ opponuntur exempla, Clementis causam non juvant.

PONT. A. VIII. aliorm veterum Patrum, qui in varios errores lapsi fuerant, describantur, nomen vero Clementis Alexandrini nullibi reperiatur.

Quo in sensu Sancti titulo Clemens donetur.

XXXII. Nec Majoris momenti sunt cætera, quæ pro Clemente Alexandrino superius relata sunt; atque illud cum primis, quod *Beati*, ac *Sancti* nomine a multis donetur. Horum agmen, uti vidimus, ducit Eusebius, cujus verba e Sancti Alexandri Jerosolymitani Epistola deprompta supra produximus, quæ juxta Versionem Henrici Vallesii ita sonant „*Sanctum Clementem Dominum item meum*. Verum si Verborum proprietatem ad Græcum textum exigamus, *Sacer* potius, quam *Sanctus* Clemens vocandus est; ita namque Græcus sermo habet, τὸν ἱερὸν Κλήμεντα. Sed etsi ultro daremus, *Sancti*, *ac Beati* nomen Clementi Alexandrino fuisse tributum, non ideo tamen de singulari illius Sanctitate judicium ferendum est. *Sancti* denominatio primis Ecclesiæ temporibus Religionis potius, quam Christiani profitebantur, quàm probati cujusque moris indicium erat. *Qui olim Christiani*, inquit Spondanus *in Epitome Annalium Cardinalis Baronii ad ann. Christi* 43. *n.* 4., *iidem nominabantur Sancti, ut a Paulo sæpe ac Luca, posterisque Ignatio, Philone, Polycarpo, Tertulliano, et aliis*. Hinc ut *in lib.* 4. *de Canonizatione Sanctorum part.* 2. *c.* 27. *n.* 14. satis probavimus, unus *Sancti* titulus par non est, ut Corpora, quæ ex Catacumbis afferuntur, sacro Cultu donentur; sicut enim prænotavimus, in primæva Ecclesia *Sancti* vocabulum nec vitæ Sanctitatem, nec Martyrium pro Christi nomine toleratum, sed Christianæ Religionis, quæ cuique Fidelium communis erat, integritatem declarabat. Successu temporis, ut Spondanus animadvertit, *Sancti* titulus ad peculiarem vitæ sanctimoniam significandam translatus est: *Demum*, sic ille prosequitur, *obtinuit usus, ut illi tantummodo Sancti in Ecclesia dicerentur, qui eminentiori probatiorique fulgerent morum sanctitudine*. In hac posteriori acceptione

haud facile prudens Scriptor *Sancti* nomen Clementi Alexandrino hodie tribueret, aut si quid tale illi excideret, veniam peteret, ut revera petiit Combefisius. *De Sancti titulo, quo eum aliquando ornavit Combefisius, veniam petiit, Bibliothecæ Concionatoriæ tom.* 1. *pag.* 9., verba sunt eruditi Dominici Georgii *in suis notis, quas Martyrologio Adonis ad Diem* 19. *Decembris* subjecit. Eodem pertinent, quæ diligens Scriptor Pater Michael a S. Joseph *t.* 2. *pag.* 29. *suæ Bibliographiæ Criticæ* Ver. *Clemens*, de Sancti nomine, quo Clemens honoratur, adnotavit: *In expurgatorio Hispano t.* 1. *pag.* 134. *ubi præscribitur correctio Bibliothecæ veterum Patrum ad tom.* 6. *col.* 135. *deleri præcipitur titulus Divi appositus Clementi.*

ANNO 1748.

XXXIII. Equidem nonnulla Martyrologia, ut supra indicavimus, Clementis meminere; sed et alia proferri possunt, in quibus nulla Clementis Alexandrini fit mentio. Nil tale occurrit *in tom.* 3. *Thesauri Anecdotorum Martene, et Durand; in tom.* 6. *amplissimæ Collectionis Veterum Scriptorum*, quæ ab iisdem accuratis Authoribus coordinatur; *in tomo* 2. *Spicilegii Lucæ d' Acherii; in tom.* 2. *Antiquarum Lectionum Canisii; in Martyrologio Florentini; in tom.* 6. *par.* 2. *mensis Junii Patrum Bollandianorum*, esto multa, ac vetusta in hisce locis exhibeantur Martyrologia. Usuardum sæculi noni Scriptorem primum fuisse, qui in suo Martyrologio Clementis Alexandrini nomen conscripserit, haud improbabilis opinio est: Verum nihil prohibet quominus, si res ita exigat, ab Usuardi Martyrologio, alioquin multis de causis venerando, liceat aliquando recedere.

Quamplura Martyrologia Clementis non meminere.

XXXIV. Usuardum cum primis Clementis nomen suo Martyrologio addidisse, affirmat Eruditus Sollerius *in suis ad Usuardum notis sub die quarta Decembris;* quam sane Sollerii sententiam verosimillimam arbitramur. Usuardus enim in Opere suo adornando usus est præcedentibus Martyrologiis Hieronymi, Bedæ,

Prima Clementis mentio in Usuardi Martyrologio.

PONT. A, VIII. Flori, Rabani, Wandelberti, et Adonis, ut præclare ostendit Anonymus Monachus Benedictinus Congregationis Sancti Mauri *pag.* 8. *suæ Præfationis ad sincerum Usuardi Martyrologium*, quod Parisiis impressum est anno 1718. Cum autem in nullo ex præcedentibus Martyrologiis nomen Clementis legatur, haud temere affirmare licet, Usuardum omnium primum fuisse, qui Clementis nomen in suum Martyrologium intulerit; potissimum cum ipsemet Usuardus, in Prologo, quem ad Carolum Calvum scripsit, atque in prælaudato Opere impressus legitur, diserte fateatur se nonnulla Sanctorum nomina, quæ in præcedentibus Martyrologiis deerant, Operi suo addidisse. *At si quid, præter quod ab illis accepi, in hoc Opere auctum, vel mutatum est, sagaci a me indagine id perquisitum agnosci poterit.* Hæc Usuardus.

Accuratissima Martyrologii Adonis Editio Clementem prætermittit.

XXXV. Alia quidem sententia arridet Dominico Georgii, qui in loco mox allato putat nomen Clementis ante Usuardum ab Adone in suo Martyrologio fuisse descriptum. Verum id longe facilius asseritur, quam probatur. Plurimi, et merito quidem, Georgius facit Editionem Martyrologii Adonis, quam curandam suscepit Rosweydus, cujus exemplar extat *tom.* 16. *Bibliothecæ Patrum Editionis Lugdunensis an*, 1677. de qua sic loquitur *in Præfatione pag*. 12. *Quanti vero fecerimus Rosweydi Editionem, facile intelliges, cum videris, ad illius fidem Nos omnia expressisse; nihil e textu detraxisse, sed ad scrupulum usque retinuisse omnia, et quæ ex Apographis nostris delibavimus, in varias Lectiones transtulisse.* Si tanta hujusce Editionis Georgio fides, cur ille Clementis nomen inserit, quod hæc probatissima Editio prætermittit? Equidem ille provocat ad vetera Martyrologii Adonis exemplaria, quæ *in Cod.* 511. 512. *et* 514. Bibliothecæ Vaticanæ exscribuntur; in quibus post S. Aviti Abbatis memoriam ita legimus: *Alexandriæ beati Clementis Presbyteri, qui in Divinarum Eruditionum Scholis quam maxime effloruit.* Ve-

rum ipsa Codicum, qua scripti sunt, ætas, illorum authoritatem hac in re dubiam evincit. Audiendus ipsemet Georgius *in Præfatione p.* 9. *Alter*, inquit, *signatus n.* 511., *ex specimine characteris, sæculo Christi undecimo scriptus esse mihi visus est; Reliqui vero duo signati n.* 512. *et* 514. *sæculo duodecimo exarati fuisse visi sunt*. Quocirca nec omnino antiqua, nec ab Adonis tempore parum dissita dicenda sunt tria illa Bibliothecæ Vaticanæ exemplaria, quæ plurium sæculorum spatio ab Authoris ætate dissociantur. Ex quo et illud sequitur, fieri facile potuisse, ut aliqui sequioris ævi Scriptores, pietatis, ac Religionis prætextu, privato consilio veteribus Martyrologiis nova Sanctorum nomina addiderint; quod multis exemplis, apud Eruditos, ipsumque Georgium satis frequentibus, illustrare possemus. ANNO 1748.

XXXVI. Hoc autem semel statuto, Usuardum nempe primum fuisse, qui Clementis nomen in Martyrologium invexit, tanta profecto non est illius authoritas, ut grande sit piaculum ab ea aliquando recedere; cum Nobis compertum sit, ejusmodi Martyrologii Lectionem primo in Monasteriis Benedictinis in usu fuisse; moxque ab aliis Ecclesiis fuisse adoptatam, ut in Opere *de Sanctorum Canonizatione lib.* 4. *par.* 2. *c.* 17. *num.* 3. observavimus. Neque unum est, in quo Usuardus fallitur, Clementis nomen. Si ea ad trutinam revocentur, quæ in Martyrologio Usuardi circa Festum Assumptionis B. Mariæ Virginis enarrantur, et quorum a Nobis *in Opere de Festis Domini Nostri Jesu Christi, ejusque Beatissimæ Matris ad diem* 15. *Augusti* accurata fit mentio: fateri oportebit, Usuardi testimonium esse rejiciendum, ubi majora, ac meliora id suadeant argumenta. Quæ cum ita sint, iis profecto assentiri non possumus, qui per summam injuriam reprehendunt eximios illos Viros a Gregorio XIII. Romani Martyrologii emendationi præpositos, quorum nomina in præcitato Operis Nostri loco *sub num.* 5. singillatim

Fas aliquando ab Usuardi sententia discedere.

PONT. A. VIII. enumeravimus: Non enim ideo culpandi, quod a Clementis Alexandrini nomine, cujus Usuardi Martyrologium meminerat, abstinuerint. Enimvero argumentorum, quæ supra retulimus tanta vis est, ut et Usuardi testimonium infirmet, et Romani Martyrologii emendationem a quavis obtrectatione, et censura prorsus eximat.

Alia de Severi Sulpitii nomine proponitur Controversia.

XXXVII. Absoluta de Clementis Alexandrini nomine controversia, alia succedit de *Severo Sulpitio S. Martini discipulo.* Martyrologii Correctores sub Gregorio XIII. hoc Elogium ad diem 29. Januarii apponendum censuerunt. *Apud Bituricas S. Sulpitii Severi Episcopi discipuli S. Martini, virtutibus, et eruditione conspicui.* Qui vero Urbano VIII. mandante novam Martyrologii Emendationem instaurarunt, idem Elogium, verbis aliquot intermediis dumtaxat exclusis, ita contraxerunt: *Apud Bituricas S. Sulpitii Severi Episcopi virtutibus, et eruditione conspicui.* Tota igitur circa voces illas, *Disciputi S. Martini*, versatur emendationum varietas, de qua multa scripserunt Patres Bollandiani *ad diem* 29. *Jan. in vita S. Sulpitii Severi Episcopi Bituricensis* §. 2. *num.* 12., Florentinius in Admonitione 11. quæ præponitur ejus Martyrologio *pag.* 51., Baillet *ad diem* 29. *Januarii num.* 1. *et num.* 4. Tillemontius *tomo* 10. *Memoriarum*, *nota* 5. *super vita Sulpitii Severi*, Graveson *tomo* 12. *Historiæ Ecclesiasticæ pag.* 157. Romanæ Editionis anno 1717., aliique complures, quibus et Nostrum *de Canonizatione* Opus addendum *lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 17. *num.* 7.

Quænam Gregorianæ correctioni faveant argumenta.

XXXVIII. Ut gravior hæc controversia pro meritis expendatur, illud in quo præcipuus difficultatis cardo sistit, inspiciendum, an Sulpitius Severus Sancti Martini discipulus, fuerit, an non, Episcopus Bituricensis; ideoque jure ne, an injuria, verba illa *Discipuli S. Martini* fuerint expuncta. Correctores sub Gregorio affirmativam sententiam sequuti sunt; hinc duo illa in Elogio sociarunt: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi, discipuli S. Martini.*

Hanc ipsam Correctoribus insedisse opinionem testatur Cardinalis Baronius in suis ad Martyrologium notis *sub die 29. Januarii.* Neque vero hæc sententia omnimoda caret probabilitate; quandoquidem ea innitur additionibus a Molano factis ad Usuardum, ubi *ad diem 29. Januarii* hæc habeantur : *Biturica civitate S. Sulpitii Severi Episcopi, et Confessoris, discipuli Beati Martini :* fulcitur testimonio Maurolici, qui in suo Martyrologio ad præcitatam diem ita scripsit, *Biturici Severi Præsulis, discipuli S. Martini*; et postremo juvatur Apologia, quam pro Sulpitio Severo discipulo S. Martini scripsit Guibertus Martinus Abbas Gemblacensis, qui ineunte sæculo tertiodecimo floruit. De hac Guiberti Apologia consulendus Hieronymus de Prato Veronensis, qui illam inseruit *tomo* 1. *Operum Sulpitii Severi.* ANNO 1748.

XXXIX. Hisce vero momentis nimium præfidentes insurgunt aliqui, atque in Martyrologii correctionem ætate Urbani factam subinfensi, apertis verbis loquuntur simul, et obloquuntur. Aut enim, ita ratiocinantur, locus est conjecturis supra propositis; jamque Gregoriana emendatio sarta tectaque servanda erat : Aut nova contra conjecturas illas supervenerunt monumenta, atque hoc in casu satis erat Episcopi titulum Severo Sulpitio adimere, et interim, quæ sequuntur verba illa, *Discipuli S. Martini*, immutata relinquere. Hoc autem temperamento posthabito, Martyrologium Romanum, ex nupera correctione, non uno, sed duplici gravatur incommodo; tum quia alter Sulpitius Severus Episcopus Bituricensis, a Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo diversus, perperam effingitur; tum quia Sulpitius Severus discipulus Sancti Martini, de cujus laudibus Sanctus Paulinus Nolanus, Paulinus Petrocoriensis, Venantius Fortunatus, Gregorius Turonensis, aliique palam loquuntur, a Martyrologio exploditur, ac non sine injuria a vetustissima illa tituli Sanctitatis possessione deturbatur. *Valde autem Sulpitii Sanctimoniam com-*

Hinc querelæ in emendationem sub Urbano institutam.

PONT. A. VIII. *mendat*, inquit Gerardus Joannes Vossius in vita Severi Sulpitii, quæ in fronte ejus Operum Editionis Amstelodami præponitur, *quod in Romano Martyrologio ejus memoria celebretur ad 4. Kalendas Februarii.* Gemina occurrunt apud Patrem Brassichelli, qui ante Urbani VIII. emendationem ita de Severo Sulpitio loquitur in Indice librorum expurgandorum: *Ut interim omittamus Episcopatum, quem in ancipiti quibusdam conjecturis Baronius tomo 5. Annalium posuit; De Sanctitate tamen Severi Sulpitii, cujus tam illustre Elogium extat in Martyrologio Romano 29. Januarii, ambigere, nescio quam tutum.* Hæc illi, qui Gregorianæ Correctioni favent impensius.

Sulpitius Severus Pelagianis, et Millenariis adhæret.

XL. Hæc tamen iis non probantur, qui Severum Sulpitium S. Martini discipulum in plures errorum scopulos turpiter impegisse contendunt. Compertum namque est, eum jam ætate provectum erroribus Pelagianorum adhæsisse, et in suis Dialogis errores Millenariorum fuisse sequutum; ex quo Dialogi illi a Gelasio Pontifice in memorato de Ecclesiasticis libris Decreto, Apocryphis accensentur, hisce verbis: *Opuscula Posthumiani, et Galli Apocrypha;* qua in re conveniunt Scriptores non modo Heterodoxi, nempe Casimirus Oudinus *de Scriptoribus Ecclesiasticis sæculi quinti pag.* 495., et Cave *de Scriptoribus Ecclesiasticis sæculi Nestoriani;* sed et Catholici Auctores satis accurati, veluti Joannes Trithemius *de Scriptoribus Ecclesiasticis*, Cardinalis Bellarminus *in eodem Tractatu*, Philippus Labè *in sua Dissertatione Historica*, quæ prostat *in tomo* 7. *Operum Cardinalis Bellarmini* Venetæ Editionis anno 1728., Natalis Alexander *in Historia Ecclesiastica sæculi quinti c.* 4. *art.* 2. Longeval *in Historia Ecclesiæ Gallicanæ tom.* 1. *lib.* 3. *pag.* 397., Doujat *in Prænotionibus Canonicis lib.* 2. *c.* 52. *n.* 5. Quid vero ad hæc Sulpitii Patroni?

Sunt qui vindicias

XLI. Reponunt, ejusmodi probra, quæ in Severum Sulpitium vibrantur, futilia plane esse

ac inania; ideoque Martyrologii Reformatores sub Urbano, levi nimium innixos fundamento, Severi Sulpitii, qui S. Martinum Præceptorem habuit, nomen e Martyrologii Codice expunxisse. Etenim, qui primus memoriæ mandavit, Sulpitium a Pelagianis deceptum, a Catholica veritate declinasse, fuit Gennadius quinti sæculi Scriptor, de quo ita loquitur Guibertus Martinus Abbas Gemblacensis in prælaudata Apologia: *quod a Pelagianis seductus, in aliquo a regula Orthodoxæ Fidei exorbitaverit, nusquam omnino, nisi in solo legi Gennadio, qui, nescio utrum hoc alicubi et ipse legerit, et an ex sola fama, quæ facta, et infecta loquitur, didicerit.* Addunt præterea, eumdem Gennadium, et Sulpitii errores, et pœnitentiam unà sociasse; quæ sane tanta fuit, ut quoad vixit, perpetuum sibi silentium servandum indixerit, et reipsa servaverit: Si quid ergo peccavit, crimen illustri pœnitentia delevit. Quod vero attinet ad Millenariorum errores, ad Gelasiani Decreti censuram, ad ea demum maledicta, quæ Joannes Clericus in Opere Severi Sulpitii S. Martini discipuli infenso congessit stylo, eadem repetunt, quæ prælaudatus Hieronymus de Prato in *Opere supra relato* in rem hanc scripsit, ut Severum Sulpitium ab impactis criminibus vindicaret. Illud tandem Sulpitii Fautores ingeminant, Correctores Urbani tempore modum nequaquam servasse; si quid enim castigatione dignum inciderat, immutandum paulisper erat, non omnino delendum. Qua ferme ratione Saussajus in Martyrologio Gallicano, quod anno 1636. editum est, *ad diem* 29. *Januarii* ademit quidem Sulpitio Severo titulum Episcopi, sed cætera, quæ Sulpitium illum S. Martini discipulum fuisse demonstrant, intacta reliquit, hoc pacto: *Eodem die in Aquitania Pago Primuliaco, S. Severi Sulpitii Presbyteri et Confessoris, doctrinæ et Sanctimoniæ laude perillustris, qui S. Martini res gestas nitido stylo conscripsit, atque non minus actibus expressit, quam cala-*

ANNO 1748.

et pœnitentiam obtendant

PONT. A. VIII.

mo, paupertatis Cultor egregius, ac humilitatis persincerus Amator, cujus præconia ob claras sapientiæ dotes, et sublime vitæ institutum, S. Paulinus Nolæ Episcopus efferens, magnifice prosecutus est.

Ratio potissima cur Sulpitii nomen Martyrologio non inscribatur.

XLII. Atque hæc quidem sunt, quæ de Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo cum ex Eruditorum colloquiis Nobiscum habitis, tum maxime ex privata librorum lectione Nobis licuit haurire. Nullum vero ex tanta rerum congerie satis efficax argumentum occurrit, quod Nostrum inducat animum, ut a Correctione, quæ sub Urbano VIII. peracta est, recedamus. Enimvero post accuratam causæ discussionem, illud tandem comperimus, universum oppositæ sententiæ Systema huic propositioni, quam axiomatis loco præsupponit, inniti, nimirum die 29. Januarii inscriptum fuisse in Romano Martyrologio nomen Sulpitii Severi discipuli S. Martini. Hinc querelæ illæ, atque repetitæ expostulationes, ob non servatam hanc saltem Elogii partem, *Discipuli S. Martini*, si forte Episcopatus insignia Severo Sulpitio minus conveniant. Verum hæc præcipua erroris causa, quod ratiocinium, cui omnimoda fides adhibetur, falso laborat supposito; unde sequitur, ut quæ supra extruitur argumentorum moles, sponte sua corruat.

Status Controversiæ Reformatoribus sub Urbano bene perspectus.

XLIII. Id vero exploratum cuique erit, si ad ea, quæ Martyrologii Reformatoribus sub Urbano Pontifice bene perspecta erant, animum convertamus. Norant hi, Sulpitium Severum, de quo in Romano Martyrologio sub die 29. Januarii fit mentio, revera Episcopum Bituricensem fuisse. cum hac in re omnia conveniant Martyrologia, quæ Gregorianam Correctionem ætate præcedunt. Norant item, Severum Sulpitium Sancti Martini discipulum numquam ad Bituricensem Episcopatum fuisse evectum, quidquid Guibertus commentus fuerit, quem tamen Hieronymus de Prato in vita Sulpitii Severi discipuli Sancti Martini §. 13. ita

refellit : *Pergit Guibertus narrans, Severum a Bituricensi Clero ex Monasterio adductum, Archiepiscopum ejus Urbis constitutum. Nihil magis repugnans veritati, quam Severum nostrum Bituricensem Episcopum fuisse.* Sed et illud, vel ex ipso Gennadio nosse poterant, Sulpitium Severum nonnisi Presbyterum fuisse; quod deinde recentiori ævo indubium reddidit gemina ejusdem Sulpitii Severi Epistola a Balutio reperta, et *Miscellaneorum tomo* 1. inserta, cujus inscriptio sic habet : *Epistola S. Sulpitii Severi Presbyteri.* Utramque Epistolam a Balutio collectam probat Tillementius *in Adnotatione quinta ad vitam Sulpitii Severi S. Martini discipuli;* nec dissentit Hieronymus de Prato §. 10. *vitæ Sulpitii Severi*, monumentorum potius, quæ Balutius edidit, quam Gennadii, cujus fidem habet suspectam, auctoritate commotus. Libet Hieronymi locum, etsi longiusculum, integrum hic exscribere. *Uno itaque*, inquit, *Gennadii testimonio innititur Severi Presbyteratus, quod, tacentibus cæteris, quid valeat non video. Moneo tamen, Balutium in Miscellaneorum libro primo exhibere Epistolas duas Sulpitii Severi Presbyteri Aquitani, quas et Nos dabimus in Appendice tomi secundi, quarum utraque hunc præfert titulum :* Epistola Sancti Severi Presbyteri; *prima vero etiam hanc appositam habet coronidem :* Explicit Epistola Severi Presbyteri ad Claudiam sororem suam. *Itaque ni malimus ex auctoritate Gennadii huic nostro Severo, cui duæ illæ Epistolæ adscribendæ videntur, Presbyteri titulum a Librariis additum, aliquantulum hinc ejus sententiæ accederet momenti.*

ANNO 1748.

XLIV. Falluntur ergo, qui putant Sulpitium Severum, cujus memoria incidit in diem 29. Januarii, esse discipulum S. Martini; cum Sulpitius ille Bituricensis Episcopus dicatur, hic vero sola Presbyteratus prærogativa præfulgeat. Ex qua præpostera sententia illud necessario sequitur, ut e duplici Sulpitio Severo ministerio, ac dignitate plane dissimili, unus confletur,

Sub uno Sulpitii Severi nomine duo secernendi.

PONT. A. VIII. cui duo hæc simul conveniant, quod Episcopus Bituricensis fuerit, itemque discipulus Sancti Martini. Quo quid absurdius? Hæc tamen Personarum commixtio suam duxit originem ab Apologia Abbatis Gemblacensis, cujus opinio Sigonium, Galesinium, Victorem, Giselinum, aliosque plures in eumdem errorem pertraxit.

Controversiam de Sulpitio Presbytero Correctores non attingunt

XLV. Neque egregios illos Viros, qui Martyrologii emendationem sub Urbano excuderunt, latuit absurda hæc opinio, quamvis compertum sit, nihil de ea rejicienda fuisse sollicitos. Cum enim certo nossent, Sulpitium Severum, de quo in Romano Martyrologio ad diem 29. Januarii, Episcopum Bituricensem fuisse, ideoque plane diversum a Sulpitio Severo S. Martini discipulo, nihil illis curæ fuit ea ad examen vocare, quæ contra posteriorem Sulpitium Severum opponi solent, ne alioqui extra præstitutos fines vagari viderentur. Huic quæstioni locus quidem fuisset, si de Sulpitio Severo S. Martini discipulo aut in Martyrologium inferendo, aut inde expungendo, judicium institueretur. Verum cum nil tale in disputationem veniret, rem hanc intactam relinquere satius duxerunt. Quod enim ad hujusce Sulpitii sanctitatem attinet, nemo est ex antiquis Scriptoribus, qui eum Sancti titulo exornet: *Sane ab antiquis Sanctitatis titulo haud decoratur;* ita legimus *in Bibliographia* Patris Michaëlis *tom.* 4. *pag.* 55. Quod si apud Saussajum, et Petrum de Natalibus, Sancti nomine aliquando donetur, nihil inde conficitur; jam enim præmonuit Longeval *in Historia Ecclesiastica Ecclesiæ Gallicanæ tom.* 1. *lib.* 3. *pag.* 397. *in not. sub lit. A.* optandum esse ambos ea auctoritate fuisse donatos, quam non habebant, et quam habere sibi falso persuaserant.

Acta Congregationis quæ sub Urbano ha-

XLVI. Quæ de Martyrologii correctione Urbani tempore instituta, ac de methodo, quam Reformatores sibi servandam proposuere, huc usque narravimus. Historicæ veritati, quæ ex Actis Congregationis indubia est, plane conso-

nant. Rei gestæ seriem paucis hìc repetere, nec inutile erit, nec injucundum. Die 27. Jan. 1628. habita est celeberrima Congregatio coram Cardinali de Torres, cui præter alios, interfuere Fortunatus Schaccus, Bartholomæus Gavantus, Terentius Alciatus, et Hilarion Abbas Sanctæ Crucis in Jerusalem, ut ex Actis, quæ recensentur *in Codice* 1240. *Manuscriptorum insignis Bibliothecæ Barberinæ pag.* 527. manifestum est. Primo loco igitur vetus Elogium ex Martyrologio jussu Gregorii XIII. castigato productum est, atque inter Acta relatum: cujus tenor, qui sequitur: *Januarii* 29. *apud Bituricas S. Sulpitii Severi Episcopi, discipuli S. Martini.* Quid de ejusmodi Elogio senserint egregii Viri, queis emendatio erat concredita, ex Historica, quam subjicimus, narratione audiamus: *Videbatur hoc loco agi de eo, qui scripsit vitam S. Martini, qui tamen mortuus est Presbyter, non Episcopus, et incidit in Errores Origenis, et Pelagii, licet resipuerit, testibus Gennadio, Bellarmino de Scriptoribus Ecclesiasticis, et Baronio in Annalibus. Fuit alius hujus nominis Episcopus Bituricensis ex Antonio Democar in Catalogo Episcoporum Bituricensium, qui tamen non vixit, nisi longe post Sanctum Martinum Turonensem Episcopum, cujus fuit alioquin imitator, ex Petro de Natalibus. Quibus omnibus consideratis, decretum est deleri ea verba*, Discipuli Sancti Martini, *ut de Episcopo Bituricensi statim intelligatur Martyrologii textus, non de alio discipulo S. Martini, et Scriptore vitæ.*

ANNO 1748. ...bita est, producuntur.

XLVII. Quæ verba cum satis aperta sint, nullisque ambagibus involuta, nihil iis, quæ supra retulimus, addendum superest. Hoc unum, antequam controversiæ finem imponamus, juvat hìc adnotare, duos nimirum Sulpitios Episcopos Bituricenses extitisse, quibus nihil commune est cum Sulpitio Severo S. Martini discipulo. Primus obiit an. 591., alter vita cessit anno 694. De priori loquitur Martyrologium die 29. Jan. posteriorem die 17. ejusdem men-

Sulpitii duo, uterque Bituricensis Episcopus, numerantur

PONT. A. VIII. sis commemorat. Ne nominis, atque Episcopatus affinitas confusionem pareret, alteri cognomen *Severi*, alteri *Pii* cognomen est additum; Hinc de altero Sulpitio die 17. Januarii legimus: *Apud Bituricas depositio S. Sulpitii Episcopi cognomento Pii, cujus vita, et mors pretiosa gloriosis miraculis commendatur.* De Sulpitio, qui *Severus* cognominatur, non etiam de alio, qui *Pius* vulgo audit, excitatur controversia, sit ne a Sulpitio Severo S. Martini discipulo secernendus; quæ tamen controversia post correctionem Urbani VIII. e medio sublata est. De gemino Sulpitio Bituricensi Episcopo consulendus Cardinalis Baronius *tom.* 5. *Romanæ Editionis ad ann. Christi* 431. §. *Sed illud hic considerandum;* et in *Notis ad Martyrologium Romanum die* 29. *Jan.* Patres Bollandiani *die* 29. *Januarii in vita S. Sulpitii Severi Episcopi Bituricensis* §. 2. *n.* 12. Mabillonius *in Annalibus Benedictinis lib.* 2. *n.* 91. *ad an.* 624. et *in Actis Sanctorum Ordinis S. Benedicti Sec.* 2. *ad an.* 644. *in Observationibus præviis ad vitam S. Sulpitii Pii num.* 1. Dionysius Sammarthanus *in Gallia Christiana tom.* 2. *editionis Parisiensis anno* 1720. *pag.* 14. *num.* 25. *et pag.* 16. *n.* 19. Le Coint *in Annalibus Ecclesiasticis Francorum ad ann. Christi* 591. *p.* 392. ubi ad rem nostram ita scribit luculentissime: *In Cathedra Bituricensi duo sederunt Sulpitii: Hic Severi nomen obtinuit, ut ab altero distingueretur, cui cognomen Pii cessit; atque inde factum est, ut a posterioris ævi Scriptoribus discipulus S. Martini prædicaretur, ac talis in Martyrologium Romanum irreperet quarto Kalendas Februarii; donec Urbani VIII. Romani Pontificis authoritate abrasæ sunt illæ voces* Disciputi S. Martini, *his dumtaxat servatis: Apud Bituricas S. Sulpitii Severi Episcopi, virtutibus, et eruditione conspicui.* Consulendi quoque Annatus *lib.* 4. *Theologiæ positivæ art.* 26. et Dominicus Georgius *in notis ad Martyrologium Adonis die* 17. *Januarii.*

XLVIII. Eruditissimis Patribus Bollandianis *tom.* 3. *mensis Maji die* 14. *pag.* 263. mirum plane subit, quod in Romano Martyrologio Theodori Summi Pontificis nomen nullibi occurrat, cum illius expressa fiat mentio in gemino Martyrologio Florentino, altero Magni Ducis Etruriæ, altero Senatoris Strozzi; quibus et illud accensendum; quod Florentiæ typis excusum est anno 1486. Hinc ea Bollandianorum expostulatio: *Contigit hæc depositio, seu potius ejus* (*Theodori*) *obitus hac die* 14. *Maji an.* 1649.; *sed, quod miramur, nullis aliis fastis, maxime Romanis, ejus nomen insertum reperimus.* Quæ verba de Theodoro I. Summo Pontifice intelligenda esse temporis definita ratio demonstrat; cum Theodorus II. post dies viginti in Pontificatu actos ex hac vita migraverit anno 901. Bollandistis adhæret Franciscus Pagi *in Vita Theodori I. tom.* 1. *Breviarii Romanorum Pontificum.* Mirari tamen desinet quisquis animadvertat, Correctores Romanos ea tantum in Martyrologium transtulisse Sanctorum nomina, quæ ex veteribus probatisque Martyrologiis petebantur. Porro tantam auctoritatem recensitis Martyrologiis conciliandam non esse arbitrati sunt: Hinc, cum alia deficerent monumenta, uni Codicum illorum fidei acquiescere noluerunt.

ANNO 1748. Bollandiani instant pro Theodori Pontificis nomine; sed rejiciuntur.

XLIX. Quod vero satis mirari non possumus, illud est, Siricii Pontificis nomine, quod vetusta æque ac probata exhibent quamplura Martyrologia, quæ a Bollandianis commemorantur *tom.* 3. *Februarii pag.* 282., Nosque infra indicabimus, Romani Martyrologii Codicem tamdiu caruisse. Ubi primum post Gregorianam Correctionem innotuit, ejusmodi Pontificis nomen in diem 26. Novembris relatum non fuisse, Clarus Vir Franciscus Maria Florentinius doctam scripsit Exercitationem, quæ *in Martyrologii suis notis ad dictam Novembris diem jacet ordine XVI.* in qua multa sane cum laude, ac eruditione demonstrat, quam consentaneum

Alia de Siricio Pontifice controversia. Florentinius ac Norisius pro Siricio decertant.

PONT. A. VIII. sit, ut tanti Pontificis nomine Martyrologium ditetur. At Florentinii lucubratio suo caruit effectu, cum nonnisi post absolutam Martyrologii correctionem, Romam pervenerit. Iterum instituta Urbani VIII. tempore nova Martyrologii correctione, nulla de Siricii nomine incidit mentio, quia nulli curæ fuit ejusmodi causam, qua decebat vi, et alacritate, tractandam suscipere. Cum vero Clemente X. Ecclesiæ clavum gubernante, Sacr. Rituum Congregatio Basilicæ Lateranensi Officia propria Sanctorum Romanæ Ecclesiæ Pontificum concessisset, Siricio prætermisso, rursus de hujusce Pontificis Sanctitate, ejusque Officiis concessione agi cœptum, irrito tamen eventu; siquidem Archiepiscopus Myræ, qui tunc temporis Promotoris Fidei munere fungebatur, acriter obstitit, quod Siricii nomen in Romano Martyrologio nusquam occurreret; Ea namque Sacræ Congregationis mens erat, ut Sanctorum Pontificum Romanorum, quorum nomina in Martyrologium relata fuerint, Officia concederentur. Et quoniam ipsemet Fidei Promotor in suis Animadversionibus obiter attigit rationes præcipuas, ob quas Siricii nomen in Martyrologii emendatione fuerat prætermissum; hinc monitu, atque hortatu bonæ memoriæ Cardinalis Casanattæ, celebris Henricus Noris tum Augustiniani Ordinis Professor, mox communi plausu ab Innocentio XII. inter Romanæ Ecclesiæ Cardinales adscriptus, pro tuenda Siricii Pontificis Sanctitate, satis accuratam ac validam edidit Apologiam, quæ nulli tamen fuit usui; cum ea, quæ in Sacror. Rituum Congregatione agitabatur Causa de concessione Officiorum, ad exitum pervenisset, nec jam liceret post absolutum judicium, veterem excitare controversiam. En igitur Siricii Causam iterato propositam, atque ad primævas silentii tenebras iterum redire jussam.

Quæ Nostra ætate pro Siricii L. Tandem Nostra ætate, Nobisque id agentibus, novus de Siricio Pontifice recurrit sermo. Cum enim felicis recordationis Clemens XI. Prædecessor

Prædecessor Noster munus Promotoris Fidei, et deinde paucos post annos Præbendam Theologalem in Basilica Vaticana Nobis contulisset, ere Nostra fuit Sacror. Rituum Congregationi supplices offerre preces, ut quæ Basilicæ Lateranensi pridem concessa fuerant Sanctorum Pontificum Romanorum Officia, ad Capitulum, Canonicos, et Clerum Basilicæ Vaticanæ extenderentur; quod obtinuimus. Similique exemplo commoti Basilicæ Liberianæ Canonici par Privilegium haud multo post impetrarunt. Tum vero opportunam occasionem nacti, Siricii Causam urgere, et eximiam Florentinii exercitationem proferre cœpimus. Cumque Nobis nuntiatum esset, celeberrimam a Cardinali Norisio super eodem argumento procusam fuisse lucubrationem, ad eam perquirendam curas animumque convertimus, ut validiori præsidio muniti, rursus Siricii causam deliberandam proponeremus. Sed quamdiu Promotoris Fidei munus obivimus, Norisiana Dissertatio fuit Nobis impervia. Postquam vero singulari benificentia Benedicti XIII. Prædecessoris Nostri ad Cardinalatus dignitatem ascendimus, quo tempore Scripturarum Cardinalis Casanattæ ad sacra Missarum Officia spectantium, indiculum conficiebamus, ut Operis de Canonizatione Sanctorum, quod tum meditabamur, bono ac utilitati prospiceremus, inopinato optatissima illa Norisii Dissertatio ad Nostras pervenit manus; quam idcirco summa diligentia, ac fide exscribendam curavimus, ejusque exemplar unà cum aliis monumentis, quæ ex prælaudati Cardinalis Casanattæ scriptis accepimus, Nobiscum Anconam primo, mox Bononiam detulimus. Scripturarum memorati Cardinalis integra series in celeberrima Casanattensi Bibliotheca summa cura asservatur; quæ vero a Norisio procusa est lucubratio *tom.* 4. *ejus Operum Editionis Veronensis anno* 1732. *pag.* 1722. *et seqq.* impressa est. Nec defuere ex recentioribus alii, qui de gestis Sancti Siricii multa cum laude,

ANNO 1748.

Causa gesta sunt, enarrantur.

POST. A. VIII. ac eruditione disseruerint. Consulendi inter cæteros Franciscus Pagi *in Breviario Romanorum Pontificum in vita Siricii*, et Antonius Pagi ejus Patruus *in Adnotationibus Criticis ad Annales Baronii*.

Summus Pontifex Siricio favet.

LI. Quæ cum ita sint; Nostro muneri deesse profecto videremur, si Nos, quibus de Siricii Pontificis Sanctitate multa præsto sunt argumenta, quam olim in minoribus curam suscepimus, ad Summi Pontificatus Apicem Divina miseratione evecti, ad optatum exitum non perduceremus. Hoc autem negotium, mutatis vicibus, dissimili ratione, ac methodo est hodie pertractandum. Olim Nos in filiorum numero positi, a Majoribus et Patribus, quæ gerenda essent, audiebamus: Jam vero cum e Filiorum statu, in Ecclesiæ Pastorem ac Patrem evaserimus, quid hac in re decernendum sit, aliis indicamus. Siricii Pontificis nomen Romano Martyrologio inscribendum censemus; neque idcirco anterioribus Martyrologii Emendationibus, quæ Siricii nunquam meminere, aperte contradicimus. Unius quippe nominis additamentum, quod nova ac validissima suadent argumenta, aut præteritis correctionibus nihil officit, aut usque adeo levem infert varietatem, ut nullum, aut fere nullum ex eo obveniat detrimentum.

Controversiæ status in certa capita distribuitur.

LII. Atque ut totius controversiæ status, qua decet methodo ac ordine pertractetur, rem universam in quatuor summa capita secernendam decernimus, ita nempe, ut primo loco inquiramus, quæ fuerit Siricii Pontificis, cum adhuc viveret, ac post ejus obitum, Sanctitatis fama: Secundo quænam Martyrologia, probatæne, an potius suspectæ fidei, Siricii meminerint: Tertio quænam contra Siricium militent rationes, ob quas ejus nomen Romano Martyrologio nunquam fuerit inscriptum: Postremo quodnam de hisce rationibus judicium ferendum sit; num scilicet eæ sibi constent, ac verius futiles sint, ideoque explodendæ.

LIII. De Sanctitatis fama, quæ Siricium adhuc superstitem commendavit, splendidum suppetit testimonium Valentiniani Imperatoris in Epistola ad Pinianum Urbis Vicarium, sive Præfectum data. De Valentiniano hic loquimur non jam recentioris ætatis, cum nempe adhuc puer, blanditiis ac suasionibus Matris, Arianorum erroribus imbutæ, erat adhuc implicitus; sed Valentinianum producimus grandævum, sapientia et virtutibus instructum, quas Divus Ambrosius in Oratione in ejus obitu habita commemoravit. Porro Magnus hic Imperator suas ad Pinianum dedit Literas postquam Sanctus Siricius, rejecto Ursicino, qui schismate Romanam Ecclesiam turbaverat, concordi Romani Populi acclamatione summus Ecclesiæ Pontifex renunciatus est. Hanc Epistolam ex veteri Codice Bibliothecæ Vaticanæ erutam, suis Annalibus inseruit Cardinalis Baronius *ad ann. Christi* 385. et Petrus Coustant *tom.* 1. *Epistolarum Romanorum Pontificum* edidit in ordine *secundam* inter eas, quæ Siricio Pontifici adscribuntur. Quid vero de Siricio senserit Valentinianus, quæ sequuntur verba demonstrant: *Proinde quoniam religiosum Siricium Antistitem Sanctitatis sic præesse Sacerdotio voluerunt, ut Ursicinum improbum acclamationibus violarent, nostro cum gaudio memoratus Episcopus ipse permaneat, Piniane carissime, ac jucundissime. Siquidem magnum innocentiæ, ac probitatis exemplum est, in una acclamatione et ipsum eligi, et cæteros improbari.*

ANNO 1748.

Splendidum Valentiniani testimonium de Siricii Sanctitate

LIV. Himerius Episcopus Tarraconensis Sanctum Damasum Siricii Decessorem, gravissimis de rebus ad Ecclesiasticam disciplinam spectantibus, more Majorum consuluerat. Himerii tamen Epistola Romam pervenit, cum jam Sanctus Pontifex Damasus ad Superos evolasset. Hinc qui Damaso successor datus est Siricius, rem confecit, atque hisce verbis Himerium est alloquutus: *Quia necesse nos erat in ejus labores curasque succedere, cui per Dei gratiam*

Siricii epistola ad Himerium data Authorem commendat.

PONT. A. VIII. *successimus in honorem*. Magna quidem Ecclesiæ Catholicæ utilitate, magnoque Ecclesiasticæ disciplinæ profectu, quidquid Himerius Damaso proposuerat, exposuit, declaravit, ac definivit Siricius; ut patet ex illius Epistola, quæ inter collectas a Petro Cousant occurrit ordine *prima*. Quam quidem Epistolam tot nominibus commendatam, usque adeo utilem ac necessariam, notis illustravit Cardinalis *de Aguirre tom.* 2. *Conciliorum Hispaniæ dissertat.* 5. *in Epistolam Siricii Pontificis pag.* 126. *et seqq.* Etsi namque Siricius solum Himerium alloquatur, decernit tamen, ut quæ ad unius consulta rescripsit, ad omnium Coepiscoporum notitiam perveniant, nec eorum omnium dumtaxat, qui in Himerii Provincia erant constituti, sed præterea ad *Carthaginenses*, *ac Bæticos*, *Lusitanos*, *atque Gallicos*, vel ut in aliis manuscriptis legimus, *Gallicanos*, vel *Gallæcianos*, hoc est Gallæciæ Antistites universos. Ex quo factum, ut integerrimum Siricii responsum Clericorum mores in variis Orbis Catholici partibus corruptos emendaverit, ac pristinæ integritati restituerit.

Siricius Cœlibatus Legem asserit pœnisque indictis confirmat.

LV. Non levem Sancto Siricio conciliat laudem, quod Cœlibatus Legem in Clero firmaverit, ac pœnis in violatores indictis stabiliverit, ut liquet ex ejus Epistolis, et præsertim ex ea, quam memoratus Petrus Coustant exhibet ordine *quintam*. Hoc nixus fundamento Sanctus Innocentius I. *in Epistola ad Exsuperium Episcopum*, quæ in præallata Collectione jacet ordine *sexta*, contra Diaconos et Presbyteros incontinentes, easdem pœnas, quas Siricius pridem statuerat, exequendas decernit hisce verbis. *De his, et Divinarum Legum manifesta est disciplina, et beatæ recordationis Viri Siricii Episcopi monita evidentia commearunt, ut incontinentes in Officiis talibus positi, omni honore Ecclesiastico priventur, nec admittantur accedere ad Ministerium, quod sola continentia oportet impleri*. Eodem fultus præsidio Æneas Episcopus Parisiensis nono Ecclesiæ sæculo clarus,

quem Lupus Ferrariensis Episcopus *in Epistola* 98. multis effert laudibus, quæstionem de Cœlibatu contra Græcos pertractans, in libro contra eos scripto *cap.* 102. apud d'Acherium *tom.* 1. *Spicilegii Editionis Parisiensis anno* 1723. *pag.* 133. urget authoritatem Epistolæ *quintæ* Siricii ad Episcopos Africæ, quam his verbis extollit: *Sanctus Siricius Papa in Ecclesia Beati Petri Apostolorum Principis in Concilio residens, et Fratribus et Coepiscopis per Africam Ecclesiastica jura describens, inter cætera, hæc de pudicitia intulit etc.*

ANNO 1748.

LVI. Præterea ardens pietatis studium, et eximium Catholicæ veritatis amorem ostendit Sanctus Siricius in damnandis erroribus Joviniani, aliorumque ejusdem sectæ Hæreticorum, ut ex verbis Epistolæ *septimæ* in prænarrata Constantii Collectione compertum est. *Apostoli secuti præceptum*, ita Siricius loquitur, *quia aliter, quam quod accepimus, annuntiabant, omnium Nostrum tam Presbyterorum, et Diaconorum, quam etiam totius Cleri, unam scitote fuisse sententiam, ut Jovinianus, Auxentius, Genialis, Germinator, Felix, Plotinus, Martinianus, Januarius, et Ingeniosus, qui incentores novæ hæresis et blasphemiæ inventi sunt, Divina sententia, et Nostro judicio in perpetuum damnati extra Ecclesiam remanerent.* Apostolicam hanc Siricii Pontificis sollicitudinem, ac vigilantiam Sanctus Ambrosius unà cum aliis Episcopis in Mediolanensi Concilio congregatis, summis effert laudibus, ac Pontificiæ Sanctioni sese ultro conformat. *Recognovimus* (sic ad Siricium Ambrosius, aliique Episcopi in Epistola *octava* memoratæ Collectionis) *Literis Sanctitatis tuæ boni Pastoris excubias, qui diligenter commissam tibi januam serves, et pia sollicitudine Christi Ovile custodias, dignus, quem oves Domini audiant, et sequantur;* et in fine: *Itaque Jovinianum, Auxentium, Germinatorem, Felicem, Plotinum, Genialem, Martianum, Januarium, et Ingeniosum, quos Sanctitas tua damnavit,*

Apostolicus Siricii zelus in Hæreticos, præcipue in Jovinianum.

PONT. A. VIII. *scias apud Nos quoque secundum judicium Tuum esse damnatos.*

Par Siricii sollicitudo contra Manichæos eorumque asseclas.

LVII. Albo, sive Abbo Floriacensis de Siricio Papa memoriæ tradidit, quod exosos habuerit omnes Hæreticos, maxime Manichæos. Enimvero cum Priscillianistas, qui cum Manichæis in multis nefarie conveniebant, et sceleste conspirabant, Urbe ejicere armis Spiritualibus non potuisset, opem Theodosii imploravit, ejusque præsidio, quod summopere optabat, tandem obtinuit, ut prudenter conjicit Cardinalis Baronius *anno Christi* 389. *num.* 63. Haud impari sollicitudine ad coërcendam audaciam Bonosii Episcopi Macedoniæ impie asserentis Beatam Virginem post incontaminatam Christi Domini Nativitatem alios filios peperisse,. Episcoporum Concilium Capuæ indixit, ut colligitur ex epistola *nona* inter eas, quas Coustantius coordinavit. Plura adhuc ex aliis Siricii Epistolis, præsertim ex *decima*, proferre possemus de singulari tanti Pontificis sollicitudine pro restituenda in Galliæ partibus Ecclesiastica disciplina: Verum hanc provinciam iis tractandam relinquimus, qui Siricii Vitam, ac gesta commentariis illustranda suscipiunt; quibus satis amplam, de Siricii laudibus materiem suppeditant Anastasius, sive Auctor Pontificalis *tom.* 3. *Romanæ Editionis*, et quæ ab eruditis Viris Schelestrato, Altaserra, Bencinio, Blanchinio, Ciacconio, Somiero, ac Pagio subjiciuntur adnotationes.

Testimonia de Siricii Sanctitate post ejus obitum.

LVIII. Ex dictis satis constat de fama Sanctitatis, quam Siricius vigilantissimus Ecclesiæ Pastor, et Catholicæ Religionis assertor, sibi adhuc vivens conciliavit. Nec minor, postquam e vivis excessit, invaluit opinio. S. Innocentius I. *in Epistola prima Collectionis Coustantii* pari elogio commendat Damasum, Siricium, ejusque successorem Anastasium, ita scribens: *Cui etiam anteriores tanti ac tales viri Prædecessores mei Episcopi, id est sanctæ memoriæ Damasus, Siricius, atque supramemoratus vir* (Anastasius) *ita detulerunt etc.* Porro de Damasi, atque Anastasii

sanctitate nemo dubitat. S. Leo in Epistola ad Anastasium affirmat se illi conferre Primatum super Illyrici Ecclesias, *beatæ recordationis Siricii exemplum sequutum*. Eodem in sensu Concilium I. Toletanum, quod paulo post obitum Sancti Siricii habitum est, Litteras *Sanctæ memoriæ Ambrosii, et Sanctæ memoriæ Siricii* multa cum laude commemorat. Ex quibus monumentis rite expensis, Cardinalis Norisius in præcitata Dissertatione, et ante Norisium Florentinius *in exercitatione* 16. *post diem* 26. *Novembris pag.* 1006. *et seqq.* solido inferunt ratiocinio, ejusmodi laudum titulos non Pontificiæ dignitati dumtaxat, sed insuper vitæ sanctitati esse tribuendos, cum Siricius Summo Pontificatus honori multa ac splendida virtutum, et Religionis, ac Pastoralis vigilantiæ exempla bene sociaverit. Hinc illud Petri de Natalibus pro Siricio elogium : *Et postquam Sedem Apostolicam feliciter gubernasset, dormivit cum Patribus suis, et sepultus est ad Sanctum Petrum plenus sanctitate*. Nec desunt in Scriptoribus, qui Petri de Natalibus ætatem præcessere, insignia de Siricii sanctitate documenta; Siquidem Hordericus Vitalis affirmat, *Siricium circa Gregem Dominicum valde fuisse sollicitum*; et Luitprandus Horderico vetustior, Siricium *sanctæ memoriæ* Papam appellat.

ANNO 1748.

LIX. Ad aliud Controversiæ caput, quod Martyrologia considerat, in quibus de Sancto Siricio fit mentio, nostra hæc oratio progreditur. Qua quidem in re non tam Codicum numero, quam eorum authoritati studemus. Hinc Martyrologia, quæ minori habentur in pretio, missa facimus; quibus ea item accensemus, quæ Cyriacum Papam, hoc est Siricium, ut nonnulli perperam interpretantur, commemorant; nullus enim Cyriacus nomine, ut cuique notum, inter Summos Pontifices numeratur. Ea igitur, quæ majoris momenti sunt Martyrologia innuamus, quæ Sancti Siricii nomen præseferunt. Hæc inter sese Nobis offert

Quamplura probatæ fidei Martyrologia Siricium nominant.

PONT. A. VIII. Martyrologium Bedæ, Rabani, et Monasterii Sancti Cyriaci hujus almæ Urbis, quo toties usus est Cardinalis Baronius in Romani Martyrologii emendatione. Succurrit præterea Martyrologium Ecclesiæ Occidentalis editum a Florentino *die* 26. *Septembris*, nec non Antverpiense, et Corbejense, utrumque antiquissimum, de quo ipsemet Florentinius in Notis. Alia insuper Martyrologia numerantur ab eodem Scriptore *in citata Exercitatione* 16., et a Patribus Bollandianis *die* 22. *Februarii pag.* 282., quorum aliqua nec Cardinalis Baronius, nec qui sequuti sunt Martyrologii Romani Reformatores nosse poterant, cum eorum ætate in Archivis, et Bibliothecis adhuc delitescerent. Hinc fortasse, ut prudens Florentinius haud temere suspicatur, Siricii nomen a Romano Martyrologio tamdiu abfuit, quod Veteribus multa fuerint incognita, quæ posterior ætas manifestavit: *Accidere facile potuit, quod nostra ætate inventa plura vetustioris Martyrologii exempla non viderint.*

Multa in Siricium objiciuntur crimina.

LX. Hanc tamen Florentinii conjecturam non probant, qui multa, eaque non levia, contra Siricium objiciunt crimina, quæ a Nobis sigillatim enumeranda sunt, ut tertium Controversiæ caput, juxta propositam divisionem, expediamus. Primo loco, vitio datur Siricio, quod in Apostolicis Litteris conscribendis Sancti Hieronymi opera usus non fuerit; qua in re nec Prædecessoris Damasi exemplum sequutus est, nec Hieronymi famæ satis consuluit. Notum quippe est, Sanctum Hieronymum a Siricio neglectum, inimicorum calumniis ac maledictis usque adeo fuisse obnoxium, ut coactus idcirco fuerit ex illorum conspectu sese proripere, atque ex Urbe discedere. Secundo, haud obscuris indiciis manifestum est, Siricium Pontificem sin minus infenso, saltem minus æquo fuisse animo in Sanctum Paulinum Virum moribus, ac vita integerrimum. Tertio, improvidum nimis, ac tardum Siricii consilium repre-

henditur in rejiciendis Origenistis, eorumque hæresi coërcenda, cum in Rufinum, et Melaniam, longam nimium patientiam adhibuerit; quam ob causam festinavit ex hac mortali vita educere illum Dominus, atque Anastasium sufficere acerrimum Crigenistarum oppugnatorem.

ANNO 1748.

Horum criminum veritatem haud diffitetur Baronius.

LXI. Neque tria hæc, quæ in Siricium congeruntur crimina, quorum item meminere Florentinius, atque Norisius, Nosque meminimus *lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part.* 2. *cap.* 5. *sub num.* 4., gratis conficta sunt, sed ex validis Ecclesiasticæ Historiæ monumentis confirmantur. Quod enim ad Hieronymum Romæ male habitum attinet, hæc habet Baronius ad annum Christi 385. *Cum autem non, ut Damasus fecerat, Siricius Papa in scribendis ejusmodi Literis Hieronymi opera uteretur, neque eum, ut ille, quod par erat, amplecteretur, atque foveret, mox Pontificis Romani destitutus præsidio, idem* Hieronymus *acerbissimos pati cœpit persecutores, illos scilicet Clericos, quorum mores improbos scriptis editis sugillasset.* De subinfenso Siricii in Paulinum animo, validum ex Epistola 1. ejusdem Paulini ad Sulpitium Severum eruitur argumentum: Cum enim de Romanis Clericis ille conqueratur, hæc addit: *Quantum Nobis gratiæ Dominicæ detrimentum faciat Urbici Papæ superba discretio etc.* quæ verba magnus Annalium Parens de Siricio interpretatur, ita scribens *ad ann. Christo* 394. *Jam puto, sentis Lector, quem Paulinus per Urbicum Papam intelligat, non alium quidem, quam qui tunc Romanæ præerat Ecclesiæ Pontificem, ipsum Siricium, quem infensum absque causa aliqua, ut ait, pati coactus fuerit. Accidit plane Sanctum Paulinum juste conqueri de Siricio Papa, atque aliis nonnullis Romanæ Ecclesiæ Clericis, de quibus etiam conquestum vidimus Sanctum Hieronymum, quod sæpe superius diximus. Ut plane acciderit hac ex parte male audire Siricium, quod adversus adeo insignes Sanctitate et doctrina Viros, ubique spectatos, fuerit commotus.* Po-

POST. A. VIII. stremo de nimia contra Origenistas Siricii tarditate, ejusque præcoci obitu testem habemus eundem Baronium *ad ann. Christi* 397. ubi sic loquitur: *Cæterum quod haud velociter Siricius periclitanti occasione Origenis errorum occurrit Ecclesiæ, quamcitius, nempe anni sequentis exordio, ex hac vita sublatus est: erectusque super Cathedram Petri acerrimus oppugnator Origenistarum hæreticorum Anastasius Papa. Sæpe quidem, atque pavendis est demonstratum exemplis, ut Pontifices illi, qui Causam fidei paulo segnius tractaverunt, ac remissius curaverunt, a Christo primario omnium Pastore fuerint quam celeriter ex hac vita subducti; adeo ut manifeste fuerit declaratum, summo jugique studio, speciali diligentia semper invigilasse super Romanam Ecclesiam Divinam Providentiam, ne qua vel levi saltem suspicione hæreticæ contagionis aspergeretur.*

Hieronymi ad Urbem accessus; egregiæ illius dotes multaque cum Damaso familiaritas

LXII. An hæc, quæ in Siricium vibrantur tela, aliquod contra ejus Sanctitatem incorruptumque gubernium inferant vulnus, ex quo Correctores ejus nomen Martyrologio non inseruerint. in hoc postremo Controversiæ Capite superest inquirendum. Cumque ex historicis monumentis Siricii crimina repetantur, historica veritas paulo accuratius examinanda. Ab iis, quæ Hieronymus passus est, curis atque molestiis, exordiamur. S. Hieronymus duodeviginti annos natus Romam accessit, ibique Grammaticæ, Rhetoricæ, ac Philosophiæ Scholas frequentavit. Quinquennio Romæ commoratus, inde recessit annum agens tertium supra vigesimum; neque ante Damasi Pontificis ætatem in Urbem regressus est. Cum enim Damasus Generale Concilium Romæ habendum indixisset, ea occasione Hieronymus unà cum Paulino Antiocheno, et Epiphanio Episcopo Salaminæ in Insula Cypro, rursus Romam advenit. Tanti viri fama commotus Pontifex Damasus, erat quippe Hieronymus summo ingenio, excellenti doctrina, sanctisque moribus præditus, eum

designavit, ut et ab Epistolis esset, et totius Orbis Consultationibus, quæ ad Sedem Apostolicam mittebantur, responderet. Ex quo Sanctus Doctor intima Damasi familiaritate usus est; et vicissim multo in honore a Damaso est habitus. De munere, quo apud Damasum fungebatur, ita loquitur ipse Hieronymus in Epistola ad Ageruchiam : *Ante annos plurimos cum in chartis Ecclesiasticis juvarem Damasum Romanæ Urbis Episcopum, et Orientis, atque Occidentis Synodicis Consultationibus responderem.* Solo tamen triennii spatio concreditum sibi munus obivit, quod nonnisi triennii spatio Damasum habuerit superstitem.

ANNO 1748.

LXIII. Siricio in Damasi locum suffecto, mirum dictu est quot motus, quantæque in Hieronymum excitatæ sint turbæ: in quem idcirco tota pene Civitas commota videbatur; quod ille sub Pontifice Damaso multorum, quorum vitia, voce, ac scripto exagitaverat, odium, atque offensionem incurrisset. *Nos vitiis detrahentes*, sunt verba Hieronymi, *offendimus plurimos;* et in præfatione ad librum Dydimi fatetur se *cum esset in Babylone* (hoc nomine Romam sibi infensam appellat) expositum fuisse odio maledicæ Civitatis, *et purpuratæ Meretricis.* Mox in adversarios insurgens, subdit post pauca : *Ecce Pharisæorum conclamavit Senatus, et nullus Scriba, vel fictus* (vel ut alii legunt, *velificatus*), *sed omnis quasi indicto sibi prælio doctrinarum, adversus me imperitiæ factio conjuravit.*

Hieronymus Siricii tempore multis invisus, et quare.

LXIV. Liberiorem hunc loquendi morem Rufinus exprobrat Hieronymo, ac miratur : *Quomodo de Urbe Roma, Deo favente, Capite Christianorum, ea dicat, quæ dicebantur tunc, cum Gentiles in ea populi, et persecutores Principes morabantur.* Æquior tamen Baronius rigidiora illa Sancti Doctoris verba ex justo dolore potius, quam ex furore odiove prolata, explicat, simulque excusat *ad ann.* Christi 385., ita scribens : *At hic lector attende, hæc a Sancto Hie-*

Graviores Hieronymi contra Æmulos querelæ, excusantur.

PONT. A. VIII. *ronymo scripta de inscitia Romanæ Ecclesiæ Ministrorum, non sic quidem accipienda esse, prout hyperbolicus sonat sermo, omnes Romanæ Ecclesiæ Clericos fuisse doctrina expertes, cum dicit, quod nullus ibi Scriba vel fictus, nempe Doctor, sed Pharisæi omnes, nempe scelesti, cautela vero, et hypocrisi scelera contegentes. Concedendum aliquid Hieronymo justissima causa indignanti, qui oculos in eos tantum conversos habens, a quibus contumeliis, et calumniis impeteretur, omnes illos pravos dixerit, et imperitos. Certe quidem, qui tempora hæc exacte considerat, intelliget plane hoc tempore coaluisse in Ecclesia Romana Clericos doctrina, atque scientia claros.* Si quid ergo vehementiori stylo Hieronymus aliquando protulerit, venia dignum, non enim in probos, atque innoxios, sed in eos, quorum vitia damnaverat, sermonem convertit. Enimvero suis Epistolis Monachos insectatus fuerat, qui suæ Professionis obliti, vitio gulæ se dederant, divitum domos frequentabant, efferebantur superbia, superstitione tenebantur. Virgines quoque, quæ nimia familiaritate cum Viris versabantur, acrius reprehenderat. Hinc odia, obtrectationes, ac maledicta pravorum hominum, qui insaniebant in medicum, a quo sanabantur.

Roma abit, atque in Orientem secedit.

LXV. Quamdiu vero vixit Damasus, igneus ille inimicorum furor veluti doloso cinere tectus delituit. Tunc vero exarsit, incendiumque excitavit, cum, Damaso sublato, Siricius in Petri Cathedram evectus est. Innumeræ criminationes, calumniæ, ac irrisiones in Hieronymum congestæ, de quibus sic ille conqueritur: *Alius incessum meum calumniabatur et risum; ille vultui detrahebat; hic in simplicitate aliud suspicabatur.* Quocirca cum eo res pervenisset, ut jam vix sibi posset Hieronymus temperare, tandem Roma abiit; atque in agrum se recepit, ubi suas ad Marcellam dedit literas. Sed remotiorem secessum anhelans, oblata sibi opportunitate in Orientem abeundi, eo pergere statuit; jamque navigium conscensurus, ad Asellam scripsit,

suamque cum Paula, et Melania familiaritatem, quam maledici criminabantur, egregie vindicavit. Meminit quoque injuriarum, quas acceperat; fatetur tamen se æquo animo eas ferre, proposito sibi exemplo Christi Domini: qui a Judæis Seductor, et Dœmoniacus est habitus; tandemque concludit: *Scio per bonam, et malam famam perveniri ad Regna Cœlorum.* Anno 1748.

LXVI. Cum igitur privato consilio, quod tamen pravorum hominum molestiæ excitarunt, suum ab Urbe discessum Hieronymus decreverit, non est cur ullam discessus causam in Siricium refundamus, ut scite ratiocinatur Vir eruditus Dominicus Vallarsius in vita S. Hieronymi *tom.* 2. *Operum Sancti Doctoris Editionis Veronensis anno* 1742. *cap.* 16. *Neque ab eo*, loquitur de Siricio, *est illa conflictationum Sancti Patris cum æmulis malisque hominibus causa repetenda; sed ipse utique, quid causæ fuerit, Hieronymus novit, et fassus est Epistola* 40. *Nos, inquiens, vitiis detrahentes, offendimus plurimos.* Sed nec illud Siricio opponi potest, quod Hieronymum in eum dignitatis gradum, quem Damasus illi contulerat, non restituerit, ideoque tot bella, et contentiones in Hieronymum exarserint, quæ alioquin sub Siricii tutela Sanctus Doctor effugisset. Non enim cœco modo de rebus a Nostra ætate adeo dissitis judicium ferendum est; neque conjecturis agendum, ubi in summa rerum caligine versamur. Quid? quod si illorum temporum, ac rerum conditionem spectemus, fortasse intelligi poterit, non sine causa Hieronymum a Siricii familiaritate fuisse sejunctum; ne alioquin, quæ in Hieronymum fervebant odia, in Siricium converterentur. Nullæ Siricii partes quoad Hieronymum male habitum, et Roma abeuntem.

LXVII. Abiit Roma Hieronymus non jam Siricio aut mandante, aut impellente, sed proprio actus consilio, atque illud Evangelii monitum sequutus: *Si vos persecuti fuerint in Civitate ista, fugite in aliam.* Poterat sane Siricius prohibere ne Hieronymus ab Urbe recederet: nulla tamen, quæ Siricium obstringeret, urgebat lex. Haud culpandus Siricius, quod Hieronymi discessum non retardaverit.

PONT. A. VIII. Neque Hieronymi opera, etsi Damasi tempore commendatissima, usque adeo necessaria erat sub Siricio, ut dempto Hieronymo, et Apostolico muneri ferendo, et totius Orbis Catholici Consultationibus expediendis impar esset Siricius, Sancti Doctoris præsidio destitutus. Constat enim e Pontificis Siricii Literis, ac responsionibus, nihil in iis occurrere, quod multum Pontificis pro Catholica Religione, atque Ecclesiastica disciplina studium summopere non commendet: Adeo eximiæ illæ sunt, adeo solidæ, ac Pastoralis sollicitudinis, vigilantiæ, ac majestatis zelo ubique refertæ: Hinc summo ab omnibus habentur in pretio, esto, inscio Hieronymo, fuerint conscriptæ. Petrus Coustant in Præfatione, quam Siricii Literis anteponit, fatetur, *eum amore potius, quam authoritate populum rexisse*. Ne autem quis, Hieronymi sententiam sequutus, Siricium aut inexpertum, aut minus providum arbitretur, hæc subdit: *Quæ autem ad nos pervenerunt ipsius Scripta, summum fidei Catholicæ, et Canonicæ Disciplinæ servandæ studium spirant.*

Hieronymus Urbe relicta, Sacrarum Scripturarum studiis vacat impensius.

LXVIII. Si arcana Divinæ Providentiæ consilia scrutari liceret, duce Gennadio Massiliensi, vel alio, quisquis ille fuerit, Scriptore Vitæ S. Hieronymi, quam in citato tom. 11. Vallarsius edidit, haud dubitaremus asserere, Deum, qui satius duxit de malis bona facere, quam mala nulla esse permittere, maximum ex conspiratione in Hieronymum Romæ facta, ejusque ab Urbe recessu elicuisse bonum; ut nimirum Sanctus Doctor a publicis negotiis, et Urbis strepitu remotissimus, sacrarum Scripturarum studio totus vacaret, suasque vigilias, ac curas omnes, nullo prohibente, in præclarum illud Opus utilissimum æque, ac commendatissimum conferret. *Verum enimvero*, ita loquitur scriptor vitæ *apud Vallarsium pag*. 243. *hunc ego felicem dixerim, hujus fugæ eventum corrigentis Christi judicio dispensatum, quem pravorum hominum persecutionibus partum fore existimo: scilicet*,

ut Romana Ecclesia Petri instituta regimine, omniumque veteris Testamenti librorum edocta veritate, Christo Deo volente, et Hieronymo speciali studio desudante, hebraicam quoque habeat veritatem; et Græcorum quorumdam levitas, quæ sibi Romanos a se omnes Scripturas divinitus inspiratas accepisse plaudebat, eos habere, quod non habet, recognoscat.

ANNO 1748.

Nullæ simultates Siricium inter ac Hieronymum intercesserunt.

LXIX. Quæ hactenus pro Siricio loquuti sumus, ea profectò sunt, ut Sanctum Pontificem ab iis omnibus, quæ contra Divum Hieronymum illatæ fuerunt, injuriis, ac contumeliis prorsus eximant. Ne tamen in re tanti momenti quidquam intactum prætereamus, ad ea, quæ inter Siricium ac Hieronymum contigisse dicuntur, oculos convertamus. Sunt enim, qui privatas quasdam simultates obtrudant, quæ sicut Christianæ Charitatis legibus adversantur, ita Siricii virtutibus, et Sanctitati obesse videntur. Nihil vero quæcumque in hanc rem proferri possunt argumenta, Nos commovent; aut enim falsa omnino sunt, aut si veritati consonent, Siricium non lædunt, ut modo demonstrabimus.

Hieronymi sententiam de Bigamis Siricius non attigit.

LXX. Sanctus Hieronymus in ea fuit sententia, ut nullam irregularitatis notam contrahat, qui duas ante Baptismum, aut etiam unam ante, alteram post Baptismum, uxores ducat, modo priori defunctæ succedat conjux altera, ut multis in Epistola ad Oceanum probat argumentis. Hinc colligit Sanctus Doctor validam simul, ac licitam fuisse Ordinationem Charterii Episcopi in Hispania, qui nondum sacro tinctus lavacro, matrimonium semel contraxerat; moxque, uxore viduatus, aliam sibi sociaverat post Baptismum. Rentur aliqui hanc Hieronymi sententiam a Siricio sub ipsis Pontificatus initiis fuisse improbatam; ideoque Hieronymum illius assertorem, ex insigni æstimationis, ac famæ gradu, in quem conscenderat, excidisse. Huic opinioni adhæret memoratus Vallarsius *in vita Sancti Hieronymi cap.* 16., sed negat, Siricium, qui sententiam illam rejecit, Hieronymi nomini ac

PONT. A. VIII. famæ ullo pacto nocuisse. *Nemo hinc tamen sibi in animum inducat, eum quidquam in Sanctum Doctorem commisisse, unde is in aliorum criminationes atque odia incideret.* Sua Vallarsio sit sententia: Nobis enim alia, quæ Siricii Causam magis juvat, arridet responsio. Enimvero Sanctus Siricius, cum in Epistola prima ad Himerium Episcopum Tarraconensem, tum in alia ad Episcopos Africæ, hoc unum statuit, bigamum scilicet habendum esse, qui aut duas uxores duxerit, aut unam, quæ virginitatem amisit, sibi sociaverit. Cæterum eam facti speciem, ac circumstantias de gemino ante Baptismum inito matrimonio, aut de conjugio semel ante Baptismum, iterum post Baptismum contracto, de quibus Hieronymus loquitur, Siricius non attigit, ut ex *capite* 10. *et* 11. *Epistolæ ad Himerium*, *et ex num.* 4. *et* 5. *Epistolæ ad Episcopos Africæ* patet legenti. Ex quo sequitur, ut nec sententiam Hieronymi Siricius directe improbaverit, nec indirecte Sancti Doctoris nomini, ac dignitati quidquam detraxerit.

Eam tamen rejicit Innocentius. LXXI. Hieronymianam de Bigamis opinionem impugnavit S. Innocentius I. *in Epistola secunda ad Victricium Episcopum Rothomagensem c.* 6., ubi non de bigamis generatim, quo in sensu Siricium loquutum novimus, sed de ipsa Bigamia ante Baptismum contracta, quam plane circumstantiam Hieronymus exprimit, aperte loquitur hisce verbis: *Ac ne ab aliquibus existimetur, ante Baptismum si forte quis accepit uxorem, et ea de sæculo recedente, alteram duxerit, in Baptismo esse dimissum, satis errat a regula, qui in Baptismo hoc putat dimitti. Remittuntur peccata, non acceptarum uxorum numerus aboletur:* et post nonnulla: *Quod si non putatur uxor esse computanda, quæ ante Baptismum ducta est; ergo nec filii, qui ante Baptismum geniti sunt, pro filiis habebuntur*. Immeritò igitur Siricio tribuitur, quod Innocentio I. adscribendum. Nec dissentit Baronius, qui ad ann. *Christi* 405. putat memoratam de Bigamis sen-

tentiam, quam S. Hieronymus Romæ tenuit, ab eodem Sancto Doctore majori contentione, ac nisu fuisse propugnatam in litteris, quas ad Oceanum misit, ut Charterii Episcopi Ordinationem vindicaret; ideoque ab Innocentio potius, quam a Siricio eam fuisse improbatam. Petrus autem Coustant *in Notis ad eamdem Innocentii Epistolam pag.* 751. prudenter observat, Sanctum Innocentium Siricii verba usurpasse, ut decerneret quidnam statui oporteret de Marito, qui duas uxores ante Baptismum acceperat; qua de re Siricius non loquitur, ut supra animadvertimus. *In hoc, atque superiori decreto,* ita Coustantius, *Innocentius ita Siricii verba exscribit, ut in utroque de uxoribus ante Baptismum ductis, de quibus Siricius nihil dixerat, quid sentiendum sit, sibi necessariò definiendum duxerit.* Utra eligatur sententia, Baronii, an Coustantii, Sancti Siricii causa egregie vindicatur.

Anno 1748.

LXXII. Cum multa eloquentiæ vi, ac fervido in Dei gloriam, et animarum salutem studio polleret Hieronymus, Jovianum, seu Jovinianum novum Christianorum Epicurum vehementer insectatus est: Qua in re tot tantisque laudibus virginitatem extulit, ut in quorumdam suspicionem venerit, Sanctum Doctorem in extrema prolapsum, legitimas nuptias damnasse. Etsi vero a mente, et consilio Hieronymi alienissimum id esset, nihilominus inanis rumor in Urbe invaluit, multosque in pravam hanc de Hieronymi doctrina suspicionem adduxit. Hinc Pammachius, qui D. Hieronymo intima familiaritate conjunctus erat, Opuscula omnia undequaque colligere, atque ex aliorum conspectu subducere studuit. Postquam vero Sanctus Doctor eximiam contra Jovinianum edidit Apologiam, in qua tenebras omnes, quas iniquus ille virginitatis impugnator obtenderat, ne Catholicæ veritatis lumen innotesceret, eloquentiæ, ac doctrinæ fulgore disjecit, Jovinianus a Siricio damnatus est. Porro vel ex hac

Siricius Hieronymi sententiam sequutus, Jovinianum damnat.

PONT. A. VIII. una Siricii sententia satis patet quanto Catholicæ veritatis servandæ studio Sanctus Pontifex hæreticos oppugnaverit, et quo animo fuerit erga Hieronymum Catholicæ veritatis propugnatorem. *Affulsit tamen veritas, nec tantum se luculenter purgavit Hieronymus, sed ipsius Pammachii opera a Siricio damnatus est Jovinianus, quod idem est ac dicere, Siricium in sententiam Hieronymi ivisse.* Ita loquitur Florentinius *in citata exercitatione pag.* 1004.

Hieronymi censura Siricii sanctitati non officit.

LXXIII. Nondum tamen hac in re nodos omnes dissolvimus; hinc ad seriem Historicam regrediamur oportet. Quo tempore gravior illa de Hieronymi doctrina contra Jovinianum, fervebat in Urbe disceptatio, Sanctus Doctor suam ad Pammachium scripsit Epistolam, quæ *in tomo* 1. *Editionis Veronensis est* 49., in qua postquam meritas reddidit Amico grates, quod exemplaria Romæ suspecta prudens subtraxerit: *De Opusculis meis contra Jovinianum, quod et prudenter, et amanter feceris exemplaria subtrahendo, optime novi*, subdit post pauca: *Audio totius in te Urbis studia concitata: Audio Pontificis, et Populi voluntatem pari mente congruere. Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri.* Hisce verbis expendendis intentus Florentinius *in relata Exercitatione pag.* 1003. sic fatur: *Verum ea occasione Siricium commotum in Pammachium, nedum in Hieronymum, ex omnibus fere clamoribus ita idem Hieronymus affirmat: Audio totius in Te Urbis studia concitata; Audio Pontificis, et populi voluntatem pari mente congruere. An vero amarulentum illud, quod sequitur, in Siricium jactatum sit, hæreo: Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri.* Hæret ergo Florentinius, nec audet hæc verba ad Siricium transferre. Quod si quis præfidentior, ea de Siricio intelligenda esse obfirmato animo contendat, tandem id dabimus; ita tamen, ut nullo pacto Siricium ex Hieronymi testimonio Pontificatus honore indignum fuisse concedamus. Quidquid enim hac in re Sanctus Doctor

ex aliena potius, quam ex propria sententia protulerit, ut infra explicabimus, profectò privata unius, vel alterius authoritas publico totius Romani Cleri, populique judicio non est anteponenda. Cumque splendidum, atque inconcussum ex Valentiniani Imperatoris Epistola petatur argumentum de provida Siricii electione, ejusque innocentia, ac probitate, sileat oportet quicumque obtrectator hujusce Elogii, quod pro Siricio Valentinianus attexuit, authoritate convictus: *Magnum innocentiæ, et probitatis exemplum est, in una acclamatione et ipsum* (Siricium) *eligi, et cæteros improbari.*

Anno 1748.

Hieronymi in Siricium duriora verba excusantur.

LXXIV. Sed neque lividam obtrectationis maculam Hieronymo inurendam censemus; quidquid enim hac in parte illi excidit, quod Siricii sanctitati injurium videatur, inani potius illius credulitati, quam infenso in optimum Pontificem animo tribuendum. Potuit sane Sancto Doctori contigisse, quod iis passim usuvenit, qui remotissimas regiones inhabitant, ut nimirum ex falso quopiam rumore Jerosolymam perlato, in errorem inductus, minus æquam de Siricii virtutibus, regimine, ac probitate conceperit opinionem. Quod animo imbiberat, privatis ad amicum Pammachium litteris aperuit; atque ob eam, quæ inter amicos obtinet familiaritatem, fortasse minus cautus, de iis facile locutus est, quæ ex incerto, atque inani rumore in vulgus disseminabantur. Accedit quod litteras ad Pammachium Hieronymus dederit, quo tempore disceptatio contra Jovinianum adhuc fervebat, et Siricius populari urbis opinione deceptus, adversariis Hieronymi liberius fortasse, quam oportebat, favere videbatur. Hinc nova Hieronymum incessit suspicio, novus timor, qui tandem in voces, quæ Siricii integritati adversari videntur, erupit. Quo ferme pacto inter Collitigantes occurrunt aliqui, qui cum bonam foveant Causam, si Judicem in adversam partem propendere suspicantur, in Judicem ipsum insurgunt, obloquuntur, ejus laudibus obtrectant;

PONT. A. VIII. munere, quo fungitur, indignum affirmant; donec judicium, de quo sibi metuunt, definiatur. Ubi vero juri consonam Judex sententiam tulit, versis vicibus, sermonem corrigunt, suspicionem execrantur, palinodiam recinunt, summamque Prætoris scientiam, atque integritatem commendant. Hæc eadem facile Hieronymo possunt accommodari. Cum enim, pendulo adhuc judicio, anceps hæret ac dubius, de Siricio conqueritur; at contra re integra, et quavis suspicione remota, Siricium veneratur, ac multa cum laude commemorat, ut infra patebit.

Rejiciuntur, qui Hieronymum ex invidia loquutum putant.

LXXV. Hasce conjecturas amplectimur, quæ et Siricii sanctitati, et Hieronymi famæ ac dignitati bene consulunt. Eos namque aversamur, qui de celeberrimi Ecclesiæ Doctoris, honore tuendo nihil plane solliciti, ut Siricium vindicent, damnant Hieronymum, in quem idcirco ne dum maledicentiæ, sed et invidiæ ac ambitus crimina congerunt. Ferunt enim illum secunda populi acclamatione in Damasi successorem propositum, sed mox in Electione Siricio posthabitum, verba illa in æmulum immeritò sibi præpositum protulisse: *Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri.* Præposteram hanc verborum Divi Hieronymi interpretationem refert Florentinius, quamvis eam omnino non approbet. At Nobis nullo modo ferenda videtur; non enim citra summam injuriam illud de Hieronymo aut sentire, aut etiam suspicari possumus, tantum Virum usque adeo ambitus crimine abreptum fuisse, ut et futurum Pontificatum concupiverit, et deperditum ingemuerit.

Literas Communicatorias Rufino traditas Hieronymus improbat, excusat Baronius.

LXXVI. Rufinus Roma discessurus, ut in Patriam reverteretur, Literas Communicatorias a Siricio petiit, et impetravit, Cardinalis Baronius rem hanc expendens ad ann. Christi 397. Siricium reprehendere non audet, cum nulla Sancto Pontifici causa suppeteret, cur petitas Literas Rufino denegaret: *Sed quod ad Rufinum spectat, etsi profecturus Aquilejam solum patrium, petierit et acceperit ab ipso Siricio Ro-*

mano Pontifice Communicatorias literas, Catholicis tantum, ut sæpius diximus, impertiri solitas, minime cessit culpæ Siricio. Nam cum ipsa hæretica interpretatio Periarchon Origenis, nomine careret Auctoris; nec a quo Præfatio illa esset scripta, liqueret; nihil est, quod Rufinum nondum detectum, imo Catholicum se clamantem, et ab omni hæresi se alienum extrinsecus profitentem, a communione extorrem facere deberet; nec Romanæ Sedis moris est, non convictum quempiam condemnare. Hæc Baronius. Erant igitur Communicatoriæ Literæ, Catholicæ communionis indicium, atque argumentum; quo sane argumento Optatus usus est, ut ostenderet Ecclesias Africæ, quæ Cœciliani Ordinationem tuebantur, omnimodam cum Ecclesia Catholica servare communionem. *Sedit prior Petrus*, loquitur de Cathedra Romana, et enumeratis Petri successoribus usque ad Siricium, ita prosequitur: *Siricius hodie, qui noster est socius, cum quo nobis totus Orbis commercio Formatarum*, Communicatorias intelligit, *in una societatis communione concordat.* Hasce Literas vaferrimus Rufinus magnopere ostentavit venditavitque, præsertim post mortem Siricii, ratus sibi profuturas tempore Anastasii Pontificis, qui Siricio successit, ut Judicium contra se institutum aut effugeret, aut infirmaret. Quocirca Divus Hieronymus, cui prava Rufini indoles perspecta erat, Catholicæ Religionis studio actus *in Epistola* 127. *ad Principiam tom.* 1. *ejus Operum Editionis Veronensis pag.* 951., postquam Marcellam, quæ errori strenue restiterat, egregie commendavit, Siricium simplicitatis quodammodo insimulat, quod ex propriæ indolis ac probitatis mensura alienos mores metiretur, ac de iis judicium ferret. *Tunc Sancta Marcella, quæ diu se cohibuerat, ne per æmulationem quidpiam facere videretur, postquam sensit fidem Apostolico ore laudatam in plerisque violari, ita ut Sacerdotes quoque, et nonnullos Monachorum, maximeque sæculi ho-*

ANNO 1748.

PONT. A. VIII. *mines in assensum sui traheret; ac simplicitati illuderet Episcopi, qui de sui ingenio cæteros æstimabat, publice restitit, malens Deo placere, quam hominibus.*

Quæ in Siricium objicitur simplicitas, culpa vacat.

LXXVII. Observat Cardinalis Baronius ad annum Christi 397. Siricium a Hieronymo non doli, aut gravioris criminis, sed simplicitatis dumtaxat insimulari: *Sugillat Sanctus Hieronymus Siricii Papæ simplicitatem, non dolum.* At Petrus Coustant in toties memorati Operis *pag.* 706. animadvertit, Rufinum tunc cum Literas Communicatorias obtinuit, virum fuisse acris ingenii, multæ scientiæ, ac integræ famæ prærogativa commendatum; nondum enim quod in imo pectore servabat virus, evomuerat: *Eo autem facilius Rufinus sibi, ac sociis Literas a Siricio impetravit humanitatis ac benevolentiæ plenas, quod ille virtutis ac scientiæ fama clarus necdum male audiisset.* Qua de re opportunior infra, ubi Origenistarum causam tractabimus, redibit sermo. Quod vero ad Siricii simplicitatem attinet, idem Coustantius quamcumque criminis invidiam amoliri studet, atque ita prosequitur; *in sinistram suspicionem non facile abit Christiana simplicitas, nec male de quoquam judicare amat, præsertim de illo de quo nihil se menti offert, unde non recte de illo sentiat.* Culpanda igitur simplicitas, quæ a fatuitate nimiave credulitate proficiscitur; excusanda vero, quæ ortum ducit a Christiana charitate cui illud peculiare est, ut de alieno malo, quod ignorat, non cogitet. Atque huc quidem revocari possunt verba Hieronymi, qui de Siricio jam vita functo sermonem habens, cum Rufino easdem, quas a Siricio acceperat Literas, exprobraret, quod iis contra judicium ab Anastasio instructum abuteretur, uno eodemque sermonis contextu Rufinum objurgat, et Siricium commendat: *Siricii jam in Domino morientis profers Epistolam*, ita Sanctus Doctor Rufinum alloquitur, *et viventis Anastasii verba contemnis?* quibus verbis Siricium Pontificem,

Beatorum, qui in Domino moriuntur, numero accenset. Hanc ipsam verborum Hieronymi interpretationem probat, ac sequitur Pagius *in vita Siricii n. 77. Quæ verba*, inquit, *ostendunt, Hieronymum credidisse Siricium somno Sanctorum in Domino obdormivisse.* Anno 1748.

LXXVIII. Quoniam de Hieronymo satis hucusque egimus, proposita Controversiæ methodus exigit, ut jam de Sancto Paulino sermonem instituamus. Quia vero et hic nova criminum materies contra Siricium exurgit, rem paulo altius repetere juvabit. Quanta animi benevolentia Pontifex Anastasius Siricii successor prosequutus fuerit S. Paulinum tunc adhuc Presbyterum, mox celeberrimum Nolæ Episcopum, ex ejusdem Paulini *Epistola* 20. *ad Delphinum* data satis compertum est. *Sciat veneratio tua*, inquit Paulinus, *Sanctum fratrem tuum Papam Urbis Anastasium amantissimum esse humilitatis nostræ. Nam ubi primum potestatem charitatis suæ nobis offerendæ habere cœpit, non solum suscipere eam a nobis, sed inserere nobis piissima affectione properavit.* Cujus quidem singularis benevolentiæ haud obscurum argumentum inde eruitur, quod Anastasius ad diem suum natalem celebrandum, ad quem soli Episcopi convenire consueverant, nonnisi Paulinum Presbyterum invitaverit; nec minori amoris significatione excusationem exceperit, quam, cur non veniret, Paulinus attulerat. *Postea quoque*, sic ille prosequitur in laudata Epistola, *interposito tempore, etiam ad natalem suum, quod Consacerdotibus suis tantum deferre solet, invitare dignatus est. Nec offensus est excusatione nostra, sed officium sermonis nostri, quod in vicem præsentiæ reddideramus, acceptans, animo nos paterno et absentes recepit.* S. Paulinus Anastasio Pontifici acceptissimus.

LXXIX. Longe tamen dissimilem fortunam Paulinus expertus est sub Pontifice Siricio, qui Paulinum Romæ versari ægre ferebat; qua de re graviter conquestus est ipsemet Paulinus *in Epistola* 5. *ad Sulpitium Severum*, in qua post- Longe dissimilis Paulini fortuna sub Siricio,

PONT. A. VIII.

quam motus ac turbas omnes ab invidis Clericis contra se concitatas commemoravit, hæc subjicit: *Sed plenius indicare potuerunt conservi nostri pueri tui quantum nobis gratiæ Dominicæ detrimentum faciat Urbici Papæ superba discretio.* Urbici Papæ nomine Siricium intelligi affirmat Baronius, cujus verba jam a Nobis supra relata juvabit repetere: *Jam puto*, inquit ad ann. Christi 394. *sentis Lector, quem Paulinus per Urbicum Papam intelligat: non alium quidem, quam qui tunc Romanæ præerat Ecclesiæ, Pontificem ipsum Siricium, quem infensum absque causa aliqua, ut ait, pati coactus fuit.* Mox causam inquirens, cur Siricius alieno fuerit animo erga Paulinum, hanc producit, quod nimirum Paulinus, adhuc laicus a Lampio Barchionensi Episcopo ad Ordines fuerit promotus, legitimis temporum interstitiis nequaquam servatis. Id vero cum displicuisset Siricio, qui Ecclesiasticæ disciplinæ vindex erat acerrimus, ideo iis benevoli animi significationibus, quæ tanti Viri meritis ac virtutibus congruebant, Paulinum excipere noluit; quod tamen in Siricio Baronius non probat, cum Paulinus invitus ac nolens ad Sacra Altaris Ministeria obeunda fuerit initiatus. Neque vero deerant illustrium Virorum exempla, veluti Ambrosii ac aliorum, qui vel ex ipso laicorum statu, vel etiam e Catechumenorum ordine, nedum ad Sacerdotii, sed etiam ad sublimiorem Episcopatus gradum ascenderant, verius evolaverant.

Nulla invidia, livor nullus Siricium impulit, ut Paulinum aversaretur.

LXXX. Meminit idem Baronius, quo plausu Paulinus Romam adveniens exceptus fuerit. Magna enim ac potior Urbis pars, Civium scilicet, Præsulum, ac eorum, qui publicis fungebantur muneribus, præter advenas, una commixtos plebejosque homines, certatim, et velut agmine facto ad eum invisendum confluebat. Equidem plausu ac admiratione digna res erat, Paulinum Virum Consularem, humili Sacerdotum veste indutum aspicere. Cavendum vero ne ullam ex tanta Urbis gratulatione criminationis

minationis materiem in Siricium refundamus. Tillemontius *tom.* 14. *Commentarior. pro Historia Ecclesiastica sex priorum sæculorum*, *in vita Sancti Paulini art.* 14. de hominum frequentia, qui ad Paulini domum convolabant, sermonem habens, putat Siricium ideo subinfenso ac alieno in Paulinum fuisse animo, quod communis favor ac plausus egregias tanti Viri virtutes celebraret. Hinc livorem ac invidiam, quæ in Paulinum exarsit, exortam affirmat. Tillemontio assentiuntur alii non æqui sane Censores, nempe Baillet *in vita Sancti Paulini die* 22. *Junii n.* 7. et Dupinus *sæculo quinto novæ Bibliothecæ t.* 3. *part.* 1. *pag.* 480. Has tamen in Sanctum Pontificem impactas calumnias facile erit contundere, si quæ Pater Franciscus Sacchini *in vita Sancti Paulini apud Bollandianos die* 22. *Junii cap.* 4. *num.* 30. in hanc rem scripsit, huc revocentur. Ait enim Siricium satis aperte loquutum, se nempe Paulini Ordinationem præproperam nimis, atque præcipitem probare non posse; ideoque consueta benevolentiæ ac humanitatis officia in eum exercere noluisse. Hanc unam ille producit causam, quæ Siricium a Paulino paulisper alienavit: *Scivit Siricius emanare sermonem, ejus* (hoc est Paulini) *se consuetudinem nolle, scilicet ne repentinam hominis consecrationem probare, et latas ab se ipsemet enervare leges videretur. Nihil ultra gestum satis ostendunt illa Paulini ad Severum verba: Qui nos odisse, et a consortio Sanctitatis suæ segregare dicuntur.* Id ipsum affirmat Ceillier *tomo* 10. *Histor. Generalis Sacrorum Authorum cap.* 17. *n.* 8. cui consonat Florentinius in citata *Exercitatione pag.* 1005. et Pagius *in vita Siricii n.* 15.

ANNO 1748.

LXXXI. Alias rationes iidem Florentinius, ac Pagius attexunt, ut quamcumque simultatis suspicionem, quæ in Siricium intorqueri posset, excludant. Ajunt igitur, Sanctum Paulinum contra dissolutos Romani Cleri mores liberius declamantem, multorum odia ac obtre-

Aliæ, quæ Siricium vindicant rationes adducuntur.

PONT. A. VIII. cationes, quod et Hieronymo, ut supra adnotavimus, contigit, in se concitasse. Hinc alienis clamoribus commotum ac veluti fatigatum Siricium, a Paulini familiaritate recessisse: Addunt praeterea Paulinum optimis quidem, atque integerrimis moribus praeditum, in aliis tamen dijudicandis minus solerti fuisse ingenio; ideoque de Siricio Pontifice, quem nondum satis perspexerat, fuisse conquestum. Audiendus Florentinius: *Sed vere etiam fatendum est, Paulinum ex humana ratione optimum non fuisse hominum et eorumdem morum aestimatorem, dum Siricium superbae discretionis insimulat, quem Hieronymus nimiae simplicitatis, et innatae bonitatis quodammodo coarguit. Et quamvis sanctitate morum Paulinus polleret, minus acris judicii reputari potest.* Id ut confirment memorati Florentinius, et Pagius, rationes addunt nonnullas, quas hic repetere supervacaneum putamus.

Quae Caussa Siricium a Paulino abalienaverit.

LXXXII. Quaenam vero hac in re Nostra sit sententia, hisce quas subjicimus animadversionibus aperimus. Prima est, Sanctum Paulinum statutis temporum interstitiis non servatis, ad Sacerdotium fuisse promotum, contra legem a Siricio statutam in Epistola ad Himerium Episcopum Tarraconensem *cap.* 9. quam ante Paulini Ordinationem Siricius conscripserat, stata temporum intervalla definiens, quae a Laicali statu ad Presbyteratum debent intercurrere, ut in Sacris praecedentium Ordinum Ministeriis rite exerceatur quisquis ad Sacerdotium cupit accedere. Quamobrem ejusdem Siricii Decreto accurate secernuntur, qui ab infantia Ecclesiae ministerio mancipantur, ab iis, qui aetate grandaevi Clericali militiae adscribuntur; quibus idcirco lex indicitur, ut per Ecclesiasticos gradus paulatim ascendentes, tandem statuto tempore ad Sacerdotium perveniant. Cum ergo certa, atque explorata sit causa, quae Siricii animum a Paulino abalienavit, haud licet aliam, aut incertam, aut minus solidam causam obtrudere,

Porro ea, quæ a Paulini Ordinatione petitur ratio, cæteris æquior est, magisque consentanea. Si enim Siricius ad eam benevolentiæ significationem, qua Paulini probata virtus digna erat, descendisset, multorum animis hæc insedisset opinio, Siricium Ecclesiasticarum Legum, quas pridem promulgaverat, quasque in Paulini Ordinatione violatas noverat, contemptum negligere, aut tacitum dissimulare. ANNO 1748.

LXXXIII. Sed et illud animadversione dignum est, Siricii severitatem erga Paulinum haudquaquam diuturniorem fuisse, neque ad obitum usque fuisse productam. Satis enim Siricio fuit semel, atque iterum durius excepisse Paulinum; mox enim composito ad benevolentiam vultu, quam prius occultaverat, paterni animi benignitatem tandem manifestavit, eaque Paulinum complexus est. Tillemontius, in loco citato *art*, 20. post evolutas Paulini Epistolas, affirmare non dubitat, egregium hunc Virum quotannis ad celebrandum natalem diem Beatorum Apostolorum Petri et Pauli Romam accedere, ibique decem circiter dierum spatio commorari consuevisse. Quid vero interim Paulinus Romæ ageret, sic ille aperit: Antemeridiano tempore Ecclesias adire, et Sacra peragere solemne illi erat. Pomeridianis vero horis, in iis, qui salutatum venerant, excipiendis, erant autem quamplurimi, qui turmatim ad Paulini ædes accedebant, totus occupabatur; nec ullum vel exiguum illi supererat temporis spatium, quo vel epistolam scriberet, vel pagellam percurreret, ut tot tantisque implicitum curis animum recrearet. Nox una quietem, breviorem tamen, Paulino conciliabat. Quo primum tempore mos ille incœperit Romam accedendi ipso Apostolorum Petri, et Pauli natali die, idem Tillemontius inquirit, probatque hujusce Sacri Ritus initia ab ipso Siricii Pontificatu esse repetenda. Hinc infert, Siricium postremis vitæ annis æquiori erga Paulinum fuisse animo, ideoque eum Romam accedentem, ac Romæ commorantem multa

Siricius in Paulinum aliquando benevolus

PONT. A. VIII. dilectionis, ac benevolentiæ significatione excepisse. Secus nec Romam accedere, nec ullam ibi moram trahere decrevisset Paulinus, si infensum Siricii animum fuisset expertus. Ubi Paulinus suboffensum Siricium cognovit, ab Urbe recessit; si ergo in Urbem sub eodem Siricio regressus est, jam pacatum sibique benevolum probe noverat.

Quæ inter Siricium et Paulinum intercessit discrepantia, eorum sanctitatem non lædit

LXXXIV. Tertio loco dissimulare non possumus, duriora illa, quæ supra retulimus verba, a Paulino in Siricium, non etiam a Siricio in Paulinum fuisse prolata; ideoque si liceret de alterutro judicium ferre, Paulinus, non Siricius de acri illa ac inofficiosa expostulatione esset culpandus. Verum hac etiam animadversione posthabita, si rem ad rigidioris judicii lances exigamus, hoc unum colligimus, aliquam scilicet inter Siricium ac Paulinum intercessisse discrepantiam, et animorum offensionem, quæ neutrius sanctitatem evertit. Ut id Pagius confirmet, notissimum *in vita Siricii* affert exemplum contentionum quæ Sanctum Willelmum Episcopum Eboracensem, et Sanctum Abbatem Bernardum ad invicem commiserunt; qua de re fusiori sermone Nos item egimus *lib.* 2. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 41. *n.* 13. qui insuper *sub num.* 8. aliud exemplum produximus de privatis contentionibus inter Sanctum Leonem Magnum, et Hilarium Episcopum Arelatensem; ut silentio prætereamus alia gravioris momenti dissidia, quæ *in sequenti cap.* 42. *ejusdem Operis* indicavimus. Nihil tamen illustrium Virorum virtuti ac probitati quidquam inde decedit: Aliud namque est simultates intercedere; aliud controversias excitari. Illud charitatem infringit, ac in odium erumpit; hoc in sola animorum dissensione versatur, quæ voluntates non dissociat, cùm ingenia committit.

Tardum Siricii Consilium in dam-

LXXXV. Unum adhuc, antequam nostris hisce Apostolicis Literis supremam manum imponamus, superest examinandum, sit ne Siricius socordiæ ac simplicitatis crimine insimulandus,

quòd in Origenistis damnandis minus sollicitum se præbuerit. Hoc est præsentis Controversiæ postremum caput, cui expediendo Nostra hæc, quam subjicimus, oratio occupabitur. Ut ab impacto desidiæ vitio Siricium purget clarissimus Annalium Parens anno Christi 307. notissimam profert Parabolam Evangelici Patrisfamilias, qui zizania ad messem usque sivit crescere, ne alioquin sollicita nimium cura actus, dum zizania evellit, ipsum quoque illis commixtum eradicaret frumentum. Laudandus sane Baronius, qui ut insignem in veteres Ecclesiæ Patres animi sui pietatem, ac singulare obsequium testatum faciat, cum illorum facta commendare non possit, benigniori saltem interpretatione excusare contendit. Sic ergo Baronius. *Licet et aliqua saltem ex parte excusationem illam prætexere jure potuisset, quod exemplo Evangelici Patrisfamilias, usque ad messem siverit zizania crescere, ne cum eis evelleret triticum, expectans nimirum, ut qui vere essent Hæretici, perspicue matura segete certioribus signis fierent manifesti.* Hanc ipsam Baronii sententiam sequutus videtur Petrus Coustant in toties memorata Collectione *pag.* 706. ubi Hieronymi censuram contra Siricii simplicitatem expendens, innuit præcipuam Christianæ simplicitatis dotem hanc esse, tardo gressu incedere, et composito ad indulgentiam animo, eos, qui desipuerunt, patienter expectare, ut facilius resipiscant: *Interdum etiam nonnihil dissimulandum censet, ut errantem prævenientibus demulcens officiis, eum ad veritatem allicere queat.* Neque desunt saluberrima Sanctorum Ecclesiæ Patrum monita, quæ ejusmodi tolerantiam suadeant. Prostant apud Lucam d'Acherium *in tomo 2. et 5. Spicilegii* Epistolæ Romanorum Pontificum Simmachi, et Innocentii II., qui ad majora mala vitanda atque ad pravorum mores in meliorem frugem revocandos, licere ajunt aliquando, posthabita Legum severitate, ad Christianæ patientiæ et benignioris dispensationis

Anno 1748.

nandis Origenistis a Baronio excusatur

PONT. A. VIII. regulas confugere, ut errantem ad devium fratrem facilius lucrari possimus. *Sæpenumerò*, verba sunt Eulogii Episcopi Alexandrini apud Photium, *aliqua temporaria œconomia ad breve tempus prodiit, aliquod indebitum tolerans, et amplectens, ut continuum, et inconcussum robur pietas acciperet, et ad dissolvendos eorum qui veritati insidiabantur, insultus.*

Origenistarum errores Siricius ignoret.

LXXXVI. Etsi vero memorata Baronii responsio tot munitis ac testimoniis illustrata, improbanda non sit, ab ea tamen abstinemus, cum alia opportunior, ac pro Siricii causa tuenda longe validior Nobis præsto sit. Baronius Siricium hæresis Origenistarum conscium supponit; hinc prudentem tarditatem causatur. At Nobis Origenistarum errores, Siricio superstite, omnino delituisse videntur; quamdiu enim vixit Siricius, pessimi simulatores, ovium vestimentis contecti, lupinam improbitatem occuluerunt, quæ tandem sub Anastasio Pontifice Siricii successore detecta est, atque damnata. Nullus igitur excusationi locus, ubi error, qui nondum innotuit, quamcumque in Siricio improvidam simplicitatem excludit. In rem hanc testem producimus ipsum Hieronymum, qui causam inquirens, cur Origenistæ, atque omnium loco Rufinus, Communicatorias Literas a Siricio postulaverint, hanc unam producit *in Epistola* 127. *ad Principiam, in nova Veronensi Editione tom.* 1. *pag.* 952. *num.* 10. ut nimirum hæresi nondum evulgata, Catholicæ communionis pallio obtecti, securius ex Urbe discederent: *Cernentes Hæretici*, inquit Sanctus Doctor, *de parva scintilla maxima incendia concitari, et suppositam dudum flammam jam ad culmina pervenisse; nec posse latere, quod multos deceperat; petunt, et impetrant Ecclesiasticas Epistolas, ut communicantes Ecclesiæ discessisse viderentur. Non multum tempus in medio, succedit in Pontificatum Vir insignis Anastasius, quem diu Roma habere non meruit, ne Orbis caput sub tali Episcopo truncaretur; imo idcirco raptus, atque translatus est,*

ne semel latam sententiam precibus suis flectere conaretur. His verbis enucleandis intentus Cardinalis Norisius *in citata dissertatione pag.* 725. duo securus affirmat; Alterum nempe, Rufinum Roma abiisse, ne detectis erroribus a Siricio puniretur; alterum vero, errores illos Siricii ætate omnino impervios delituisse. Præstat ipsum Norisium loquentem audire: *Itaque, teste Hieronymo, Rufinus Roma discessit, veritus non posse latere diutius Origeniani voluminis errores, ac proinde a Siricio sibi timebat; quem si propitium sperasset, poterat tutus cæterorum clamores surdis auribus contemnere. Ex illis verbis:* Nec posse latere, *constat eos errores nondum publicatos, sed tantum clanculum assertos. Quid mirum si Siricium latuerint?* ANNO 1748.

LXXXVII. Egregius item est locus alter *ex Epistola* 130. *ad Demetriadem in cit. tom.* 1. *Editionis Veronensis pag.* 936. *n.* 16. ubi Sanctus Doctor Origenistarum errores sub Anastasio Pontifice detectos, et proscriptos affirmat. *Dum esses parvula*, ita Demetriadem alloquitur, *et sanctæ ac beatæ memoriæ Anastasius Episcopus Romanam regeret Ecclesiam, de Orientis partibus hæreticorum sæva tempestas simplicitatem fidei, quæ Apostoli voce laudata est, polluere et labefactare conata est. Sed Vir ditissimæ paupertatis, et Apostolicæ sollicitudinis, statim noxium percussit caput, et sibilantia hydræ ora compescuit.* Hinc jure meritò infert Florentinius *pag.* 1003. *præfatæ Exercitationis*, hæresim Origenistarum Siricii tempore nondum e latebris prodiisse; tum vero caput exeruisse, cum Anastasius Romanæ præerat Ecclesiæ: *Nondum hæresis patefacta erat, hoc enim tantum accidisse sub Anastasio, adductum ipsius Hieronymi fragmentum demonstrat.* Sub Anastasio Pontifice Origenistarum errores erumpunt.

LXXXVIII. Nec facile poterat Origenistarum hæresis ad aliorum notitiam pervenire, cum Rufinus, ejusque socii, genus hominum vaferrimum, qua poterant, arte, vel fraude errores obtegerent. Prava hæreseos dogmata solis fami- Multa Origenistarum sollicitudo, ne hæresis innotesceret

PONT. A. VIII. liaribus manifestabantur, neque extra Rufini et Melaniæ consocios, et asseclas, arcana illa doctrina evulgabatur. Ita vero Origenistarum calliditatem describit *Pagius ad Annales Baronii ad ann. Christi* 397. *num.* 17. *Nondum hæresis satis patefacta erat, idque tantum accidit sub Anastasio, licet penes Rufini et Melaniæ familiares jam malesanæ doctrinæ suspicio invalesceret.* Pari Sollicitudine Rufinus Versionem libri Periarchon, Siricio vivente, occultavit, ne alioquin ex obvia lectione virus detegeretur. *Verum cum Origenis errores*, inquit Pagius loco citato *num.* 16. *ex mala Rufini interpretatione, ante Anastasium latuerint, quid culpabile Siricius omiserit, non apparet; et Communicatorias Literas Rufino de more concedens, dum hic optime apud omnes ante vulgatum Romæ Periarchon audiret, non videtur in crimen vocandus.* Imo vero etsi Rufinus Roma abesset, et Aquilejæ moraretur, ubi biennio permansit, adhuc errores simulare curavit. Hinc nondum fraude detecta, Chromatii Episcopi familiaritate usus est: Hinc etiam ipsemet Chromatius apud Hieronymum, et Venerius Mediolanensis Episcopus apud Pontificem Anastasium pro Rufino allaborarunt, ut de Venerio Episcopo constat ex ejusdem Pontificis Epistola ad Joannem Jerosolymitanum. Qui ergo Siricius nosse poterat Origenistas, quorum errores, vel ipso Anastasii Pontificis tempore aliquandiu delituerant? Si errores non noverat, nullo modo culpandus, quod errores non condemnaverit. Quocirca Parabola illa Evangelica, quam Siricio Baronius accommodat, de Patrefamilias, qui maluit zizania ad messem usque intacta relinqui, ne pari eventu zizania ac frumentum unà divellerentur, minus consona videtur; cum Paterfamilias zizania tritico commixta noverit, Siricius vero Origenistarum errores Catholicæ doctrinæ infensos ignoraverit. Si quid ergo ex Evangelica illa Parabola ad rem nostram liceat decerpere, illud est, Patremfamilias nullo modo culpandum, quod zizania

in agro succreverint, cum ipse bonum semen electumque frumentum terræ mandaverit. Non enim illius incuriæ, sed inscitiæ tribuendum, quod inimicus homo, occulta fraude, et nocte concubia, zizania in sementem effuderit. Pari jure Siricius vindicandus, cum eo superstite nulla in Christi Ecclesia Origenistarum prava semina innotuerint. Quod si Anastasii Pontificis ætate Hæreticorum zizania apparuerint, excusandus omnino Siricius, cum aut eo vita functo, aut si nondum vita cesserat, profundæ noctis silentio, ipso nimirum Siricio id penitus ignorante, noxia illa errorum zizania ab Origenistis fuerint disseminata.

ANNO 1748.

LXXXIX. Ea est pravorum hominum indoles, ac Hæreticorum versutia, ut innumeras ad decipiendum obtendant fraudes, quibus vel ipsis Romanæ Ecclesiæ Pontificibus, etsi doctrina ac sanctitate præstantibus, aliquando imposuerunt. Ut novo Siricii simplicitatem vindicet argumento Petrus Coustant *pag.* 706. affert exemplum Sancti Augustini, ac aliorum, qui Pelagio jam de hæresi suspecto Communionis Literas non denegarunt, quibus ille in Concilio Diospolitano usus est; ut hæreticæ pravitatis notam effugeret. Mox utrumque exemplum quam simillimum Siricii et Augustini unà componens, ita ratiocinatur. *Qua in re si culpandus Siricius, quanto magis culpandi essent, cum Augustinus, tum alii, qui Pelagio jam hæresis suspecto similes non denegarunt Epistolas, quibus ille ad depellendum a se hæreseos crimen Diospolitano in Concilio abusus est?* Alia a Cardinali Norisio congeruntur exempla Sanctorum Pontificum Aniceti, Julii, Zosimi, et Damasi, qui licet Sanctitatis fama claruerint, nihilominus perspectos nequaquam habuerant pravos errores, primus Praxeæ, alter Marcelli Episcopi Ancyrani, tertius Cœlestii Pelagianorum Principis, quartus Vitalis Apollinaristæ. Sed longe majora sunt, quæ Baronius commemorat de Viris illustribus, ac Summis Ecclesiæ Pontificibus, quos insidiis

Illustrium Virorum, qui ab hæreticis decepti sunt exempla nonnulla.

PONTIF. A. VIII.

ac fraudibus circumventos, improborum versutia eo usque perduxit, ut innoxios ac insignes pietate Viros exosos aliquando habuerint, duriusque tractaverint. *Non mireris, lector* (inquit Baronius *ad ann. Christi* 464. n. 8. *in nupera editione Lucensi*) *Romanum Pontificem Hilarium adversus Mamertum adeo vehementer insurgere, Virum, ut declararunt eventa, sanctitate insignem; In his enim, quae contentiosi fori sunt, perfacile est quemque decipi. Persimile etiam Sancto Leoni accidit, qui in Sanctum Hilarium eadem ferme ex causa acerrime invectus est. Quis nesciat saepe accidere, ut falsis accusationibus et subreptionibus aures Pontificum repleantur, et cum putant agere, quod justum apparet, exagitent innocentem?*

Cromatius, Paulinus, Augustinus, esto Rufino faveant, excusantur.

XC. Enimvero, ne a Rufino discedamus, si quae pro eo gessit Cromatius, sanctitati Cromatii non officiunt, Norisio teste, *neque haec officia Cromatii sanctitatem obscuere*. Si D. Augustinus citra ullum probitatis dispendium, magno in pretio habuit Rufinum, ut patet in Epistola *in veteri editione* 15., *in nova* 73., quem insuper in pristinam Hieronymi amicitiam, etsi gravioribus ex causis dissolutam, restituere conatus est; Si nemo Paulinum reprehendit, quod Rufinum coluerit, et Melaniam Origenistarum Patronam commendaverit: Cur Siricius damnabitur, quod acerrimum Rufino bellum non indixerit? Cromatius, Paulinus, Augustinus excusantur, quod dolum, pravosque Rufini mores ignoraverint: Sed et Siricius ipse ignoravit; nec poterat Rufinum aversari, quem nondum noverat scelestum; non poterat scelestum nosse, quem communis fama, et opinio probum adhuc habebat. Quo eodem argumento utitur Pagius ad Annales Baronii *in suis adnotationibus ad ann. Christi* 397. n. 17. ita scribens: *Nec quia Siricius, dum viveret, bene de Rufino sensit, nondum cognita ejus venenata doctrina, e sanctitate decidit; sicuti neque Divus Augustinus dum Epistola* 15. *quae novo ordine est inter*

Augustinianæ 73.) Rufinum conciliare Hieronymo laborans, illum magni fecit, quamquam jam Apologetica, et amarulenta Opuscula inter utrumque vulgata essent sub Anastasio.

Anno 1748.

XCI. Pari excusatione Baronius Paulinum tuetur, qui cum pravos Melaniæ mores ignoraret, ejus sanctitatem impensius laudavit. Aberat nempe Paulinus a Melania; nec nosse poterat aut debuerat quidquid ab ea clam et secreto gerebatur in Palæstina. *Melaniam*, verba sunt Baronii *ad ann. Christi* 397, *cum sic a Paulino laudatam vides, ne mireris; His quidem ipsam, atque majoribus digna præconiis videbatur, nescientibus, quæ paucis arbitris in Palæstina, non tam ab ipsa, quam per ipsam, a suis consociis de inducendis in Ecclesiam erroribus Origenis, refragante Sancto Hieronymo, ac penitus obnitente Sancto Epiphanio, gesta essent. Quomodonam, quæso, Paulinus sciret, quæ nec qui Jerosolymis essent, nosse potuerint?* Quod de Paulino absente habet Baronius, Nos de Siricio Romæ commorante repetimus. Aderat Romæ Rufinus, non inficiamur; sed vicinia frustra obtenditur, ubi extra parietes domesticos, aut extra societatem eorum, qui pari laborant errore, prava doctrina non egreditur. Lupos ab agnis secernunt mores; sinceram a vitiata arbore distinguunt fructus. Si ergo mores lateant, si fructus non erumpant, nec Lupi rapacitatem, nec arboris vitium licebit cognoscere. Pravus Rufino erat animus, prava doctrina; sed cum soli Rufino, ejusque familiaribus errores essent perspecti, perperam Siricius tamquam minus sollicitus accusatur. Ignoti nulla cupido; nulla item invidia.

Quæ Paulino, eadem et Siricio congruit excusatio.

XCII. Novum pro Siricii vindiciis argumentum Nobis præsto esset, si eam amplecteremur sententiam, quam multi et doctrina, et Ecclesiasticæ Historiæ peritia satis instructi, secuti sunt; Rufinum scilicet ne ab ipso quidem Sancto Anastasio fuisse damnatum, quamvis Anastasio illud laudi detur, quod in Origeni-

Eorum sententia qui Rufinum ab Anastasio damnatum negant.

PONT. AN. VIII. starum causa partes omnes Apostolici muneris optime impleverit. Consulendum in hanc rem Opus posthumum eruditi Viri Justi Fontanini Archiepiscopi Ancyrani, quod inscribitur: *Historia literaria Aquilejensis lib. 5. cap.* 18. Consulenda item, quæ Vallarsius adnotavit in Epistolam S Hieronymi 127. *ad Principiam p.* 952. ubi animadvertit nullam de Rufini excommunicatione fieri mentionem, nullumque proferri posse vetus probatæque fidei monumentum, ex quo de aperta in Rufinum sententia dubitare non liceat. Addit Vallarsius, Rufinum, quamdiu vixit, nedum amicitiam, sed et familiaritatem exercuisse cum Sancto Paulino Nolano, Cromatio Aquilejensi, Gaudentio Brixiano, quibus ex Fontanino *loco citato n.* 3. addendus Sanctus Petronius Bononiensis. Nemo autem dixerit, Rufinum ab Ecclesia ejectum, ac peculiari decreto damnatum, societatem ac consuetudinem cum tot tantisque Viris, virtutibus ac Religionis zelo præstantibus, servare potuisse. Ex quo infert, nonnisi indirecte Rufinum Anastasii Decreto fuisse comprehensum; cum enim Summus Pontifex in Origenem nominatim sententiam tulerit, et ipsos indirecte Origenistas, quos inter eminet Rufinus, damnavit. Qua in re nihil Rufino accidit probri, quod cæteris Origenis Sectatoribus, qui venenatam ipsius doctrinam profitebantur, commune non sit.

Objectio de celeri Siricii morte dissolvitur.

XCIII. Reliquum tandem est, ut simplicitatis, sive improvidi nimium concilii maculam, qua Siricius aspergitur, plane diluta, et ipsum, quem ab ejusmodi crimine tamquam a causa profluxisse aliqui putant, effectum, hoc est celerem Siricii mortem, explodamus. Aliquos in ea fuisse sententia, ut providus Deus Siricium ex hac vita rapuerit, ne Origeniana hæresis invalesceret, atque Anastasium suffecerit, qui Origenistas prosterneret, jam supra animadvertimus, ubi illa Baronii verba recitavimus: *Sæpe quidem, atque pavendis est demonstratum exemplis, quod Pontifices illi, qui causam Fidei*

paulo segnius tractaverunt, ac remissius curaverunt; a Christo primario omnium Pastore fuerint quam celeriter ex hac vita subtracti. Hanc tamen sententiam piam sane, sed minus solidam, rejiciunt Florentinius, Norisius, Pagius *in vita Siricii*, aliique Scriptores bene multi, quorum responsa, et argumenta, ut brevitati consulamus, sat erit innuere. Primo igitur loco reponunt, Siricium, si Pontificatus tempora metiamur, in supremo Ecclesiæ gubernio quatuordecim, sive ex veriori calculo, quindecim annos egisse; si vero ætatem consideremus, plusquam septuagenarium ex hac mortali vita excessisse. Quocirca nec breviores Pontificatus anni, nec mors immatura Sanctum Siricium exagitant. Secundo, alia exempla suppetere Sanctorum Ecclesiæ Pontificum, Damasi, ac Julii, qui licet Hæreticos, a quibus decepti fuerant, non damnaverint, celeri tamen morte sublati non sunt: *Hic tamen ab his quærerem*, inquit Norisius, *cur Deus ab hæretico deceptum Damasum non statim e vivis substulit, uti cum Siricio factum putant. Julius Papa post absolutum Marcellum Ancyræ Episcopum, quinquennio superstes vixit; cum illum Liberius postea damnaverit.* Tertio, si accuratiori temporis supputationi, quam Norisius producit et probat, hæreamus, supremo Siricii vitæ anno Rufinus Origenianos libros Periarchon latinitate donavit; ideoque Siricio, qui nonnisi menses aliquot superstes fuit, tarditas et socordia opponi non debent. *Juxta ejusdem* (Chronologiæ) *calculos*, ita Norisius, *Siricius post latinitate donatos libros Periarchon Origenis, aliquot tantum menses superstes fuit. Ejus vero Successor Anastasius post triennium ferme sui Pontificatus Rufinum cum cæteris Origenistis condemnavit.* Ex quo fit, ut cum triennalis mora, Anastasii sanctitati non noceat, longe brevius mensium aliquot intervallum Siricii probitati non officiat. Sane Anastasius judicium protraxit, non quia socors, sed quia cautus; ut nimirum, quæ ne- ANNO 1748.

PONT. A. VIII. cessario præmittenda erant, neutiquam negligerentur. *In qua procrastinatione*, sequitur Norisius, in toties a Nobis laudata dissertatione, *nullus socordiæ vitium vituperari potest, sed exactius totius causæ examen commendandum venit*. Postremo absurdum videtur, Siricii Pontificis obitum, etiamsi celerem, atque festinatum fuisse haud inviti daremus, Divinæ ultioni adscribere, cum teste Hieronymo *in Epist.* 127. *ad Principiam*, breviores Anastasii Pontificis anni singulari Divinæ Providentiæ beneficio tribuentur, ne scilicet Orbis Caput sub tali Episcopo truncaretur; *imo idcirco raptus, atque translatus est, ne semel latam sententiam precibus suis flectere conaretur*. Improvidi ergo consilii est, Divinæ voluntatis Decreta de variis vitæ ac mortis eventibus curiosius investigare, atque ad hebetioris ingenii humani captum illa demittere; sicut enim, proposito sibi exemplo Siricii, atque Anastasii, ratiocinatur Florentinius *pag.* 1002. *male eadem vitæ festinata abscissio in uno ad insimulandam negligentiam, eodem contextu inducitur in alio ad Sanctitatis indicium*.

Siricii Causa accuratissimo judicio discussa.

XCIV. Etsi judicium, quod de Sancti alicujus nomine Martyrologii tabulis inscribendo, aut in Martyrologium, unde expunctum fuit, restituendo instituitur, multum differat ab eo judicio, in quo solemnis Canonizationis agitur causa, ut observat Christianus Lupus *in Notis ad Concilium IV. Romanum sub Leone IX. tomo* 3. *pag.* 574. Nosque item animadvertimus *in lib.* 4. *de Canonizatione Sanctorum part.* 2. *cap.* 17. *num.* 5. In hac tamen, quam pro Sancto Siricio agitavimus, controversia, eadem fere ratio ac methodus, quæ in causis Canonizationum obtinet, a Nobis servata est. In Canonizationum judicio hæc præ cæteris locum habent: Primo, Servi Dei virtutes exponendæ, ac rite ab iis, quorum interest, probandæ sunt: Secundo, si quæ reliquæ adhuc sunt difficultates diluendæ: Tertio, quovis remoto obice, ad probandas Pon-

tificio Decreto virtutes tuto transitum. Pari ferme œconomia Siricii causam tractavimus. Ea cum primis, quæ Siricii Sanctitati favent, expendimus; quo spectant argumenta ab opinione, et fama Sanctitatis, ab ejus virtutibus, ac probatæ fidei Martyrologiis, petita. Deinde, quæ contra Siricium objici solent, quibus fortasse innixi Correctores sub Gregorio XII. Siricii nomen rejiciendum censuere, enumeravimus ac confutavimus. Nil ergo prohibet quominus, Causâ satis cognitâ, ac validissimis rationibus, ac monumentis, quæ Siricii Sanctitatem demonstrant, probe discussis, Siricii nomen Martyrologio Romano inscribendum sit, quod idcirco inscribendum decrevimus, atque mandavimus. Qua in re, cum et tanti Pontificis Sanctitati bene consultum sit, et Nostra vota, quæ jam tum, cum Promotoris Fidei munere fungebamur, Nostro insederant animo, tandem Nobis in Supremo Apostolatus Officio constitutis, fuerint impleta, vehementer gratulamur. Anno 1748.

XCV. Hæc sunt, quæ Majestati Vestræ circa novam Martyrologii Editionem duximus significanda; par enim Nobis visum est, eidem Majestati Vestræ, cujus regio sumptu nobilis hæc Editio prælo subjicitur, animi Nostri sensus, et quæ in nuperam hanc Editionem contulimus, aperire. Multas sane Nostra hæc Epistola implevit paginas; eam tamen, etsi prolixiorem, nec gravem, neque injucundam fore confidimus, cum Nobis compertum sit, quanta in Deum pietate, quanta item in Sanctos veneratione ac obsequio Majestas Vestra feratur. Postremo omnipotentem Deum bonorum omnium largitorem enixe precamur, ut divitiarum suarum, Cœlestium cum primis, copiam effundens, Vos diu servet incolumes, Vestramque Regiam Familiam nunquam desitura successione confirmet: Regna Vestra pacata custodiat, eorumque fines in remotissimas usque Infidelium regiones protendens, quod incepit, perficiat. Et Majestati Ve-

Summus Pontifex Regi fausta precatur.

Pont. A. VIII. stræ, Vestræque Regiæ Familiæ Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Dat. Pontif. anno VIII. die prima Julii 1748. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die prima Julii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno VIII.

LV.

PRO ELEVATIONE

Corporis Ven. Servi Dei JOSEPHI A MATRE DEI Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum.

Dilecto Filio Magistro Ludovico Valenti in utraque Signatura Nostra Referendario, ac Fidei Promotori

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pontif. quam primum V. Josephum a Matre Dei inter B. adscribere intendit.

De Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositæ consilio, et assensu, ut Servus Dei Josephus a Matre Dei Fundator Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nuncupat. in posterum Beati nomine nuncupetur, ejusque Corpus, et Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur, et aliàs, prout in aliis Nostris in simili forma Brevis literis desuper expediendis uberius continebitur, quamprimum auctoritate Apostolica indulgere intendentes, ac cupientes, ut ejusdem Servi Dei Corpus ex tumulo in Ecclesia sub invocatione Sancti Pantaleonis de Urbe ejus-

dem Congregationis Clericorum Regularium sito, in quo conditum reperitur, elevatum, in decentiorem, nobilioremque locum transferatur, et collocetur, ad quem accedentes, Christifideles venerentur, nec non ut ea omnia, quæ in hujusmodi elevationibus servari solent, exacte serventur: Tibi, qui Promotoris Fidei munus, quod Nos dum in minoribus essemus, præstitimus, tanta cum sapientia, integritate, pietate, zelo, ac sedulitate obire pergis, per præsentes committimus, et mandamus, ut Te ipsum ad locum, in quo positum est ejusdem Servi Dei Corpus conferas, et clausis januis, et quibuscumque aliis (præter publicum Notarium acta omnia per Te conficienda rogaturum; nec non dilectos Filios modernos Præpositum Generalem, nec non Procuratorem Generalem, et Assistentes secundodictæ Congregationis, et Postulatorem Causæ dicti Servi in eadem Congregatione Cardinalium, atque eos Ministros, seu Fossores, quos ad ejusmodi ministerium, et opus necessarios esse duxeris dumtaxat, nec omnino alios) sub excommunicationis latæ sententiæ poena, a qua nemo, nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente absolutionis beneficium, præterquam in mortis articulo constitutus, obtinere queat, ipso facto ab omnibus cujuscumque status, dignitatis, auctoritatis, præeminentiæ, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, absque alia declaratione incurrenda, nec non aliis ad Nostrum arbitrium imponendis pœnis, et censuris; penitus exclusis; tumulum, in quo Corpus dicti Servi Dei jacet, per antedictos Ministros, seu Fossores effodi, arcamque, seu loculum, quo conditur, reserari facias; nec non omnia, et singula accuratissime inspicias, quæ ad authenticitatem ejusdem corporis firmandam apposita fuisse memoriæ traditum est, ac præsertim signa, aliaque hujusmodi recognoscas, cæteraque scruteris, quæ pro tua hac in re singulari peritia duxeris notanda. Præterea Tibi

Anno 1748.

Ideo ejus Corpus elevari jubet.

Et elevationem hujusmodi committit Fidei Promotori.

Ei præscribendo formam.

Reliquia.

PONT. A. VIII. per præsentes itidem mandamus, ut singulis supradictis, quos solos tecum dumtaxat, ut præmittitur, interesse statuimus, sub suspensionis, interdicti, et excommunicationis latæ sententiæ, aliisque pœnis, et censuris Nobis, ut præmittitur, reservatis denunties, et inhibeas, ne quilibet eorum Nobis insciis, et inconsultis, quidpiam, vel minimam Corporis partem dicti Servi Dei auferre, detrahere, ac secum asportare audeat. Postquam vero hæc omnia præstiteris, idem Corpus in aliqua Arca, seu loculo recondas, tuo in cera Hispanica signo munias, et in aliquo decentiori loco diligentissime, ac tutissime custodiendum cures, donec opportuno tempore debitis cum honore, et cautelis in eo loco, in quo in futurum servandum, colendumque erit, collocetur. Eapropter Tibi omnes, et singulas super negotio hujusmodi ea, qua decet, et opus est fide, et diligentia perficiendo necessarias, et opportunas facultates auctoritate Apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

[Margin: ... tum extractionem prohibet. — Loculum obsignandum mandat.]

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die XVII. Julii 1748. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

[Margin: Dat. Pontif. Anno VIII. die 17. Julii 1748.]

D. Card. Passioneus.

Anno 1748.

LVI.

SUPER

Designatione Confessariorum extraordinariorum pro Monialibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis curæ Nobis impositæ munus, hanc, inter alias, sollicitudinem a Nobis exposcit, ut pusillorum animis in afflictione, et angustia constitutis opportuna solatia ac remedia afferre non negligamus, quorum ope interiorem conscientiæ tranquillitatem recuperare, aut conservare valeant, sine qua impossibile est debitam Omnipotenti Deo servitutem alacri, et prompta affectione exhibere. Hujusmodi angoribus, et afflictionibus confici passim constat Religiosas Mulieres in Claustris degentes, quibus certus, et unicus Sacramenti Pœnitentiæ Minister a Monasterii Prælato ad tres ut minimum annos designari solet; cui si aliquando præ pudore, vel alia quapiam de causa, non omnes conscientiæ suæ recessus aperire audeant, atque ideo Confessionis integritati detrahere incipiant, in barathrum perditionis æternæ se ipsas misere conjiciunt. Quod sane haud raro evenire, satis Nobis exploratum atque compertum est, tum ex iis, quæ in Apostolicæ pœnitentiariæ Officio tractari vidimus, dum olim in minoribus constituti plurium annorum spatio munus Doctoris in Decretis in eodem Officio sustinuimus; tum etiam ex iis, quæ in Episcopalis Anconitanæ primum, deinde in Metro-

Proœmium.

Vigilantia Pontificis in procuranda conscientiarum serenitate.

Præcipue in Monialibus, quæ certum habent Confessarium.

Pont. A. VIII. politanæ Bononiensis Ecclesiæ regimine, frequenti usu cognovimus; tum demum ex his, quæ sæpius ad Nos in Petri Cathedra octavum jam annum Dei miseratione residentes, deferri contingit, sive ex parte diversarum hujusmodi Monialium, quæ animarum suarum angustias paternis oculis Nostris identidem subjicere coguntur, sive ex parte Venerabilium Fratrum Nostrorum Ecclesiarum Antistitum, qui Nobis earumdem Monialium in suis Diœcesibus existentium calamitates, ex præallegata causa ortas, aut viva voce, aut per Literas non semel repræsentarunt, ac super ea re Apostolicæ providentiæ opem postularunt. Hinc est, quod Nos earum spiritualibus indigentiis per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem opportune prospicere volentes; non quidem intendimus consultissimam illam, et veteris disciplinæ auctoritate roboratam Legem tollere, aut abrogare, qua generaliter statutum esse dignoscitur, ut pro singulis Monialium Monasteriis unus dumtaxat Confessarius deputetur, qui Sacramentales Confessiones universæ earum Communitatis excipiat, neque liceat unicuique Moniali peculiarem Confessarium pro libito sibi deligere; sed hoc dumtaxat Nobis propositum est constituere, ut si quando generalis hujusmodi Legis rigor, in peculiaribus casibus, non sine animarum detrimento aut periculo, servari posse videatur, in promptu sit opportunæ dispensationis, et indulgentiæ remedia occurrentibus necessitatibus admovere.

Ideo, firma remanente lege de unico Confessario ordinario;

De extraordinariis opportunius decernet, ut infra.

Sane jamdudum Sanctus Thomas Aquinas Scholarum Princeps, Ecclesiæque Doctor, *in Supplemento tertiæ Partis quæst.* 8. *art.* 4. *ad sextum*, sive *in quartum Sententiarum*, ex quo Commentario desumptum est hujusmodi *Supplementum*, hoc Superioribus monitum dedit, ut Subditis suis, quibus certum, et unicum Confessarium designare solent, haud difficulter licentiam concedant confitendi peccata sua alteri

Sententia D. Thomæ Aquinatis pro concessione Confess. extraordinariorum.

Sacerdoti; propterea quod multi infirmi, et imbecilles animo reperiuntur, qui potius eligerent sine sacramentali expiatione ex hac vita migrare, quam ipsa peccata certo alicui Sacerdoti a Superiore designato aperire. Jam vero Sacrosancti Concilii Tridentini Patres, hanc legem districte sanxerunt, *sess.* 25. *c.* 10. *de Regular.* ut Episcopi, aliique Monasteriorum Praelati, subjectis sibi Monialibus Confessarium extraordinarium, duabus aut tribus vicibus in singulos annos, exhibere debeant; per hæc verba: *Præter ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, aut aliis Superioribus, bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confessiones audire debeat.* Quod quidem non alia de causa præscriptum fuit, quam quia satis constabat nonnullas aliquando Moniales esse, quæ nulla ratione adduci possunt, ut aliquod peccatum suum ordinario Confessario confiteantur; adeo ut necesse omnino sit, alterius Confessarii copiam ipsis suppetere, ut apud hunc de peccatis suis integre, rite, atque utiliter confiteri possint. Id ipsum probe animadvertit magnus Ecclesiæ Dei Sacerdos Sanctus Carolus Borromæus, qui prædicti Concilii Tridentini absolutionem ope sua plurimum juvit, ejusque executionem, et observantiam in sua Mediolanensi Civitate, et Provincia, non sine immensis laboribus et curis, invexit; Is enim hac de re decrevit: *Præterea Superiores ex decreto Sacri Tridentini Concilii, quotannis idoneum Confessorem extraordinarium, Monialibus sibi subjectis exhibeant, cui curent, ut universæ confiteantur, ut quæ hujusmodi indigent medicina, propter aliquem occultum animæ morbum, neque ipsæ eam postulare, aut accipere ab usitato Confessore unquam auderent, liberius mederi suis malis possint, ac Diaboli laqueos evadere, unà cum reliquis Confessario novo sua peccata confitendo*, uti legere est *in Actis Ecclesiæ Mediolanen. impress. anno* 1599. *pag.* 53. *in Editione autem Lugdunensi tom.* 1. *pag.* 46.

Anno 1748.

Decretum Concilii Tridentini ut deputentur bis, aut ter in anno.

S. Carolus Borromeus Decreti executionem urget.

PONT. A. VIII. Deputatio Confess. extraord. favorabilis Monialibus.

Porro quicumque Conciliaris Decreti sensus penitius introspexerit, non modo salutarem illius providentiam facile agnoscet; sed et circumspectam ejusdem æquitatem mirari debebit. Superioribus enim tantummodo injungitur, ut duabus, tribusve vicibus infra annum, Confessarium extraordinarium Monialibus exhibeant; *bis, aut ter in anno offeratur:* Hujusmodi autem Confessarius jubetur earum omnium Confessiones excipere, quotquot eidem confiteri velint: *Qui omnium Confessiones audire debeat.*

Quæ solum tenentur singulæ coram eo se sistere.

Neque tamen omnibus, et singulis Monialibus præcipitur, ut peccata sua extraordinario Sacerdoti confiteantur. Nihil aliud enim requiritur ab omnibus in Monasterio degentibus, tam scilicet a Superiorissa, cæterisque Monialibus Professis, atque Novitiis, quam a Sæcularibus, quæ vel educationis causâ, vel alio titulo, in eodem Monasterio cum debitis facultatibus commorantur, nisi ut extraordinario Confessario singulæ se sistant, sive ad Sacramentalem Confessionem apud ipsum, si placuerit, peragendam, sive ad salutaria monita, etiam extra Sacramentalem Confessionem, ab ipso accipienda. Atque ita prudentissime consultum est, ne, si Moniales aliquæ extraordinarium Confessarium adirent, aliæ autem coram ipso non comparerent, suspiciones, atque oblocutiones excitarentur; et illæ quidem censerentur necessarias habuisse causas, ob quas ad extraordinarii opem confugere coactæ essent, aliæ vero ab hujusmodi necessitatibus, et causis immunes judicarentur. Quam agendi rationem communi Doctorum calculo comprobatam, san. mem. Prædecessor Noster Clemens Papa XI. Edicto suo, (quod est *XV. in secunda parte ipsius Bullarii*) inviolabiliter servari mandavit, eandemque omnium Diœcesium consuetudo recepit.

Pontifex extendi cupit eandem regu-

Nec aliud Nobis hac in re addendum superest, nisi, ut Venerabiles Fratres Nostros Ecclesiarum Antistites enixe hortemur, ut, quamvis Tridentina Synodus de solis Claustralibus Mo-

nialibus in præmisso decreto loquatur, nihilominus eandem disciplinæ formam observent, tam cum aliis Monialibus, quæ licet Clausuræ legibus minime adstrictæ sint, in communitate tamen vivunt, quàm cum aliarum quarumcumque Mulierum, aut Puellarum Cœtibus, seu Conservatoriis, quoties tam illæ, quam istæ, unicum Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Superioribus designatum habeant. Quæcumque enim circa Moniales in rigorosa clausura viventes cavenda sunt, eadem in aliis quibuscumque Mulieribus, sive Regularibus, sive Sæcularibus, in Communitate, aut Collegio degentibus, locum habere possunt; ideoque pari providentia, iisdemque remediis arceri, aut emendari debent. Et Nos quidem, quum hanc consuetudinem offerendi Confessarios extraordinarios bis, aut ter in anno singulis tam Monialium non Claustralium Communitatibus, quam piis aliarum Puellarum, et Mulierum Cœtibus, et Communitatibus, in Nostra Civitate, et Diœcesi Bononiensi induxerimus; (qua de re extat Edictum Nostrum *n. LVI.* inter Pastorales Institutiones Italico primum sermone a Nobis vulgatas, deindeque in Latinum conversas): omnibus testari possumus, vel potius debemus, uberem spiritualium utilitatum messem Nos inde evidenter collegisse.

ANNO 1748.

Jam ad omnes Mulierum Communitates.

Quum vero super relati Conciliaris Textus intelligentia nonnullæ quæstiones aliàs excitatæ, eædemque jam pridem per opportuna Sedis Apostolicæ decreta definitæ fuerint; operæ pretium ducimus hujusmodi definitiones ab omnibus, ad quos spectat, omnino tenendas, atque servandas, his Nostris Apostolicis Literis complecti, et auctoritatis quoque Nostræ robore communitas, in prædictorum omnium notitiam deducere. Et primo quæsitum fuit, ad quem Superiorem pertineat extraordinarium Confessorem Monialibus deputare, atque offerre: Sed facilis fuit responsio, quam Nos quoque decreto Nostro ratam habemus; hujusmodi scilicet de-

Dubia quædam circa Concilii Decretum certa declarat.

I. Ad quem pertineat Confessarium ex-

PONT. A. VIII.

traordinarium Monialibus offerre.

putationem ad eum regulariter spectare, ad quem pertinet Confessarii Ordinarii electio, et deputatio; ideoque Episcopus, sive Ordinarius Loci, qui Monialibus sibi subjectis Confessarium Ordinarium dare consuevit, idem Confessarium extraordinarium bis, aut ter in anno, ad normam Tridentinæ sanctionis, eisdem offerre tenetur; Prælatus vero Regularis, ad quem pertinet Ordinarium Confessarium subditis sibi Monialibus, servata Apostolicarum Constitutionum forma, designare et constituere, ipse etiam eisdem extraordinarium Confessarium, in vim præfati decreti, et juxta easdem Constitutiones, duobus aut tribus per annum temporibus exhibere potest, ac debet. Quæ tamen ideo *regulariter* obtinere diximus; quia si Episcopus aliquis (quod Deus avertat) adeo in hac re negligens esset, ut Monialibus suis, bis terve in anno, extraordinarii Confessarii copiam facere prætermitteret; obtendens, ut moris est, nullam hac de re Monialibus ipsis sollicitudinem, aut curam esse; tunc volumus Dilectum Filium Nostrum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem modernum et pro tempore existentem Majorem Pœnitentiarium, statim ac pro parte Monialium hujusmodi requisitus fuerit, Ordinarii Pastoris negligentiam supplere debere, eumque Monasterio extraordinarium Confessarium, ex eorum tamen numero, qui ad excipiendas Monialium Confessiones ab ipso Ordinario Loci approbati fuerint, cum omnibus necessariis et opportunis facultatibus, concedere, et deputare.

Ordinariorum negligentia suppleri debet a Card Majori Pœnitentiario.

Quod si Prælatus Regularis eandem Concilii legem de Confessore extraordinario bis aut ter in anno Monialibus sibi subjectis exhibendo, similiter implere neglexerit; tunc locus fiet Decreto Congregationis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium ad ipsius Concilii interpretationem et exequutionem auctoritate Apostolica deputatorum, quo scilicet eadem Congregatio ad quæstionem ab Episcopo Vercellensi propositam *die* 23. *Augusti anni MDCXXXI*, rescripsit, ut infra

Superiorum vero Regularium, ab Ordinariis locorum.

infra: *Episcopus Vercellen. supplicat sibi responderi, an deputatio Confessarii extraordinarii Monialium Regularibus subjectarum spectet ad Ordinarium Loci; Sacra Congregatio censuit, ad Episcopum non pertinere, nisi in casu negligentiæ eorumdem Regularium:* ut videre licet *Decretorum lib. XIV. pag.* 493. Nec aliter respondit quæstionibus ab Episcopis Belgii exhibitis, *die* 6. *Aprilis anni MDCXLVII*, ut legitur *Decretor. Lib. XVIII. pag.* 397. Quæ quidem rescripta, et Decreta, Nos etiam præsentium tenore, et Apostolica auctoritate, in omnibus, et per omnia approbamus, et confirmamus. ANNO 1748.

Quum autem Tridentina Synodus de universa quidem Monialium Communitate, ut supra, decreverit, sed nihil de singulis Monialibus statuerit, ut patet legenti Textum citati Capitis X. utque etiam jam usque ab anno MDLXXV. judicatum fuit ab ipsa Congregatione Cardinalium Concilii Interpretum, per subsequens Rescriptum, quod extat *Decret. Lib. IV. pag.* 90. *Sacra etc. censuit, extraordinarium Confessorem offerendum non alicui Moniali singulariter, sed omnibus Monialibus universe, ut omnium Confessiones audire debeat, in arbitrio tamen cujusque Monialis esse, ut Confessario extraordinario velit confiteri;* Hinc ortum habuit alterum controversiæ, seu dubitationis caput; an scilicet, ubi jam universæ Communitati bis terve infra annum Confessarii extraordinarii copia facta est, et nihilominus aliqua Monialis Confessarium peculiarem extra ordinem sibi concedi petit, an, inquam, hujusmodi petitioni sit indulgendum. Id autem primo loco quæsitum fuit, in proposito casu Monialis graviter ægrotantis, quæ in mortis periculo, pro spirituali consolatione postulet, alium Sacerdotem, qui tunc non sit Ordinarius Monasterii Confessor, suprema sibi Ecclesiasticæ pietatis officia, et Pœnitentiæ Sacramentum ministrare. Huic annuendum facile esse, prædicta Congregatio pluries judicavit, ut videre est ipsius *Decretor. Lib. XVIII.*

II. An Monialibus concedendi sint Confessarii peculiares extra ordinem?

Quid in casu gravis infirmitatis?

PONT. A. VIII.

pag. 322, *a tergo*, sub *die* 6. *Aprilis anni MDCXLVII.* et eodem Libro *pag.* 586. *die* 22. *Februarii anni MDCXLIX.* quæ pariter Decreta a Nobis præsentium tenore approbantur, et confirmantur; ut scilicet Episcopi subjectis sibi Monialibus in gravi infirmitate constitutis, et id expetentibus, peculiarem Confessarium concedere debeant; iidemque etiam idipsum præstent erga Moniales Regularibus Prælatis subjectas, quum aliqua ex illis a suo Superiore Regulari hujusmodi gratiam impetrare non potuerit. In hoc autem casu nihil statuitur de Cardinali Majore Pœnitentiario, non ideo, quia nequeat is pro singulis Monialibus idem facere, quod supra diximus eundem pro toto Monasterio facere posse; sed quia tunc, ob temporis angustias, interclusa præsumitur via recurrendi ad ipsius Officium. Quod si nihilominus ipsius adeundi tempus, et modus suppetat; ad eum pertinebit, eadem prorsus ratione peculiaribus supplicantium necessitatibus providere, qua dictum est superius, universæ Religiosæ Communitati ab ipso consulendum esse.

Quid in casu insuperabilis, reluctantiæ adversus Confessorem ordinarium.

Actum deinde fuit de peculiaribus quibusdam Monialibus, quæ nec corpore infirmæ, nec morti proximæ, Ordinario tamen Ministro confiteri obfirmatè recusant. Istarum quoque animi debilitas commiseranda est, et sublevanda; adeoque, ubi earum reluctantia superari nequeat, Confessarius extra ordinem deputandus est, qui earum Confessiones peculiariter excipiat. Id vero, circa Moniales Episcopo, seu Ordinario Loci subjectas, ab ipso Ordinario præstari debet. Quod autem ad illas pertinet, quæ Regularium Regimini subsunt, ad Regularem Prælatum pertinet, servatis servandis, peculiarem ipsis destinare Confessarium ex approbatis ab Ordinario ad Confessiones Monialium; vel, si Sacerdos ille, cui ejusmodi Monialis confiteri cupit, pro illis non sit approbatus; cum ipso Ordinario agendum erit, ut pro excipienda saltem illius Monialis Confessione, et pro tot vi-

cibus, quot expedire judicabitur, eundem approbet. Sin autem contingat (neque id adeo rarum est) ut Regularis Superior ad concedendum hujusmodi Confessarium extraordinarium Moniali communem Confessarium recusanti nullo pacto adduci possit; jam huic casui provisum est per Decretum anno MDLXXIII. a prædicta Congregatione Concilii editum; et a fel. record. Gregorio Papa XIII. tunc Apostolicum Thronum obtinente approbatum, et confirmatum, quod nunc iterum confirmationis Nostræ auctoritate roboramus. Decreti verba relata, *Lib.* I. *Decretorum ipsius Congregationis pag.* 66. *a tergo*, hæc sunt: *Monialis per aliquod tempus noluit confiteri Confessariis Regularibus. Dubitatum fuit, an Episcopus Regiensis posset dare dictæ Moniali Confessorem alterius Ordinis Regularem, vel Sæcularem, cui illa semel, vel pluries confiteatur peccata sua, et a quo absolvi possit. Sanctissimus Dominus Noster, etiam ex sententia Congregationis Concilii, declaravit, dictum Caput decimum ita esse intelligendum, ut etiam possit Episcopus concedere Confessarium alterius Ordinis, vel Sæcularem.* Præterea nihil obstat, quo minus ipsa Monialis recursum habeat ad Cardinalem Majorem Pœnitentiarium, a quo ipsi providendum erit, ut supra dictum est, per deputationem Confessarii ex approbatis ad Moniales, apud quem illa confiteatur. ANNO 1748.

Quæsitum denique fuit de Monialibus illis, quæ neque ægrotant, neque recusant Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Monasterii Prælato pro universa Communitate deputatum; verum pro majori animi sui quiete, atque ulteriori in vita Dei progressu, facultatem petunt confitendi aliquoties Sacerdoti ad excipiendas Monialium Confessiones jam approbato. Qua de re non semel Nobis in minori statu degentibus accidit, ut cum aliquibus Episcopis, aut Regularibus Monialium Superioribus agere debuerimus. Porro in aliquos ex iis incidimus plus nimio severos, qui aspera quadam verborum bre- Quid pro spirituali consolatione et profectu.

PONT. A. VIII. vitate respondebant, quod quum Moniali postulanti libera fuisset facultas confitendi extraordinario Sacerdoti, qui universæ communitati non semel eo anno jam datus fuerat, tunc oportebat eam conscientiæ suæ consuluisse: Quod si oblata commoditate uti noluerat, id sibi imputaret, neque pergeret Superiori molestiam afferre, ut peculiarem Confessarium extra ordinem ipsi concederet. Nobis autem objicientibus, Monialem hujusmodi ad Apostolicæ Pœnitentiariæ Officium facile recursum habituram, ibique haud ægre impetraturam id, quod ab ipsis Superioribus ei denegatum fuisset; iterum constanter respondebant, extraordinarium hujusmodi Confessarium, post impletam ab ipsis erga universum Monasterium Tridentini Concilii legem, ab alio quidem concedi posse, sed a se nunquam concessum iri.

Nimius Prælatorum rigor improbatur.

At vero, neque tunc Nobis arridebat, neque profectò nunc Nobis placet rigida isthæc agendi ratio. Persuasum enim habebamus, adeoque habemus, non solum integræ Communitati, sed singulis etiam Monialibus indulgendum esse in iis rebus, quæ juste et rationabiliter petuntur, maxime quum illæ ad earum conscientiæ quietem, et securitatem conferre dignoscuntur. Neque sane hujusmodi postulationes aut temere exaudiri, aut sine causa rejici debere censemus; sed inquirendum in primis esse de qualitatibus tum Monialis, quæ Confessarium extra ordinem petit, tum Confessarii, qui ab ea requiritur; ut utrisque diligenter inspectis, deliberari possit, an illius votis annuendum sit, an non. Si enim Monialis ex una parte nullum det adversæ suspicioni locum, ex altera vero Confessarius non modo legitimam Ordinarii approbationem, sed etiam commune probitatis testimonium pro se habeat, nullo modo probare possumus tam firmum hujusmodi Prælatorum in renuendo propositum; nec intelligimus, cur post Confessarium extraordinarium integræ Communitati, juxta legem Concilii Tridentini, oblatum, nulla

Cautelæ adhibendæ memorantur.

omnino Monialibus singulis spes relinquatur obtinendi peculiarem Confessarium, cujus consilio, et opera, justis fortasse de causis, indigere se arbitrentur. Non ita sane hac de re sentiebat sapientissimus ille Animarum Rector S. Franciscus Salesius, cujus doctrinæ summam ex illius Operibus tum editis, tum manuscriptis, collectam, bon. mem. Joannes Petrus le Camus Episcopus Bellecensis justo volumine complexus est, cui Titulum fecit: *Spiritus Sancti Francisci Salesii*. In hujus compendio, quod ex Gallico in Italicum sermonem conversum Venetiis anno MDCCXLV. pro quarta vice Typis editum est, *parte XVII. cap.* 6. aperte legitur, quod, quum Beatus Episcopus non ita intelligeret præmissum Concilii Tridentini Decretum, ut vetitum existimaret, Confessarium extraordinarium, pluribus etiam quam tribus vicibus in anno, Religiosæ Communitati offerre; quæ quidem sententia plures habet suffragatores, quos refert *Diana in editione coordinata Tom.* 7. *Tract.* 1. *resol.* 348. non solum solebat suis Monialibus Visitationis Beatæ Mariæ Virginis quater in anno, videlicet in singulis Hebdomadis Quatuor Temporum, Confessarium extraordinarium deputare; verum etiam earum respectivis Superioribus commendatum reliquit, ut singulis Monialibus, quæ non ex animi levitate, neque ex indiscreta affectionis singularitate, Confessarium extraordinarium peculiariter peterent, haud se difficiles in eo concedendo præberent. Nec aliter se gerere consuevit Venerab. mem. Gregorius Cardinalis Barbadicus Episcopus Patavinus; Is enim, ut testatur illius quondam Vicarius Generalis Joannes Clericatus in *Tractatu de Pœnitentia*, *decis.* 41. *num.* 7. et Patrum Tridentinorum decretum quoad omnia Monialium Monasteria in sua Civitate et Diœcesi existentia quotannis reipsa exequebatur, et nihilominus exorari se patiebatur a Monialibus, quæ aliquando rationabilibus de causis peculiarem pro se Confessarium expeterent. Hujusmodi regulis,

ANNO 1748.

S. Franc. Salesius quater in anno indulgebat extraordinarium.

Nec excludebat casus peculiaris indigentiæ Monialium.

Eosdem sensus fovebat Card. Barbadicus.

PONT. A. VIII.

Pontifex hortatur Prælatos, ut justis Monialium petitionibus benigne intendant

et exemplis nostram quoque agendi rationem in spirituali Monialium regimine conformare curavimus; maximumque utilitatis, et quietis fructum Nos inde percepisse cognovimus. Quapropter Venerabiles Fratres Ecclesiarum Antistites, atque Dilectos Filios quarumcumque Religiosarum Mulierum Rectores hortamur in Domino, et enixe monemus, ut eandem viam, quoad fieri potest, insistere non recusent, et non adeo difficiles se præbeant peculiaribus Monialibus extraordinarium Confessarium aliquando expetentibus; quin potius, nisi aut Monialis postulantis, aut Confessarii requisiti qualitas aliter faciendum suadeant, earum justis precibus obsecundare studeant: illud cogitantes, quod etsi liberum sit cuilibet Moniali Cardinalem Majorem Pœnitentiarium adire, cui ea in re facultas cumulativa cum omnibus locorum Ordinariis a Romano Pontifice tribuitur; nihilominus ea est aliquando necessitatis urgentia, ut remedium, quod de longinquo petendum est, non satis tempestive adveniat: Et quamvis etiam quorumlibet negotiorum expeditiones, quæ in Officio Pœnitentiariæ Apostolicæ fiunt, ab omni vel minima pecuniæ solutione inviolabiliter sint immunes; non omnibus tamen Monialibus facile est invenire, qui earum negotia in Urbe procurare velit, et possit.

III. De qualitatibus Confessarii extraordinarii.

Jam vero postrema superest quæstio, nimirum de qualitatibus Confessarii extraordinarii, qui vel pro universa Monialium Communitate, vel pro aliqua Moniali peculiariter deputari debeat. Porro nullo unquam tempore dubitatum fuit, an in hujusmodi Sacerdote ætatis maturitas, morum integritas, prudentiæ lumen requiratur, quas quidem dotes in eo, qui ad hujusmodi munus adhibeatur, necessarias esse, omnes fatentur. Sicut etiam minime dubitatur, quin idem ab Ordinario Loci specialiter pro Monialibus approbatus esse debeat, quum hujusmodi approbatio, ex Apostolicarum Constitutionum lege, omnino requiratur non solum

in omnibus tam ordinariis, quam extraordinariis Confessariis, qui Monialibus, etiam Regularibus subjectis, ab earum respective Superioribus deputantur; sed etiam in iis, qui a Cardinali Majori Pœnitentiario conceduntur, etiam Apostolica Sede vacante, quo nimirum tempore amplioribus is pollet facultatibus, ut videre est in Nostra Constitutione super illius facultatibus edita, quæ est XCV, in Tomo I. Bullarii Nostri, (†) ubi paragrapho 54. eidem conceditur, ut vacante Sede *Monialibus Confessarios extra ordinem valeat deputare, si eos ex aliqua rationabili causa petierint, pro earum libitu, inter approbatos ab Ordinario ad audiendas Monialium Confessiones eligendos.* Quamobrem ad id dumtaxat redacta est controversia, an scilicet e Clero Sæculari, an vero e Regulari eligendus sit hujusmodi Confessarius; tum inter Regulares, an assumi possit ex quolibet Ordine aliàs permisso, an vero semper deputari debeat ex ipso Ordine Prælati Regularis, ad quem Monasterii regimen spectat.

Anno 1748.

(†) *Hujus Edit. vol. 2. p. 209.*

An semper deputari debeat ex eo Ordine, cujus est Monasterii Prælatus.

Sane pro Monialibus Episcopo immediate subjectis, regula est, ut Ordinarius earum Confessor sit Sacerdos Sæcularis; Extraordinarium vero ex Ordinibus Regularibus sæpissime assumi, apud plerosque Episcopos usu receptum esse constat; deficiente forsan per singulas Diœceses Sæcularium Presbyterorum ad id muneris idoneorum copia. Regulares autem Prælati Monialibus sibi subjectis Confessarium Ordinarium designant è suo ipsorum Ordine; extraordinarium autem etiam ex alio Ordine Regulari deputare possunt, juxta Decretum a sæpedicta Congregatione Concilii editum *die* 26. *Septembris anni MDXCV.*, ac relatum in *Libro* 3. *Decretorum pag.* 149. *a tergo*, ubi sic legitur: *Sacra etc. respondit, Superiores Regulares teneri offerre Confessarium extraordinarium ejusdem Ordinis, alterius vero Ordinis posse quidem, sed non teneri.* Nunquam tamen, quod meminerimus, ullum Sacerdotem Sæcularem, aut diversi

Quid de consuetudine.

Regulares deputare possunt Confessarios extraordinarios, etiam ex alio Ordine, vel Sæcularem.

PONT. A. VIII. Ordinis Regularem, vidimus a Regulari Prælato Monialibus sibi subjectis extraordinarium Confessorem deputari. Denique quum aliquando evenire possit, ut in casu negligentiæ Superioris Regularis, ad Episcopum, ut supra dictum est, pertineat deputatio Confessarii extraordinarii etiam pro Monialibus Regularium regimini subjectis, nulla ipse lege tenetur ad hujusmodi Confessarium eligendum ex eo Ordine, cujus est Monasterii Prælatus; sed tali casu liberum est illi quemlibet idoneum Presbyterum Sæcularem, aut alterius Ordinis Regularem, ad audiendas earum Monialium Confessiones deputare.

Controversia sub Innocent. XIII. examinata in Congregatione particulari.

At quum superioribus annis Apostolicæ Sedi expositum fuisset, pluribus de causis, iisque gravissimis, quas hic referre opus non est, non tam opportunum, quam plane necessarium videri, ut Monialium Monasteria Regularium regimini subjecta, semel saltem in anno Confessarium extraordinarium diversi Ordinis Regularem, aut e Sæculari Clero Presbyterum haberent, hujus rei examen, jubente fel. record. Prædecessore Nostro Innocentio Papa XIII., assumptum fuit a peculiari Congregatione ex quinque tunc existentibus S. R. E. Cardinalibus composita, cui Nos tunc in Minoribus constituti in Secretarii munere operam præstabamus; quæque, per annum et ultra, singulis Hebdomadis cogebatur, ad discutienda, et definienda complura Ecclesiasticarum quæstionum capita, quæ deinde inserta sunt in Apostolicis Literis ab eodem Innocentio Prædecessore editis die XIII. Maji anni MDCCXXIII. quarum initium est: *Apostolici Ministerii*, quæ etiam a san. mem. Prædecessore quoque Nostro Benedicto Papa XIII. in forma specifica confirmatæ fuerunt, per alias similes Literas datas die XXIII. Septembris anni MDCCXXIV.

Ejus Congregationis scopus Tridenti-

Cum autem negotia, quæ in ea Congregatione tractabantur, nullius privatas rationes attingerent, sed de restituenda potissimum Tridentini Concilii observantia in quibusdam Ca-

tholicis Orbis Regionibus, ut ferebatur, non parum labefactata, unice ageretur; necessarium minime judicatum fuit, aliquem velut in judicium vocare, ad deducenda jura, siquæ sibi adversus illa, quæ decernenda viderentur, competere forsan putaret. Sed Nostra peculiaris cura erat, ad singula proposita capita totidem Dissertationes, unicuique ex præfatis Cardinalibus exhibendas, elucubrare; ad demonstranda videlicet fundamenta illius disciplinæ, quæ in usum revocanda censebatur. Nec aliter se res habuit, quum in eadem Congregatione, ut præfertur, in deliberationem venit, an decernendum foret, ut Regulares Monasteriorum Prælati, una saltem ex tribus vicibus, quibus extraordinarium Confessarium Monialibus sibi subjectis in annos singulos exhibere debent, aliquem Sæcularem, aut alterius Ordinis Regularem Presbyterum ad id deputare tenerentur, utque ipsis hac in re deficientibus, liberum esset Episcopis Locorum Ordinariis eorum defectum supplere, et emendare.

Anno 1748.

niConcilii observantiam instaurare.

Verum quum Regularibus innotuisset, a prædicta Congregatione conditum esse Decretum eorum intentioni contrarium; utpote qui minime adstringi volebant ad hujusmodi annuam deputationem Confessorum extraordinariorum e Clero Sæculari, vel ex aliis Ordinibus; nonnullarum Religionum Procuratores Generales petierunt admitti ad deducendas rationes, quas hujusmodi Decreto obstare putabant: Cumque id facile impetrassent, ac suam, totiusque Cœtus Regularium causam per eximios illius temporis in Romana Curia Advocatos defendi curassent; sed nihilominus prædicta Cardinalium Congregatio in priori sententia permansisset, placuit præfato Prædecessori Innocentio, antequam Decretum hujusmodi approbatione sua confirmaret, aliorum Cardinalium sententias audire. Itaque, exclusis illis omnibus, qui ex ipsius Pontificis deputatione, in præcedentibus Sessionibus per annum integrum negotia discusse-

Nihilominus in hoc casu admissi sunt Regulares ad contradicendum.

Novæ cautelæ a Pont. adhibitæ.

POST. A. VIII. rant; aliisque advocatis Cardinalibus, quibus exhiberi secreto fecerat conscriptarum allegationum exempla; Nobis etiam adesse jussis, qui rationum momenta a priori Congregatione præ oculis habita, si opus esset, exponere possemus; novam Cardinalium Congregationem ex improviso coram se convocavit, in qua iterum proposita quæstio diligenter ac mature discussa fuit: ac demum ipse Pontifex, de ipsius Congregationis consilio, et assensu super

Tenor resolutionis a Pontifice tunc editæ.

hac re decrevit, ut sequitur: *Cumque ex eodem Concilio Tridentino Confessor extraordinarius bis, aut ter in anno offerri Monialibus debeat, qui omnium Confessiones audiat; si in posterum Superiores Regulares, quoad Monasteria ipsis subjecta, toties prædictum extraordinarium Confessorem deputare neglexerint, vel si etiam ex proprio eodem Ordine semper deputaverint, nec saltem semel in anno ad id munus elegerint Sacerdotem aut Sæcularem, aut Regularem alterius diversi Ordinis professorem, in his casibus Episcopi, pro sui arbitrio et conscientia, deputationem hujusmodi facere possint, nec illa quovis titulo, aut prætextu, a Superioribus Regularibus valeat impediri.*

Ea generalis est, et ubique observanda.

Perscriptum sane fuit hujusmodi Decretum ea occasione, qua agebatur de restituenda in certis quibusdam Regionibus Ecclesiastica disciplina ad formam Concilii Tridentini: Verum ipsius Decreti vigor ad eas dumtaxat Regiones minime restrictus fuit; quum et animarum pericula, quæ ex perpetua Confessorum ejusdem Ordinis deputatione timebantur, in omnibus Monasteriis Regularium regimini subjectis locum habere possint; et quæcumque adversus Decretum ipsum adducta fuerunt, ex generalibus Ordinum Statutis, et ex Constitutionibus Monialium Regularibus subjectarum, fuerint desumpta. Cumque judicatum fuerit, ea omnia nequaquam obstare, quo minus ita decerneretur; sequitur, ut, quamvis eidem Decreto causam dederint peculiarium quarundam Regionum ne-

cessitates Apostolicæ Sedi eo tempore expositæ, illud tamen generale sit, et universos per Orbem Regulares Monasteriorum Monialium Prælatos afficere debeat. Cum vero deinde alter laudatus Prædecessor Benedictus XIII. Innocentii Literas in forma specifica confirmaret, Nobis constat, illius mentem fuisse, ut hujusmodi Decretum universalis et inviolabilis legis vim obtineret. Super quo nihilominus ne ulla apud aliquos supersit dubitatio; Nos ipsi, præsentium Literarum vigore, ac Motu proprio, et certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ipsum relatum Innocentii Prædecessoris Decretum, statutum, mandatum, atque præceptum, ad omnia per Orbem ubique existentia, et Regularium regimini subjecta Monialium Monasteria, quatenus opus sit, expresse extendentes, et ampliantes, decernimus, atque statuimus, ut singulis annis, incipiendo a proximo millesimo septingentesimo quadragesimo nono a Nativitate Domini decurrendo, Regulares Monasteriorum Prælati teneantur bis, aut ter in anno Confessarium extraordinarium universis Monialibus in iis degentibus offerre; si vero ipsi forsan hujusmodi Confessarii extraordinarii deputationes intra præscripta tempora omiserint, vel semper proprii Ordinis Regularem Sacerdotem ad hunc effectum deputaverint; ita ut præfatæ Moniales semel saltem in anno Confessarium extraordinarium e Clero Sæculari, aut ex alio Ordine Regulari non habeant; ad Episcopos Diœcesanos, omni appellatione remota, devolvatur jus supplendi eorundem Prælatorum defectum (si nempe pensatis rerum circumstantiis, ita expediens esse judicaverint) per deputationem Confessarii extraordinarii, quem tam in uno, quam in altero casu, aut e Clero Sæculari, aut ex alio Regulari Ordine, pro ipsorum arbitrio, deligere possint, et valeant.

Anno 1748.

Pontifex eam expresse extendit ad omnia Monasteria Regularibus subjecta, cum præcepto etc.

Quocirca dilecto Filio Nostro S. R. E. Cardinali, moderno Nostro, et pro tempore existenti

Commissio Card.

PONT. A. VIII. Urbis Vicario pro præmissorum executione.

Romani Pontificis in Urbe, ejusque Districtu Vicario in Spiritualibus Generali, earundem præsentium tenore committimus, et mandamus, ut hæc nostra Decreta atque Statuta, tam in omnibus ejusdem Almæ Urbis Monasteriis, quæ Regularium regimini subsunt, quam in aliis quibusque Regularium, aut Sæcularium Mulierum, aut Puellarum Domibus, seu Collegiis, atque Conservatoriis, quibus unicus ordinarius Confessor a Superioribus deputari solet, in omnibus et per omnia, juxta earundem Literarum præscriptum, exactissime observari, et adimpleri faciat; ne forte audiri contingat, quod cum magna animi nostri molestia dictum aliquando esse cognovimus, Apostolicas Constitutiones Romæ quidem ferri, et publicari, sed eas minime in ipsa Urbe ad effectum perduci.

Item omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis

Eandem porro curam, et sollicitudinem injungimus, et demandamus Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, et Episcopis per omnes universi Orbis Ecclesias constitutis; quibus, ut satis perspectum putamus voluntatis nostræ studium, tam in eorum rationabilibus querelis, justisque petitionibus suscipiendis, quam in corruptelis, quas irrepsisse indicaverint, eliminandis; idque non ex ingenio nostro quidquam statuendo, nec peregrinas novitates inducendo; sed veteres ut plurimum leges et regulas, vigili Prædecessorum nostrorum providentia jampridem constitutas, in pristinum debitumque vigorem, et usum revocando: Ita eosdem meminisse volumus, proprium zeli Pastoralis officium non in eo situm esse, ut adversus ea, quæ contra leges fiunt, inutiliter deplorando declament; sed ut illa de medio tollere curent, adhibitis opportunis remediis in eum finem jam præstitutis, implorato etiam Apostolicæ Sedis auxilio, ubi impedimentum aliquod eorum auctoritati, et legum executioni, afferri contingat, omnesque diligentias et curas, quas corrigendis abu-

sibus ipsi fideliter impenderint, in irritum cedere videant. ANNO 1748.

Quoniam vero tam in superius allegato Clementis XI. Edicto, quam in Synodalibus plurium Episcoporum Constitutionibus statutum esse conspicimus, ut quo tempore extraordinarius Confessor alicui Communitati deputatus ministerio suo fungitur, ordinarius Confessor nullum ipsi impedimentum afferre audeat, multoque minus præsumat per id temporis alicujus Monialis, sive Superiorissæ, sive Novitiæ, sive Conversæ, neque demum alterius cujuscumque Personæ intra septa Monasterii, aut piæ Domus commorantis, Sacramentalem Confessionem audire; Nos id quoque approbatione nostra roborantes et confirmantes, statuimus et mandamus, ut Episcopi quidem, si de Monasteriis, aut Domibus eorum regimini subjectis agatur, Regulares autem Superiores, quod ad illas Communitates attinet, quibus ipsi præsunt, pro hujusmodi Legis implemento advigilent, et contravenientes meritis pœnis coërceant, et afficiant.

Durante Confessarii extraordinarii munere, Ordinarii Confessarii munus cesset.

Ac demum quibuscumque Confessariis extraordinariis, qui vel alicui Communitati generaliter, vel peculiariter alicui personæ in Monasterio degenti, concessi, ac deputati fuerint, districte inhibemus, sub pœnis adversus accedentes ad Monasteria Monialium, et cum ipsis conversantes, præsertim Regulares, a Prædecessoribus Nostris quandocumque statutis (quas etiam præsentium vigore confirmamus, et innovamus), ne, postquam suum officium impleverint, ad idem Monasterium ulterius accedere, aut ullius generis commercium intra ipsum quomodocumque continuare et fovere, etiam sub spiritualis causæ, aut necessitatis obtentu et colore, audeant, aut præsumant.

Extraordinarius vero, expleto officio, se abstineat etiam ab accessione ad Claustra.

Decernentes, ipsas præsentes Literas, atque omnia et singula in eis statuta atque præscripta, etiamsi quicumque in iisdem interesse habentes, seu habere prætendentes, ad id

Clausulæ pro præmissorum firmitate.

PONT. A. VIII. vocati, et auditi non fuerint, nec præmissis consenserint, aut alterius cujuscumque generis defectus forsan adversus eas objiciatur, semper et perpetuò valida, et efficacia esse et fore, et ab omnibus, ad quos spectat, atque in futurum spectabit, inviolabiliter etiam perpetuò observari. Sicque et non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Congregationes ordinarias, aut peculiariter deputatas, aliosque Cardinales, etiam de Latere Legatos, ac Vice-Legatos, et Apostolicæ Sedis Nuncios, judicari, et definiri debere: sublata eis, et eorum cuilibet, aliter judicandi, definiendi, ac interpretandi facultate et auctoritate; atque irritum, et inane decernentes, quidquid secus a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis. Non obstantibus quibuscumque etiam Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non quarumcumque Ecclesiarum, et Ordinum Regularium, seu Congregationum, aut Societatum, et Institutorum, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, aliorumque Militarium Ordinum, seu Monasteriorum Virorum, aut Monialium, aliarumque piarum Domuum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, et consuetudinibus etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, exemptionibus, et Indultis, etiam in corpore juris clausis, aut Literis Apostolicis, cuilibet præmissorum, sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, etiam hic de necessitate exprimendis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam irritantibus in genere, vel in specie, et derogatoriarum derogatoriis, quomodolibet in contrarium concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, et innovatis; quibus omnibus, et singulis, hac vice dumta-

xat, et ad præmissorum effectum, illis aliàs in suo robore permansuris, de Apostolicæ potestatis plenitudine derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Anno 1748.

Volumus demum, ut earumdem præsentium Transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides, tam in judicio, quam extra illud, ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Fides præstanda transumptis.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, approbationis, innovationis, voluntatis, mandati, statuti, decreti, et declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Sanctio.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII. Nonis Augusti, Pontificatus Nostri Anno VIII. Dat. Pontif. Anno VIII. die 5. August. 1748.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Visa de Curia.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 26. Augusti, 1748.

LVII.

ERECTIO

Seminarii Missionum in Conventu Sanctæ Mariæ de Rosario, et Febri, in Monte Mario, Fratrum Ordinis Prædicatorum Congregationis Sancti Marci.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Procemium. ECCLESIÆ Catholicæ regimini, meritis licet imparibus, divina dispositione præsidentes, illa, quæ a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris ad majorem Dei gloriam, ac Religionis, piorumque operum incrementum et propagationem, provide emanasse noscuntur, ut firma semper, ac stabilia persistant, Apostolici muniminis, cum id a Nobis petitur, patrocinio libenter constabilimus.

Aliàs siquidem pro parte tunc existentium Vicarii Generalis, et Fratrum Congregationis Sancti Marci Florentin. Provinciæ Romanæ Ordinis Prædicatorum, felicis recordat. Clementi Papæ XI. Prædecessori Nostro exposito, quod dudum tunc in humanis agens Joannes Victorius de Rubeis in suo, sub quo ab humanis decessit, die XXI. Decembris Ann. MDCXLVI. condito testamento, Ordinem Fratrum Sancti Hieronymi Congregationis Beati Petri de Pisis hæredem instituerat, ac voluerat, ut extra Portam Angelicam Almæ Urbis Nostræ, in loco, qui ad Crucem Montis Marii vocatur, in quo quædam Ecclesia sub invocatione Beatæ Mariæ Virginis de Rosario, et Febri nuncupata, con-

Testamentum Jo. Victorii de Rubeis favore Fratrum S. Petri de Pisis.

structa reperiebatur, novus Conventus secundo dicti Ordinis, et Congregationis, ac mansiones ad usum illius Fratrum, qui perfectioris vitæ studio ducti sese illuc recipere voluissent, ædificarentur, dictique Fratres in Ecclesia hujusmodi divina Officia celebrare deberent; ac declaraverat, tot ex dictis Fratribus ibidem permanere debere, quot ex fructibus suæ hæreditatis, assignatis eorum cuilibet quotannis quinquaginta scutis monetæ ab omni expensa in Ecclesia præfata facienda liberis, ali potuissent; adjecta inter alias conditione, quia prævidebat, nonnisi sex Fratres ex fructibus hæreditatis hujusmodi in hoc novo Conventu ali potuisse, quod prædicti Fratres ea super re necessarias Literas Apostolicas derogatorias infra sex menses tunc decurrendos obtinere curarent: et in eventum, quo illas minime obtinuissent, sex Presbyteros sæculares a se nominatos dicto Ordini substituerat cum eodem onere celebrationis Divinorum Officiorum, ac pari assignatione quinquaginta scutorum similium cuilibet ex dictis sex Presbyteris sæcularibus, quot ex hujusmodi fructibus ali potuissent, annuatim persolvendorum, et cum libera facultate, ut quilibet ex Presbyteris præfatis Successorem sibi in perpetuum eligere valeret: ac demum tam dictis Fratribus, quam Presbyteris sæcularibus, in adimplemento alicujus conditionis, seu rerum ab ipso Joanne Victorio Testatore injunctarum deficientibus, Confratres pro tempore existentes Congregationis sub titulo Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ in Domo Professa de eadem Urbe Clericorum Sæcularium Societatis Jesu canonice erectæ ad dictam suam hæreditatem vocaverat, et aliàs, prout in dicto Testamento uberius asserebatur contineri.

ANNO 1748.

Conditiones ipsis injunctæ.

Substitutio favore Presbyterorum sæcularium.

Alia substitutio favore Congregationis Assumptionis B. Mariæ Virginis in Domo Professa Soc. Jesu.

Ipsi vero Fratres cum intra præfixum sibi tempus memoratas Literas Apostolicas non obtinuissent, dictique Presbyteri sæculares se ad hæreditatem, et Ecclesiam hujusmodi admitti contenderent, post dispendiosam duodecim an-

PONT. A. VIII. norum litem, eosdem Presbyteros ad illam per concordiam admiserunt, facta anno MDCLVI. cuicumque suo prætenso juri ad favorem eorumdem Presbyterorum, illorumque successorum, plena renunciatione.

Lites exortæ.

Porro subinde, nempe anno MDCLXXXVII. tres tunc existentes Ecclesiæ supradictæ Presbyteri cæteros suos Collegas, uno dumtaxat dissentiente excepto, induxerant ad similem renunciationem faciendam in favorem Congregationis Piorum Operariorum nuncupatorum Civitatis Neapolitanæ, qui, cum usque ad annum MDCXCIII. Ecclesiam, hæreditatemque possedissent, agnoscentes deinde se eas minime legitime possidere, post diuturnam litem cum tunc existentibus Confratribus præfatis agitatam, similiter per concordiam, Ecclesiam, et hæreditatem hujusmodi dimittere coacti fuerunt; ideoque dicti Confratres locum tandem successioni in dicta hæreditate ad eorum favorem factum esse existimantes, litem etiam contra memoratos Presbyteros sæculares, qui dicto anno MDCLXXXVII. Ecclesiæ, et hæreditatis præfatarum possessores fuerant, coram tunc existentibus Cappellanis Causarum Palatii Apostolici Auditoribus moverunt: Verum per primam decisionem anno MDCXCVI. ab eisdem Cappellanis exclusi, motæ liti hujusmodi ad favorem Presbyterorum præfatorum, quorum plerique adhuc superstites existebant, pariter per concordiam renunciaverunt.

Demum etiam alia tunc existens Congregatio sub invocatione Sancti Josephi in Ecclesia Sancti Pantaleonis ad Montes nuncupata de eadem Urbe instituta, cum anno MDCCIV. super tribus dubiis litem prætensi juris ad ejusmodi Ecclesiam, et hæreditatem contra tunc in humanis agentes Hieronymum Berti, et Joannem Masserotti Presbyteros seculares illarum possessores, in Congregatione tunc existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, et Romanæ Curiæ Prælatorum, super negotiis Visitationis Apo-

stolicæ Ecclesiarum, et Locorum piorum de Urbe, præfata auctoritate Apostolica instituta, similiter movisset, die VIII. Maji ejusdem anni omnium votis super singulis dictorum dubiorum penitus exclusa remansit, nec unquam novam audientiam, pluries licet petitam, obtinuit; quinimo sententia tunc existentis Generalis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Auditoris super executione Decretorum dictæ Congregationis Cardinalium et Prælatorum ad favorem memoratorum Hieronymi, et Joannis Presbyterorum possessorum emanavit. ANNO 1748.

Et in eadem expositione subjuncto, quod propter prædictas, aliasque dispendiosas lites, ac temporum calamitates, malamque dictæ hæreditatis administrationem, tempore præsertim defunctorum illius possessorum Presbyterorum secularium, Ecclesia præfata, ejusque facies, et quatuor Cappellæ operis omnino rustici reperiebantur, illiusque Tholus, et Hypetrum imbribus pervia celeri reparatione indigebant, nec non murus corruerat, aliusque similis, et quidem scaphus grandior, et alia ædificia ruinæ proxima erant, quodque magis dolendum erat, annui dictæ hæreditatis redditus eatenus ad medietatem diminuti existebant, ita ut, cum antea sex Presbyteri ex dictis redditibus alerentur, tunc tres tantum de hac reliqua illorum medietate, licet alius Presbyter partem etiam in ea prætenderet, participarent, adeoque ibi cultus divinus juxta piam dicti Joannis Victorii Testatoris mentem adimpletus minime fuisset, nec, attento præsertim, quod tunc unus tantum Presbyter ibidem resideret, adimpleri posse videretur; ac propterea dicti Hieronymus, et Joannes, duo tunc ex dictis tribus ejusmodi Ecclesiæ, et hæreditatis possessoribus Presbyteris, habito aliàs, de ipsius Clementis Prædecessoris licentia, super hoc cum Vicario Generali, et Fratribus primodictæ Congregationis tractatu, die XXII. Augusti MDCCIX. dictam hæreditatem cum omnibus illius redditi-

Cessio Presbyterorum sæcularium favore PP. Prædicatorum Congregationis S. Marci

PONT. A. VIII. bus, et pertinentiis, reservato tamen sibi, quoad vixissent, usu cellarum, seu mansionum dictæ Ecclesiæ annexarum; quibus tunc gaudebant, et dummodo ad id ejusdem Clementis Prædecessoris, et Sedis Apostolicæ beneplacitum accessisset, ad favorem Fratrum primodictæ Congregationis Sancti Marci, quantum ad eos spectabat, cesserunt, et renuntiaverunt; ipsi vero exponentes, qui, ut asserebant, nullum in dicta Urbe, seu prope illam, pro negotiis suis agendis Hospitium, et Diversorium habebant, si dicta Ecclesia cum illius redditibus, et mansionibus sibi, ac dictæ eorum Congregationi ab eodem Clemente Prædecessore concederetur, præfato usu mansionum dictis Hieronymo, et Joanni, titulo hospitii, quoad vixissent, relicto, a die habitæ possessionis loci, seu Ecclesiæ hujusmodi, omniumque illius pertinentiarum, tunc pariter in humanis agenti Francisco de Sanctis, qui unà cum dictis Hieronymo, et Joanne, tertius Ecclesiæ et hæreditatis præfatæ possessor Presbyter existebat, et eatenus cessioni hujusmodi minime consenserat, quinquaginta scuta paria, quot scilicet dictus Joannes Victorius Testator singulis Presbyteris, sicut præmittitur, assignaverat, illius vita naturali durante, ex prædictis redditibus annuatim solvere; ac etiam tunc in humanis itidem agenti Joanni Baptistæ Perotti, qui uti quartus Presbyter, jus etiam ad illos prætendebat (id, quod ipsi Clementi Prædecessori, considerata præfata Joannis Victorii Testatoris prædicti dispositione, justum visum fuisset) ex eisdem redditibus quotannis ad ejus pariter vitam præstare; rebusque ita compositis, duos in sacro Presbyteratus ordine constitutos, et duos laicos Fratres expresse professos primodicti Ordinis ad dictam Ecclesiam mittere, ibique collocare, ac deinde Conventum formalem, et Seminarium Religiosorum Missionariorum usque ad numerum sex Religiosorum hujusmodi, ad majorem Dei gloriam, divinique cultus incrementum, et Catholicæ

Fidei propagationem, modo, et tempore ipsis praescribendo, quantum in ipsis esset, adjuvante Domino, instituere paratos esse offerebant; sibique propterea in praemissis opportune ab eodem Clemente Praedecessore provideri, et ut infra indulgeri summopere desiderabant. Anno 1748.

Idem Clemens Praedecessor sacrarum Missionum incrementum promovere volens, hujusmodi supplicationibus inclinatus, per quasdam suas in simili forma Brevis die III. Februarii anni MDCCX. expeditas literas, tunc existenti suo in eadem Urbe Vicario in spiritualibus Generali, seu illius Vicesgerenti commisit, et mandavit, ut veris existentibus narratis, et accedente consensu dictorum Hieronymi, et Joannis, nec non exhibita sibi valida, et authentica illorum renunciatione cuicumque juri, quod in dicta Ecclesia, illiusque aedificiis, et redditibus, ac perceptione emolumentorum habere poterant; facultate illis dumtaxat habitandi in Cellis praefatis (quatenus tamen tot aliae Cellae superessent, in quibus infrascripti Religiosi habitare possent) reservata, ut praefertur; non obstante praefatorum Francisci, et Joannis Baptistae, quibus ut infra provisum fuerat, dissensu, et quatenus ipsi ad praestandum consensum a se requisitum cum assignatione termini competentis, dissentirent, vel non consentirent; eamdem Ecclesiam cum omnibus illius aedificiis, juribus, pertinentiis, et introitibus universis, praefatae Congregationi Sancti Marci, quatenus tamen prius ad sex Professores ipsius Congregationis in Sacro Presbyteratus ordine constitutos, qui intra septa dictae Ecclesiae degerent, et Ecclesiasticis functionibus ibi exercendis juxta proprium institutum addicti essent, simulque dicti Joannis Victorii Testatoris voluntatem in ea parte, quae cultum Ecclesiae, et bonum spirituale Christi-fidelium respiciebat, adimplerent, nec non ad munus Missionariorum explendum, et Catholicam Fidem propagandam idonei existerent, intra sexen-

Approbatio Clementis Papae XI. sub nonnullis conditionibus.

Idem Pontifex Seminarium Missionariorum erigi

PONT. A. VIII. mandat intra sexennium sub dependentia a Sacra Congreg. propagandæ Fidei.

nium a die executionis gratiæ computandum, ex dictæ Ecclesiæ, et propriis ipsius Congregationis redditibus perpetuò sustentandos, in forma valida se obligaret; ita ut Conventus inibi ante dicti sexennii lapsum erigendus, esset Seminarium Missionariorum, qui mandatis Congregationis tunc, et pro tempore existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum semper obtemperare deberent.

Interim vero, et statim ac Literæ præfatæ executioni demandatæ fuissent, unum Laicum, et tres Fratres expresse professos in sacro Presbyteratus ordine constitutos Congregationis, et Ordinis præfati, qui memorati Joannis Victorii Testatoris voluntati cultum Ecclesiæ et bonum spirituale Christi-fidelium concernenti obsequi deberent, intra septa Ecclesiæ hujusmodi dicto sexennio durante ex eisdem redditibus etiam sustentare promitteret, auctoritate Apostolica concederet, et assignaret; Quatenus vero primodicta Fratrum præfatorum Congregatio conditionibus prædictis intra tempus sibi, sicut præmittitur, a se præfigendum non pareret, eam quocumque jure, quod ex hujusmodi gratia sibi acquisitum fuisse prætendere potuisset, perinde ac si illa concessa non fuisset, omnino carere dicta auctoritate declararet.

Pœna caducitatis inflicta.

Porro Congregationem Fratrum hujusmodi ad quinquaginta scuta monetæ dicto Francisco, quoad vixisset, vel aliter de æquivalenti rata ei ab eodem Clemente Prædecessore provisum fuisset, quotannis ex redditibus dictæ Ecclesiæ, a die, quo possessionem bonorum ejusdem Ecclesiæ acquisivisset, et non antea, subministranda teneri, ac pro subministratione præfata, bona ipsius Ecclesiæ ad illorum favorem obligata, atque hypothecata remanere, eadem auctoritate decerneret.

Prorogationes dicti sex-

Et subinde pro parte tunc pariter existentium Fratrum primodictæ Congregationis denuo eidem Clementi Prædecessori exposito, quod

Literæ præfatæ juxta earum seriem, et tenorem executioni demandatæ fuerant: Inter vero conditiones, seu leges in ipsis Literis præscriptas eidem Congregationi S. Marci, post absolutum sex annorum cursum, onus sustentandi sex Fratres Presbyteros ad munus Missionariorum explendum idoneos cum esset injunctum; et ipsi exponentes a die, quo Ecclesiæ præfatæ, illiusque bonorum possessionem apprehenderant, ea, qua par fuisset, diligentia, et studio, illa, quæ multorum annorum spatio neglecta fuerant, nonnullas fabricæ partes ruinam minantes nedum reparando, sed etiam aliàs habitationes pro necessaria ejusdem Conventus commoditate augendo, et in bonum statum redigendo, ac insuper cum fabrica præfata ob terreni deficientiam, et muri fracturam in totum collaberetur, quamdam Ecclesiam exteriorem cum muris primariis nondum absolutam, quæ commoditati, amploque ingressui non solum in Ecclesiam, et Conventum præfatos, sed etiam fulcimento totius fabricæ superioris, quibus illi innitebantur, inservire valeret, confici: et interea, ne sustentatio pro dictis sex Religiosis deficeret, terrenis culturam adhiberi, eaquè meliorari, nec non alia denuo acquiri curassent; nec id pro sustentandis sex Religiosis præfatis eatenus sufficiens esset: Propterea terminum sex annorum hujusmodi sibi sicut præmittitur, præfixum, qui brevi expiraturus erat, ad aliud sibi benevisum tempus prorogari plurimum desiderabant. Anno 1748. ennii a Clemente XI. concessæ.

Idem Clemens Prædecessor tunc etiam existenti in dicta Urbe Vicesgerenti mandavit, ut Exponentibus præfatis terminum sex annorum hujusmodi eis ad sustentandos sex Religiosos ad hujusmodi munus Missionariorum explendum, et Catholicam Fidem propagandam idoneos præfixum, ut præfertur, ad alios quatuor annos a fine dictorum sex annorum computandos prorogaret.

PONT. A. VIIII. Et successive pro parte Fratrum memoratæ Congregationis Sancti Marci, eidem Clementi Prædecessori itidem exposito, quod quadriennii hujusmodi finis imminebat, ipsi vero Cellas; et Officinas pro Magistrorum, ac Superiorum eorumdem Missionariorum, et Laicorum, seu Conversorum commoditate necessarias in dicto Conventu ædificare eatenus nequiverant, tametsi in id omne studium adhibuissent; præfatus Clemens Prædecessor sex annos hujusmodi primum concessos, et deinde ad alios quatuor annos prorogatos, ut præfertur, ad aliud quadriennium a fine quatuor annorum prorogatorum numerandum prorogari iterum mandavit.

Aliæ prorogationes concessæ a Benedicto Papa XIII.

Ac postmodum pro parte eorundem Fratrum fel. record. Benedicto Papæ XIII. Prædecessori Nostro exposito, quod, cum terminus quatuor annorum ultimo loco ab eodem Clemente Prædecessore prorogatus jam expirasset, eædem vero causæ etiam tunc durarent, dictus Benedictus Prædecessor tunc etiam in eadem Urbe Vicesgerenti, ut eisdem Exponentibus sex annos præfatos ad sustentandos, et retinendos sex Religiosos ad munus Missionariorum hujusmodi explendum, Catholicamque Fidem propagandam idoneos, a supradicto Clemente Prædecessore concessos, et successive bis ad quatuor annos pro qualibet vice prorogatos, ut præfertur, donec acquisivissent bona, quorum annui redditus sufficerent pro omnibus supradictis adimplendis, servata cæteroquin supradictarum Clementis Prædecessoris Literarum forma, et dispositione prorogaret pariter, ac extenderet, et ampliaret, et aliàs prout in memoratis Clementis, et Benedicti Prædecessorum Literis, quarum omnium tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, uberius continetur.

Fratres Congregationis S.

Cum autem, sicut pro parte Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum

sitorum Nobis nuper expositum fuit, quod propter supra expressas rationes, aliasque difficultates, quæ interea temporis intervenerunt, dispositio in primodictis ejusdem Clementis Prædecessoris Literis contenta adhuc executioni demandata minime fuerit; Dilecti vero Filii moderni Vicarius Generalis, ac Fratres primodictæ Congregationis, accedente etiam consensu Magistri Generalis Ordinis præfati, memoratas primo loco expeditas Clementis prædecessoris præfati Literas in omnibus suis numeris, juxta modum pro majori Literarum præfatarum faciliori executione a memorata Cardinalium Congregatione præscriptum, infra terminum præfinitum juxta ejusdem Cardinalium Congregationis Decretum die VII. Augusti anni proxime præteriti, referente Dilecto Filio Nostro Prospero ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diacono Cardinali Columna nuncupato editum, cujus tenorem etiam præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, et inserto haberi volumus, uberius continetur, Literas præfatas debitæ executioni demandari intendant, ac ad id paratos sese obtulerint; ac proinde Cardinales Congregationis hujusmodi Nobis supplicaverint, ut Vicario Generali, et Fratribus præfatis in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

ANNO 1748. Marci parato se exhibent Literas Clementis. Papæ XI. exequi.

Sac. Congregatio Propag. Fidei modum, et terminum præfinit.

Nos igitur Vicarium Generalem, et Fratres præfatos specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, primodictas Clementis Prædecessoris Literas, nec non memoratæ Congregationis Cardinalium Decretum, cum omnibus et singulis in illis, et illo con-

Pontif. Clementis XI. Lite-

PONT. A. VIII. Ras, et dictas Congregationis Decretum confirmat.

tentis, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, et singulos, juris, et facti defectus, si qui desuper in præmissis quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Qualitates Alumnorum eligendorum

Præterea, ut Missionariorum munus, quod vere Apostolicum est, per viros undequaque idoneos omni cura et fervore, et cum animarum Christi Sanguine redemptarum fructu exerceatur, dicta auctoritate volumus, præcipimus, et mandamus, ut Vicarius Generalis pro tempore existens primodictæ Congregationis Sancti Marci, sive illo absente, is, qui ejus vices pro tempore gerit, nonnisi Alumnos, Professoresque dictæ suæ Congregationis regulari disciplina, probitate morum, et Religionis, ac Dei gloriæ zelo præditos, et ad animarum salutem eximia charitate accensos eligat, quique Philosophiæ, ac Theologiæ studia laudabiliter expleverint, aut saltem in morali Theologia sint bene versati: utque validius labores Missionum sustinere possint, non minores sint vigintiquinque annis, nec majores trigintaquinque, ac robusta corporis valetudine gaudeant: illosque ex tota sua Congregatione accersere curet: Moneatque insuper locales Conventuum Congregationis hujusmodi Superiores, aliosque, si opus fuerit, illius Fratres, ne accedere volentes ullo modo retrahant, ac contra tales dissuadentes, maleque consulentes, comminetur pœnas privationis vocis activæ, et passivæ, aliasque arbitrio memoratæ Cardinalium Congregationis imponendas.

Alumnorum qualis esse debeat ætas.

Pœna contra dissuadentes accedere ad Seminarium.

Unde assumendi sint alumni.

Quod si vero non semper haberi possint ex dicta Sancti Marci Congregatione sex Professores ad munus hujusmodi explendum idonei, et præscriptis volitisque qualitatibus præditi; volumus itidem, ut, quoties id acciderit, assumantur ex alia dicti Ordinis Congregatione Sanctæ Sabinæ, iisque similiter deficientibus, vocentur ex alia Beati Jacobi Salomonii Vene-

tiarum Congregatione, ac denique ex universo Fratrum Prædicatorum Ordine; ita tamen, ut quicumque Professores cujuscumque ex memoratis Congregationibus, et Ordine, dum in Seminario præfato permanserint, sese conformare debeant, quoad victum, et habitum, et quoad reliqua regularem disciplinam concernentia, usibus, et observantiis præfatæ Congregationis Sancti Marci. ANNO 1748.

In ipso ingressu in Seminarium hujusmodi faciendo, singuli Exercitia Spiritualia peragant per decem, aut octo dies, cum omne datum optimum, et omne donum perfectum desursum sit descendens a Patre luminum: illisque absolutis, in manibus præfati Vicarii Generalis, aut, eo absente, alterius ab eo deputati, et deputandi, juramentum juxta infrascriptam formulam præstent, illudque, postquam sic præstitum fuerit, ad eamdem Cardinalium Congregationem transmittatur. Formula autem juramenti hæc est: *Ego Frater N. professus in Conventu N. Congregationis S. Marci Florentiæ Ordinis Prædicatorum, juro et promitto in manibus Paternitatis Vestræ N., sive Superioris delegati, me ab hoc Seminario non discessurum, neque discedere procuraturum mediate vel immediate per me, vel interpositam personam, nisi ex legitima causa a Paternitate Vestra, vel a vestris Successoribus canonice intrantibus, et non aliàs admittenda. Insuper pro Fidei Catholicæ propagandæ causa, et salute Infidelium procuranda, ad eum locum, Provinciam, seu Regnum, sine aliqua repugnantia, aut exceptione iturum, ad quem, seu quod a Vestrà Paternitate ero destinatus, et missus. Sic me Deus adjuvet, et hæc Sancta Dei Evangelia. Ego N. N. affirmo ut supra manu propria.*

Exercitia Spiritualia in ingressu a singulis peragenda.

Formula juramenti ab ipsis præstandi

In Seminario vero hujusmodi permaneant spatio trium annorum, et non ultra, quò melius vocatio probetur, et plene in studiis, Apostolicaque disciplina instituantur, et in omnibus tam ipsi, quam Lectores subsint obedien-

Quamdiu debeant in Seminario morari.

Lectores,

PONT. A. VIII.

et Alumni subsint in omnibus Superiori Conventus.

tiæ Superioris Conventus hujusmodi, et Superiorum primodictæ Congregationis, sicut cæteri Fratres de familia. Lector in hoc Seminario semper adsit, qui Controversias Fidei, ac Theologiam Moralem doceat, isque non admittatur nisi prævio examine, et confirmatione præfatæ Congregationis Cardinalium, eidemque injungatur sedulitas, et assiduitas in lectionibus, et repetitionibus, ac in exercitiis scholasticis.

Onus Lectoris Controversiarum, et quomodo admittendus.

Tres ad minus in hebdomada lectiones Controversiarum, duas Moralis, utiles pro Missionibus, ad quas Alumni hujus Seminarii sunt mittendi, et post vesperas earumdem habeat collationes, frequentibusque exercitiis studentes instituat.

Quando facultas concedenda, aut neganda exeundi e Conventu

Prohibetur propterea æque Lectori, ac studentibus, diebus lectionum e Conventu, seu Seminario hujusmodi egredi quacumque de causa, nisi expletis integre lectionibus, et exercitiis ea die, qua fieri debebunt; et in hoc Superior Conventus diligenter incumbat; et si Theses ea die habeantur, absolute egrediendi licentiam deneget.

A Lectionibus, repetitionibus, et exercitiis utriusque studii præfati nemo prorsus ex studentibus quocumque titulo, aut colore eximatur, aut unquam permittatur abesse, et si quis neglexerit, a Superiore corrigatur; idemque fiat, si aliquem negligentem in scribendis Lectionibus, aut in dictis studiis desidiosum reperiat, et tam Lector, quam Superior Conventus, de omnibus Vicarium Generalem præfatum, vel illo absente, ejus delegatum, ac etiam supradictam Cardinalium Congregationem certioret.

Superiores corrigant negligentes.

Senis quibuscumque mensibus Theses habendæ.

Senis deinde quibuscumque mensibus Theses Theologicæ Controversiarum, et Moralis habeantur, quibus Superior Conventus interesse teneatur, ad dignoscendum eos, qui proficiunt; et monere debeat præfatum Vicarium Generalem, sive ejus Delegatum, de iis, qui fortasse hujusmodi studio minus vacaverint, ut valeat illis submotis alios subrogare.

Singulis porro Dominicis, et aliis festivis de præcepto diebus, præfati Studentes in Ecclesia, vel in alio opportuno loco a Superiore locali destinando explicent Catechismum Romanum, et unusquisque turnariè continuet per mensem, ad hoc ut aptiores evadant tempore, quo in Missionibus operam præstare debebunt.

ANNO 1748.

Alumni turnatim explicent Catechismum.

Vicarius insuper Generalis præfatus, vel eo absente alius ab ipso delegandus, singulis saltem quatuor mensibus, studium, seu Seminarium istud visitet, et, si studentem aliquem minime proficientem invenerit, aliqua pœnitentia ei injuncta, eum amoveat, aliumque in amoti locum quamprimum subroget.

Visitatio facienda per Vicarium Generalem, vel per alium ab eo delegandum.

Ultra vero præfatam Vicarii Generalis, seu alterius ab eo delegati visitationem, Secretarius itidem pro tempore existentis memoratæ Cardinalium Congregationis bis visitet in anno, absque Superiorum Regularium interventu, ut liberius queat statum, et necessitates Seminarii hujusmodi exponere, Studentes examinare, et de eorum progressu certiorare.

Item per Secretarium Sac. Congregationis.

Completo postmodum triennio, abeant Studentes, quo a præfata Cardinalium Congregatione destinati fuerint; quod si nullus tunc temporis sit in promptu Missionis locus, liceat Vicario Generali eos ad alios sui Instituti Conventus transferre, certiorata prius ipsa Cardinalium Congregatione, ac curet, ut in iis Conventibus collocentur, in quibus commodius studio Controversiarum, et Moralis exerceri possint, quousque advenerit occasio Missionis, ad quam ab eadem Cardinalium Congregatione erunt destinandi.

Completo Triennio, quo sint mittendi, si tunc non sit in promptu locus Missionis.

Interim vero se immunes esse non credant ab observantia Regulari, et Officiorum servitio.

Quod si aliquis illorum ad destinatas Missiones renueret, aut negligeret accedere, arbitrio memoratæ Congregationis Cardinalium plectetur. Nemo autem ab eisdem Missionibus possit amoveri, aut revocari, absque participatione ejusdem Congregationis Cardinalium. Ii vero,

Pœna contra inobedientes.

Nemo removendus a Missione, inconsulta

PONT. A. VIII. Sac. Congregatione.

Post reditum a Missione nullo gaudeant Privilegio.

qui sacris Missionibus per statutum tempus inservierint, et a præfata Cardinalium Congregatione ad propria remeandi facultatem obtinuerint, nulla prorsus exemptione, privilegio, aut præeminentia in propria Congregatione gaudere, ac potiri præsumant, solum a Domino, qui est bonorum omnium largitor, mercedem recepturi.

Stricte tamen per præsentes injungimus Superioribus primodictæ Congregationis, ut in emeritos hujusmodi Christi Fidei Præcones, omnem caritatem exerceant, cum plerumque assiduis laboribus consumpti, ægritudinibus, aliisque corporis incommodis sint obnoxii.

Datur facultas Vicario Generali alia statuendi quoad disciplinam regularem et studia, approbanda a Sac. Congregatione.

Denique in iis omnibus conscientiam Vicarii Generalis pro tempore existentis dictæ Congregationis Sancti Marci oneratam volumus, ejusque arbitrio relinquimus alia statuendi (supradictis tamen firmis remanentibus) tum exactam disciplinam, tum studiorum profectum concernentia, approbandaque ab ipsa Cardinalium Congregatione, salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis eorumdem Cardinalium.

Approbatio, et confirmatio.

Decernentes easdem præsentes Literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac Superioribus et Fratribus dictæ Congregationis plenissime suffragari, et ab illis, ad quos spectat, et in futurum spectabit, inviolabiliter observari, sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere: ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio.

Non obstantibus omnibus, et singulis illis, quæ idem Clemens Prædecessor in primodictis suis Literis præfatis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die x. Julii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

ANNO 1748. Dat. die 10. Julii 1748. Anno VIII.

D. Card. Passioneus.

BEATIFICATIO

LVIII.

Ven. Servi Dei JOSEPHI Calasanctii a Matre Dei, Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

COELESTIS Paterfamilias, cujus judicium perennis misericordia superexaltat, ut ostenderet se nihil eorum prætermisisse, quæ in excolenda Vinea optimum, et diligentissimum Agricolam decent, nullam unquam passus est elabi ætatem, quæ contra impios conatus inimici hominis superseminantis zizania, admirabilis ejus dexteræ potentiam, et præsidium non experiretur. Per varias enim diei horas, a prima nempe ad nonam usque, in electam hanc Vineam suo Sanguine acquisitam operarios ire jussit, ne succrescentibus spinis, et sæviente Satana, portio Domini desiderabilis in dissipationem, et desertum converteretur; ita ut ex omnibus terræ plagis, non Regio fuerit, non Sinus, non Insula, nullus denique locus, ubi non hujusmodi cultores, quam maxima subeuntes pericula, aut ignorantiæ tenebras Evangelicæ Legis prædicatione discuterent, aut cœlestis Doctrinæ veritatem datis cervicibus propugnarent, aut rejectis Mundi illecebris vias Domini in solitudine

PONT. A. VIII.

rectas facerent, aut lapsos a viis pessimis ad dignos Pœnitentiæ fructus exemplo suo provocarent. Undecima tandem, et novissima hora, ut Vineam perficeret, quam plantavit dextera ejus, novos conduxit Operarios, qui ne Aper de silva Christo renata germina in ipso flore depasceret, Domini timorem, Legem Vitæ, et Disciplinæ Parvulos edocerent. Luculentum sane, ac memorandum hujusce Providentiæ specimen superiori Sæculo in hac ipsa Urbium Principe misericordiarum Pater per Servum suum JOSEPHUM CALASANCTIUM A MATRE DEI ostendere dignatus est. Hic inter Aragonios Nobili genere ortus, florentibus annis per exercitia Pietatis, et Literarum studia peractis, variisque porro muneribus integre administratis, de improviso in sortem Domini vocatus, divinoque afflatu Numinis Romam accersitus, ad novi operis ministerium, Christiano Populo quam maxime profuturum, sedulo animum adjecit.

Summarium Virtutum, et meritorum Beati Viri.

Cum enim ubique gentium miserrimi æque, ac frequentissimi pueri jacerent in triviis, et per compita divagarentur, quos non divina Religio, non famæ pudor, non amor virtutis, non Parentum disciplina, non lata jura coercebant, quique per turpem desidiam in vitiis enutriti, ad Christiani nominis probrum, et perniciem Reipublicæ adolescere videbantur, teterrimo huic incommodo Venerabilis Dei Servus, utpote novus Vineæ Operarius, fortiter sese opponens, nihil reliqui fecit, quominus hujuscemodi pueri a Diaboli contagione abducti, ad Religionem, et Charitatem informarentur. Primum consilio, precibus, et qua re cumque potuit, Vir plane humilitatis studiosissimus, hujusmodi oneris suscipiendi pluribus Auctor fuit. Verum aliis alia causantibus, tantumque pietatis opus detrectantibus universis, sibi demum præter cæteros intellexit ab eo, qui Angelorum ministeria, hominumque dispensat, pauperem derelinqui, et orphani adjutorium commendari. Cæteris igitur quibuscumque curis abjectis, per se

De institutione

ipse opus aggressus est, et pauperum potissimum adolescentum commodo et incolumitati, novæ Congregationis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum fundamenta jecit. Invalescere jam cœperat saluberrimum hoc Institutum, altasque radices figere; cum hostis antiqui insidiis et fraudibus, tot, tantasque turbas in Institutorem, æque ac familiam ejus homines concitarunt, ut res plane profligata, dejectaque videretur. Nihilominus Venerabilis Dei Servus ambulans in innocentia cordis sui, potestatum tenebrarum conatibus minime fractus, fideique scuto inexpugnabili firmissime protectus, a suscepto condendæ Congregationis consilio ullo modo nec divelli, nec distrahi potuit. Quinimo vel amplissimis, ultroque oblatis dignitatibus constantissime repudiatis, nihil unquam antiquius habuit, quam incepti operis curam et amplificationem: Quod quidem Institutum, sublatis dissidiis, Deo auspice, et incrementum dante, ad quamplurimas Christiani Orbis Provincias cum uberrimo animarum fructu propagatum esse conspicimus. Denique Vir Dei meritis cumulatus, ærumnisque confectus, nonagenario major mortalitatem explevit in terris, et immortalitatem inter cœlites inchoavit. Verum ejusdem fama longe lateque percrebrescente, ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum Causa deducta est; ubi cum de virtutibus æstimandis juxta Canonicas Sanctiones quæstio de more haberetur, Nos, qui per id temporis Aulæ Consistorialis Advocati munere fungebamur, earum primo patrocinium suscepimus, deinde Promotoris Fidei officio insigniti, earum causam acriter egimus. Quare fel. record. Benedictus Papa XIII. Prædecessor Noster VI. Idus Sept. MDCCXXVIII. in gradu heroico constitutas esse pronunciavit. Porro coram Nobis ad supremum Ecclesiæ regimen, quamquam immerito, admotis, cum de Miraculis disceptaretur, duo potissimum una-

ANNO 1748. Congreg. Scholarum Piarum.

Ordo in ejus Causa servatus.

PONT. A. VIII.

nimi tum Cardinalium, tum Consultorum secundodictæ Congregationis suffragio approbata, Nos itidem Decreto Nostro VI. Idus Maji hujuscemet Anni duximus approbanda. Quapropter precibus tandem complurium Regum, Episcoporum, aliorumque Principum, nec non dilectorum filiorum Clericorum Regularium ipsiusmet Congregationis Pauperum Matris Dei Scolarum Piarum, paterna benignitate annuentes, de ejusdem Cardinalium Congregationis consilio, et assensu, auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, ut idem Dei Servus JOSEPHUS A MATRE DEI imposterum BEATI nomine nuncupetur, ejusque Corpus, et Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur. Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de eo quotannis VI. Kalendas Septembris, quo demortui Corpus humatum est, recitetur Officium, et Missa de communi Confessoris non Pontificis, cum Oratione a Nobis approbata, juxta Rubricas Breviarii, et Missalis Romani: Recitationem autem Officii, et Missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus, tum in universa Clericorum Regularium hujusmodi Familia, tum in Oppido Petraltæ in Aragonia, ubi Vir Dei in lucem editus est; tum in Ortoneda, in Vicariatu Trempensi, et in Civitate Urgellensi, ad quas Christi Vineas excolendas Operarius primo vocatus est, tum apud Sodalitates Sanctorum duodecim Apostolorum, Doctrinæ Christianæ, Sacrorum Stigmatum Sancti Francisci, Sanctissimæ Trinitatis Peregrinorum, et Suffragii de Urbe, in quas cooptatus fuit, ab universis Christifidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur; et quoad Missas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Ecclesias, in quibus Festum peragetur, confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno a datis hisce literis in Ecclesiis Congregationis Clericorum Regularium Matris Dei, Oppidi, Vicariatus, Civitatis, et Sodalitatum hu-

Preces Sanctæ Sedi porrectæ pro ipsius Beatificatione

Eidem Beati nomen, et honores decernuntur.

jusmodi solemnia Beatificationis ipsius Servi Dei cum Officio, et Missa sub ritu duplici majori, die ab Ordinariis respective constituta, postquam in Basilica Nostra Sancti Petri in Vaticano celebrata fuerint solemnia, nempe xv. Kalendas Septembris currentis anni, pariter celebrandi facimus potestatem. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non Cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Anno 1748. Derogatio contrariis

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VII. Augusti MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno VIII. Dat. Pont. An. VIII. die 7. Aug. 1748.

D. Card. Passioneus.

PONT. A. VIII.

LIX.

DE CONCESSIONE

Et executione Dispensationum Matrimonialium: altera Epistola ad Primatem, Archiepiscopos, et Episcopos Regni Poloniæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Priori Epistolæ supra relatæ num. LI. altera adjicitur, ob nuper cognitum rei statum

AD tuas manus pervenisse speramus Epistolam nostram Encyclicam datam die 29. superioris mensis Junii, de Dispensationibus, quas pro contrahendo Matrimonio intra gradus jure prohibitos hæreticis Conjugibus concessisse, Apostolicæ Sedis Ministri falso insimulabantur. Attamen hanc aliam rursus ad te mittere cogimur; cum enim res, unde falsus ille rumor exortus est, in apertum educta sit, eamque omnibus notam fieri oporteat, ex Nostris ad eam animadversionibus alii proficere, meliusque in posterum, quæ agenda sunt, consituere poterunt.

Episcopus cum duobus Hæreticis dispensavit super gradibus prohibitis ad Matrimonium contrahendum.

Episcopus quidam istius Poloniæ Regni duobus Lutheranis Conjugibus, qui in secundo affinitatis gradu inter se conjuncti erant, contrahendi matrimonii facultatem dedit. Rogatus, quo jure id fecisset, an uti executor alicujus dispensationis, quæ concessa fuisset vel a Nostra Dataria, vel Pœnitentiaria, vel a Sanctæ Inquisitionis Officio; namque hæ viæ sunt, quibus hujusmodi dispensationes a Sede Apostolica expediri consueverunt; nullas se accepisse ingenue fassus est; sed fecissse ea generali potestate respondit, quam sibi, ut Episcopo in remotis degenti, Sedes Apostolica elargita est; factum-

que suum excusavit more recepto suæ Diœcesis, et Prædecessorum suorum consuetudine. Addidit etiam, ad id faciendum adductum fuisse spe, quam ipsi dederunt Conjuges, quamprimum ad Fidem Catholicam se conversuros; quod si intra debitum tempus minime adimplerent, se vi eos adigendi, cohabitatione prohibita, potestatem habere.

ANNO 1748.

Vigore prætensæ facultatis a Sancta Sede obtentæ.

Ut ab hujusmodi narrationis serie minime discedamus, in primis id compertum est, e nostris Tribunalibus dispensationem super impedimento affinitatis pro contrahendo matrimonio inter duos hæreticos neutiquam emanasse. Episcopus est, qui concessit; affirmatque, fecisse vi generalis cujusdam facultatis, quam Sedes Apostolica impertiri consuevit Episcopis, qui extra Europam, vel in remotis Europæ partibus constituti sunt.

Dispensatio non a Sancta Sede, sed ab Episcopo irregulariter concessa.

Idque ab Episcopo factum fuit vigore generalis facultatis.

At quid dicendum esset, si facultas, de qua agitur, dispensandi in secundo gradu, non comprehenderet matrimonia inter hæreticos contrahenda? Et quidem res ita se habet; etenim facultates quæ dantur Europæ Episcopis, qui in Dominio Catholicorum Principum positi sunt, in hæc verba conceptæ sunt: *Dispensandi in tertio, et quarto simplici et mixto tantum cum pauperibus, in contrahendis; in contractis vero, cum hæreticis conversis, etiam in secundo simplici, et mixto, dummodo nullo modo attingat primum gradum, et in his casibus prolem susceptam declarandi legitimam.*

Tenor generalis facultatis refertur.

Prætereundum ducimus, in dispensatione, de qua agimus, et quæ ab Episcopo concessa, et a Nobis lecta est, nullibi ab ipso expressum fuisse, quod dispensationem impertiebatur ex vi Apostolicæ facultatis; hac enim declaratione omissa, actus nullus ac irritus efficitur; ut in earumdem facultatum formula aperte statuitur: *et in dispensationibus hujusmodi declaretur expresse, illas concedi tamquam a Sedis Apostolicæ Delegato: ad quem effectum etiam tenor hujusmodi facultatum inseratur, cum expressione*

Dispensationis concessæ nullitas ob non expressum, nec insertum Indultum.

PONT. A. VIII.

temporis, ad quod fuerint concessæ; aliàs nullæ sint. Sed id solum sciscitabimur, ubinam contineatur facultas dispensandi in secundo gradu? Certe Nobis respondebitur, in verbis illis paulo ante laudatis: *etiam in secundo simplici et mixto, dummodo nullo modo attingat primum gradum.* Nos statim reponemus, ante eà verba hæc alia occurrere: *In contractis vero, cum hæreticis conversis etc.* Et ideo, cùm facultates limitatæ sint ad Matrimonia contracta, non autem contrahenda; ad hæreticos conversos, non autem ad eos, qui se convertendi spem faciunt: Sane unusquisque facili negotio, ictuque, uti dicitur, oculi, dignoscere poterit facultatis abusum in concessione dispensationis, quæ, ut diximus, in causa fuit, cur sinister rumor, et popularis obtrectatio adversus Apostolicæ Sedis Ministros suscitaretur.

Nullitas quoque adest ex defectu facultatis

Ex eo, quod tolerantur Hæretici, eorumque Matrimonia, non infertur quod ipsis Dispensationes sint concedendæ.

Degunt quibusdam in locis istarum Regionum Catholici cum Hæreticis mixti; palam inter se Matrimonia contrahunt; et nemo est, qui contrahentes corripiat, et puniat, aut illis adversetur. Hoc autem posito, qui fieri potest, ut hinc colligatur dispensationis concessio super aliquo impedimento in hujusmodi Matrimoniis inter Catholicum, et Hæreticum, et multo magis inter duos Hæreticos, ut in specie, de qua agitur, contigit? Tolerat quidem in aliquibus locis Apostolica Sedes Matrimonia inter Catholicum, et Hæreticam, vel Hæreticum, et Catholicam, cum nequeat impedire; et Ecclesiastica quadam prudentia, ne majora mala enascantur, dissimulat, ac tacet. At, quod Apostolicæ Sedis auctoritate gratiosa in hisce Matrimoniis dispensatio super gradu, aut alio impedimento concedatur, fieri nunquam potest, nisi præcedat hæresis abjuratio, juxta ejusdem Sedis Apostolicæ disciplinam a Nobis in præcedenti Epistola expositam, et juxta recensita concessæ facultatis verba.

Quod est contra disciplinam et contra literam Indultorum

Exempla, si quæ sint, dam-

Sed respondetur: ab anterioribus Episcopis, qui easdem facultates iisdem verbis conscriptas habebant, quibus conceptæ sunt illæ, de qui-

bus quæstio est, id peractum fuisse. Nos ignoramus, quid egerint Episcopi Prædecessores; id solum Nobis compertum est, quod, si dispensaverunt in Matrimonio non contracto, sed contrahendo, in Matrimonio inter duos adhuc in hæresi permanentes; perperam ac male egerunt, grave admiserunt peccatum, multorumque malorum reos se fecerunt, quia facultates eis concessas attento animo non considerarunt, ex quibus, veluti ex fonte, omnis delegata auctoritas dimanat.

Anno 1748.

nanda, non imitanda.

At Nobis reponitur: quidquid factum est, ideo factum, quia Conjuges suam conversionem polliciti sunt. Id autem, an verum sit, paulo post videbimus. Interea ponatur, revera Conjuges id promisisse: quæritur, cum facultas a Sede Apostolica concessa præscribat, ut dispensetur in secundo gradu cum Hæreticis jam conversis, quomodo Episcopus arbitratus sit, ea se uti posse in dispensando non cum hæreticis jam conversis, sed cum iis, qui solummodo conversionem promiserant? cumque Sedes Apostolica hujusmodi dispensationes, nisi conversione jam facta, ut late in Nostra prima Epistola Encyclica demonstratum est, concedere non soleat; quæritur iterum, quomodo ejus Delegatus in tantum ausum devenerit, ut cum iis, qui nudam promissionem se convertendi fecerant, dispensare non dubitaverit?

Promissio abjurandi hæresim non suffragatur ad effectum.

Additur demum: si fidei datæ Conjuges hæretici defuerint, acriter punientur, eisque simul habitare interdicetur. Nos minime latet, discrimen, quod inter infidelem, et hæreticum intercedit: primum quidem ad amplectendam Fidem Catholicam, ad quam se per Baptismum minime obligavit, cogi non posse: e diverso hæreticum, qui jam Baptismum suscepit. At vero Nobis ignotum est, an usu et consuetudine receptum sit, ut hæretici ad Catholicam veritatem profitendam constringi possint in iis regionibus, in quibus a Principibus permissum est, ut commixti cum Catholicis vivant, eademque

An Episcopus cogere possit Hæreticos ad abjurandum in locis, ubi tolerantur.

PONT. A. VIII.

De promissione non constat in casu etc.

Tam dispensatio, quam Matrimonium irrita declarantur.

juris æquabilitate, et civili consuetudine fruantur. Sed, quidquid de hoc sit, illud necessarium esset ostendere, quibus argumentis ac probationibus hæreticorum Conjugum promissio demonstretur. In dispensatione enim hæc verba leguntur : *ob spem, quod ad Fidem Orthodoxam convertentur :* Spes autem a promissione omnino diversa, et distincta est. Si quando autem de separatione, ob frustratam spem a Conjugibus datam, agi vellet; cum res sit de Matrimonio contracto, non inter unum Hæreticum, et alterum Catholicum, absque alio impedimento, quam illo Religionis; sed de Matrimonio inito inter duos hæreticos in secundo affinitatis gradu conjunctos; locus non esset separationi tantum *quoad thorum*, sed etiam alteri *quoad vinculum;* quæ injungenda esset a Dispensante, publica protestatione emissa, se nullo jure, atque auctoritate dispensasse, ac proinde dispensationem irritam ac nullam fuisse.

Moneantur Episcopi, ut facultatum indultarum tenores expendant.

In priori Epistola nostra Encyclica scripta die 29. Junii admonuimus, ut ii, quibus executio dispensationum Matrimonialium, quæ in Urbe conceduntur, committitur, eas attente legant, et bene ac diligenter perpendant. Nunc autem eadem repetimus, et insuper addimus, ut legantur, et considerentur etiam facultates, quæ a Sede Apostolica conceduntur, priusquam aliquis illis utatur; cum minime deceat, ut aliorum culpa vel Sedi Apostolicæ, vel ejus Ministris vitio vertatur, et quod ab aliis peccatum est, crimini eis detur. Interea autem Tibi, Venerabilis Frater, et Christiano Gregi tuæ curæ commisso, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Dat. Pontif. Anno VIII. die 8. Aug. 1748.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die VIII. Aug. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno VIII.

ANNO 1748.

DE PALLII

LX.

Benedictione et traditione

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

RERUM Ecclesiasticarum origines quo altius ex sacræ antiquitatis memoria repetimus, eo magis illas et solidis fundamentis innixas, et sublimi non minus, quam vetusta institutione venerabiles, ipsâque disciplina, et ritu graves ac religiosas, agnoscere et comprobare gaudemus. Ita porro de sacris Palliis, quæ a Romano Pontifice, Patriarchis, et Archiepiscopis concedi, ipsisque in Curia præsentibus tradi, absentibus autem transmitti consueverunt, a primis usque Ecclesiæ sæculis complura extant certissima monumenta; nec dubium est, quin eorum traditioni, sive transmissioni, solemnis semper præmissa fuerit benedictio. Quia tamen hujusmodi Benedictionis ritus nonnullas mutationes in evolutione temporum subiisse dignoscitur; Officii Nostri esse judicavimus illius formam perpetuis futuris temporibus observandam constituere, ac præsentium Literarum auctoritate firmare.

Procemium.

Pallii traditio vetusta, et venerabilis est.

Ejus quoque Benedictio.

Cujus tamen ritus varius fuit.

Inter speciales prærogativas Basilicæ Sancti Petri in Vaticano, quarum meminit Petrus Mallius ejusdem Basilicæ Canonicus tempore Alexandri III. hæc recensetur, quod *in ea tantum vigilantur Pallia*, quæ a Romano Pontifice, Patriarchis, et Archiepiscopis mittuntur. Maphæus autem Vegius alter S. Petri Canonicus sub Prædecessore Nostro Martino V. Lib. 2. Re-

Monumenta antiquæ Benedictionis in Basilica S. Petri.

PONT. A. VIII. rum memorabilium Basilicæ S. Petri, piam supplicationem describit, quæ ab ipsius Basilicæ Clero, cum cantu Psalmorum Pœnitentialium, Litaniarum, aliarumque precum fiebat, dum ad Pallia benedicenda procedebatur; atque addit, nocturnas vigilias ea occasione ita celebrari consuevisse, quemadmodum in pervigilio Festi Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli. De hujusmodi Vigiliis similiter mentio est in Libris Sacrarum Cæremoniarum Ecclesiæ Romanæ, qui tribuuntur Christophoro Marcello Archiepiscopo Corcyrensi, a quo videlicet Prædecessori quondam Nostro Leoni Papæ X. oblati fuerunt; ubi etiam *lib.* 1. *sect.* 10. *c.* 5. dicitur, quod ipsa Pallia demittebantur in sacram B. Petri Confessionem, ut supra illius Corpus consisterent: *Per Canonicos Basilicæ ponuntur super Corpora Petri, et Pauli Apostolorum sub Altari Majore, ubi factis de more Vigiliis, illa per noctem dimittunt, deinde restituunt Subdiaconis, qui in loco honesto ea conservant.* Erat quippe in anteriori fronte Altaris dictæ Confessionis parva quædam veluti fenestra, et in hujus solo intra ipsius Altaris molem foramen erat, Æneæ Arcæ ad perpendiculum respondens, in qua Sacrum Apostolorum Principis Corpus requiescit; ut latius legere est in descriptione veteris situs, et formæ ejusdem Confessionis, quam Michael Lunigus Prædecessori Nostro Urbano Papæ VIII. dicavit, quæque tam seorsim, quam cum aliis Operibus Typis edita pluries fuit.

Locus in Confession. S. Petri, in quo reponebantur Pallia.

Verùm quum mutata deinceps fuerit Aræ Majoris forma, nocturnarum autem Vigiliarum disciplina magna ex parte in desuetudinem abierit; annuentibus Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, inductum fuit, ut prædictæ Basilicæ Archipresbyteri Vicarius in Episcopali Ordine constitutus, vel alius Episcopus ejusdem Basilicæ Canonicus, qui Matutinis Officiis in Festo SS. Petri et Pauli in Pontificalibus assisteret, idem Benedictionem Palliorum faceret, cujus ritus talis erat.

Ritus recenter inductus.

Pallia, quæ benedicenda erant, auratæ Pelvi imposita, ab ipsius Vaticanæ Basilicæ Canonico Altarista nuncupato comitantibus duodecim ejusdem Basilicæ Beneficiatis, ad Confessionem B. Petri deferebantur, ibique locabantur super Mensam stragula pretiosa coöpertam, inter duo Candelabra accensis cereis subjecta. Episcopus vero, qui Matutinis Officiis, ut præfertur, adstiterat, post decantatas Laudes, Pontificalibus adhuc indutus, unà cum assistentibus Ministris paratis, et Clero Basilicæ, ad Confessionem ipsam descendebat, Pallia aspergebat aqua benedicta, tum incenso adolebat, ac demum solemnes Benedictionis preces super illa recitabat: Pallia vero sic benedicta, per totam Festivitatis Octavam, supra Corpus Apostoli requiescebant, expleta autem Octava, a Sacrarii Curatoribus removebantur, et inclusa Capsulæ Holoserico coccineo coöpertæ, recondebantur in Oratorio Secretarii, in quo Sanctorum Reliquiæ asservantur; Clavis autem Capsulæ tradebatur primario Pontificis Cœremoniarum Magistro. Anno 1748.

Ritum hunc, qui ad proximos usque annos viguit, Nos ipsi semper observari vidimus, quo tempore in minoribus constituti, prædictæ Vaticanæ Basilicæ Canonicatum tenuimus; nisi quod anno Jubilæi millesimo septingentesimo vigesimo quinto, die XXII. Februarii, in Festo Cathedræ Sancti Petri Antiochiæ, fel. rec. Prædecessor Noster, ac Dignitatis Nostræ amplificator, Benedictus Papa XIII. hujusmodi Pallia per se ipsum benedicere maluit; Cujus Nos exemplo excitati, ejusque præclara vestigia libenter sectantes, duobus proxime elapsis annis, in pervigilio Natalis Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, Vespertinis Officiis in ipsa Basilica Vaticana de more persolutis, hujusmodi Pallia benediximus, certo ordine ac ritu, quem in posterum quoque servare decrevimus, atque etiam a Successoribus Nostris Romanis Pontificibus, seu respective ab eo S. R. E. Cardinali, qui forsan, absente Pontifice, Vesperarum so-

Benedictus XIII. Pallia per se ipsum benedixit.

Pontifex idem peregit certo ordine ac ritu.

Quem in perpetuum servari mandat.

PONT. A. VIII. lemnitati in Pontificalibus adstiterit, observari, et adhiberi, præsentium Literarum mansuro tenore statuimus.

Quid servandum sit ante Benedictionem.

Primum itaque volumus et mandamus, ut singulis annis Palliorum numerus sufficiens pro Ecclesiarum opportunitate, in Vigilia Apostolorum de mane, a prædictæ Basilicæ Canonico Altarista, cum consueto comitatu, ad Confessionem B. Petri deferatur, ibique decenter, ut supra diximus, colocetur; ipsaque Pallia post vesperas ejusdem diei in ipsa Basilica ritu maximo celebratas, a Summo Pontifice, si præsens fuerit, sin minus ab eo Cardinali, qui Pontificalia peregerit, benedicantur. Sicut enim ipsius Romani Pontificis, vel saltem illius personam, et vices gerentis, maxime propriam, ita huic potissimum diei merito adscribendam censemus hujusmodi Benedictionem; tum quia Sacrum Pallium, *in quo* (ut Innocentii Papæ III. Prædecessoris Nostri verbis utamur) *Pontificalis officii plenitudo cum Archiepiscopalis nominis appellatione confertur*, speciale munus est, quod a solo Romano Pontifice B. Petri successore conceditur; tum quia eo die conspicuus universi Collegii S. R. E. Cardinalium, aliorumque ipsius Ecclesiæ Romanæ Procerum consessus, ac frequentissimi Populi concursus, hujusmodi Functionis splendorem, et majestatem magnopere augebit.

Actus, et Forma Benedictionis.

Expletis itaque Vesperis, descendat ad Confessionem unus ex Auditoribus Causarum Palatii Apostolici, Sacris Subdiaconalibus vestibus indutus; præcedentibus duobus servientibus armorum, Mazzeriis Papæ nuncupatis; comitantibus hinc et inde duobus aliis Auditoribus Collegis, cum supparo, et superpelliceo; et subsequentibus Pontificiæ Consistorialis Aulæ Advocatis; atque is præparata Pallia coram Pontifice, aut Cardinale Pontificalia exercente, afferat, et sistat. Decet enim hujusmodi munus injungi præfatis Auditoribus, in Subdiaconorum Ordine Pontifici ministrantibus, quorum videlicet Collegii Decano singulis annis traduntur Agni,

ex quorum velleribus contexenda sunt Sacra Pallia; nec minus convenit, Consistorialis Aulæ Advocatos adesse, ad quos singulari privilegio pertinet pro Pallii concessione apud Pontificem in Consistorio residentem perorare. Anno 1748.

Ipse autem Pontifex, seu illius vice, ut præfertur Cardinalis ille, qui Officio in Pontificalibus adstiterit, Pallia prædicta more solito asperget aqua benedicta, tum incenso adolebit, deindeque pronunciabit super ea preces, et Benedictiones, juxta formulam inferius statuendam.

De custodia Palliorum habenda post Benedictionem.

Peracta demum Benedictione, eadem sacrata Pallia includantur arculæ argenteæ auro obductæ, quam semper in ipsa Confessione Beati Petri Apostoli, et prope sacrum illius Corpus in loco ad id designato asservari mandamus; quamque ad hunc effectum, exquisito cælaturæ opere, nostro sumptu conflatam, nuper eidem Beatissimo Apostolorum Principi reverenter obtulimus, ipsum enixe orantes, ut de negligentiis, et offensionibus nostris, quascumque in ipsius Basilicæ servitio admisimus, dum inter illius Canonicos accensebamur, indulgentiam et veniam Nobis ab Omnipotenti Deo dignanter imploret. Volumus autem, ut hujusmodi arculæ cura, et custodia spectet ad ipsius Basilicæ Canonicum Altaristam pro tempore existentem; illius vero Clavis a primario Pontificiarum Cœremoniarum Magistro retineatur.

Præscribitur forma juramenti præstandi pro traditione Pallii.

Denique attendentes, quo ritu hujusmodi Pallia a Cardinali S. R. E. Diaconorum Priore absentium Patriarcharum, seu Archiepiscoporum Procuratoribus traduntur, animadvertimus ipsos Procuratores juramentum præstantes juxta antiquam formulam, quæ ipsis exhibetur, plura promittere, quæ nec omnino his temporibus integre adimpleri, nec sine perjurii crimine negligi posse videntur. Quapropter volumus, et statuimus, ut hujusmodi juramentum deinceps a Procuratoribus prædictis alia forma præstetur, inferius pariter inserenda præsentibus Literis; Quas quidem, cum omnibus in iisdem statutis,

PONT. A. VIII. atque præscriptis, semper et perpetuò validas, et efficaces existere et fore, et ab omnibus, ad quos pertinet, ac pertinebit in posterum, plenissime observari decernimus: Non obstantibus, si quæ sunt in contrarium, Apostolicis Ordinationibus, et Constitutionibus, nec non Cappellæ Pontificiæ, et ipsius Vaticanæ Basilicæ, etiam Apostolica auctoritate approbatis, et confirmatis, ritibus, formulis, usibus, et consuetudinibus etiam immemorabilibus; quibus omnibus, et singulis, quatenus opus sit, Motu proprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, pro præmissorum perpetua executione, derogamus, ac derogatum censeri volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Formula Benedictionis. Formula igitur Precum ad benedicenda Pallia in vigilia Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, talis est. Post Vesperas, Pontifex, seu Cardinalis, qui illius vice in Pontificalibus Officio adstiterit, ipsa Pallia ter aspergit aqua benedicta, dicendo Antiphonam *Asperges me etc.* ac ter Incenso adolet; deinde dicit:

℣. *Adjutorium nostrum in Nomine Domini.*
℟. *Qui fecit cælum, et terram.*
℣. *Dominus vobiscum.*
℟. *Et cum spiritu tuo.*

OREMUS.

Deus, Pastor æterne Animarum, qui eas Ovium nomine designatas, per Jesum Christum Filium tuum, Beato Petro Apostolo, ejusque Successoribus, boni Pastoris typo regendas commisisti, atque ipsis sacrarum Vestium symbolis Pastoralis curæ documenta significari voluisti; effunde per ministerium nostrum super hæc Pallia de Beatorum Apostolorum Principum Altari sumpta, copiosam Benedictionis ✠ et sanctificationis ✠ tuæ gratiam, ut quam mystice repræsentant Pastoralis officii plenitudinem, atque excellentiam, pleno

quoque operentur effectu. Humilitatis nostræ preces benignus excipe, atque eorundem Apostolorum meritis, et suffragiis concede, ut quicumque ea, te largiente, gestaverit, intelligat se Ovium tuarum Pastorem, atque in opere exhibeat, quod signatur in nomine. Sit boni magnique illius imitator Pastoris, qui errantem Ovem humeris suis impositam cæteris adunavit, pro quibus animam posuit. Sit ejus exemplo in custodia Gregis sibi commissi sollicitus, sit vigil, sit circumspectus, ne qua Ovis in morsus incidat, fraudesque Luporum. Sit disciplinæ zelo districtus, quod perierat requirens, quod alienum reducens, quod confractum alligans, quod pingue, et forte custodiens. Videat humeris suis impositam Crucem, quam Filius tuus proposito sibi gaudio sustinere non recusavit; sitque illi crucifixus Mundus, et ipse Mundo. Tollat injectum collo suo Evangelicum jugum, sitque ei ita leve ac suave, ut in via mandatorum tuorum cæteris exemplo, et observatione præcurrat. Sit ei hoc symbolum unitatis, et cum Apostolica Sede communionis perfectæ tessera, sit charitatis vinculum, sit Divinæ hæreditatis funiculus, sit æternæ securitatis pignus, ut in die adventus, et revelationis Magni Dei Pastorumque Principis Jesu Christi, cum Ovibus sibi creditis stolâ potiatur immortalitatis, et gloriæ. Per eundem etc. ANNO 1748.

Formula autem juramenti, quod Procuratores absentium Archiepiscoporum, aliorumque, quibus Pallium a Romano Pontifice concessum fuerit, præstare debent in manibus Cardinalis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconorum Prioris pro tempore existentis, dum Pallium ipsis ferendum, seu transmittendum suscipiunt, talis est: Formula juramenti

Ego N. Procurator, et procuratorio nomine, et pro parte Reverendissimi in Christo Patris, et Domini N. electi Ecclesiæ N., instanter, instantius, et instantissime peto mihi tradi, et assignari Pallium de Corpore Beati Petri sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis Officii, et promitto illud

PONT. A. VIII. *reverenter portare, vel portari facere eidem Reverendissimo Patri Domino N. Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia.*

Sanctio. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostræ ordinationis, statuti, decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario, contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pontif. anno VIII. die 12. Aug. 1748. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII., pridie Idus Augusti. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 26. Augusti 1748.

INDULTUM

INDULTUM

LXI.

Celebrandi tres Missas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, pro Regnis, et Dominiis Hispaniarum, et Portugalliæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Quod expensis omnium rationum momentis, et gravissimis suffragiis virorum dignitate, pietate, ac sapientia insignium concurrentibus, alias a Nobis decretum est, id, ut solemnioribus Apostolicæ auctoritatis Nostræ documentis confirmatum, quemadmodum est hoc in more positum, laudabilique Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum instituto commendatum, majori cum observantia debitæ executioni mandetur; novo Apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communire exoptamus. Sane nuper edidimus Decretum tenoris sequentis: BENEDICTUS PP. XIV. Cum Nobis Carissimus in Christo Filius noster Ferdinandus VI. Hispaniarum Rex Catholicus enixam piamque petitionem exhiberi fecisset, ut quæ disciplina viget in suo Aragoniæ Regno (cujus appellatione tum ipsa Aragonia, tum etiam Valentiæ, Cataloniæ, et Majoricæ Ditiones comprehenduntur) ut scilicet in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum quilibet Sacerdos Sæcularis duas, Regularis autem tres Missas celebrare possit; eadem ad cætera quoque Regna, et Dominia eidem Ferdinando Regi subjecta auctoritate nostra extenderetur; Cumque eodem fere tempore Carissimus quoque in Christo Filius noster Johannes V. Portugalliæ, et Algar-

Instantiæ Regis Catholici pro extensione consuetudinis in Aragonia jam vigentis.

Instantiæ Regis Portugalliæ.

PONT. A. IX.

biorum Rex illustris similem instantiam apud Nos promoveri fecisset, ut nempe in omnibus Regnis, atque Dominiis sibi subjectis, cuilibet Sacerdoti tam Sæculari, quam Regulari, facultas per Nos fieret tres Missas præfato die celebrandi; Nos quidem hujusmodi petitionum gravitatem pensantes, ac memores similium postulationum, quæ aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris parum felici exitu exhibitæ fuerunt, necessarium omnino putavimus totam rei summam maturo examini subjicere: Quamvis minime hospites in ea Nos reputare possemus; siquidem olim ipsius momenta, pro Officio, quod tunc gerebamus, Secretarii Congregationis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini executioni, et interpretationi præpositæ, diligenter Nobis expendenda fuerunt; cumque etiam hac de re plura scripserimus in nostroOpere *de festis Domini part.* 1. *pag.* 247. item in Tractatu *de Sacrificio Missæ sect.* 2. *pag.* 169. juxta Editionem Patavinam, et in una ex Institutionibus Pastoralibus pro nostro Bononiensi Clero, Populoque editis, quæ est *XXXVI.* in Latina versione Romæ impressa *pag.* 185. *et* 186., ac demum in nostris literis ad Episcopum Oscensem datis die XVI. Martii anni MDCCXLVI., quæ jam seorsim Typis vulgatæ, in Bullarii nostri Tomo II. (†) propediem edendo locum habebunt.

Res alias agitata, et a Sanctissimo Domino Nostro tractata.

(†) *Hujus Edit. vol.* 4. *p.* 23.

Exitus Causæ in Congreg. Concilii anno 1722

Sane quum Nos in minoribus constituti, præfatæ Congregationi Concilii, ut supra diximus, a Secretis essemus, oblatusque fuisset, supplex Libellus, in quo ex parte clar. mem. Philippi V. Hispaniarum Regis idipsum studiosissime petebatur, quod nunc a Ferdinando Rege ipsius filio iterum petitur, Officii nostri esse putavimus, instantiam hujusmodi majori cum apparatu, quemadmodum Catholici Regis dignitas postulabat, Congregationi repræsentare. Idcirco peculiaris Dissertatio a Nobis elucubrata fuit, quæ inserta est in consueto folio Relationis

Causarum, quod a Secretario confici, et singulis Cardinalibus tradi consuevit. In qua primum Dissertatione, rem ipsam accuratissime pro viribus exposuimus, neque omisimus originem investigare illius disciplinæ, quam diximus in Aragoniæ Regno vigere; deinde nonnullas in contrarium indicavimus resolutiones, quæ alias ad hujusmodi postulata prodierant; tum aliam memoravimus petitionem, quæ olim pro Portugalliæ Regnis facta fuerat Prædecessori Nostro Clementi Papæ IX. ut trinas liceret Missas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebrare, de qua tamen ob immaturam Pontificis mortem nihil decretum fuit. Quibus omnibus addidimus, quod, quum hoc idem ab Hispaniarum quondam Rege Philippo IV. pro omnibus tam Sæcularibus, quam Regularibus Regnorum suorum Sacerdotibus postulatum fuerit, vel saltem postulandum fuisse non ignoraretur; ideoque plura rationum, factorumve monumenta, pro hujusmodi concessione impetranda, collecta tunc fuisse constaret; Nobis datum non fuerat hujusmodi Collectiones ad causam maxime opportunas reperire, ut videre est in folio pro Congregatione diei 11. Maji anni MDCCXXII. a Nobis conscripto, quod nunc in Thesauro. Resolutionum præfatæ Congregationis Concilii *Tom. II. pag.* 169. *et seq.* impressum reperitur. Quum autem bon. mem. Ludovicus Cardinalis Belluga Congregationi prædicta die habitæ interfuisset, meminimus ipsum de nostra Dissertatione favorabiliter loquutum, in nostram quoque sententiam devenisse, ut necessarium putaret allegationes illas tempore Philippi IV. adornatas inspicere, ipsumque in se recepisse, ut ipsas diligentissime conquiri curaret. Quapropter Rescriptum prodiit: *Non proposita:* eoque Rescripto factum est, ut instantia tunc quidem pro rerum circumstantiis minime admissa censeretur, non tamen omnino, et perpetuo rejecta, quin potius relictus fuerit locus ulteriori rationum, atque factorum examini,

ANNO 1748.

PONT. A. IX.

si quæ aliquando ad ipsam petitionem magis juvandam deducerentur.

Novum examen hac occasione institutum.

Quum itaque nunc ad Nos ipsos in Apostolica Sede, inscrutabili Dei judicio, collocatos præfatæ petitiones jamdudum desertæ, instantibus præfatis Carissimis in Christo filiis nostris, delatæ fuerint; omnia, quæ ad plenam rei cognitionem quomodocumque pertinerent, colligi mandavimus, quæque olim desiderata sunt, in lucem proferri. Ut autem nihil sine aliorum prudenti consilio statueremus, peculiarem delectorum Virorum Congregationem ad negotii hujus examen deputavimus; in qua adscriptos voluimus Venerabilem Fratrem Nostrum Antonium Xaverium Episcopum Prænestinum S. R. E. Cardinalem *Gentili* nuncupatum, prædictæ Congregationis Concilii Præfectum, Dilectosque Filios Nostros ejusdem S. R. E. Cardinales Presbyteros, Sylvium *Valenti* Congregationis de Propaganda Fide Præfectum, Carolum Albertum *Cavalchini* Præfectum item Congregationis super negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium, Fortunatum *Tamburrini* Præfectum Congregationis Sacrorum Rituum, et Joachimum *Besozzi* Majorem Pœnitentiarium; ac præterea Venerabilem Fratrem *Sylvestrum Merani* Episcopum Porphyriensem Apostolici Sacrarii Præfectum, quem peculiaris hujusce Congregationis Secretarium declaravimus; ac Dilectos Filios, Magistrum *Ludovicum Valenti* in utraque Signatura nostra referendarium, Protonotarium Apostolicum, et Fidei Promotorem, Fratrem *Michaelem a Sancto Joseph* Priorem Generalem Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, *Cælestinum Orlandi* Procuratorem Generalem Congregationis Monachorum Cœlestinorum, *Joannem Andream Onofrii* Ordinis Eremitani S. Augustini Procuratorem Generalem, *Thomam Sergium* Presbyterum Congregationis Piorum Operariorum, Sanctæ Inquisitionis Consultorem, et Præfectum Studiorum in Collegio Urbano de

Nomina Cardinalium et Consultorum.

Propaganda Fide, Fratrem *Joachimum Puebi* Ordinis Prædicatorum Magistrum, Episcoporum, et Cleri Romani Examinatorem; *Dominicum Turanum* Societatis Jesu Presbyterum, Apostolicæ Pœnitentiariæ Consultorem Theologum, et *Ægydium Giulj* ejusdem Societatis Presbyterum, alterum Examinatorem Episcoporum, et Sacrorum Canonum Professorem, in Collegio Germanico-Hungarico ad Sanctum Apollinarem. His omnibus, et singulis exhiberi mandavimus quæcumque ad causam pertinebant, eaque potissimum, quæ nuper reperta sunt, sed in præcedentibus propositionibus exhibita non fuerant; quæ omnia justo volumine comprehensa typis edita sunt Romæ hoc anno MDCCXLVIII. datoque aliquot Mensium spatio, quo res accurate perpenderetur, jussímus, ut singuli sententiam suam scripto traditam, ac sigillo obsignatam ad Nos transmitterent: quæ omnia diligentissime sunt peracta.

ANNO 1748.

Denique Nos ipsi aliorum laboribus laborem nostrum, privataque studia nostra eorum studiis adjunximus, et inspectis, libratisque tum novis documentis, tum ipsorum Consultorum suffragiis (ex quibus, quum quatuordecim numero fuerint, duo dumtaxat petitionem rejiciendam esse, reliqui vero duodecim Indultum concedi posse censuerunt) omnibus rite, ac mature pensatis, invocato etiam Divini Luminis adjutorio, piis ac religiosis precibus dictorum Carissimorum in Christo Filiorum Nostrorum Ferdinandi VI. Hispaniarum Catholici, et Johannis V. Portugalliæ, et Algarbiorum Regum Illustrium libenter annuentes, omnibus, et singulis in eorum Regnis, atque Dominiis actu commorantibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus Sacerdotibus nunc existentibus, ac pro tempore futuris, quamdiu in prædictis Regnis, atque Dominiis moram traxerint, et non aliàs, facultatem perpetuis futuris temporibus duraturam concedimus, et impertimur, ut singulis annis die secunda Novembris, seu die sequenti, juxta

Indultum conceditur pro tribus Missis die Comm. omnium Fidelium Defunct. ab omnibus in Dominiis duorum

PONT. A. IX. Regum celebrandis, in perpetuum.

Rubricas Missalis Romani, qua nempe Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum ab Ecclesia Universali recolitur, tres Missas singuli celebrare possint, et valeant, contrariis quibuscumque Constitutionibus, litteris, regulis, ritibus. et consuetudinibus minime obstantibus.

Nihil innovatur, quoad applicationem primæ Missæ et aliarum antea in Aragoniæ Regno per missarum

Novimus sane, inter Scriptores rerum moralium non satis convenire, an Sacerdotibus celebrantibus Missam pro Defunctis juxta prædictas Rubricas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, liceat hujusmodi Missæ fructum medium, quem vocant, alicui peculiari defuncto applicare, an vero pro omnibus omnino Defunctis Fidelibus illum applicare teneantur. Utcumque autem se res habeat de hac controversia, Nos eos quidem, quibus in Aragoniæ Regno licitum erat ante hoc nostrum Indultum duas, vel tres respective Missas prædicta die celebrare, hortamur in Domino, ut earum fructuum medium omnibus in Christo quiescentibus applicent; His vero, qui in posterum hujus Indulti vi, aut tertiam in eodem Regno Missam, aut secundam et tertiam in aliis Regionibus, ad quas hoc idem Indultum extenditur, celebraturi sunt, districte jubemus, atque præcipimus, ut earum fructum medium, non quidem alicui peculiari defuncto, sed in suffragium omnium Fidelium Defunctorum omnino applicent; expresse declarantes hanc esse nostram mentem. et voluntatem, neque Nos aliàs, absque hujusmodi lege et conditione, hoc ipsum Indultum unquam concessuros fuisse.

Sed Missæ hoc indulto concessæ applicari jubentur omnibus Fidelibus Defunct.

Quoad perceptionem eleemosynæ, pari modo statuitur.

Scimus etiam, antiquis justisque titulis innixum esse usum, quo solent Presbyteri Eleëmosynam accipere pro celebrandis, sive pro applicandis Missis juxta offerentium mentem; qua de re late disseruimus in nostra *Institutione Ecclesiastica LVI.* fusius autem in opere nuperrime vulgato *de Synodo Diœcesana Lib. V. Cap.* 8. *et* 9. An vero quum retroactis temporibus in Regno Aragoniæ duæ Missæ a Sacerdotibus Sæcularibus, tres autem a Regularibus in die Comme-

morationis omnium Fidelium Defunctorum celebrarentur, duplex quoque ab illis, seu respective triplex Eleëmosyna acciperetur, id ignoramus; sed facile credimus id usitatum fuisse, quum ubique fere receptum sit, ut in solemnitate Nativitatis Domini pro tribus Missis tria recipiantur charitativa stipendia. Ideoque de illis, qui ante hoc tempus in Aragoniæ Regno duas, vel tres respective Missas prædicta die celebrantes, duas vel tres eleëmosynas accipiebant, nihil innovandum censemus. Iis vero, qui imposterum in eodem Regno tertiam Missam vigore præsentis Indulti celebrabunt, justis de causis, ac sub pœnis inferius dicendis districte prohibemus, ne pro ipsa Missa ullam Eleëmosynam accipere præsumant, sicut etiam iis, qui in aliis locis hoc eodem Indulto comprehensis, secundam, tertiamque Missam celebrabunt, simili ratione, ac sub iisdem pœnis præcipimus, atque jubemus, ut non nisi unam accipiant eleëmosynam, videlicet pro prima Missa dumtaxat, et in ea tantum quantitate, quæ a Synodalibus Constitutionibus, seu a loci consuetudine regulariter præfinita fuerit. Decernentes nullam omnino causam, nullumque prætextum, aut obtentum, ad declinandam hujus præcepti nostri observantiam suffragari posse; ne voluntariam quidem Fidelium oblationem, nam nec a sponte dantibus quidquam recipi posse statuimus; nec alium quemcumque colorem, quod nempe eleëmosyna detur pro celebratione, non autem pro applicatione Missæ; aut quod applicatio facienda sit pro omnibus Fidelibus Defunctis; sive quod offerentes cupiant ipso dumtaxat oblationis merito Defunctos juvare; hi enim poterunt per alia pia opera, sive per alias eleëmosynas in alios quoscumque, quam in Sacerdotem, eique conjunctos, erogandas, Defunctorum Animabus suffragari: Non item gravem indigentiam, aut paupertatem Sacerdotis celebrantis, aut Ecclesiæ, aut Cœnobii; quibus nimirum aliis qui-

ANNO 1748.

Ut pro Missis noviter indultis nihil accipiatur præter eleemosynam pro prima Missa, juxta Taxam consuetam.

Ac decernitur nullam ob causam, aut prætextum, quidquam percipi posse.

PONT. A. IX.

buscumque rationibus subveniendum erit: Nec magnam copiam eleëmosynarum, quæ congestæ fuerint pro Missis celebrandis ipsa die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, quibusque aliter satisfieri non possit; quum minime liceat eleëmosynas accipere pro Missis, quæ celebrari nequeunt intra tempus ab offerentibus, aut a legibus præfinitum: Neque porro Missarum onera non adimpleta, pro quibus eleëmosynæ jam receptæ, aut attributi redditus jam percepti fuerint; Nos enim nolumus hujusmodi onera impleri per celebrationem Missarum, quæ Indulto nostro permittuntur: Neque demum legem fundationis jam factæ, aut in posterum faciendæ cum augmento eleëmosynæ pro secunda, et tertia Missa; quum Nos hujusmodi fundationes sive factas, sive faciendas, etiam ex nunc prout ex tunc, et e contra, hac in parte nullas et irritas esse, et fore decernamus. In summa volumus et statuimus, hujusmodi Missas de novo concessas omnibus in communi Fidelium Defunctorum animabus, absque ulla prorsus eleëmosynæ perceptione, applicari; contrafacientes autem pœnam suspensionis a Divinis ipso facto incurrere decernimus, ejusque relaxandæ facultatem Nobis, et Successoribus nostris Romanis Pontificibus expresse reservamus. Hanc vero facultatem communicamus Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, et Episcopis, sive aliis Locorum Ordinariis, ut auctoritate nostra Apostolica, et tamquam Apostolicæ Sedis Delegati, ubi sic expedire prudenter in Domino judicaverint, eadem canonice utantur erga quoscumque præcepti hujus nostri violatores, qui ad ipsos humiliter recursum habuerint, sive Sæculares, sive Regulares, sive alio quocumque modo ab eorum Jurisdictione exemptos; hac tamen apposita lege, ut incursam hujusmodi suspensionem nunquam relaxare valeant, nisi prius eleëmosynas a delinquentibus ratione prædictarum Missarum perceptas ab ipsis reipsa receperint; quas ipsi-

Sub pœna suspensionis ipso facto incurrendæ, et Pontif. reservatæ Quam Episcopi, jure delegato, relaxare poterunt, facta tamen restitutione.

Ordinarii in alios pios usus (non tamen in subventionem eorumdem Sacerdotum, aut personarum ipsis vel sanguine, vel necessitudine conjunctarum, aut in eorundem Cœnobiorum, Domorum, et Ecclesiarum utilitatem, quantumvis ipsi, aut personæ, Cœnobia, Domus, et Ecclesiæ hujusmodi notoria paupertate laborarent) arbitrio suo erogare debebunt. Sciant tamen, quod facultas hujusmodi, quam ad relaxationem suspensionis eo modo incursæ iisdem delegamus, nequaquam extenditur ad dispensationem ab irregularitate, in quam inciderent, qui post suspensionem, ut præfertur, incursam, in Sacro Altari ministrare præsumerent; hujus enim dispensationis concedendæ facultatem Nobis, et Successoribus nostris Romanis Pontificibus privative, et perpetuo reservamus.

ANNO 1748.

Super Irregularitate ex celebratione post incursam suspensionem contracta, a solo Pontifice dispensatur.

Ad hunc igitur solum, et unicum finem, ut in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, multiplicatis Ecclesiæ Militantis suffragiis, piorum Animæ in Purgatorio detentæ subleventur, omnibus tam e Sæculari, quam e Regulari Clero Sacerdotibus in Regnis atque Dominiis duorum prædictorum Regum Ditioni subjectis, nunc, et in posterum pro tempore existentibus, concedimus, et indulgemus, ut prædicta die tres Missas singuli celebrare possint, et valeant. In quo sicuti prædictorum Consultorum concordibus fere sententiis, consiliisque adhæsimus, ita a piæ Matris Ecclesiæ spiritu nequaquam discessisse Nos arbitramur. Siquidem animadvertimus minime alienam fuisse Ecclesiam a permittenda Sacerdotibus Missarum iteratione in unico die, ubi de juvandis Defunctorum Animabus ageretur, et quidem etiam postquam desierat vetus illa disciplina, de qua infra sermo erit, qua scilicet Sacerdotibus licebat pluries in die rem Divinam peragere, ac post latam legem de unica tantum Missa, præterquam in die Natalis Domini, ab unoquoque Sacerdote celebranda.

Quid spectaverit Pontifex in concedendo Indulto.

Ecclesiæ studium suffragandi Fidelibus Defunctis.

PONT. A. IX. I. Hujus exempla, etiam post vetitam Missæ iterationem in genere.

Nova hæc disciplina a Prædecessoribus Nostris Innocentio III. et Honorio III. Romanis Pontificibus stabilita fuit, quorum hac de re leges extant in Libris Decretalium Titulo *De celebratione Missarum;* Innocentii quidem in Cap. *Consuluisti;* Honorii vero in Cap. *Te referente.* Quum autem Innocentius in cit. Capit. hæc verba posuisset : *Excepto die Nativitatis Dominicæ, nisi causa necessitatis suadeat;* non solum Glossa Canonica eidem Capitulo apposita hujusmodi necessitatis causam tunc fore dicit, quum celebranda sit Missa pro aliquo recens defuncto, ibi *: sed quam dicit necessitatem? Respondeo : si celebravit de die, et postea etiam moriatur aliquis :* verum etiam in Synodo Oxoniensi, post ipsius Innocentii obitum, sedente jam Honorio III., celebrata, decretum videmus, ut si Defuncti corpus Ecclesiasticæ Sepulturæ mandandum existat, Sacerdos duas Missas eodem die celebret, unam de Officio diei, aliam pro Defunctis, ut videre est in Collectione Conciliorum Angliæ Londini edita anno MDCCXXXVII. *Tom. I. pag.* 586. *n.* 7. Idque etiam distinctius in aliis Conciliis traditum invenitur, a quibus præscriptum est, ut Sacerdos in prima Missa Purificationem non sumat, utque tunc solum secunda Missa pro Defunctis ab eodem Sacerdote celebretur, quando Cadaveris præsentia occurrat die Dominico, seu alio die Festo, nec alius adsit Sacerdos, qui hujusmodi secundam Missam celebrare possit, quemadmodum habetur in Constitutionibus Sodorensibus anno MCCXCI. conditis *Cap.* 36. in eadem Anglicana Collectione *Tom. II. pag.* 179., itidemque in Concilio Rotomagensi habito anno MCCXXXI. *n.* 14. *in Collectione Harduini Tom. VII. pag.* 186. *et seqq.* Qua de re Nos ipsi olim egimus in nostra Institutione Ecclesiastica XXXVI. *pag.* 186. Neque vero hæc in præsenti a Nobis commemorantur, quasi nunc etiam, præsente Cadavere, duæ Missæ ab eodem Sacerdote celebrari possint; quum, juxta

hodiernam disciplinam, liceat Presbytero, relicta Missa de die, Missam pro Defuncto, si præsens sit Corpus, cum cantu celebrare, nisi tanta fuerit diei solemnitas. quæ Missam pro Defunctis omnimode excludat. Sed ideo hæc dicta sunt, ut appareat, quam propensa fuerit Ecclesia ad permittendam Missarum iterationem quantumvis generaliter interdictam, ubi de procurandis Fidelium Defunctorum suffragiis ageretur. Quo nempe spiritu Nos etiam adducti, Missarum Sacrificia in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum a singulis prædictorum Regnorum, atque Ditionum Sacerdotibus ter celebrari posse concessimus. ANNO 1748.

II. Uniformitatem Ritus inter Aragoniam, aliasque Hispaniæ Ditiones.

Sed duæ aliæ præterea causæ, eæque satis graves, ad id concedendum Nos impulerunt. Prima est, quod quum antiquissima sit in Regno Aragoniæ consuetudo, ut prædicta die tres Missæ a Sacerdotibus Regularibus, duæque a Sæcularibus celebrentur; eaque non modo nunquam reprobata fuerit, sed etiam a Prædecessore nostro Julio III., aut Paulo III. vivæ vocis oraculo confirmata asseratur (ut jam olim adnotavimus in folio pro Congregatione Concilii a Nobis, ut supra diximus, exarato) utpote quæ nec Divino, nec naturali juri contraria, sed solum a jure communi Ecclesiastico vetita dignoscitur; cumque constet eamdem consuetudinem non solum in Regno Aragoniæ proprie dicto, atque in alio Valentiæ, et in Comitatu Cataloniæ, sed etiam in Regno Majoricæ longius dissito, tamquam ipsius Aragoniæ Regni Appendice, viguisse et vigere; utique nec novam omnino rem, nec in exemplum alibi trahendam Nos fecisse censemus, dum hujusmodi consuetudinem, sive ritum, auctoritate nostra extendimus ad alia Regna, et Dominia eidem Hispaniarum Regi subjecta, atque insuper ad ea, quæ alteri quidem principi, nimirum Lusitaniæ Regi parent, sed magna ex parte finitima et proxima sunt prædictis Hispanici Regis Ditionibus. Regula quippe canonica est, ut

Et inter has, et finitimum Lusitaniæ Regnum.

PONT. A. IX. in Regionibus conterminis, atque inter se proximis Rituum ac Disciplinæ uniformitas statuatur, atque servetur. Unde etiam Prædecessor noster Sanctus Siricius Pontifex Maximus, quum ad Himerium Episcopum Tarraconensem scripsisset de variis Ecclesiasticæ Disciplinæ capitibus, de quibus ille Sanctum Damasum ipsius Decessorem consuluerat, eidem mandavit, ut Apostolica rescripta non solum cum Provincialibus suis communicaret, sed ea etiam transmitteret *ad Carthaginienses, ac Bœticos, Lusitanos, atque Gallæcos.*

III. Pium studium duorum Regum, eorumque in Ecclesiam promerita

Alteram vero causam, eamque plurimi apud Nos momenti, cum magno paterni animi nostri gaudio, Nobis suppeditavit enixum studium duorum Carissimorum in Christo Filiorum nostrorum Hispaniæ, et Lusitaniæ Regum, tantis in Ecclesiam promeritis Illustrium; qui unico, et sincero devotionis instinctu acti, nec retardati ob parum felicem exitum similium petitionum, quas a Prædecessoribus suis propositas fuisse noverant, istorum pietatis hæredes erga Fidelium Animas purgatorio igne cruciatas sese professi sunt, auctoresque se præstiterunt. ut in earum levamen, recurrente quotannis generali Fidelium Defunctorum Commemoratione, in suis respective Regnis, atque Dominiis suffragia multiplicarentur. Quapropter Magni Prædecessoris Nostri Sancti Gregorii Papæ verba, quæ is ad Brunichildem Francorum Reginam conscripsit (*Epist.* 50. *lib.* 6. ipsius Operum *Tom. II. pag.* 858.) jure, ac merito ad prædictos Reges transferre Nos posse censemus: *Epistolarum vestrarum series, quæ Religiosum animum, et piæ mentis studium continebat, non solum voluntatis vestræ fecit Nos laudare propositum, sed etiam libenter invitavit postulata concedere.* Tum etiam ea, quæ alter rec. mem. Prædecessor noster Innocentius Papa III. ad Regem Castellæ scripsit (Epist. 154. lib. 14.) *Cum Personam tuam inter Catholicos Reges speciali diligamus in Domino charitate, in his,*

quæ secundum Deum requiris a Nobis, favorem Tibi Apostolicum libenti animo impertimur; atque alia, quæ idem (Epist. 24. lib. 15.) scripsit ad Regem Lusitaniæ: *Æquum est autem, ut quos ad Populi regimen, et salutem, dispensatio cœlestis eligit, Apostolica Sedes sincero prosequatur affectu: et in justis postulationibus studeat efficaciter exaudire;* eadem sane præsentium Hispaniæ, ac Portugalliæ Regum pietati ac dignitati mirum in modum congruere videntur. Quorum præterea consimiles postulationes hac de re Nobis exhibitas, et parem pro Religione zelum, eximiumque Christianæ Fidei in remotissimis etiam Regionibus propagandæ studium, perspicuis argumentis Nobis assidue comprobatum, dum læti suspicimus, hæc etiam utrique simul aptanda censemus, quæ noster quoque Prædecessor S. Leo Magnus ad Theodosium Augustum scribebat, *Epist.* 21. *ipsius Operum Tom. I. pag.* 238. *Quantum præsidii Dominus Ecclesiæ suæ in fide Vestræ Clementiæ præpararit, his etiam literis, quas ad me misistis, ostenditur; ut Vobis non solum Regium, sed etiam Sacerdotalem animum inesse gaudeamus. Siquidem præter Imperiales, et publicas curas, piissimam sollicitudinem Christianæ Religionis habetis.* ANNO 1748.

Quamvis vero antehac in Regno Aragoniæ, Sacerdotibus Regularibus prædicta die tres Missas celebrantibus, Sæculares Presbyteri duas tantum celebrarent, Nos tamen æquum judicavimus hos illis per omnia exæquare, ut esset inter ipsos Ritus uniformitas: quæ res in causa fuit, ut in Ecclesia Catholica aliæ quoque diversitates sublatæ fuerint, quantumvis tolerabiliores videri possent. Ita quum in Gallias, regnante Carolo Magno, inductus fuisset, una cum Ordine Romano, Ritus celebrandi tres Missas in die Natali Domini nostri Jesu Christi, quum antea duæ tantum celebrari solerent; novum hunc Ritum soli primum Episcopi adoptarunt, ac sibi suæque Dignitati proprium fecerunt; sed postea, ad evitandam difformi-

Ad unitatem Ritus servandam, trinæ permittuntur Missæ omnibus hoc indulto comprehensis.

PONT. A. IX. tatem, hujusmodi facultas ad omnes inferioris quoque Ordinis Sacerdotes extensa fuit, quemadmodum a Nobis demonstratum est in Tractatu *de Festis Domini part.* 1. *pag.* 248.

Applicatio pro omnibus Defunctis injuncta; juxta Ecclesiæ mentem, et dictorum Regum pietatem.

Applicationem autem Missarum hoc nostro Indulto concessarum, tertiæ nimirum a Sacerdotibus Sæcularibus in Regno Aragoniæ, secundæ vero, ac tertiæ ab omnibus existentibus in aliis Regionibus hoc Decreto comprehensis, jussimus fieri, non quidem pro aliquo peculiari Defuncto, sed pro omnibus Fidelibus Defunctis in genere; tum quia id magis consentaneum visum est piæ, ac religiosæ menti duorum Regum hujusmodi Indultum expetentium; tum quia Ecclesiæ spiritus id maxime postulabat; Siquidem constat generalem Commemorationem omnium Fidelium Defunctorum secundæ diei Mensis Novembris affixam, jam usque a sæculo nono ab Amalario Fortunato propositam, vertente autem sæculo undecimo a Beato Odilone Abbate pro omnibus Monasteriis sibi subjectis receptam, atque ab his demum, Prædecessoris nostri Johannis Papæ XIX. auctoritate, ad universam Ecclesiam propagatam fuisse, ea potissimum de causa, ut, post celebratam præcedenti die Festivitatem in honorem Sanctorum omnium cum Christo regnantium, omnium quoque Justorum Animæ in Purgatorio detentæ, ac cœlestis gloriæ consortium expectantes, generalibus Ecclesiæ suffragiis adjuventur. De hac re latius disseruimus in opere, quod scripsimus in Acta nonnullorum Sanctorum, quorum Officia celebrantur in nostra Bononiensi Civitate, ac Diœcesi, *in Editione Patavina Cap.* 22. Unde satis patet, quam justa de causa prædictas Missas non aliquibus peculiaribus Defunctis, sed omnibus in communi Fidelibus in Christo dormientibus applicandas esse voluerimus.

Aviditatis species a celebratione Missarum arcenda.

Quam vero Nobis semper cordi fuerit, ut, juxta Sacrorum Canonum præscriptum, a celebratione Sacrosancti Missæ Sacrificii omnem avaritiæ speciem, omnemque sordidi captandi

lucri prætextum longissime arceremus, satis compertum esse putamus ex his, quæ tum in Archiepiscopatus Bononiensis, tum in Supremi Pontificatus administratione, in hunc finem præstitimus. Etenim inter Pastorales Institutiones nostras, præter *quinquagesimam sextam*, in qua plures hac de re Ecclesiasticæ Disciplinæ regulas demonstravimus, et omnino observari præcepimus, adest etiam *nonagesima secunda*, in qua Sanctissimis Apostolicæ hujus Sedis decretis inhærentes, pravam quamdam damnavimus consuetudinem, qua contendebant nonnulli licitum esse Missas ita celebrare, ut earum fructum medium in antecessum applicarent pro iis, qui postea eleëmosynam offerendo illius applicationem expeterent. Inter nostras vero Apostolicas Constitutiones *in Bullarii Nostri Tom. I.* impressas, extant *vigesima secunda*, *et vigesima tertia*, quibus severissime vetitum per Nos est, ne eleëmosynæ pro Missarum celebratione colligantur in iis locis, in quibus major est earum Taxa Synodalis, ut deinde Missæ alibi celebrandæ committantur, ubi hujusmodi Taxa in minori quantitate statuta est. In novissimo autem Tractatu nostro de *Synodo Diœcesana lib. 5. cap. 8. num. 9. et 10.* alia complura ad hanc rem pertinentia studiose collegimus.

ANNO 1748.

Ab hoc itaque tramite neutiquam recedendum Nobis esse judicantes, decrevimus supra, atque statuimus, ut pro celebratione, aut applicatione Missarum hoc nostro Indulto concessarum, Nullum prorsus stipendium quocumque prætextu aut colore accipi valeat; quod ut a Nobis in præsenti casu decerneretur, specialis quædam, et urgens ratio Nos impulit, præter generales hasce, quas paulo ante indicavimus. Perspectum est enim omnibus in Ecclesiastica Historia paulum modo versatis, plures olim fuisse dies polyliturgicos, quibus nimirum singuli Sacerdotes plus quam semel Missarum sacrificia peragebant, ut erat, præter

Idque præcipua ratione, ubi earum iteratio permittitur.

PONT. A. IX.

Natalem Domini, prima dies Mensis Januarii, Feria V. in Cœna Domini, Vigilia Ascensionis, tres dies Jejunii infra Octavam Pentecostes, aliique dies Festi nonnullorum Sanctorum memoriæ dicati, ut Nativitas Sancti Johannis Baptistæ, et Natalitium Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, de quibus Nos ipsi monumenta protulimus in Opere *de Festis D. N. Jesu Christi p. 1. pag.* 247.

Quæ ideo jam vetita fuit, ut turpes quæstus tollerentur.

Ut autem hujusmodi consuetudo generaliter tolleretur, et facultas celebrandi plures Missas uno die, ad solum diem Natalis Domini coarctaretur, non alia de causa factum est, quam ut avaritiæ, et sordidis quæstibus adimeretur occasio, vel saltem oblocutionibus silentium imponeretur; quæ scilicet ex eleëmosynis pro Missarum numero multiplicatis, aut ortum habuerant, aut oriri posse videbantur. Hunc esse proprium sensum Canonis *sufficit, de Consecr. dist.* 1. jam demonstratum per Nos est in literis ad Venerabilem Fratrem Episcopum Oscensem datis §. *Excepta, et sequentibus.* Ideo autem scripta Nostra in hoc Decreto frequenter in medium protulimus, ne quæ jam alibi a Nobis dicta sunt, hic denuo explicare, et quæ alibi demonstravimus, iterum rationibus comprobare cogeremur. Id vero, quod supra posuimus, a duobus præterea scriptoribus in Ecclesiasticis rebus apprime versatis asseritur. Eorum alter est Thomassinus in Opere *de veteri, et nova Ecclesiæ disciplina par.* 3. *lib.* 1. *cap.* 74. *n.* 6. ubi post allatam Constitutionem Odonis Episcopi Parisiensis, videlicet: *Nullus bis in die Missam audeat celebrare, aut cum duplici Introitu, nisi in magna necessitate;* hæc subdit: *Cum pecunia tunc ut plurimum ad Missam offerretur, hinc avaritiæ species, vel suspicio quædam iterationi Missarum affricabatur.* Alter est Vicecomes in Tractatu *de antiquis Missæ ritibus lib.* 3. *cap.* 28. *circa fin.*, ubi postquam antiquam exposuit disciplinam, qua permittebatur Sacerdoti plures Missas in die celebrare;

de ipsius disciplinæ mutatione deinde sic ait: *Abrogationis autem causam, quantum equidem divinare possum, dedere nundinatores quidam, qui majoris pietatis materiam ad turpe lucrum detorquere non sunt veriti, et fecerunt, ut libertas prisca saltem hisce Regionibus erepta sit, ac desierit.* ANNO 1748.

Si igitur multiplicitas Missarum, quæ Sacerdotibus olim pluribus per annum diebus permittebatur, ideo sublata fuit, ut avaritiæ quæstibus, aut obloquentium suspicionibus obviam iretur, jure ac merito Nos Indultum hoc Nostrum, quo Sacerdotibus in præfatis Regnis, atque Dominiis commorantibus tres Missas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebrare permisimus, hujusmodi expressa lege, atque districta sanctione communire debuimus, ut ne quis eorum pro Missis de novo concessis, ullum stipendii genus, quacumque de causa, et quolibet prætextu, aut colore recipere posset.

Atque in casu etiam aliàs denegata fuit, ne avaritiæ via aperiretur.

His accedit, quod quum petitiones inspexerimus ab aliquibus peculiaribus Episcopis Apostolicæ Sedi olim oblatas pro concessione celebrationis duarum, aut trium Missarum in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum; simulque contraria expenderimus Rescripta tunc respective emanata; agnovimus prædictas petitiones huic potissimum rationi innixas fuisse, quod scilicet tanta esset eleëmosynarum copia, quæ ea die pro Missarum celebratione a piis Fidelibus offerebantur, ut aliter illis satisfieri non posse assererent, quam si facultas indulgeretur Sacerdotibus, ut plures Missas ea ipsa die celebrare possent: contra vero in rejiciendis iisdem petitionibus, id maxime spectatum fuisse agnovimus, ne per hujusmodi concessiones Ordo Sacerdotalis apud detractores in aviditatis suspicionem, et infamiam adduceretur. Qua etiam de causa Nos hanc concessionem nostram, prædicta lege adjecta, suspi-

PONT. A. IX. cionibus hujusmodi nullum locum præbere posse voluimus.

Hæc sunt, quæ concedenda esse judicavimus, quæque de præmissorum consilio, et Apostolica auctoritate Nostra concessimus; atque hæc sunt, quæ in hujusmodi Indulti concessione præ oculis habuimus; quæque omnia exponenda duximus præsenti Decreto, quod a Nobis conditum, manu nostra subscripsimus hac die XXI. Augusti Anni MDCCXLVIII. Anniversaria Coronationis nostræ, ineunte Pontificatus Nostri Anno IX.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Pontifex Decretum confirmat per Literas Apostolicas, cum clausulis etc.

Porro præinsertum nostrum Decretum, atque in eo omnia, et singula contenta, ac præscripta, quo firmius subsistant, et serventur exactius, atque etiam quatenus opus sit, auctoritate Nostra Apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus; illique, et omnibus, ac singulis contentis, et præscriptis, Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, atque ita, ut præmittitur, omnino servari mandamus. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis respective sub irrogatis pœnis, et censuris inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari; Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, ea-

dem prorsus fides in judicio, et extra adhibeatur, quæ adhiberetur iisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Anno 1748.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVI. Aug. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno IX. Dat. Pontif. Anno IX. die 26. Aug. 1748.

Cajetanus Amatus.

ERECTIO LXII.

Duarum Cathedrarum in Archigymnasio Urbis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Quanta Reipublicæ commoda obveniant ex publicis studiorum Universitatibus, in quibus bonarum artium, ac scientiarum documenta ingenuæ Juventuti traduntur, concordi omnium judicio, et felici experientia evidentissime constat; dum per homines maxime liberalibus disciplinis excultos atque expolitos, totius Civitatis mores, ad æquitatis, et justitiæ rationem conformari solent; et necessaria in civilibus Societatibus judicia, recte, ac laudabiliter exerceri, pluraque hominum usibus proficua inveniri passim conspiciuntur, et reliquæ omnes privatæ ac publicæ res prudenter utiliterque administrari. Procemium ex publica Universitatum utilitate.

Quamobrem ad Nostrum potissime Officium pertinere judicavimus, celeberrimum Almæ Urbis Nostræ Archigymnasium studii generalis, *Sapientiam* nuncupatum, speciali providentiæ Nostræ cura tueri, atque fovere; quin etiam, Pontifex jam Universitatem Urbis protexit et favoribus amplificavit.

PONT. A. IX.

si quæ Nobis ejus rei facultas suppeteret, illius splendorem novis Apostolicæ liberalitatis favoribus amplificare: Ut, quæ Nobis olim in minoribus adhuc versantibus, ejusdemque Sapientiæ regimen, pro Advocati Consistorialis jure, vel communiter, vel peculiariter moderantibus, ad perficiendum illius statum deesse videbantur, ea nunc, supremæ Auctoritatis Nostræ ope, ipsius Universitatis, totiusque Urbis ornamento et commodo, accederent incrementa.

In reformando ejus regimine plura jam præstitit.

Quæ quidem cum partim in restituendo aut firmando aptiori, utiliorique ipsius Archigymnasii regimine atque ordine, partim in nonnullarum, quæ desiderabantur, doctrinarum et facultatum accessione, consistere intelligeremus; illud hactenus studiose præstare non omisimus, ut scilicet, quas opportunas judicavimus leges, sive ad tempus, sive perpetuo in eodem servandas, præscriberemus; ex quibus meliorem studiorum rationem, ac scientiarum tradendarum methodum in ipso recte processuram fore confidimus: Alterum vero, quod ad novas Disciplinarum Cathedras instituendas, augendumque Lectorum numerum pertinebat, ad hunc diem efficere non potuimus, quum id, nec ipsius Archigymnasii redditus, nec Apostolici Ærarii Nostri vires, recentibus nimium calamitatibus exhaustæ, ullo modo ferre valerent.

Nunc ex proventu cujusdam novi Affictus Cathedrarum numerum auget.

Cum autem recens in Civitate et Statu Avenionensi, et Comitatu Venaissino Nostræ temporali Ditioni subjectis, inducta sit facultas, ut eam vocant, privativa, dandi prælo, ac vendendi et publicandi per totam Pontificiam Ditionem Civitatis, Status, et Comitatus præfatorum, novitates publicas, tam politicas, quam Literarias, Kalendaria, et alia similia, ipsaque privativa facultas dilecto filio Alexandro Giraud ad novem annos concessa, et locata reperiatur, pro annua responsione quatuor mille librarum monetæ Galliæ, sub diversis pactis, et conditionibus, prout in Instrumento publico per acta dilecti filii Cognominati Jeremiæ, Notarii pu-

blici, et Secretarii, generalis Legationis Avenionen. sub die 16. Mensis Novembris Anni Domini 1747. desuper confecto, et stipulato, plenius continetur. Anno 1748.

Nos igitur congruum et consentaneum arbitrantes, prædictum redditum quatuor mille librarum dictæ monetæ, qui, quum antea nunquam inter emolumenta Cameraria computatus fuerit, ex prædicta nova locatione, et privativa facultate per Nos, ut præfertur, indulta, nuper accrevit, eidem Archigymnasio, ad excitandas, et promovendas in eo alias scientias, et liberales artes, integre, et in perpetuum attribuere; verumque hodiernum ipsius Archigymnasii statum, annuos redditus, Cathedras, et Lecturas, regimen, administrationem, et privilegia, de quibus plenam certamque notitiam habemus, nec non præfatum locationis Instrumentum, omnia item et singula privilegia, et indulta etiam a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris Civitati et Legationi Avenionensi, ac pro tempore existentibus S. R. E. Cardinalibus de Latere Legatis et Vicelegatis inibi commorantibus, quomodolibet concessa, etiam pluries confirmata, et innovata, ac alia quæcumque, etiam specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirentia, eorumque omnium et singulorum totos, et integros tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes.

Incipit dispositiva.

Motu proprio, et ex certa scientia, meraque deliberatione Nostris, deque Apostolicæ Potestatis plenitudine, in præfato publico Archigymnasio, seu studio generali, *Sapientiæ* nuncupato, de Urbe, præter eam in qua elementa Geometriæ traduntur, aliasque inibi præexistentes Cathedras et Lecturas, duas novas Cathedras, seu Lecturas; alteram nimirum Mathematicæ, alteram vero Chymiæ, pro aliis duobus Lectoribus, altero nempe Mathematicæ, altero autem Chymiæ hujusmodi Professoribus, probatæ fidei, et idoneitatis ad Cathedras hu-

Erigit unam Cathedram Mathematicæ, et alteram Chymiæ per concursum conferendas.

PONT. A. IX. jusmodi pro tempore quomodolibet vacantes, prævio concursu, et servata forma dudum a Nobis in Constitutione Nostra, privilegiorum Nostræ Consistorialis Aulæ Advocatorum confirmatoria, quæ incipit *Inter conspicuos Ordines*, edita quarto Kalendas Septembris Anno Quinto, §. *In eligendis*, tradita atque præscripta, deputandis, et assumendis, ad commune bonum, publicamque utilitatem, Apostolica Auctoritate perpetùo erigimus, et instituimus.

Ipsisque Cathedris assignat scuta ducenta pro qualibet. Eisdemque Cathedris, seu Lecturis a Nobis sic erectis et institutis, pro earum dote, ac utriusque Lectoris congruo salario et provisione, annuam summam quadringentorum scutorum monetæ Romanæ de juliis decem pro quolibet scuto, ad rationem ducentorum scutorum pro quolibet, eis, ut infra, persolvendorum, eadem Apostolica Auctoritate constituimus et assignamus. Ipsosque futuros pro tempore Mathematicæ, et Chymiæ Lectores, aliorum dicti Archigymnasii Lectorum, Magistrorum, Doctorum, et Professorum consortio, ita ut omnibus, et quibuscumque privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, præeminentiis, antelationibus, honoribus, et prærogativis, etiam antianitatis, quibus alii ejusdem Archigymnasii Magistri, Lectores, Doctores, et Professores quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, atque uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt in futurum, pariformiter, et æque principaliter, in omnibus, et per omnia, et omnino quoad omnia, ipsi quoque utantur, fruantur, potiantur, et gaudeant, omnibusque pariter oneribus et obligationibus, quibus illi subjacent, pari modo etiam ipsi subjaceant; Apostolica itidem Auctoritate adjungimus, et aggregamus.

Lectores dictarum facultatum aliorum consortio adjungit.

Pro hujus erectionis firmitate dictum Af- Ad consulendum vero perpetuæ utriusque Cathedræ a Nobis per præsentes erectæ stabilitati, et manutentioni, prædictam facultatem privativam dandi prælo, ac vendendi, et publicandi per totum Statum Avenion. et Comitatum

Venaissinum, Nostræ temporali Ditioni subjectum, novitates publicas, tam politicas, quam literarias, Kalendaria, cæteraque in memorato Instrumento locationis comprehensa, et expressa, earumdem tenore præsentium approbamus, et confirmamus, ac quatenus opus sit, de novo inducimus, et constituimus. Et nihilominus præfatum annuum reditum quatuor mille librarum dictæ monetæ Galliæ, ex concessione et locatione privativæ facultatis hujusmodi nunc provenientem, et qui deinceps, etiam in quacumque majori summa provenire poterit, a cæteris Cameræ Nostræ Apostolicæ redditibus, introitibus, et proventibus extraneum, seu perpetuo separatum, atque disjunctum haberi, et censeri volumus, ideoque ab iisdem pari auctoritate itidem perpetuo separamus, sejungimus, et dismembramus, sicque dismembratum, sejunctum, et separatum, præfato Archigymnasio pro utriusque Cathedræ seu Lecturæ a Nobis per præsentes erectæ et institutæ, dote, et pro aliis infrascriptis usibus, etiam perpetuo applicamus, concedimus, et assignamus. fictum, et assignationem confirmat.

Quamobrem dilectis Filiis nunc, et futuris pro tempore ejusdem S. R. E. Cardinalibus Nostris, et Sedis Apostolicæ de Latere Legatis, ac Vicelegatis in dicta Civitate Avenionen. commorantibus, nec non Congregationi Avenionensi, ac præfatæ Cameræ Apostolicæ Thesaurario, et Commissario generalibus, aliisque ipsius Cameræ Officialibus et Ministris, quocumque nomine nuncupatis, in virtute Sanctæ Obedientiæ districte inhibemus, ne præfatum annuum redditum ex privativa facultate hujusmodi provenientem, in alios quoscumque usus, et causas, quantumvis privilegiatas, et privilegiatissimas, ullatenus erogent aut convertant, nec de prædictis pecuniis aliter ullo modo disponere præsumant; sed ipsa dumtaxat Congregatio, prædictique Legati ac Vicelegati, seu alii, ad quos nunc quomodolibet spectat, et spectabit in futurum, si, et postquam, ac quoties pro Judices Conservatores deputat pro futuris temporibus.

PONT. A. IX.

parte infrascripti Nostri, deinde vero Romani pro tempore Pontificis Secretarii Status, aut Rectoris dicti Archigymnasii fuerint requisiti, tam pro executione et conservatione dictæ privativæ facultatis, quam pro integra, celerique exactione annui redditus præfati, eorum brachium et auxilium efficaciter præstent; Ipseque pro tempore Cardinalis Legatus, seu Vicelegatus exactæ pecuniæ depositum, in faciem, et creditum dicti Archigymnasii, ut infra, faciendum sedulo curet.

Interim vero Rev. Card. Valenti pluribus titulis de dicta Universitate benemeritum designat.

Quoniam vero dilectus Filius Noster Sylvius Tituli Sancti Callisti S. R. E. Presbyter Cardinalis Valenti nuncupatus, ejusdem S. R. E. Camerarius, et Nobis a Secretis Status, in procuranda prædicti novi redditus accessione, et in illius applicatione ad supradictum effectum proponenda, eximium suum studium de bono publico amplificando, ac de scientiis et liberalibus Artibus promovendis Nobis aperte comprobavit; idcirco Nos earumdem tenore præsentium prædicto Sylvio Cardinali, quoad vixerit, plenam et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem tribuimus, et elargimur. post ipsum vero cuilibet pro tempore existenti Romani Pontificis Secretario Status, nec non præfati Archigymnasii pro tempore Rectori similiter concedimus et impertimur, ut ipsi, adveniente termino currentis locationis dictæ privativæ facultatis, et sic deinceps quoties terminus hujusmodi advenerit, eidem pro tempore existenti Legato, seu Vicelegato Avenionen. aut pro eo alii, vel aliis, ad quos pro tempore spectabit, aut spectare poterit, celebrationem et stipulationem novæ locationis ejusmodi privativæ facultatis pro dicto Archigymnasio, celeremque transmissionem pecuniæ de Civitate Avenionen. Romam, ad effectum illam, ut infra, deponendi, absque ulla dependentia a prædicta Congregatione Avenionen. aut a Camera Apostolica, illiusque Officialibus, et Ministris

prædictis

prædictis, committere, et mandare libere et licite possint, et valeant. Anno 1748.

Postremo volumus, et mandamus, ut pecuniæ, ut supra, provenientes, apud Mensam Nummulariam Montis Pietatis, ad creditum dicti Archigymnasii, in peculiari tamen et separato computo, deponantur, ita ut cum aliis prædicti Archigymnasii redditibus nullo unquam tempore misceantur, vel confundantur, sed stare debeant dumtaxat ad effectum, ut pro rata scutorum quadringentorum, prædictis duobus Lectoribus Mathematicæ, et Chymiæ, annua honoraria et stipendia a Nobis iisdem respective constituta, in consuetis tertiariis, juxta morem aliarum Cathedrarum, et Lectorum ipsius Archigymnasii, mediantibus ordinibus manu Rectoris ejusdem pro tempore deputari subscriptis, persolvantur, residuum vero in expensas necessarias pro experimentis Chymicis, et non in alios quoscumque usus, omnino erogetur. Modum asservandi et solvendi pecunias assignatas præscribit.

Præsentes quoque Literas, quas in dicta Camera Apostolica, juxta Constitutionem fel. rec. Pii Papæ IV. Prædecessoris Nostri desuper editam, præsentari, insinuari, et registrari volumus, præmissaque omnia, et singula, nullo unquam tempore ex quibuscumque causis, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio; aut intentionis Nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari, seu ad terminos juris reduci posse; sed semper, perpetuoque valida, et efficacia existere, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere debere; sicque per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium, et alios Cardinales, nec non Palatii Apostolici Auditores, prædictæque Cameræ Thesaurarium Generalem, et Clericos Præsidentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere; et si secus Clausulæ pro præmissorum firmitate.

POST. A. IX. super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Derogatio contrariis. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis generalibus, vel specialibus, dictæque Cameræ, nec non Congregationis Avenionen. et Archigymnasii prædicti, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis respective statutis, et Consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et Litteris Apostolicis dictæ Congregationi, eidemque Cameræ, ac illius Officialibus et Ministris, et quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus et efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus decretis, etiam motu, scientia, deliberatione, et potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmissorum confirmatis, approbatis, et innovatis; Quibus omnibus et singulis, etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum omnium et singulorum effectum, specialiter, et expresse, ac latissime, et plenissime motu simili derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides Præstanda Transumptis. Utque de præmissis etiam in Civitate et Ditione Avenionen., quandocumque opus fuerit, fides fieri valeat; volumus, ut earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo præfati Sylvii Cardinalis, seu respective Romani pro tempore Pontificis Secretarii Status, aut

prædicti Archigymnasii Rectoris obsignatis, eadem prorsus fides adhibeatur in Judicio, et extra illud, quæ adhiberetur hisce præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Anno 1748.

Sanctio. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ Erectionis, dismembrationis, applicationis, inhibitionis, concessionis, decreti, mandati, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pont. Anno IX. die 11. Octobris 1748. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII., quinto Idus Octobris Pontificatus Nostri Anno Nono.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

LXIII.

DECRETUM

Quo prohibetur cuilibet in posterum Libros, Scripturas, aliaque Opera quæcumque Typis imprimere, seu aliter in lucem edere, in quibus de imminutione dierum Festorum de Præcepto, sive pro, sive contra eam agatur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Instantiæ factæ Pont. super imminutione dierum Festorum

Non multi menses effluxerant, ex quo placuit Omnipotenti Deo humilitatem Nostram nullis suffultam meritis ad universalis Ecclesiæ regimen assumere, quum plurium, et pietate, et doctrina insignium Virorum, necnon Episcoporum per Ecclesias tam citra, quam ultra Montes constitutorum, instantiæ ad Nos deferri cœperunt, ut numerus dierum Festorum de præcepto in satis nota Constitutione rec. mem. Prædecessoris Nostri Urbani Papæ VIII, præfinitus, auctoritate Nostra minueretur. Quam quidem ob rem, Nobis exponebant, et nimis grave detrimentum humilioris sortis hominibus, qui manuum suarum laboribus se ipsos, suasque familias sustentare coguntur, ex hujusmodi Festorum dierum numero, quibus operari prohibentur, inferri; Et simul arduum vel potius impossibile esse, debitam, exactamque eorum observantiam et sanctificationem a populis obtinere; siquidem post innumeras districtasque leges ea de re latas, et curas adhibitas, numquam sæpius cauponæ atque popinæ frequentari dignoscuntur, quam ipsis diebus Festis, pomeridianis potissimum horis, non sine scandalo, et rixarum, aliorumque criminum sequela. Cumque Carissimus in Christo Filius Noster Carolus utriusque Siciliæ Rex Illustris

Summa rationum quæ adducebantur.

post aliquot annos Urbem ingressus ad Nos comiter accessisset, non omisit summo zeli studio pro hujusmodi Festorum dierum in suis Regnis imminutione Nobiscum agere. ANNO 1748.

Nos autem cum primum illæ, quas supra diximus, instantiæ ad Nos pervenerunt, minime labori pepercimus, ut rem ipsam in suis fontibus inspiceremus, quin etiam satis amplam Dissertationem ea de re exaravimus, et publicari curavimus, in qua pleraque a Nobis demonstrata sunt, ad hanc minuendorum Festorum materiam pertinentia, pluresque hujusmodi imminutionis viæ indicatæ fuerunt; sed nihil definitum, aut pro auctoritate statutum fuit; quum id Nobis unice propositum tunc fuisset, ut aliorum sententias intelligeremus, non solum circa rationem peragendæ Festorum dierum reductionis, sed etiam super ipsius imminutionis substantia, an eam fieri, vel potius rem in priori statu relinqui præstaret; ita ut, qui reductionem nequaquam faciendam existimaret, minime necesse haberet de illius executionis modo inquirere, aut Nobis consilium præstare. Pont. de hac re dissertationem confecit, ut aliorum sententias audiret.

Quadraginta porro fuerunt, quorum consilium requisivimus; inter quos nonnulli hujus S. R. E. Cardinales, Episcopi plures tam Itali, quam Ultramontani, reliqui Theologiæ aut Sacrorum Canonum Professores, vel in Ecclesiasticæ Disciplinæ rationibus tum Romæ, tum alibi, agendo potissimum experiendoque versati. Horum omnium responsa, juxta mandatum Nostrum, scripto concepta, quæ adhuc apud Nos asservantur, cum accepissemus; ex prædicto numero, tres supra triginta invenimus, qui Festorum dierum imminutionem vel necessariam, vel utilem omnino fore affirmabant; ex his vero, quindecim Nobis suadebant, ut edita generali Apostolica Constitutione, hujusmodi imminutionem in universa Ecclesia statueremus; alii autem numero octodecim, audiendas esse censebant instantias Ecclesiarum, atque Dioecesum, earumque peculiaribus neces- Et 40. Personarum consilium exquisivit. Major numerus reductionem faciendam censent. Aliqui etiam per generalem Constitutionem, alii non.

Pont. A. IX.

Et quid circa modum.

sitatibus diversa atque opportuna ratione consulendum. Quod vero pertinet ad ipsius reductionis modum; quum in Concilio Provinciali Tarraconensi, habito sub san. mem. Prædecessore Nostro Benedicto XIII. Pontifice de Nobis optime merito, conditum fuerit Decretum, ut, accedente Apostolicæ Sedis approbatione et auctoritate, ac salva obligatione sanctificandi, ut prius, omnes dies Dominicos, et solemniores quasdam Festivitates, quibus nimirum et assistendum foret Sacrificio Missæ, et abstinendum ab operibus servilibus; in aliis quibusdam Festis minus principalibus, tenerentur quidem Fideles ex precepto Missam audire, sed reliquum diei tempus operibus et laboribus quibusque exercendis, etiam servilibus nuncupatis, licite impendere possent; cumque ipsius Concilii Patres, Anno Domini MDCCXXVII. hujusmodi Decreti approbationem et confirmationem a præfato Benedicto Prædecessore petiissent, idemque Prædecessor An. sequenti MDCCXXVIII. Decretum ipsum per suas Apostolicas Literas in forma Brevis approbasset et confirmasset; ex præfatis XXXIII. consulentibus, viginti tres in eo concordes fuerunt, ut Festorum dierum reductio juxta formam et methodum Decreti Conciliaris Tarraconensis fieri deberet, reliquis decem in diversas sententias abeuntibus; aliis nempe tollendas omnino censentibus Festivitates aliquot ex his, quas Urbanus VIII. servari mandaverat; aliis proponentibus plurium Festivitatum conjunctionem in unam diem de precepto sanctificandam; aliis vero complura Sanctorum Festa in dies Dominicos transferentibus.

Pontifex nil generaliter præcipere sed peculiares Episcoporum instantias expectare statuit.

Nos autem, horum omnium consiliis perlectis, matureque perpensis, nequaquam expedire judicavimus generalem hac de re Constitutionem edere, quum Nobis animo obversarentur multimodæ difficultates olim adversus prædictam Urbani Prædecessoris Constitutionem excitatæ ab iis ipsis, qui pro illius promulgatione consilium dederant, et preces obtulerant. Quapro-

ter, ut et Apostolicæ Sedis auctoritati ac dignitati prospiceremus, et simul ostenderemus, quanto in honore apud Nos habeantur Venerabiles Fratres Nostri Ecclesiarum Antistites, quos quidem suarum Diœcesum necessitates optime intelligere, maximoque zelo pro Dei cultu et gloria flagrare non dubitamus; id Nobis servandum proposuimus, et re ipsa servavimus, ut nihil hac de re decerneremus, nisi postquam Episcopi pro suis quique Diœcesibus, aut Metropolitani, de Suffraganeorum consilio et assensu, pro suis Provinciis, peculiares Ecclesiarum et Populorum necessitates Nobis demonstrantes, Festorum dierum imminutionem postulassent. In quo tamen non cuilibet angustæ Diœcesis Episcopo id optanti annuendum censuimus, nisi simul finitimi alii Præsules id ipsum expeterent; quo scilicet ritus et disciplinæ uniformitas, quantum fas esset, in vicinis atque conterminis Diœcesibus conservaretur. Præterea nihil innovari voluimus, non solum in hac Nostra Romana Urbe, pro qua peculiares quædam circumstantiæ ponderandæ sunt, quæ aliis Civitatibus ac Diœcesibus aptari nequeunt; sed nec in Nostra Bononiensi Civitate ac Diœcesi, cujus Pastorale regimen una cum Supremo Pontificatu retinemus; ne scilicet aliis exemplo et judicio Nostro præire voluisse videremur, ut pro suis Diœcesibus, licet inviti, id facerent, quod Nos ipsi Bononiæ fecissemus; aut hominum censuram adversus illos excitaremus, qui non idem egissent, quod nos statuisse viderent in Diœcesi regimini Nostro immediate subjecta.

Anno 1748.

Hanc igitur agendi normam constanter sequentes, oblatis Nobis multorum Episcoporum petitionibus, præceptum observandi dies Festos in pluribus Diœcesibus, atque Regionibus, juxta modum inferius dicendum, benigne relaxavimus. Nec aliquid invenire est hac in re ullibi a Nobis fuisse statutum, sine præcedentibus instantiis, et causarum expositionibus, pro singulis Civi-

Ideoque, instantibus Episcopis, in illorum Diœcesibus observantiam nonnullorum Festorum relaxavit

PONT. A. IX.

tatibus, et Diœcesibus, ex parte earumdem Antistitum ad Nos et Apostolicam Sedem delatis. Quod vero spectat ad modum relaxandi hujusmodi præceptum; quum adverterimus, legem audiendi Missam, ab alia feriandi ab operibus servilibus distinctam plane, et separabilem esse; ipsosque etiam Episcopos non solum frequenter agrorum cultoribus, sed et Urbanis quandoque Operariis, haud difficulter concedere, ut dies Festos, officio Missæ dumtaxat assistendo, sanctificent, de cætero autem laboriosis operibus incumbere valeant: quin etiam a quibusdam Moralis Theologiæ Scriptoribus, licet audacter, assertum fuisse viderimus, immunes esse a peccato pauperes, et inopes, qui Festis diebus etiam solemnioribus, quo valeant egenas familias suas sustentare, audito Sacro, laboribus manuum suarum, quantumvis servilibus, per plures horas occulte, et sine scandalo occupantur; cumque potissimum Tarraconensis Decreti ab Apostolica Sede, ut supra dictum est, approbati, illustre exemplum præ oculis haberemus: In admittendis Episcoporum Instantiis, hanc observavimus methodum, ut, firmam et ratam relinquentes utramque legem de audienda Missa, et de abstinendo ab operibus servilibus in omnibus diebus Dominicis, et in præcipuis quibusdam anni Festivitatibus; aliarum minus solemnium sanctificationem ita deinceps fieri permitteremus, ut, audita Missa, reliquum diei tempus pauperibus liberum esset ad laboriosa quæque opera exercenda. Neque vero facilem aditum apud Nos invenerunt aliquorum Antistitum preces, qui Festorum dierum imminutionem alia via et ratione in suis Diœcesibus fieri optabant; translatis nimirum in dies Dominicos Sanctorum Festivitatibus per hebdomadas occurrentibus.

Modus, quo Indultum fuit concessum, refertur.

Per hæc autem minime detractum censeri debet providæ Constitutioni Prædecessoris Nostri Urbani Papæ VIII., quam et Apostolico illius zelo dignam, et eorum temporum rationibus

Hæc indulta non immutant Catalogum Urbani VIII.

maxime aptam fuisse agnoscimus, et profitemur. Nec aliter profecto de illa Nos judicare dicendum esset, etiamsi (prout fert earum legum natura, quæ ad Ecclesiasticam disciplinam, mutationibus merito subjectam, unice pertinent), ex novis non levibus, neque pro ingenio excogitatis causis, sed tot insignium Ecclesiæ Præsulum judicio comprobatis, plures dies Festi de præcepto in Urbani Catalogo descripti, ex observandorum dierum numero exempti omnino fuissent. Ideoque multo minus hoc dici potest, ubi nulla ex Festivitatibus in ea Constitutione designatis peculiari cultu et sanctificatione privata est; sed in aliquibus dumtaxat permissum fuit, ut Divinis Mysteriis religiosa saltem præsentia celebratis, cuilibet licitum esset, operibus et laboribus humanæ vitæ utilibus, et necessariis intendere. ANNO 1748.

Quod enim Ecclesiastica disciplina, salvo honore præcedentibus Constitutionibus, earumque auctoribus debito, et sine eorum reprehensione atque injuria, immutari valeat, innumeris possemus exemplis apertissime comprobare, a quibus, cum in re minime dubia versemur, recensendis supersedemus; illudque solum monuisse sufficiat, tunc demum innocuam esse antiquæ disciplinæ mutationem, dum non temere atque inconsulto, sed a legitimis Superioribus, et justis de causis fiat, quas Innocentius III. Prædecessor Noster in Concilio Lateranensi IV. *Can.* 50. commemorat.

Varii tamen scripserunt an recte Episcopi id petant.

Et nos quidem jure Nobis polliceri posse videbamur, dum circa propositam dierum Festorum imminutionem adeo caute, adeo ex aliorum potius sententia, quam ex auctoritate, qua fungimur, omnia ad hunc diem agere studuimus, nec nostram agendi rationem in aliorum censuram et offensionem incidere debere, nec Ecclesiæ pacem, quæ Nobis summopere cordi est, ullo modo turbandam fore. Verum nonnulla intervenerunt, quorum causa eam Nobis spem in irritum cessisse dubitamus. Quum enim

PONT. A. IX. inter Viros doctos disputari cœperit, recte ne, an secus, Episcopi faciant, qui ab Apostolica Sede postulant, ut liceat in suis Diœcesibus aliquos dies Festos de præcepto minus principales sola Missarum auditione sanctificare, non interdicto in reliquis horis negotiorum et operum etiam servilium exercitio; quamvis facile intelligamus, hujusmodi dissidia ex diversa hominum judicandi et opinandi ratione ortum habere, humanasque res omnes similibus dissensionibus plerumque subjectas esse; nihilominus ab aliquibus doctis probisque Viris demonstratum Nobis est, in hac controversia, Scribentium stilum intra innocuæ disceptationis terminos non constitisse; dubitarique posse, ne ab improbandis postulantium studiis, ad ipsius concessionis reprehensionem sensim disputatio transierit; adeoque incaluisse concertationis æstum, ut in publicis Libris et Scripturis, graviores accusationes et censuræ in contrariæ sententiæ defensores utrimque conjectæ fuerint; ex quo sane novarum turbarum occasio, cum Ecclesiasticæ pacis detrimento, existere posset.

Quorum dissidiis pax Ecclesiastica turbari posset.

In hoc statu rerum, Nos unam ab altera consultationis causa sejunximus. Quæcumque circa Nostram agendi rationem dicta et conscripta palam, Nobis observanda offerebantur, ea nec audire voluimus; sed, testimonio conscientiæ Nostræ contenti, illa omnia vel neglexímus, vel nimio contendentium ardori condonavimus.

Pontifex de hac unice sollicitus.

Quod vero spectat ad ipsam ferventis disputationis naturam, illius examen primum demandavimus nonnullis in Theologica facultate præstantibus Viris; qui sane, omnibus visis atque perpensis, retulerunt, neutra ex parte ullum Catholici dogmatis caput in controversiam adductum fuisse, nihil adversus Urb. VIII. Constitutionem contumeliose, aut irreverenter esse dictum, nullum esse locum in contendentium scriptis, quantumvis adversariorum censura notatis, cui genuinus Catholicus sensus revera non subsit. Approbato Theologorum judicio,

Eorum scripta examini subjicit.

Censura Examinatorum.

quod luculentissimis scriptis ediderunt, quid facto opus esset, ut ulterioribus perturbationibus occurreremus, exquisivimus; et aliquot Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, aliorumque Ecclesiasticæ Disciplinæ peritorum consilium fuit, ut universæ quæstioni, auctoritate Nostra Apostolica, silentium imponeretur, publicandisque in posterum super ea libris et scriptis aditus intercluderetur; id quod a Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, ad alias extinguendas controversias similiter exardescentes, non semel factum fuisse constaret. Horum consilium Nos, matura deliberatione præhabita, et probavimus, et exequendum statuimus; eo maxime, quod, si scribentibus pro una aut altera sententia, hic finis propositus est, ut Ecclesiarum Antistites vel a petendo minuendorum Festorum Indulto retrahantur, vel ad illud postulandum incitentur; tot sunt, quæ ad hunc diem in utramque partem scripta et dicta fuerunt, ut quilibet Episcopus satis in illis habeat, quo suum denique consilium capere possit, prout, ad optimum Diœcesis suæ statum, et ad Dei gloriam magis expedire judicaverit.

Anno 1748.

Et aliorum consilia ulteriori providentia.

Quapropter Nos hujusmodi consilio adhærentes, de Apostolicæ Potestatis plenitudine, præsentis nostri Decreti vigore, omnibus et singulis infrascriptis, in virtute sanctæ obedientiæ, et sub pœnis infra statuendis, prohibemus primo, ne ullam hujus Decreti explicationem, interpretationem, aut commentarium, nec multo minus ullum Librum, Dissertationem, Epistolam, seu alterius generis opus, quo Decretum ipsum sive directe, sive indirecte oppugnetur, edere aut publicare audeant. Secundo vetamus et interdicimus, ne ullos in posterum Libros, Libellos, Relationes, Theses, Folia, Epistolas, vel alterius cujuscumque generis Opera et Scripta .. in quibus de imminutione dierum Festorum de præcepto, aut de facultate concedenda, vel deneganda, ut audita Missa

Decernitur propterea:

I. Ne super Decreto hujusmodi quid quam scribatur.

II. Neque super Indultis con

Pont. A. IX. in nonnullis minus principalibus anni Festis fas sit operibus servilibus vacare, sive ex professo, sive incidenter agatur, sive cum vero, sive cum ficto Auctoris nomine, sive sub alieno, vel etiam sine alicujus nomine, Typis imprimere, vulgare, seu alia quacumque ratione in lucem edere præsumant. Tertiò quæcumque ad hunc diem hac super re edita fuerunt Opera et Scripta, iterum prælo subjici et recudi, multoque magis nova Folia, Opera, Epistolas, Dissertationes, aliaque præmissa, post hæc, sub anteriori data, fraudulenter imprimi, aut publicari, similiter prohibemus; Decernentes, quæcumque hujusmodi Opera et Scripta, in spretum, et fraudem præsentis Decreti, imprimi de cætero forsan, vel aliàs, ut supra dictum est, in lucem prodire contingat, ea omnia et singula, absque alio examine, et in pœnam inobedientiæ et contumaciæ, in Indicem Librorum prohibitorum quamprimum referri.

Marginal note: ...cedendis, vel denegandis pro imminutione Dierum festorum.

Marginal note: III. Quæcumque scripta antea jam facta, denuo non imprimantur.

Hujus autem Decreti lege omnes et singulas cujuscumque status, gradus, conditionis, et dignitatis Personas Ecclesiasticas, et Sæculares, et cujuscumque Ordinis, seu Congregationis, et Instituti, etiam Societatis Jesu, et Militiæ Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, aliorumque etiam specialem et individuam mentionem requirentium Ordinum, Regulares, aliosque Ecclesiasticos quoscumque, etiam Episcopali, Archiepiscopali, et Patriarchali dignitate fulgentes, et S. R. E. Cardinales, æqualiter teneri, et expresse comprehendi, decernimus, et declaramus.

Marginal note: Omnes ad hujus Decreti observantiam teneantur.

Contravenientes vero, præter Librorum et Operum prohibitionem, ut præfertur, si quidem Laici fuerint, in excommunicationem majorem latæ sententiæ, a qua nemo, præter Nos, et Successores Nostros Romanos Pontifices, nisi in mortis articulo, ipsos absolvere valeat; Ecclesiasticos autem usque ad Sacerdotalem gradum inclusive, pœnam suspensionis a divinis; in Superioribus vero gradibus constitutos, suspensionis ab exercitio Pontificalium,

Marginal note: Pœnæ contra inobedientes.

et a perceptione fructuum suorum Beneficiorum, Pensionum Ecclesiasticarum, Monasteriorum, Episcopatuum, et Archiepiscopatuum, aliorumque Ecclesiasticorum redituum quorumcumque, quarum pœnarum relaxationem, et respectivam rehabilitationem, Nobis, et Successoribus Nostris Romanis Pontificibus privative reservamus, ipso facto, absque alia declaratione, incurrere decernimus et sancimus. Præterea Typographos et Bibliopolas, qui Libros, Scripta, aut Folia hujusmodi, contra Decreti Nostri legem, Typis imprimere, aut recudere, seu vulgare et venundare ausi fuerint, omnibus et singulis pœnis tam pecuniariis, quam corporis afflictivis, quæcumque statutæ sunt adversus eos, qui Libros prohibitos imprimunt, aut evulgant, sive venales proponunt, subjacere, et re ipsa mulctari et plecti volumus, et mandamus.

ANNO 1748.

Ut autem nemo de præmissis ignorantiam allegare aut pretendere possit, volumus et mandamus, hoc ipsum Decretum, seu illius exempla, ad valvas Basilicarum Urbis, et Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis Innocentianæ, et in aliis solitis locis ipsius Urbis, per Cursores Nostros publicari et affigi; atque ita publicatum et affixum, omnes et singulos perinde afficere, et arctare, ac si unicuique personaliter intimatum, et notificatum fuisset; Ac præterea ipsius transumptis, seu exemplis, etiam impressis, cujuscumque Notarii publici manu subscriptis, ac sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, parem omnino fidem ubique locorum ab omnibus haberi, ac si Decretum ipsum Manu nostra subscriptum ipsis foret exhibitum, vel ostensum.

Publicationi in Urbe peractæ tribuitur vis specialis intimationis omnibus factæ.

Exemplis fides tribuitur.

Datum Romæ in Palatio Apostolico Quirinali die XIV. Novembris MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Nono.

Dat. Pontif. anno IX. die 14. Nov. 1748.

Publicat. per Magistrum Cursorum more solito in Urbe die 16. Novembris 1748.

PONT. A. IX.

LXIV.

NOVA CONCESSIO

Iudicis privativi in causis Cameræ Capitolinæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

Sinceræ fidei, et devotionis affectus, quem dilecti filii Conservatores Almæ Urbis Nostræ in Nos, et hanc Sanctam Sedem gerere comprobantur, Nos inducit, ut eos specialis favore gratiæ prosequamur. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni Conservatores Urbis prædictæ, quod aliàs fel. rec. Innocentius Papa XII. Prædecessor Noster, postquam quamdam suam Constitutionem super suppressione, abolitione, et abrogatione quorumdam Tribunalium, et nonnullorum Judicum peculiarium editam die IX. Septembris MDCXCII. publicaverat, per suum Chirographum Motus proprii expeditum, et manu propria signatum, omnia, et singula privilegia, et prærogativas, quibus Conservatores prædicti usque tunc gavisi fuerant, et ad illos spectabant, et pertinebant, præsertim quoad facultatem, et prærogativam nominandi, constituendique unum Romanæ Curiæ Prælatum in Judicem privativum Cameræ Capitolii, qui omnes causas, activas, et passivas, in quibus ipsa Camera Capitolii jus vel interesse habere posset, privative cognosceret et definiret, prout Conservatores, pro tempore existentes ab antiquo tempore, nempe a Pontificatu fel. rec. Pauli II. Prædecessoris itidem Nostri constituere, et nominare consueverant, ut ex antiquo Almæ Urbis prædictæ statuto *lib.* 3. c. 2. haberi asserebatur, de novo concessit, seu confirmavit, ac insuper eosdem Con-

Innocentius XII. qui Judices particulares suppresserat.

Judicem Cameræ Capitolinæ a suppressione exemit.

servatores in sua Constitutione hujusmodi, quoad facultatem nominandi Judicem hujusmodi, minime comprehensos esse declaravit, quam quidem facultatem rec. mem. Clemen. Papa XII. Prædecessor quoque Noster per aliud simile suum Chirographum motus proprii signatum die xxIII. Novembris MDCCXXXI. de novo concessit, et tunc, et pro tempore existentes Conservatores prædicti quamplurimos Romanæ Curiæ Prælatos unum in locum alterius vel defuncti, vel ad Cardinalatus dignitatem promoti, semper et usque nunc nominare et eligere perrexerunt. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes vereantur, ne prærogativa hujusmodi per binas Nostras die xxvII. Februarii MDCCXLII. super abolitione, et xxI. Decembris MDCCXLV. super reformatione Tribunalium editas Constitutiones eis ablata sit, ac proinde facultatem hujusmodi per Nos confirmari, seu de novo concedi plurimum desiderent; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur ipsos exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium tantum consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, inhærentes antiquo statuto Almæ Urbis prædictæ anni MCCCCLXVI. *lib.* 1. *c.* 12. et *lib.* 3. *c.* 11. et *cap.* 25., nec non alteri statuto anni MDXIX. *lib.* 1. *c.* 12., et *c.* 36., ac denique uniformi observantiæ centum propemodum annorum; eisdem modernis, et pro tempore existentibus Conservatoribus dictæ Urbis, ut ipsi in Judicem Cameræ Capitolinæ unum ex Prælatis Romanæ Curiæ Civem Ro-

Anno 1748.

Clemens XII. Conservatoribus Urbis facultatem dictum Judicem nominandi confirmavit.

Quia tamen dubitari potest, ne facultas hujusmodi per Constitutiones Pontificis sublata fuerit;

Ideo Pontif. attendens antiquum et recentius Urbis statutum,

Et consuetudinem in qua reperiuntur Conservatores,

Dictam

PONT. A. IX.

manum, qui tamen Magistratum, sive Officium inire nequeat, nisi postquam a Nobis, seu Romanis Pontificibus Successoribus Nostris, mediante Nostro, et Successorum prædictorum speciali rescripto, eoque actis publicis prædictæ Curiæ inserto approbari meruerit, eligere, et nominare possint, et valeant, facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo concedimus, et indulgemus: eidemque Prælato sic, ut præfertur, eligendo, nominando, et approbando, auctoritate, et tenore prædictis itidem concedimus, et impertimur omnes, et singulas facultates, quoad causas civiles tam activas, quam passivas, tam motas, quam movendas, in quibus Fiscus, et Camera Capitolina interesse aliquod habere possit, tum in prædictis antiquis statutis Judici Cameræ prædictæ, tum in Chirographo ejusdem Clementis Prædecessoris Prælato hujusmodi attributas, cum eisdem juribus, et privilegiis, quibus in causis itidem Fiscalibus potiuntur, et gaudent Judices Cameræ Nostræ Apostolicæ, et præsertim cum privilegio, quod ab ejusmodi Prælati in Judicem electi decretis, aut sententiis appellari nequeat, sed solum peti possit commissio appellationis, aut recursus ab audientia Nostra, et Romanorum Pontificum Successorum Nostrorum; cum declaratione, quod ipse Prælatus sic electus approbatusque, sit, atque esse intelligatur quoad causas supradictas Judex Ordinarius, atque ideo neque sportulas accipere possit, neque sub Constitutionibus revocatoriis Judicum, et Tribunalium particularium hactenus publicatis, vel in posterum quavis occasione a Nobis, seu Romanis Pontificibus Successoribus Nostris publicandis comprehensus censeatur. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac dictis Conservatoribus plenissime suffragari, sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam causarum Palatii Apo-

Facultatem de novo concedit.

Judici deputato communicat facultates opportunas.

Statuit, quod ab ejus decretis appellari nequeat, sed tantum peti commissio etc.

Quodque habeatur tamquam Judex Ordinarius.

Clausulæ.

stolici Auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus prædicta Innocentii Prædecessoris, ac Nostris super abolitione, et reformatione Tribunalium editis, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Almæ Urbis, et Cameræ Capitolinæ hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 11. Decembris 1748. Pontificatus Nostri Anno IX.

ANNO 1748.

Derogatio contrariis

Dat. Pontif. Anno IX. die 11. Dec. 1748.

D. Cardinalis Passioneus.

PONT. A. IX.

LXV.

FESTORUM DIERUM

Reductio in Regno Neapolitano citra Pharum et in Diœcesibus Messanensi et Panormitana.

Venerabilibus Fratribus, Archiepiscopis et Episcopis Regni Siciliæ citra Pharum, nec non Messanensi et Panormitano Archiepiscopis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Proœmium.

Cum, sicut quædam sunt, ut inquit S. Leo Magnus Prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in his, quæ dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis Evangelicis contrarium, nec decretis Sanctorum Patrum inveniatur adversum: Eapropter hæc S. Sedes, pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus caritatem, ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur. Cum itaque Charissimus in Christo Filius Noster Carolus utriusque Siciliæ et Hierusalem Rex Illustris tum coram per se ipse, quum quatuor abhinc annis Romam profectus est,

Rex utriusque Siciliæ pe-

tum sæpe aliàs per suos in Urbe Ministros id a Nobis studiosissime efflagitaverit, ut pauperum calamitatibus sublevandis, qui opere faciundo victum lucrantur, sanctorumque dierum cultui, et Religioni amplificandæ, eorumdem Festorum dierum numerum imminuere dignaremur: Nos in tanto negotio, nisi re tota sedulo perspecta, haud quidquam decernendum esse rati, id usque responsum dedimus: Nihil Nos de hujusmodi Ecclesiasticæ disciplinæ institutis prorsus immutaturos, nisi per Archiepiscopos et Episcopos rogaremur, quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei, quique Domus Israel facti speculatores, quid ferant hominum, temporumque vicissitudines, cominus introspiciunt: Immo id in animum induxisse Nostrum (si quid in hac re foret innovandum) affirmavimus, ut salva et incolumi, solemnioribus diebus Festis, veteri disciplina de audiendo Sacro, et a servilibus operibus vacatione, iisdem tantum servilibus curis per aliquot Festos dies, humanæ necessitatis ratione habita, vacare indulgeremus, lege tamen astandi Sanctissimo Altaris Sacrificio neutiquam abrogata. Ab universis porro Fraternitatibus Vestris supplices, gravissimasque in idem argumentum literas accepimus, quibus plurima incommoda ex dierum Festorum frequentia in vestras respective Diœceses, et Provincias invehi lamentabamini; ac de iis imminuendis accurate disserentes, eamdem, ac Nos ipsi, rationem arbitrabamini esse ineundam: id propterea ejusdem Caroli Regis æquissimæ voluntati, nec non piis Fraternitatum Vestrarum votis hac in re, quantum cum Domino possumus, obsecuti, Festorum dierum grandiorem numerum ad modum revocandum existimavimus. Fraternitatibus itaque Vestris, Fratres Archiepiscopi, et Episcopi totius Regni Siciliæ citra Pharum, ac Fratres Archiepiscopi Messanen. et Panormitan. per præsentes committimus, et mandamus, ut unusquisque Vestrum in suis respective Provinciis, ac Civita-

Anno 1748.

tiit a Pontif. Festorum dierum reductionem.

Responsum Pont. qui vota Episcoporum exquirere voluit.

Episcopi, omnes pro reductione supplicarunt.

Hinc Pont primo accipit dies Festos, qui ab omni

PONT. A. IX. Opere feriati esse debent.

tibus, et Diœcesibus hanc de Festis diebus legem Auctoritate Nostra Apostolica edicat, nempe, ut diebus Dominicis Paschatis Resurrectionis, et Pentecostes, aliisque per annum Dominicis diebus; nec non diebus Circumcisionis, Epiphaniæ, Ascensionis, Corporis Christi, et Nativitatis Domini; diebus Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis B. Mariæ Virginis Immaculatæ; natali die Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli; die Festo omnium Sanctorum; ac Festo die cujusvis præcipui quarumcumque Civitatum, vel locorum Diœcesum prædictarum Patroni, pro veteri Ecclesiæ Catholicæ instituto, Sacris non tantum astare Christifideles vestrarum respective Civitatum, et Diœcesum teneantur; sed etiam a servilibus operibus feriati sunto:

Secundo quoad reliquos dies Festos illos ita servari jubet ut audito Sacro quis operibus servilibus vacare possit.

In reliquis vero Festis sive per Apostolicam hanc S. Sedem, sive per Synodales quarumcumque Diœcesum hujusmodi Constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per Christifideles Civitatum, Diœcesum, et Provinciarum hujusmodi, eorumque Majores facti, quod quoad hanc partem Auctoritate Nostra Apostolica per Vos commutari volumus, præceptis, præscriptisque, sacrosancto Missæ Sacrificio intersint; cæterum negotiis familiaribus, servilibusque suis operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo, incumbere integrum cuique esto.

Consulit in casu quod duæ Ecclesiæ unitæ, singulæ proprium Patronum habeant.

Ubi vero obtingit, unum eumdemque Episcopum duabus præesse Ecclesiis invicem canonice unitis (quod potissimum in Regno Siciliæ citra Pharum evenit) quarum unaquæque suum habet præcipuum Patronum, homines tantum illius Diœcesis, cujus Patroni Festivus dies recurrit, non vero alterius, volumus et præcipimus eodem die tum Missæ Sacrificio adesse, tum a servilibus operibus sibi temperare.

Hortatur Episcopos ut Populos mo-

Quæ cum ita se habeant, Fraternitates Vestras in Domino plurimum hortamur, ut Vos populos vestræ curæ commissos quam sæpissime edoceatis, quæ ad justam, legitimamque

dierum Festorum celebrationem pro temporum varietate pertinere videbuntur, qua spiritus alacritate, qua mentis contentione, qua cordis humilitate astare oporteat Sanctissimo Altaris Sacrificio, in quo Christus Dominus tradit semetipsum pro Nobis oblationem, et hostiam Deo in odorem suavitatis, quam frequentes Divinis Officiis, sacrisque Concionibus, Christianæ Doctrinæ explicationibus et explanationibus esse debeant, et quanti piaculi sit eos temerare dies, quos ad sui nominis gloriam amplificandam sibi Dominus consecravit. Ne autem per eos dies potissimum Christifidelium corda graventur in crapula, et ebrietate, ac cogitationibus secularibus, quam diligentissime curare debetis, ut profana quæque, ludicra, et minus religiosa a publicis locis quam longissime amoveantur, etiam invocato, si opus fuerit, auxilio brachii secularis: quod sane non defuturum neutiquam dubitamus. Memores semper Prophetici illius oraculi, quo solemnitates, quas vitiosa consuetudine homines deturpant, tanquam stercus, a Deo projiciendas, et disperdendas esse declaratur. Volumus autem, quod præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non Provinciarum, Civitatum, Diœcesum, et locorum præfatorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum in-

Anno 1748.

neant circa dierum Festorum observantiam.

Transumptis fidem præstari præcipit.

Et derogat contrarijs.

PONT. A. IX. sertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Pont. Anno IX. die 12. Dec. 1748. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XII. Dec. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno IX.

D. Card. Passioneus.

LXVI.

ERECTIO

Cathedralis Ecclesiæ Pinarolien.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. IN Sacrosancta B. Petri Principis Apostolorum specula, nullis Nostris meritis, sed inscrutabili Divinorum Judiciorum altitudine collocati, ad universum Gregem Dominicum oculos Nostræ mentis intentos semper habemus, more vigilis Pastoris inspicientes, quid Apostolicæ providentiæ impendere debeamus, ut Grex ipse ubique gubernetur utiliter, et ad Cœlestia Pascua fideliter dirigatur. Hinc, si ratio exigat, et Animarum utilitas persuadeat, ut in aliquo insigni Oppido nova Sedes Episcopalis instituatur, id quidem tanto libentius, promptiusque curandum, ac congrue exequendum censemus, quanto studiosius alicujus incliti Regis pietas novæ Sedis hujusmodi institutionem deposcit, et exoptat, et Nos, rerum, et locorum circumstantiis diligentius consideratis, majori Divini Nominis gloriæ, commodiori Christifidelium disciplinæ,

et Orthodoxæ Religionis incrementis arbitramur in Domino multifariam prodesse, et salubriter expedire. Anno 1748.

Cum itaque, sicut ex insinuatione Charissimi in Christo Filii Nostri Caroli Emanuelis Sardiniæ Regis Illustris Nobis per dilectum filium Joannem Baptistam Balbis Simeonem Comitem de Rivera Senatorem Taurinen., ejus apud Nos, et Sedem Apostolicam Administrum facta, accepimus, Monasterium Abbatia nuncupatum Sanctæ Mariæ Oppidi Civitatis nuncupati Pinarolii S. Benedicti, seu Cisterciensis Ordinis Nullius Diœcesis Provinciæ Taurinen., quod de Jurepatronatus ejusdem Caroli Emanuelis Regis, ratione Ducatus Sabaudiæ, cujus ipse Carolus Emanuel Rex etiam Dux existit, ex fundatione, vel dotatione, aut ex Privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, fore dignoscitur. ac cujus Abbas pro tempore existens particulare et separatum Territorium habet, ac Jurisdictionem quasi Episcopalem in præfato Oppido, nec non in uno de Riva, et alio de Bardenasca, ac alio de Abbatia, seu Sancti Verani pariter nuncupato, nec non alio Sancti Petri similiter nuncupato, ac alio de Talucco, et alio de Portis, ac alio de Villar Perosa, et alio de Tagliareto, ac alio de Pinasca, et alio de Perosa, ac alio de Meana, et alio Sancti Secundi itidem nuncupato, ac alio de Mirandolo, et alio de Turina, seu vulgo inverso Porte, ac alio de Pomareto, et alio de Facto, et Riclareto, ac alio de Penero, et alio Sancti Martini, etiam nuncupato, ac alio de Massello, et alio de Chiabran, et Maniglia, ac alio de Rodoreto, et alio de Prali, nec non alio de Fenolasco, et alio de Mombello, ac reliquo de Lagnasco sibi subjectis locis exercet, ac Synodum convocare, et in ea Examinatores deputare consuevit, dicti Monasterii Commenda, in quam illud ex concessione Apostolica, ad vitam obtineri consuevit, per obitum illius ultimi Possessoris Commendatarii extra Romanam Curiam defuncti

Instantia Regis Sardiniæ pro erectione Cathedralis Ecclesiæ in Oppido Pinarolii.

Status Monasterii S. Mariæ dicti Oppidi, ejus Jurisdictio, et prærogativæ.

PONT. A. IX.

cessante, adhuc eo, quo ante Commendam ipsam vacabat, modo vacare noscatur ad præsens.

Qualitates ejusdem Oppidi.

Oppidum vero præfatum perantiquum, et Caput Provinciæ, satisque celebre, et insigne existat; cum in eo reperiantur multæ Nobiles Familiæ, ac frequentes Incolæ numerum quinque millium excedentes; literarum scientia, bonarum artium peritia, morumque urbanitate respective præditi, nec non præter unam, et alteram infrascriptas Collegiatas Ecclesias, duo Sanctimonialium, et quatuor Virorum, unum videlicet Fratrum Sancti Dominici Prædicatorum nuncupatorum, et aliud Fratrum Sancti Augustini Heremitarum, et reliquum Fratrum ejusdem Sancti Francisci Capuccinorum respective nuncupatorum respective Ordinis Cœnobia, nec non Collegium Presbyterorum Regularium Societatis Jesu, et Hospitium pro Puellis Orphanis, duo quoque Hospitalia, alterum Charitatis nuncupatum, alterum vero pro Infirmis, et Infantibus expositis, nec non Peregrinis recipiendis, ac Hospitium magnifice extructum pro Catechumenis, et Hæreticis Vallium illarum Partium ad Fidem Catholicam noviter conversis.

Aliæ illius prærogativæ.

Pro temporali autem ipsius Oppidi, totiusque Provinciæ, cujus illud, ut præfertur, Caput existit, guberuio, et regimine resideat inibi Gubernator cum Officialibus Status majoris, et militari præsidio, nec non adsint Inspector, et Præfectus tam pro Oppido, quam pro illius Provincia præfatis: proptereaque inter illustria, et celebriora illarum Partium Oppida recenseatur; dignumque, et accommodum reputetur, ut Pontificali Sede per Nos, ut infra, decoretur, et ad Episcopalis Civitatis honorem evehatur.

Status duarum Collegiatarum Ecclesiarum ibidem existentium.

Cumque insuper in primodicto Oppido una Sancti Donati, et altera seculares, et Collegiatæ, quæ etiam Parochiales existunt, Ecclesiæ Sancti Mauritii invicem perpetuo sic unitæ, ut earum Præpositus et Canonici unum et idem Capitulum unius, et alterius Collegiatarum hujusmodi constituant, et in ipsis Collegiatis Ecclesiis

clesiis una Præpositura, quæ in utraque earum Dignitas principalis, et unica existit, ac quindecim Canonicatus, totidemque Præbendæ, quatuor videlicet, totidemque omnino liberæ collationis, ac reservationibus, ac affectionibus Apostolicis obnoxii, et obnoxiæ, quos, et quas pro tempore respective obtinentes, pro eo, quod eis datum fuit colligere Decimas tritici et vini ad rationem duorum pro quolibet centenario, et anno, Canonici Decimantes nuncupantur, qui aliàs cumulative cum Præposito præfato munia Parochialia, Præpositus quidem in ambabus, Canonici vero Decimantes nuncupati hujusmodi duo in una, et alii duo in altera Collegiatis Ecclesiis præfatis respective explebant, ac alii quinque, totidemque, qui, et quæ, ut etiam accepimus, olim de Jurepatronatus laicorum, certarum videlicet Familiarum ex fundatione, vel dotatione respective existebant, nunc vero, Familiis hujusmodi penitus extinctis, ad illos, et illas pro tempore respective vacantes Nominatio, seu Præsentatio Personarum idonearum in eis ad Nominationem, seu Præsentationem hujusmodi, per Ordinarium loci, aut aliàs respective instituendarum, ad pro tempore existentes Capitulum, et Canonicos unius, et alterius Collegiatarum Ecclesiarum hujusmodi, cessantibus reservationibus, et affectionibus Apostolicis præfatis, aut ex eorum respective fundatione præfata forsan semper, et quandocumque spectat, et pertinet, ac reliqui sex Canonicatus, totidemque Præbendæ, qui, et quæ, ut similiter accepimus, etiam de Jurepatronatus laicorum ex fundatione, vel dotatione existunt, nec non sex perpetua simplicia, personalem tamen residentiam requirentia, ac servitium Chori annexum habentia Beneficia Ecclesiastica, quæ pro tempore respective obtinentibus nonnullas Missas celebrandi, seu celebrari faciendi onus incumbit, tria nimirum in una, et reliqua tria in altera ex dictis Collegiatis Ecclesiis respective fundata, quorum

ANNO 1748.

PONT. A. IX. unum, quod Joannes Antonius Solar, omnino liberæ collationis existit, ad alia duo, quæ Henricus Marsiglia, et Joannes Michael Julianus, dum illa pro tempore vacant, Nominatio, seu Præsentatio Personarum idonearum, in eis ad Nominationem, seu Præsentationem hujusmodi, per eundem loci Ordinarium, aut aliàs respective instituendarum, etiam ad pro tempore existentes Capitulum, et Canonicos præfatos, cessantibus reservationibus, et affectionibus Apostolicis præfatis, seu ex eorum fundatione forsan semper, et quandocumque, similiter spectat et pertinet; Reliqua vero tria, quorum unum Petrus Demolin, et aliud Prosper Boutal Clerici, seu Presbyteri dilecti quoque filii ad præsens respective obtinent, tertium autem certo, quem præsentibus haberi volumus pro expresso, modo vacavit, et vacat ad præsens, ut pariter accepimus, de jurepatronatus laicorum, videlicet dilectorum pariter filiorum illorum de Lanteri, et de Boutal, et de Calusio respective Familiarum ex fundatione, vel dotatione respective existunt, et super cujus jurispatronatus pertinentia quoad Beneficium vacans hujusmodi lis, et causa in Partibus, seu in Romana Curia præfata coram certo, seu certis earundem Partium Judice competente, seu Judicibus competentibus inter unam præfatorum de Lanteri, et alteram Familias dilectorum itidem filiorum illorum de Aquilant, ex una, et altera partibus ante, vel post præfatam illius vacationem introducta, in prima, seu alia veriori instantia pendet indecisa, erecti, et instituti, ac erectæ, et institutæ, nec non erecta, et instituta reperiantur.

Quamquam vero Præpositus, et Canonici pro tempore existentes præfati unum, et idem Capitulum unius, et alterius Collegiatarum Ecclesiarum hujusmodi, ut præfertur, constituant, diversimode tamen pro diversitate Fundationum, in una, et altera Collegiatis Ecclesiis præfatis Chorus dirigatur, et Divina peragantur Officia;

et Præpositus quidem in alterutra pro ejus libito Divinis Officiis intersit, Canonici autem præfati alii uni, alii alteri ex dictis Collegiatis Ecclesiis sine vicissitudine respective deserviant, solumque omnes Canonici præfati insimul sacris functionibus intersint in primodicta Collegiata Ecclesia quibusdam anni solemnitatibus, ac etiam insimul conveniant pro eligendis Vicerectoribus pro Curæ Animarum Parochianorum unius, et alterius Collegiatarum, quæ etiam Parochiales, ut præfertur, existunt, Ecclesiarum præfatarum, quam Præpositus, et quatuor Canonici Decimantes nuncupati prædicti olim exercebant, exercitio, itemque pro eligendis aliis quatuor Vicerectoribus ad curam Animarum Parochianorum in locis Buriaschi, et Rivæ, ac Bernedaschæ, et Taluchi existentium similiter exercendam. Verum primodicta Collegiata Ecclesia in honorem præfati Sancti Donati dicata aptior, et magis accommoda dignoscatur, ut ad Cathedralis Ecclesiæ statum, et Dignitatem per Nos etiam, ut infra sublimetur.

Anno 1748.

Collegiata Ecclesia S. Donati dignior censetur, ut in Cathedralem erigatur.

Quod ut amplioribus eveniat successibus, dilectus similiter filius Joannes Baptista Dorlier de Saint Innocent Presbyter, qui Monasterium Præposituram nuncupatum Sancti Laurentii de Plebe Martyrum nuncupati Ultien. Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium Nullius, seu Taurinen. Diœcesis, in ea tamen Delphinatus parte positum, quæ in fœderibus Pacis initis cum Claræ memoriæ Ludovico hujus nominis XIV., dum in humanis ageret, Galliarum Rege Christianissimo, Regiæ Domui Sabaudicæ cessa fuit, ad quod, dum illud pro tempore vacat, Nominatio Personæ idoneæ Romano Pontifici pro tempore existenti facienda ad præfatum Carolum Emanuelem Regem spectat, et pertinet, in Commendam ad sui vitam ex concessione Apostolica obtinet, ad infrascriptorum effectum, Commendæ secundo dicti Monasterii, in quam illud ad vitam ex simili concessione

Cessio Monasterii Ultien. causa hujus erectionis.

PONT. A. IX. Apostolica obtineri consuevit, ac omni, et cuicumque Juri sibi in secundodicto Monasterio, illiusque regimine, et administratione, vel ad illud quomodolibet competenti, et per eum prætenso, in manibus Nostris sponte, et libere cedere proponat, et ex nunc cedat.

Donatio a Rege facta. Idemque Carolus Emanuel Rex, pro ingenti ejus Religione, et Catholici Principis pietate, plurimum cupiens Cathedralis Ecclesiæ in primodicto Oppido institutionem, ut præter alias, quæ ex Divinorum celebratione proficiscuntur, utilitates, futurus inibi Episcopus pro tempore residens Pontificalis Dignitatis splendore, et verbo prædicationis, nec non Sanctorum Operum exemplo, fructuque orationis, Catholicæ Fidei veritatem exhibeat Hæreticis in vicinis Vallibus commorantibus, eosque ab hæreticæ pravitatis erroribus ad viam salutis, operante Domino, revocet, et reducat, pro commoda ipsius futuri Episcopi habitatione, et residentia, nec non pro Seminarii Puerorum Ecclesiastici institutione; donec tamen, et quousque Domus Episcopalis, et Seminarii hujusmodi ædificia construantur, aut aliter utrique congruè, et sufficienter provideatur, usum Palatii Gubernii in primodicto Oppido existentis ad utrumque effectum satis apti et capacis, assignare proponat, et ex nunc libenter et liberaliter assignet.

Incipit dispositiva. Nos igitur, qui primodicti Oppidi statu, et insignitate, aliisque circumstantiis universis matura consideratione pensatis, congruam esse censemus novæ Sedis Episcopalis in ipso primodicto Oppido plantationem; eamque, ac omnia, et singula per Nos, ut infra, disponenda Catholicæ Fidei propagationi, Christifidelium ædificationi, et spirituali consolationi, Divinique Cultus incrementis valde profutura confidimus, eximium ejusdem Caroli Emmanuelis Regis zelum, et religiosa desideria plurimum in Domino laudantes eaque Apostolicæ Nostræ benignitatis Ministerio prosequi volentes, necnon secundo-

dicti Monasterii Commendæ cessionem admittentes, Motu proprio et ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, in secundodicta Collegiata Ecclesia Sancti Mauritii Collegialitatem tantum, ita ut illa ex nunc Collegiata esse desinat, et deinceps primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ Sancti Donati in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut infra, erigendæ subjective tantum unita, et annexa remaneat, necnon in uno, et altero Monasteriis præfatis quovis ea modo, aut ex aliorum quorumcumque Personis, seu per similem vel aliam liberam secundodicti Joannis Baptistæ quoad secundodictum, quo vero ad primodictum Monasteria, seu per liberam dicti Defuncti, vel quorumvis aliorum cessiones de illis, illorumque respective regimine, et administratione præfatis, in Romana Curia præfata, vel extra eam etiam coram Notario publico, et testibus sponte factas, aut Constitutionem felicis recordationis Joannis Papæ XXII. Prædecessoris Nostri, quæ incipit *Execrabilis*, vel assequutionem alterius Beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati, una, et altera Commendis præfatis cessantibus, vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum provisio juxta Lateranensis Statuta Concilii, aut alias Canonicas sanctiones ad Sedem Apostolicam legitime devoluta existat, illaque ex quavis causa ad Sedem eandem specialiter, vel generaliter pertineat, et ad illa consueverit quis per Electionem assumi, eisque Cura etiam Jurisdictionalis immineat Animarum, et super regimine, et administratione præfatis inter aliquos Lis in illius petitorio vel possessorio, vel quasi molestia, cujus litis statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa; dummodo tempore Datæ præsentium Monasteria præfata aliis canonice commendata non existant; et de uno, et altero Monasteriis hujusmodi consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, illorumque provisio ad Nos, et Sedem Apostolicam præfatam ex quavis causa perti-

Anno 1748.

Suppressio Collegiatæ S. Mauritii.

Et dictorum Monasteriorum.

PONT. A. IX. neat, in primodicto Monasterio videlicèt, cujus fructus, redditus, et proventus, ad sexcentum florenos auri in Libris Cameræ Apostolicæ, ut similiter accepimus, taxati reperiuntur, Abbatiam dumtaxat, et consuetudinem primodictum Monasterium commendandi, unà cum illius Mensa Abbatiali, quæ, sicut etiam accepimus, seorsim, et separata a Mensa Conventuali reperitur; firmis tamen, et illæsis, ac salvis, et intactis in eorum Regulari statu remanentibus ipsius primodicti Monasterii Abbatia Claustrali, Conventuque, ac Mensa Conventuali, eorumque Juribus, membris, et pertinentiis universis; de præfati Caroli Emanuelis Regis consensu, Apostolica auctoritate perpetuo supprimimus, et extinguimus; Ecclesiam vero, et Fabricam, seu Ædificium ejusdem primodicti Monasterii, in quo Ædificio dilecti itidem Filii Conventus, et Monachi Ordinis Cistercien. Congregationis Reformatorum S. Bernardi ad præsens inhabitant, quæque ad illius Abbatem perpetuum Commendatarium ante suppressionem, et extinctionem hujusmodi legitime spectabant, et pertinebant, eisdem Conventui, et Monachis nunc, et pro tempore existentibus dicta Apostolica auctoritate etiam perpetuo concedimus, et appropriamus: Cum hoc tamen, quod iidem pro tempore existentes Conventus, et Monachi, in memoriam concessionis, et approbationis Ecclesiæ, et Ædificii hujusmodi, ac in signum supremi Dominii, quatuor libras ceræ albæ quotannis die Festo Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis futuro Episcopo Pinarolien. pro tempore existenti, vel alteri pro eo Missarum Solemnia in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedralem Ecclesiam a Nobis per præsentes, ut infra, erigenda celebranti, per ejusdem primodicti Monasterii Procuratorem præstare, et tribuere teneantur. In secundodicto autem Monasterio, illiusque Præpositura, et Ecclesia Sancti Laurentii de Plebe Martyrum nuncupati, præfatum Ordinem Sancti Augustini Canonicorum Regu-

larium, nec non Conventualitatem, omnemque statum, essentiam, naturam, officia, et Instituta Regularia, ac etiam consuetudinem secundodictum Monasterium commendandi, firmis tamen in infrascripto sæculari statu remanentibus Præpositura præfata, illiusque titulo, et denominatione, de simili præfati Caroli Emanuelis Regis consensu, pari Apostolica Auctoritate itidem perpetuo supprimimus, et extinguimus, necnon secundodictum Monasterium, illiusque Præposituram, et Ecclesiam præfatas, ac membra, loca, res, et proprietates ad Præpositorialem et Conventualem Mensas ejusdem secundodicti Monasterii quomodolibet spectantia, et pertinentia, ac dilectos pariter filios Modernum infrascriptum secundodicti Monasterii Priorem, ac Joannem Agnetem de Geneis, et Josephum Antonium de Roux, ac Dominicum de Reymond, et Franciscum Marchet, et Josephum Fantin, et Joannem Chalmas, ac Josephum Antonium Matthæum Bonardel, et Joannem Sertour, ac Joannem de Fazi Canonicos Regulares Ultien. dicti Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium in eodem secundodicto Monasterio una cum illius Priore præfato actu claustraliter viventes, nec non quoscumque alios Canonicos Regulares ejusdem Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium, qui in Congregatione Ultien. hujusmodi expresse professi existant, quique vagi sint, et in Ditionibus dicti Caroli Emanuelis Regis, aut alibi Conventualiter, seu Claustraliter non vivant, ad statum Sæcularem dicta Apostolica auctoritate etiam perpetuo redigimus, et immutamus, privilegiis tamen, indultis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, præeminentiis, insigniis, prærogativis, honoribus, facultatibus, Indulgentiis, et aliis gratiis quibuscumque tam spiritualibus, quam temporalibus, et mixtis, secundodicto Monasterio, illiusque Præposituræ, Ecclesiæ, et Conventui, ac Præpositoriali, et Conventuali Mensis præfatis, ac Officiis, mem- Anno 1748.

PONT. A. IX. bris, locis, et Beneficiis, si quæ sint, Apostolica, vel alia quavis auctoritate hactenus quomodolibet concessis, ac etiam de Jure, consuetudine, privilegio, aut aliàs quomodolibet competentibus, quoad ea tamen, quæ sunt in usu, ac Sacris Canonibus et Constitutionibus Apostolicis, seu statui sæculari, et ordinationibus per Nos in præsenti sæcularizatione præscriptis non repugnent, in omnibus et per omnia, perinde ac si status Regularis hujusmodi minime immutatus foret, salvis, firmis, et illæsis remanentibus. Insuper omnes, et singulos Canonicos Regulares præfatæ Congregationis Ultién. tam superius nominatos, et cognominatos, ac in secundodicto Monasterio ad præsens claustraliter viventes, quam alios vagos, et in Ditione ipsius Caroli Emanuelis Regis, aut alibi versantes, et Conventualiter non viventes, ab omni Apostasiæ, et inhabilitatis macula, sive nota, nec non excommunicationis, aliisque sententiis, censuris, et pœnis, earumque, propter votorum suorum, ac Institutorum Regularium Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium hujusmodi transgressum, incursu, castitatis tamen voto excepto, ac ab omni obligatione, et vinculo observantiæ Constitutionum, Ordinationum, Institutorum, et consuetudinum Regularium dictæ Congregationis, et Ordinis hujusmodi, quem professi fuerunt, et a quacumque votorum ab ipsis emissorum, præfato Castitatis voto excepto, et regula, jejuniorum observantia, ciborum abstinentia, et habitus Regularis delatione, ita quod ipsi de cætero, quoad vixerint, in habitu, tonsura, Divinorum Officiorum celebratione, cæremoniis, ritu, incessu, victu, moribus, et vivendi modo, Presbyteris mere sæcularibus omnino, et ubique, sine ullo conscientiæ scrupulo se conforment, et pro Presbyteris mere sæcularibus habeantur, et censeantur, ac Jurisdictioni Ordinariorum Locorum, in quibus eos respective commorari contigerit, omnino subjaceant, in

utroque foro Apostolica auctoritate præfata absolvimus, et totaliter liberamus, nec non cum omnibus Canonicis Regularibus ad sæcularem statum per Nos, ut præfertur, redactis præfatis, ut ipsi, et eorum singuli, quæcumque, et qualiacumque cum Cura, et sine Cura beneficia Ecclesiastica, etiamsi Canonicatus, et Præbendæ, dignitates etiam majores, et Principales, Personatus, Administrationes, et Officia etiam Curata, et Electiva etiam in Pinarolien. a Nobis per præsentes ut infra erigenda, aliisque Cathedralibus, Metropolitanis, Collegiatis, et aliis Ecclesiis, seu si Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ fuerint, si eis aliàs canonice conferantur, aut ipsi eligantur, præsententur, aut aliàs assumantur ad illa, et instituantur in eisdem, in omnibus, et per omnia ad instar Presbyterorum sæcularium recipere, et obtinere, et dummodo plura simul non sint, quam quæ canonice permittuntur, quoad vixerint, retinere, nec non quascumque Pensiones annuas super similium, vel dissimilium Beneficiorum Ecclesiasticorum, ac etiam Mensarum Archiepiscopalium, Episcopalium, et Abbatialium fructibus, redditibus, et proventibus, ac etiam distributionibus quotidianis, Apostolica eis auctoritate reservandas, aut in eos etiam canonice transferendas; etiam quoad vixerint, similiter in omnibus, et per omnia ad instar eorundem Presbyterorum Sæcularium percipere, exigere, levare, ac in suos usus, et utilitatem convertere libere, et licite valeant, eadem Apostolica auctoritate dispensamus. Itemque eis, et eorum singulis, ut de quibuscumque bonis, et rebus, ad ipsos, et eorum quemlibet deinceps spectandis, et per eos post præsentem sæcularizationem, legitime tamen, et licite acquirendis, in favorem quarumcumque Personarum, de Jure tamen capacium, testari, vel aliàs disponere, eisque ab intestato decedentibus, legitimi eorum Hæredes succedere, utque ipsi, et eorum singuli de cætero in quibuscumque bonis

Anno 1748.

PONT. A. IX. Paternis, et Maternis, ac aliorum Consanguineorum, seu Cognatorum suorum, vel aliorum quorumcumque, tam ex testamento, quam ab intestato succedere, et illa donationis, legati, vel alio quovis Titulo consequi, et habere, exceptis tamen iis, ad quæ fuerit qualitercumque, et quomodocumque, ante eandem præsentem sæcularizationem, jus tertio quæsitum, sive sint bona, hæreditates, successiones, legata, Primogenituræ, et Fideicommissa quæcumque, tempore datæ præsentium aliis jam delata, et actu, ob antiquam incapacitatem, vel renunciationem ipsorum Canonicorum Regularium ad Sæcularem statum a Nobis per præsentes, ut præfertur, redactorum, jam aliis effective acquisita, et ab eis possessa; et dummodo non sint bona comprehensa in renunciationibus per eos antea factis, quæ propter præsentem sæcularizationis, et rehabilitationis gratiam, non valeant ullatenus revocari, vel infirmari, etiam libere, et licite possint, et valeant, auctoritate præfata concedimus, et indulgemus.

Erectio Oppidi Pinarolii in Civitatem.

Præviis autem suppressionibus, extinctionibus, et Sæcularizatione præfatis, primodictum Oppidum in Civitatem Episcopalem, Pinarolien. ut antea, nuncupandam, cum omnibus Juribus, honoribus, et prærogativis, quibus aliæ Civitates Pontificali Sede insignitæ, et earum Cives utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, atque uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum; Primodictam vero Collegiatam Ecclesiam Sancti Donati in Cathedralem Ecclesiam, Archiepiscopo Taurinen. pro tempore existenti Metropolitico jure subjectam, sub Invocatione Sanctæ Mariæ, nec non Sanctorum Donati, et Mauritii præfatorum, ac in ea Sedem Episcopalem pro uno Episcopo Pinarolien. etiam nuncupando, qui eidem Ecclesiæ, illique Civitati, Pinarolien., ut præfertur, nuncupandis, et Diœcesi etiam Pinarolien. ut infra, constituendæ præsit, Abbates inferiores, et alios ad Synodum convocet, et om-

Et Collegiatæ Ecclesiæ S. Donati in Cathedralem.

nia, ac singula Jura, Officia, et Munia Episcopalia habeat, et exerceat, cum suis Capitulo, sigillo, arca, Mensa Episcopali, cæterisque Cathedralibus, et Pontificalibus insigniis, nec non Juribus, jurisdictionibus, facultatibus, præeminentiis, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus, et Indultis realibus, personalibus, et mixtis, quibus aliæ Cathedrales Ecclesiæ, earumque Præsules quomodolibet, non tamen titulo oneroso, seu ex Indulto, aut privilegio particulari, similiter utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, atque uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt in futurum.

ANNO 1748.

Et in ea Dignitatum ac Canonicatuum.

Utque primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedralem Ecclesiam, ut infra, erigenda ex omni parte perfectior reddatur, condignoque Capitulo, et Canonicorum etiam Dignitates inibi obtinentium numero condecoretur, prævia omnium, et singulorum Canonicatuum, et Præbendarum, nec non trium Beneficiorum de Jurepatronatus Laicorum, ut præfertur, existentium, ac servitium Chori annexum habentium, in secundodicta nuper Collegiata Ecclesia S. Mauritii nunc sine Collegialitate remanente fundatorum præfatorum, de ipsa nuper Collegiata Ecclesia S. Mauritii nunc sine Collegialitate, ut præfertur, remanente, ad primodictam Collegiatam S. Donati in Cathedralem Ecclesiam, ut infra, erigendam translatione, ita ut ex nunc de cætero tam Præpositi, quam quindecim Canonicorum, ac sex Beneficia præfata pro tempore obtinentium servitium in Divinis Officiis, aliisque Functionibus præstandum, in unum coalescat, et ad unam nimirum primodictam Collegiatam in Cathedralem Ecclesiam, ut infra, erigendam redactum remaneat, cum facultate tamen se conferendi de per se, vel unà cum toto infrascripto Capitulo, ad ipsam nuper Collegiatam Ecclesiam S. Mauritii nunc sine Collegialitate, ut præfertur, remanente in solemnioribus Anni Festivitatibus ad Sacras Functiones inibi peragendas: Insuper salvis, et

PONT. A. IX. integris omnino remanentibus Præposituræ, et singulorum Canonicatuum, et singularum Præbendarum præfatorum fructibus, et oneribus, ita quod illam, et illos nunc, et pro tempore respective obtinentes, eisdem annuis redditibus, et emolumentis, quibus hactenus gavisi sunt, etiam deinceps gaudere, et e contra omnia onera eis respective incumbentia, ut prius, adimplere, et supportare respective debeant, et teneantur, in eadem primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedralem Ecclesiam, ut infra, erigenda, præter Præposituram præfatam, quam Dilectus quoque Filius Josephus Maria Garombi ad præsens obtinet, et quæ deinceps secunda inibi dignitas existat, ac cujus collatio, provisio, et omnimoda alia dispositio, *dum illam* pro tempore quomodolibet vacare con*tigerit*, ad Sedem Apostolicam, vice, et loco Archidiaconatus a Nobis ut infra erigendi, ac Dignitatis inibi post Pontificalem majoris, et de infrascripto Jurepatronatus dicti Caroli Emanuelis Regis extituri, semper, et quandocumque, ut antea, spectet, et pertineat, ac præter quindecim Canonicatus, totidemque Præbendas præfatos, quorum quatuor Canonicatus, totidemque Præbendæ omnino liberæ collationis, etiam ut antea, existant, et ad alios quinque Canonicatus, totidemque Præbendas olim de Jurepatronatus Laicorum, ut præfertur, existentes, pro tempore respective vacantes, Nominatio, seu præsentatio Personarum idonearum, in eis, ad Nominationem, seu Præsentationem hujusmodi, per Ordinarium Loci, aut aliàs instituendarum, prout hactenus ad Capitulum, et Canonicos unius, et alterius Collegiatarum Ecclesiarum præfatarum, cessantibus reservationibus, et affectionibus Apostolicis, aut si in eorum, et earum respective fundatione reservationes, et affectiones hujusmodi exclusæ reperiantur, aut specialiter, et expresse caveatur; illos, et illas semper censendos, et censendas esse de Jurepatronatus Laicorum, semper, et quandocum-

que, spectavit, et pertinuit, de cætero ad primodictæ collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam, ut infra, erigendæ Capitulum et Canonicos, etiam Præposituram, aliasque Dignitates, a Nobis etiam, ut infra, erigendas respective obtinentes, similiter, æque, et pariformiter omnino spectet, et pertineat. ANNO 1748.

In reliquis vero sex Canonicatibus, totidemque Præbendis de dicto Jurepatronatus Laicorum, ut præfertur, existentibus, Juspatronatus, et præsentandi laicale hujusmodi iis, quibus illud de Jure respective competit, salvum, integrum, et illæsum omnino remaneat, ac præter sex Beneficia servitium Chori, ut præfertur, annexum habentia præfata, deinceps Mansionariatus, seu Beneficiatus nuncupanda, quorum unum omnino liberæ collationis, ut antea, remaneat, ad alia duo etiam de Jurepatronatus Laicorum olim, ut præfertur, existentia pro tempore respective vacantia, Nominatio, seu præsentatio Personarum idonearum in eis ad Nominationem, seu præsentationem hujusmodi per Ordinarium Loci, aut aliàs instituendarum, prout hactenus, ad Capitulum et Canonicos unius, et alterius Collegiatarum Ecclesiarum præfatarum, cessantibus reservationibus, et affectionibus Apostolicis præfatis, aut si etiam in eorum respective fundatione reservationes, et affectiones hujusmodi exclusæ reperiantur, aut etiam specialiter et expresse caveatur illa semper censenda esse de Jurepatronatus Laicorum, semper, et quandocumque spectavit et pertinuit, de cætero itidem ad primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam, ut infra, erigendæ Capitulum, et Canonicos etiam Præposituram præfatam aliasque Dignitates a Nobis etiam, ut infra, erigendas obtinentes, æque, et pariformiter omnino spectet, et pertineat. In reliquis vero tribus posterioribus Beneficiis hujusmodi de Jurepatronatus Laicorum, ut præfertur, existentibus, Juspatronatus, et præsentandi laicale hujusmodi dictis respective

PONT. A. IX. Familiis, quibus illud de Jure competit, et quoad ultimodictum Beneficium hujusmodi, illi Familiæ, vel illis Familiis, cui, vel quibus per eventum primodictæ litis illud adjudicari contigerit, itidem firmum, salvum, et illæsum respective remaneat.

Ad augendum Capitularium præfatorum numerum, unum Archidiaconatum, qui inibi post Pontificalem major, pro uno Presbytero in Theologia Magistro, vel in utroque, seu saltem Canonico Jure Doctore, aut Licentiato in aliqua approbata Universitate Studii generalis, futuro primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam, ut infra, erigendæ Archidiacono, a præfato Carolo Emanuele, et pro tempore existente Sardiniæ Rege Illustri, ratione præfati Ducatus Sabaudiæ, ad illum pro tempore vacantem præsentando, ac unum Archipresbyteratum, qui tertia, pro uno Archipresbytero, ac unum Cantoratum, qui quarta, pro uno Cantore, et unum Thesaurariatum, qui quinta, pro uno Thesaurario ab eodem Carolo Emanuele, et pro tempore existente Sardiniæ Rege, ratione Ducatus hujusmodi, ad eundem Thesaurariatum etiam pro tempore vacantem pariter præsentando, qui unam Missam qualibet hebdomada in suffragium Animarum supremorum Principum Regiæ domus Sabaudicæ defunctorum in perpetuum celebrare teneatur, ac unum Primiceriatum, qui sexta, inibi respective Dignitates existant, qui Archidiaconatus, et Archipresbyteratus, ac Cantoratus, et Thesaurariatus, necnon Primiceriatus præfati, quilibet illorum videlicet, sicuti etiam quæ Præpositura præfata, a sex ex ipsius primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam, ut infra erigendæ, Canonicis etiam unà cum suis respective Canonicatibus, et Præbendis, absque dispensatione Apostolica obtineri possint, et debeant, pro uno Primicerio, nec non duos alios Canonicatus, totidemque Præbendas, quæ nullo unquam tempore Juri optionis subjaceant, unum

videlicet, et unam, qui Archidiaconatui, ac alterum, et alteram, qui Primiceriatui præfatis semper respective adhærere, et insimul cum eisdem Archidiaconatu, et Primiceriatu respective conferri, et absque dispensatione Apostolica obtineri etiam debeant; pro ipsis futuris Archidiacono, et Primicerio etiam Canonicis primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam, ut infra, erigendæ extituris, ab ipso Carolo Emmanuele, et pro tempore existente Rege præfato, ratione Ducatus hujusmodi, ad unum, et alterum Canonicatus, unamque, et alteram Præbendas, ut infra, erigendos et erigendas hujusmodi, quomodolibet pro tempore respective vacantes. etiam præsentandis. Demum unam, quam Joseph Vagnono, in Theologalem, ac alteram Præbendas, quam Hyacinthus Benaudo moderni primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam. ut infra, erigendæ Canonici dilecti quoque Filii ad præsens respective obtinent, et quorum ad id expressus respective accedit assensus, in Pœnitentiariam respective Præbendas, quæ itidem Juri optionis nullo unquam tempore subjaceant, ita ut deinceps de uno, et una Theologali, quos Joseph, ac de altero Canonicatibus, et altera Pœnitentiaria nuncupandis Præbendis hujusmodi, quos Hiacynthus præfati ad præsens, ut præfertur, respective obtinent, quoties deinceps illos, et illas pro tempore quomodolibet respective vacare contigerit, prævio Concursu disponi, ac uni, et alteri Presbyteris etiam Magistris in Theologia, aut in utroque, vel saltem Canonico Jure Doctoribus, aut in Decretis respective Licentiatis provideri debeat, ad Omnipotentis Dei laudem, et gloriam, ac gloriosissimæ Virginis Mariæ, eorumdemque Sanctorum Donati, et Mauritii honorem, Fideique Catholicæ exaltationem, Apostolica auctoritate præfata perpetuo erigimus, et instituimus. Anno 1748.

Præterea a Diœcesi Taurinen. quindecim, unum videlicet de Campione, et aliud de Fe- Dismembratio Lo-

Pont. A. IX. corum et Ecclesiarum a jurisdictione aliorum.

nile, ac aliud de Bibiana, et aliud S. Joannis nuncupatum, ac aliud de Angrogna, et aliud de Luserna, ac aliud de Turre, et aliud de Bobbio, ac aliud de Rorata, et aliud de Villar, ac aliud S. Germani etiam nuncupatum, et aliud de Inverso Pinasca, ac aliud de Primolo in Vallibus sita, necnon aliud de Buriasco superiori, et inferiori, ac reliquum de Bricherasio extra Valles posita respective Loca, aliaque viginti septem ad secundodicti Monasterii Præposituram a Nobis per præsentes, ut præfertur, ad Sæcularem statum redactam præfatam spectantia, et superiori Jurisdictioni pro tempore existentis Archiepiscopi Taurinen. subjecta, unum nempe de Oulx, et aliud de Bardenasche, ac aliud de Meleset, et aliud de Arnaud, ac aliud de Roche Mole, et aliud de Millaures, ac aliud de Bianlard, et aliud de Chiabran Beaulard, ac aliud de Sause de Oulx, et aliud de Sanolze, ac aliud de Salbeltrand, et aliud de Cesane, ac aliud de Turres, et aliud de Beussons, ac aliud de Fenilis, et aliud de Desertes, ac aliud De la Val, et aliud de Traverses, ac aliud De la Rua, et aliud de Pauriceres, ac aliud de Visseaux, et aliud de Fenestrelles, ac aliud de Mentolles, et aliud de Villaret, ac aliud de Chateau du Bois, et reliquum de Bausset, aliaque duo, in quibus Prior Monasterii Sanctæ Mariæ Majoris nuncupatæ præfati Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium Oppidi Civitatis nuncupati Secusii Nullius Dioecesis Provinciæ Taurinen. a dicta Præpositura Ultien. ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, per præsentes redacta dependentis, sub Regulari forma, Archiepiscopus vero Taurin. quandam sibi reservatam Jurisdictionem, hactenus respective exercuerunt, unum videlicet de Exilles, et alterum de Chaumont respective Loca, ac in omnibus, et singulis Locis præfatis consistentes, et consistentia Collegiatas, Parochiales, et alias Ecclesias, Monasteria, Præposituras, Præpositatus, Prioratus, et alia quæcumque,

quotcumque, et qualiacumque cum Cura, et sine Cura Sæcularia; et quorumvis Ordinum Regularia Beneficia Ecclesiastica, etiamsi, Sæcularia videlicet, Canonicatus, et Præbendæ, dignitates, personatus, Administrationes, et Officia etiam Curata, et electiva etiam in Collegiatis, aliisque Ecclesiis; Regularia vero Beneficia hujusmodi, Præpositatus, Præpositurae, Dignitates etiam Conventuales, Personatus, Administrationes, et Officia etiam Claustralia, Cappellaniæ, et Cappellæ sint, et ad Dignitates, Prioratus, Præposituras, et Præpositatus hujusmodi consueverint qui per Electionem assumi, omniumque, et singulorum quadraginta quatuor Locorum hujusmodi utriusque sexus Personas, Habitatores, et Incolas tam Laicos, quam Clericos, et Presbyteros, Beneficiatos, et Religiosos quoscumque, cujuscumque status, gradus, Ordinis, et conditionis existant, ab Ordinaria, non tamen Metropolitica, Jurisdictione, Potestate, et Superioritate Venerabilis Fratris Nostri moderni, cujus etiam ad hoc expressus accedit assensus, et pro tempore existentis Archiepiscopi Taurinen., dicta Apostolica auctoritate similiter perpetuo dismembramus, separamus et eximimus. ANNO 1748.

Eaque quadraginta quatuor posteriora Loca sic per Nos, ut præfertur, dismembrata, separata, et exempta, itemque primodictum Oppidum in Civitatem Episcopalem a Nobis per præsentes, ut præfertur, erectum, et ex prioribus viginti sex Locis præfatis alia viginti tria Loca, videlicet præfatum de Riva, ac dictum de Bardenasca, et præfatum de Abbatia, seu Sancti Verani, ac dictum Sancti Petri, et præfatum de Talucco, ac præfatum de Portis, et dictum de Villar Perosa, ac prædictum de Tagliareto, et præfatum de Pinasca, et dictum de Perosa, et præfatum de Meana, ac dictum Sancti Secundi etiam nuncupatum, et prædictum de Mirandolo, ac præfatum de Turina, seu inverso Ponte, et dictum de Pomareto, Illorum, illarumque Subjectio Ecclesiæ Pinarolien.

PONT. A. IX. ac prædictum de Facto, et Reclareto, et dictum de Pereto, ac prædictum Sancti Martini etiam nuncupatum, et præfatum de Massello, ac dictum de Chiabran, et Maniglia, ac prædictum de Rodoreto, et præfatum de Prali vulgo nuncupata Loca propria Territorii primodicti Monasterii, illiusque Abbatiæ a Nobis per præsentes, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ, ejusdemque primodicti Oppidi in Civitatem Episcopalem a Nobis per præsentes, ut præfertur, erecti, et posteriorum quadraginta quatuor, ut præfertur, dismembratorum, separatorum, et exemptorum, ac ex prioribus viginti sex Locis præfatis dictorum viginti trium Locorum hujusmodi, insimul ad sexaginta septem Loca ascendentium, universas Personas tam Sæculares, quam Ecclesiasticas, et quorumvis Ordinum Regulares Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, et alia Beneficia Ecclesiastica hujusmodi, cum ipsorum Juribus, et pertinentiis universis, novæ Ecclesiæ Episcopali Pinarolien., illiusque futuro Præsuli pro suis Civitate, Diœcesi, Clero, et Populo, ita quod liceat Personæ eidem Ecclesiæ Pinarolien., tam nunc a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet Pastoris solatio destitutæ in Episcopum, præficiendæ per se, vel alium, seu alios ejus nomine, veram, realem, actualem, et corporalem possessionem, seu quasi possessionem administrationis spiritualis, et omnimodi Juris Diœcesani in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis per præsentes, ut præfertur, erecto necnon in omnibus aliis sexaginta septem Locis prædictis propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, ejusdem moderni, et pro tempore existentis Archiepiscopi Taurinen., vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, pari Apostolica auctoritate etiam perpetuo concedimus, et assignamus, necnon supponimus, et subjicimus.

Ne autem ex dismembratione, et separatione præmissis Territorium Ecclesiæ Taurinen. nimiam imminutionem patiatur, eidem moderno, et pro tempore existenti Archiepiscopo Taurinen. de alicujus compensationis supplemento providere, simulque aptiori et commodiori Ordinariæ Jurisdictionis exercitio consulere volentes, reliqua tria Loca ex prioribus viginti novem Locis hujusmodi, nempe prædictum de Famolasco, et præfatum de Mombello, ac dictum de Lagnasco; Loca hactenus Jurisdictioni pro tempore existentis Abbatis primodicti Monasterii subjecta, prævia, quatenus opus sit, eorumdem trium Locorum a Territorio primodicti Monasterii, illiusque Abbatiæ a Nobis per præsentes, ut præfertur, suppressæ et extinctæ simili dismembratione, et separatione, præfato Territorio Ecclesiæ Taurinen. auctoritate præfata perpetuo adjungimus, unimus, et incorporamus, eaque sic per Nos, ut præfertur, adjuncta, unita, et incorporata, nec non in eis consistentes, et consistentia, Ecclesias, Beneficia, et utriusque sexus Christifideles, Ordinariæ Jurisdictioni, potestati, et superioritati ejusdem moderni, et pro tempore existentis Archiepiscopi Taurinen. æque, ac pariformiter subjicimus, et supponimus.

ANNO: 1748.

Subjectio trium Locorum Archiepiscopo Taurinen.

Et ulterius tam præfato Archiepiscopo Taurinen., quam Venerabili etiam Fratri Nostro moderno Episcopo Salutiarum, ut ipsi de eorum respective Territoriis unum Locum pro altero ad invicem commutando, Archiepiscopus præfatus videlicet ultimodictum Locum de Lagnasco præfato Episcopo Salutiarum; ipse vero Salutiarum Episcopus alium Locum Civitati Taurinen. magis proximum, et æqualis fere conditionis, atque valoris eidem Archiepiscopo, in perpetuum respective concedere libere, et licite possint, et valeant; ita quod, ubi mutua concessio, et commutatio hujusmodi, ut præfertur, facta fuerit, duo Loca hujusmodi ab uno, et altero Territoriis, quorum ad præsens respective existunt, Apostolica auctoritate præfata separata,

Commutatio duorum Locorum inter dictum Archiepiscopum, et Episcopum Salutiarum.

PONT. A. IX.

sejuncta, et dismembrata, ac ipsum de Lagnasco Territorio Diœcesis Salutiarum, alterum vero a præfato Salutiarum Episcopo concedendum respective Loca Territorio Diœcesis Taurinen. pari Apostolica auctoritate perpetuo respective unita, annexa, et incorporata sint, et esse censeantur eo ipso, plenam, liberam, et omnimodam potestatem, licentiam, et facultatem eadem auctoritate concedimus, et impertimur.

Attributio Juris conferendi singulis, quibus competit.

Collationem vero, provisionem, et omnimodam aliam dispositionem Dignitatum, Canonicatuum, et Præbendarum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis per præsentes, ut præfertur, erecto, ac in omnibus et singulis Locis Pinarolien. Diœcesi etiam, ut præfertur, assignatis, et appropriatis præfatis consistentium, de cætero ad pro tempore existentem Episcopum Pinarolien. Ordinario Jure, in Locis autem de Famolasco, et de Mombello præfatis, ac postquam commutatio præfata, ut præfertur, sequuta fuerit, in alio Loco per dictum Episcopum Salutiarum intuitu commutationis hujusmodi etiam, ut præfertur, concedendo, ad præfatum Archiepiscopum Taurinen., ac demum in dicto Loco de Lagnasco ad ipsum Episcopum Salutiarum, nunc et pro tempore existentes itidem Ordinario Jure respective spectare, et pertinere debere, salvis tamen semper, et in suo robore permansuris quibuscumque reservationibus, et affectionibus Apostolicis, et absque aliquo illarum præjudicio, ac salvo quoque semper Patronatus, et præsentandi, ac nominandi Jure quoad Dignitates, Canonicatus, et Præbendas, et alia quæcumque Beneficia Ecclesiastica tam Præsentationis Ecclesiasticæ, quam de Jurepatronatus Laicorum, ac illorum et Clericorum mixtim respective existentes, et existentia, ita ut ad illas, ac illos, et illa pro tempore respective vacantes, et vacantia, earum, et eorum,

respective Patroni, Laici nimirum, ut antea, Ecclesiastici vero, cessantibus dumtaxat reservationibus, et affectionibus Apostolicis, Personas idoneas præsentare, et respective nominare possint, et valeant: Occurrentibus vero reservationibus, et affectionibus Apostolicis præfatis, collatio, provisio, et omnimoda alia dispositio, Beneficiorum præsentationis Ecclesiasticæ existentium, ad Sedem Apostolicam præfatam privative spectet, et pertineat, etiamsi Juspatronatus, et præsentandi ad illa transierit de Laicali in Ecclesiasticum; nisi tamen forte in eorum respective fundationibus specialiter cautum esset, illa semper habenda esse tamquam de Jurepatronatus Laicorum, vel ipsa Apostolica Sedes ab illorum collatione, expresse exclusa fuisset. Insuper in prædictis viginti septem Locis ad Præposituram secundodicti Monasterii ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti antea spectantibus, et Diœcesi Pinarolien. etiam, ut præfertur, concessis, et assignatis, nec non in dictis Locis de Exilles, et de Chaumont, utpote quæ omnia posita sunt, et sita in ea Delphinatus parte Regiæ Domui Sabaudicæ ut præfertur, cessa, quoad collationem Beneficiorum Ecclesiasticorum inibi dumtaxat, et non alibi, respective consistentium, Gallicæ Concordata in omnibus esse servanda. Itemque, cum in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis, ut præfertur, erecto, et in præfatis viginti sex Locis antea Jurisdictioni tunc existentis Abbatis primodicti Monasterii subjectis, vigeant usus, et consuetudines, ut similiter accepimus, legitime introducti, et introductæ, ac diversi, et diversæ ab illis, qui, et quæ vigent in præfatis quindecim Locis a Diœcesi Taurinen., ut præfertur, dismembratis, omnes respective usus, et consuetudines in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis, ut præfertur, erecto, ac in singulis viginti sex antea Jurisdictioni tunc existentis Abbatis primodicti Monasterii subje- Anno 1748.

PONT. A. IX. ctis, ac in singulis quindecim a præfata Diœcesi Taurinen., ut præfertur, dismembratis Locis præfatis, legitime tamen, respective servari solitos. et solitas, ac qui, et quæ hactenus etiam legitime viguerunt, et vigent de præsenti, etiam deinceps servandos, et servandas esse, et fore nihilque quoad hoc innovandum; ita tamen ut tam in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis, ut præfertur, erecto, ac in singulis viginti sex Locis antea Jurisdictioni tunc existentis Abbatis primodicti Monasterii subjectis, quam in singulis quindecim Locis a Diœcesi Taurinen. ut præfertur, dismembratis præfatis, locum habeant Cancellariæ Apostolicæ Regulæ, ad quarum formam, et præscriptum cujuscumque generis Beneficia Ecclesiastica ab Apostolica Sede præfata, vel a pro tempore existente Episcopo Pinarolien. respective conferantur, Apostolica auctoritate præfata decernimus, statuimus, et declaramus.

Applicatio fructuum Mensæ Episcopali Pinarolien. Mensæ autem Episcopali novæ Ecclesiæ Pinarolien. præfatæ omnia, et quæcumque ad Mensam Abbatialem primodicti Monasterii quomodolibet spectantia, et pertinentia bona, res, proprietates, et Jura universa, illorumque annuos redditus, obventiones, et emolumenta quæcumque ad annuam summam, duodecim millium ducentarum et novem circiter librarum monetæ Pedemontanæ, scuta bis mille quadringenta quadraginta unum monetæ Romanæ constituentium, ut etiam accepimus, ascendentia, et gravata pro annua summa trecentarum, et sexdecim librarum similium certis dictæ Mensæ Abbatiali incumbentibus, nempe stipendio Concionatoris tempore Adventus, et Quadragesimæ, et Eleëmosynis feria quinta majoris Hebdomadæ, necnon Cera in Processione Sanctissimi Corporis Christi, taleisque, et Canone trium minarum segalæ, ac manutentione Infantium expositorum vulgo Venturini nuncupatorum, oneribus; supportatis tamen per futurum Episcopum Pinarolien. pro tempore existentem one-

ribus hujusmodi; eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo applicamus, et appropriamus. Anno 1748.

Cui etiam unitur Monasterium Ultien. cum suis Mensis, et redditibus.

Itemque, ut futurus pro tempore existens Episcopus Pinarolien. statum suum juxta Pontificalis Dignitatis exigentiam decentius, et honorificentius tenere valeat, eidem Mensæ Episcopali secundodictum Monasterium, ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redactum, unà cum omnibus et singulis bonis tam mobilibus, quam immobilibus, et semoventibus, vasis etiam aureis, et argenteis, sacra, et pretiosa suppellectili, nec non membris, Molendinis, Domibus, Vineis, Prædiis, Animalibus, iisque omnibus, quibus Molendina, Domus, Vineæ, et prædia hujusmodi instructa reperiuntur, nec non Censibus, Canonibus, et Proprietatibus, juribus, prærogativis, præeminentiis, Jurisdictionibus, fundis et pertinentiis, necnon fructibus, redditibus, proventibus, decimis, obventionibus, et emolumentis universis, cujuscumque nominis, naturæ, speciei, qualitatis, et quantitatis existant, ad secundodictum Monasterium, ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redactum, illiusque Præpositum hactenus perpetuum Commendatarium pro tempore existentem, necnon Praeposituralem, et Conventualem Mensas quomodolibet spectantibus, et pertinentibus, et signanter summa quatuor millium centum et quinquaginta septem circiter librarum hujusmodi secundodicti Monasterii ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti Capitulo, et Canonicis Regularibus ab illius Præposito perpetuo Commendatario quotannis partim in pecunia numerata, partim vero in diversis rerum speciebus hactenus subministrata, insimul ad summam quindecim millium nongentarum et quinquaginta trium circiter librarum similium annuatim, ut pariter accepimus, ascendentibus, super quibus, Mensæ videlicet Præposituralis præfatæ fructibus, redditibus, et proventibus nonnullæ Pensiones annuæ antiquæ, insimul summam bis

PONTIF. A. IX. mille librarum parium constituentes, diversis Personis Ecclesiasticis, aut aliàs Pensionum hujusmodi capacibus illas annuatim respective percipientibus dicta Apostolica auctoritate reservatæ reperiuntur, ut etiam accepimus, exceptis dumtaxat peculiaribus redditibus Sacristiæ Ecclesiæ ipsius secundodicti Monasterii ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, pro annua consuetorum onerum, et Legatorum piorum eidem Sacristiæ incumbentium supportatione et implemento; salvis et intactis remansuris, eadem Apostolica auctoritate pariter perpetuo unimus, annectimus, et incorporamus.

Ita quod futurus pro tempore existens Episcopus Pinarolien. etiam Præpositus Ultien. semper denominetur, et revera sit, et uti talis omnibus honoribus, prærogativis, præeminentiis, et redditibus tam novis, quam antiquis, quibus hactenus Præpositus perpetuus Commendatarius, et Capitulum Ultien. gavisi sunt, etiam in ea parte, quæ est in Regno Galliarum; et potissimum Jure nominandi ad cujuscumque generis Beneficia etiam Curata, per Canonicos quoque Regulares Congregationis Ultien. regi et gubernari solita, quibuscumque donationibus, et piis relictis secundodicto Monasterio, illiusque Ecclesiæ præfatæ, Capitulo, et Canonicis Regularibus nunc ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redactis, aut eorum intuitu quomodolibet forsan factis nequaquam obstantibus, æque et pariformiter, ac sine ulla exceptione omnino fruatur, et gaudeat, et e contra nedum ad integram solutionem, et præstationem omnium, et singularum Pensionum præfatarum iis, quibus Pensiones ipsæ, ut præfertur, reservatæ existunt, quoad ipsi naturaliter vixerint, et unusquique eorum respective vixerit, juxta singularum Literarum Apostolicarum super earundem Pensionum reservationibus respective confectarum seriem, continentiam, et tenorem, faciendam, efficaciter obligatus exi-

stat

stat, verum etiam omnia, et singula onera, et obligationes, quæ in rerum speciebus, vel in pecunia numerata debeantur, et ex conventionibus particularibus, aut alio quocumque modo proficiscantur, aut juxta solitum exequendæ sint, in Regionibus Galliarum Charissimo etiam in Christo Filio Nostro Regi Christianissimo subjectis, in perpetuum supportare, et adimplere omnino teneatur. ANNO 1748.

Propterea que liceat præfatæ Personæ eidem Ecclesiæ Pinarolien. tam nunc a primæva illius Erectione, et Institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet Pastoris solatio destitutæ in Episcopum præficiendæ, ejus, et dictæ Mensæ Episcopalis nomine, omnium et quorumcumque tam Mensæ Abbatialis primodicti Monasterii, quam Monasterii secundodicti ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, ac illius Mensarum Præposituralis, ac Conventualis præfatarum, respective bonorum, rerum, proprietatum, jurium, honorum, prærogativarum, præeminentiarum, Jurisdictionum, fundorum, pertinentiarum, decimarum, fructuum, redditnum, proventuum, obventionnm, et emolumentorum universorum præfatorum, veram, realem, actualem, et corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios, propria auctoritate apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, illaque respective locare, dislocare, arrendare, percipere, exigere, levare, et recuperare, ac in suos, et dictæ Mensæ Episcopalis usus, et utilitatem, necnon præfatorum, aliorumque infrascriptorum onerum supportationem convertere, cujuscumque licentia desuper minime requisita. Cum hoc tamen, quod idem futurus et pro tempore existens Episcopus Pinarolien. et futurus Præpositus Ultien. præter expressa, et super enunciata, alia quoque infrascripta onera, aliasque infrascriptas obligationes supportare, et adimplere debeat: videlicet quotannis præstare teneatur libras mille centum et octoginta quatuor Onera ab Episcopo et Præposito supportanda.

Post. A. IX. dictæ monetæ Pedemontanæ, nempe quadringentas libras hujusmodi pro congrua Rectoris nunc et pro tempore existentis Parochialis Ecclesiæ Loci de la Rua, et ducentas sexaginta sex libras similes, et solidos tresdecim, ac quatuor denarios monetæ præfatæ, pro supplemento Congruæ debitæ nunc et pro tempore existenti Rectori alterius Parochialis Ecclesiæ Loci de Usseaux, ac alias libras octoginta pares Concionatori Loci de Chaumont, et viginti septem sextarios secalis calculatos in libris octoginta et una, pro Eleemosyna in Feria quinta majoris hebdomadæ, ac alias libras centum triginta tres, et solidos sex, ac octo denarios ejusdem monetæ, pro manutentione Sacrorum Ornamentorum Sacristiæ Ultien. aliasque libras ducentas viginti tres, et solidum unum monetæ hujusmodi, ad quam summam calculantur argentum, et sextarii quindecim cum tribus quartis alterius sextarii similis vini, et sextarii quadraginta novem secalis Hospitali Ultien. a secundodicti Monasterii ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti Præposito pro tempore existenti debitas; necnon alia annua onera, quibus Mensa Conventualis ejusdem secundodicti Monasterii ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti obnoxia reperitur; solvendi nimirum octo libras similes Sacristiæ præfatæ, aliasque libras quadraginta quinque pares, pro Pensione vitalitia cognominato Fantin la Combe debita, aliasque trecentas octoginta tres libras hujusmodi, repartiendas titulo distributionum inter præsentes, et interessentes Choro ad formam Legati a quondam tunc in humanis agente cognominato Viala relicti, subire, et sufferre.

Itemque ad manutentionem tam primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ, in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ, quam secundo dictæ illi annexæ S. Mauritii pro una medietate expensarum, quorum altera medietas Capitulo ipsius Ecclesiæ Pinarolien. incumbat, nec non impendere quidquid opus, et necesse fuerit

tam pro reparatione aliarum Ecclesiarum fabricarum, et ædificiorum, quam pro manutentione bonorum Ecclesiæ Pinarolien., illiusque Mensæ Episcopalis hujusmodi, et secundodicti Monasterii ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, eidemque Mensæ Episcopali a Nobis similiter, ut præfertur, uniti et incorporati. Insuper duodecim mille centum et quinquaginta libras dictæ monetæ Pedemontanæ in pecunia numerata annuatim solvere, et exbursare, videlicet libras mille quingentas Archidiacono, aliasque libras septingentas, et quinquaginta Thesaurario pro tempore existentibus primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ, pro dote, seu annuo redditu eorum respective Præbendarum Canonicalium, ac libras bis mille quingentas in usum distributionum quotidianarum Cleri superioris, et alias libras nongentas in similem usum distributionum quotidianarum Cleri minoris primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ, alias libras bis mille dicto Seminario Puerorum Ecclesiastico Pinarolien. reliquasque libras quatuor mille quingentas novem, superius nominatis, et cognominatis Canonicis Regularibus ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redactis, quoad ipsi vixerint, et quilibet eorum respective vixerit, et deinde novem Presbyteris, servitiis et obsequiis Ecclesiæ secundodicti Monasterii ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, ut infra, addicendis, et deputandis, ad rationem quingentarum librarum hujusmodi pro quolibet, pro eorum stipendio, et congrua sustentatione, quotannis in perpetuum solvere, et subministrare debeat, et teneatur.

ANNO 1748.

Providentia pro regimine, et servitio Ecclesiæ Monasterii dismembrati

Sane cuicumque præjudicio, quod forsan Habitatores, et Commorantes in Montibus Jurisdictionis pro tempore existentis Præpositi secundodicti Monasterii ob secularizationem, aliaque præmissa in spiritualibus paterentur, tum ra-

PONT. A. IX. tione neglectus exercitii curæ Animarum, et consequutionis Indulgentiarum, aliarumque spiritualium gratiarum, tum etiam ratione onerum Missarum, et Anniversariorum, quæ cæteroquin omitterentur, et respective non adimplerentur de more in Ecclesiis, Cappellis, et locis a Fundatoribus designatis, provida ratione occurrere volentes, pari Apostolica auctoritate decernimus, et statuimus, ut antiqua secundodicti Monasterii ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti Ecclesia in honorem præfati Sancti Laurentii de Plebe Martyrum nuncupati dicata, cum sacris Reliquiis inibi, ut antea, decenter asservandis, et custodiendis, nec non fabrica, et ædificia eidem Ecclesiæ Sancti Laurentii de Plebe Martyrum nuncupati hujusmodi annexa, sarta tecta remaneant; quodque idem futurus, et pro tempore existens Episcopus Pinarolien. etiam futurus Præpositus Ultien. in eisdem ædificiis necessariam assignet habitationem novem superius nominatis Canonicis Regularibus ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redactis, quoad ipsi vixerint, et inibi permanserint, et unusquisque eorum respective vixerit, ac etiam inibi respective permanserit, et deinde in perpetuum novem Presbyteris sæcularibus ab eodem futuro, et pro tempore existente Episcopo Pinarolien., et etiam futuro Præposito Ultien. ad ejus nutum amovibiliter ponendis, et deputandis, reliqua præfatorum ædificiorum portione ad usum, et commodum ipsius Episcopi Pinarolien., et Præpositi Ultien. integre remansura: Quodque duo habeantur in perpetuum Clerici eidem Ecclesiæ Sancti Laurentii, illiusque Sacristiæ præfatæ inservientes, ab eodem futuro, et pro tempore existente Episcopo Pinarolien., etiam futuro Præposito Ultien. pro tempore deputandi, et ad ejus nutum pariter amovibiles, quibus, utrique eorum videlicet, salarium ex peculiaribus, et separatis redditibus ejusdem Sacristæ tribuatur. Ex eisdem autem novem Canonicis ad sæcula-

rem statum a Nobis, ut præfertur, redactis, et deinde, illis deficientibus, ex novem Presbyteris sæcularibus in eorum locum deinceps subrogandis, unus magis idoneus, et prudens ab eodem futuro, et pro tempore existente Episcopo Pinarolien., etiam futuro, Præposito Ultien. etiam pro tempore deputandus, aliorum octo sit Caput, et denominetur Vicarius Foraneus; quo quidem munere hac prima vice præfatus Joannes Agnes fungatur, ad quem in casibus necessariis facilior, et commodior pateat accessus, et a quo instantaneæ capiantur provisiones, ubi Episcopus Pinarolien. etiam Præpositus Ultien. præfatus, propter qualitatem viarum, et asperi itineris difficultatem, hyemali potissimum tempore, adiri a Diœcesanis nequeat; ipseque Joannes Agnes dumtaxat, donec vixerit, et servitio ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii addictus fuerit, gaudere debeat etiam aliquibus parvis emolumentis, quibus hactenus gavisus est in Gallia specie quadam beneficii, quo ipse ad præsens fruitur; Alius vero sit, et nuncupetur Eleemosynarius, quo primo munere hac prima vice præfatus Dominicus fungatur, qui etiam præsit curæ, et regimini Hospitalis Ultien., quique similiter frui, et gaudere debeat, dum vixerit, eidemque Hospitali inservierit, salario, quo ad præsens gaudet, octoginta librarum parium ab ipsomet Hospitali persolvendarum, eisdem modo, et forma, quibus hactenus pro suscepto munere hujusmodi persolutum fuit; Tertius demum sit, et esse debeat Sacrista, in quo munere continuare debeat primodictus Josephus Antonius modernus inibi Sacrista, qui simili modo gaudere etiam debeat parvis quibusdam emolumentis, quibus uti Sacrista præfatus ad præsens fruitur, et quorum oneri nova Mensa Episcopalis præfata obnoxia non sit. Ipsi autem omnes novem Canonici Regulares nuper ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, seu Presbyteri sæculares a futuro, et pro tempore existente

Anno 1748.

PONT. A. IX. Episcopo Pinarolien., etiam futuro Præposito Ultien. præfato identidem amovibiliter ad ejus nutum subrogandi, servitiis et obsequiis ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii ita sint addicti, ut quolibet anno undecim anniversaria cum cantu peragere, et mille quadringentas octoginta duas Missas lectas a piis Benefactoribus relictas celebrare, prout a Capitulo Regulari secundodicti Monasterii ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, ante sæcularizationem hujusmodi, Anniversaria, et Missæ hujusmodi peragebantur, et respective celebrabantur, nec non Missam, et Vesperas diebus Festis de præcepto canere; iisque personaliter, et collegialiter interesse, Sacramentales utriusque sexus Christifidelium illuc confluentium Confessiones excipere, ipsique Ecclesiæ Sancti Laurentii, illiusque Choro, ad instar sæcularis, et Collegiatæ Ecclesiæ laudabiliter inservire, cæteraque onera illius Sacristiæ, aliaque omnia ab eodem futuro, et pro tempore existente Episcopo Pinarolien. etiam futuro Præposito Ultien. congrue statuenda, adimplere omnino teneantur.

Pro eorum vero congrua sustentatione, et onerum præfatorum supportatione, et implemento, præter quingentas libras præfatas, unicuique eorum per futurum, et pro tempore existentem Episcopum Pinarolien. etiam futurum Præpositum Ultien. præfatum annuatim, ut præfertur, persolvendas; ac præter habitationem eis etiam, ut præfertur, assignandam, alias quoque superius memoratas trecentas octoginta quatuor libras annuas a præfato cognominato Viala, ut præfertur, legatas, pro interessentia Choro, inter eos æqualiter dividendas, percipiant, et lucrentur; eisque præterea competat jus percipiendi emolumenta, et Eleemosynas unius Anniversarii, et trecentarum sexaginta quinque Missarum lectarum in præfata Ecclesia Sancti Laurentii, et aliarum quinquaginta duarum Missarum etiam lectarum in Cappella Sancti Romani, cum parva distributione die Comme-

morationis omnium Fidelium Defunctorum a praefata Sacristia Ultien. quotannis satisfaciendarum; itemque aliarum quadraginta Missarum similium ad Altare Sancti Angeli Custodis, et unius Missæ solemnis etiam cum parva distributione eadem die Commemorationis Fidelium Defunctorum, pro quorum Legatorum satisfactione Hospitale Ultien. libras quadraginta quatuor circiter quotannis solvere tenetur. Cæterum si præfati novem nuper Canonici Regulares, ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, aut eorum aliquis, sponte et voluntarie discesserint, aut respective discesserit, ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii servitio derelicto, nec assignationem præfatarum quingentarum librarum, nec quidquam aliud pretendere valeant, aut respective valeat; Donec vero, et quousque apud ipsam Ecclesiam Sancti Laurentii permanserint, pro omnium præfatorum onerum implemento, ipsi nil aliud unquam, præter præmissa, a futuro, et pro tempore existente Episcopo Pinarolien. etiam futuro Præposito Ultien. præfato, petere, aut prætendere possint. Nos enim certas alias reservationes, sub quibus iidem novem nuper Canonici Regulares ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, et in loco Ultien. apud dictam Ecclesiam Sancti Laurentii permansuri, suum super præmissis consensum præstiterunt, dicta Apostolica auctoritate omnino rejicientes, et de medio tollentes, ac pro non appositis haberi, et censeri debere decernentes, eorum consensum hujusmodi, hac in parte, Motu pari, et de simili potestatis Apostolicæ plenitudine, supplemus. ANNO 1748.

Insuper eisdem futuris, et pro tempore existentibus Ecclesiæ Pinarolien. Episcopo, Capitulo, et Canonicis, etiam Dignitates præfatas obtinentibus, ut ipsi Capitulariter congregati, pro dictæ Ecclesiæ Pinarolien. ac illius Mensæ Capitularis, Sacristiæ et Fabricæ, earumque rerum, Facultas condendi statuta in nova Cathedrali.

POST. A. IX. et bonorum, tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicique statu, regimine, gubernio, et directione, ac onerum eis pro tempore incumbentium supportatione, Missarum, horarum Canonicarum, diurnarum et nocturnarum, aliorumque Divinorum Officiorum, Processionum, Funeralium, et anniversariorum celebratione, ac de Dignitatibus, Canonicatibus, et Præbendis, ac Beneficiis præfatis, aliisque Ministeriis Ecclesiasticis, inibi pro tempore providendorum receptione, et admissione, personali residentia, distributionum etiam quotidianarum, et emolumentorum quorumcumque repartitione, et administratione, pœnarum per absentes, ac Divinis Officiis, et Functionibus suis loco, et tempore non interessentes, seu opera, et ministeria eis respective incumbentia subire negligentes, incurrendarum impositione, singulorum præsentiis, et absentiis notandis, cæremoniis, et functionibus in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erecta, illiusque Choro, Capitulo, Processionibus, et aliis actibus servandis, nec non Ministris ipsius primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ deputandis, et amovendis, salariis, et stipendiis eorum cuilibet assignandis, et quibusvis aliis rebus in præmissis, et circa ea quomodolibet necessariis, et opportunis, quæcumque Statuta, Ordinationes, Capitula, Decreta, licita tamen et honesta, et sacris Canonibus, ac Constitutionibus, et Decretis Apostolicis non contraria, condendi, et edendi, conditaque, et edita pro temporum, et rerum variatione, ac qualitate, mutandi, limitandi, corrigendi, declarandi, et interpretandi, ac in meliorem formam redigendi, seu alia de novo etiam ex integro condendi, et per eos, ad quos pro tempore spectabit, sub pœnis in contrafacientes statuendis, observari faciendi, plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem eadem

Apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus, et impertimur. Anno 1748.

Præterea tam modernis quam futuris respective primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ Archidiacono, ac Præposito, et Archipresbytero, ac Cantori, et Thesaurario, ac Primicerio sex ex octodecim Canonicatibus, totidemque Præbendis præfatis, ut præfertur, respective obtenturis, ac reliquis duodecim Canonicis ac sex Beneficiatis, seu Mansionariis præfatis, eorumque in Archidiaconatu, Præpositura, Archipresbyteratu, Cantoratu, Thesaurariatu, et Primiceriatu, ac singulis Canonicatibus, et Præbendis, nec non Beneficiatibus, seu Mansionariatibus præfatis successoribus respective pro tempore existentibus, ut ipsi, Archidiaconus videlicet, ac Præpositus, et Archipresbyter, ac Cantor, et Thesaurarius, ac Primicerius, nec non reliqui duodecim Canonici Rochetum cum suis manicis, et Cappam magnam violacei coloris cum pellibus armellinis; sex vero Beneficiati, seu Mansionarii præfati Almutias cineracei coloris tam in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erecta, quam extra eam, et tam in Processionibus, quam aliis actibus, et functionibus quibuscumque publicis, et privatis, etiam extra Civitatem Pinarolien. præfatam, ac ubique locorum, etiam in Synodalibus, Provincialibus, et universalibus Conciliis, ac etiam in præsentia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium etiam de Latere Legatorum, Archiepiscoporum, Episcoporum, ac aliorum quorumcumque, ac etiam in ipsius primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ Choro, et Capitulo, quibusvis anni temporibus, et diebus, deferre, et gestare, illisque respective uti libere, et licite possint, et valeant.

Indultum delationis habitus pro Capitulo novæ Cathedralis.

Eisdem quoque Archidiacono, et Præposito, ac Archipresbytero, et Cantori, ac Thesaura-

Cumulativa Pri-

PONT. A. IX. Privilegiorum cum aliis Cathedralibus.

rio, et Primicerio sex ex octodecim Canonicatibus, totidemque Præbendis præfatis, ut præfertur, obtenturis, ac reliquis duodecim Canonicis, et sex Beneficiatis, seu Mansionariis pro tempore existentibus præfatis, ut ipsi, eorumque Officiales, et Ministri, ac res, bona, proprietates, et jura quæcumque, omnibus et singulis tam spiritualibus, quam temporalibus privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, antelationibus, concessionibus, indultis, favoribus, et gratiis, quibus aliarum similium Cathedralium Ecclesiarum illarum partium Capitula, Dignitates, Canonicatus, et Beneficia in eis obtinentes, eorumque Officiales, et ministri, ac bona, jura, res, et proprietates de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut aliàs quomodolibet, non tamen titulo oneroso, aut ex Indulto, seu Privilegio particulari, utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt, quomodolibet in futurum, similiter, et pariformiter, ac æque principaliter, et ubique absque ulla prorsus differentia, dummodo tamen illa sint in usu, et non revocata, nec sub aliqua revocatione comprehensa, sacrisque Canonibus, et Constitutionibus, ac Ordinationibus, et Decretis Apostolicis, non repugnent, uti, frui, potiri, et gaudere etiam possint, et valeant, perinde ac si eis nominatim et expresse concessa fuissent, eadem Apostolica auctoritate etiam perpetuo concedimus, et indulgemus. Nec non Capitulo, et Canonicis etiam sex Dignitates præfatas pro tempore respective obtinentibus præfatis, jus eligendi præfatos Vicerectores pro exercitio Curæ Animarum tam Sancti Donati a Nobis in Cathedralem Ecclesiam, ut præfertur, erectæ, et Sancti Mauritii Ecclesiarum præfatarum, quam in Buriasche, et Rive, ac Bardenasche, et Taluchi locis præfatis existentium Parochianorum, salvum et illæsum, ut antea, remanere volumus, atque decernimus. Ulterius præfato Carolo Emanueli, et pro tempore exi-

Reservatio Juris-

sieuti Sardiniæ Regi, ratione Ducatus Sabaudiæ, Juspatronatus, et præsentandi ad Ecclesiam Pinarolien. hujusmodi, tam hac prima vice a primæva illius erectione, et institutione a Nobis, ut præfertur, factis hujusmodi, Pastoris solatio destitutam, quam deinceps, quoties eam pro tempore quomodolibet etiam Pastoris solatio destitui contigerit, Personam idoneam per Nos, et Romanum Pontificem pro tempore existentem, ad præsentationem hujusmodi eidem Ecclesiæ Pinarolien. in Episcopum præficiendam, nec non ad Archidiaconatum, et Thesaurariatum, ac unum, et alterum Canonicatus, unamque, et alteram Præbendas Archidiaconatui, et Thesaurariatui præfatis, respective adhæsuros, et adhæsuras a Nobis, ut præfertur, erectos, et erectas hujusmodi, quandocumque, et quotiescumque illos, et illas de cætero quibusvis modis, et ex quorumcumque Personis, etiam Nostris, et Romani Pontificis pro tempore existentis, seu quorumvis præfatæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam tunc viventium Familiaribus, et continuis Commensalibus, seu Romanæ Curiæ Officialibus, aut aliàs reservationem, et affectionem inducentibus, seu per liberas, etiam ex causa permutationis, respective resignationes de illis in Romana Curia præfata, etiam in Nostris, et Romani Pontificis pro tempore existentis manibus, vel extra eam quomodolibet respective factas, et admissas, assequutionem aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum quavis auctoritate collatorum, seu illos, et illas pro tempore respective obtinentium in aliquo ex Mensibus Nobis, et Romano Pontifici pro tempore existenti præfato, ac eidem Sedi Apostolicæ reservatis decessum, vel quamvis aliam dimissionem, amissionem, privationem, Religionis ingressum, et professionis emissionem, Matrimonii contractum, aut aliàs quomodocumque, et qualitercumque vacare contigerit, coram Ordinario Loci Personas itidem idoneas in Archidiaconatu, et Thesaurariatu, nec non in uno, et

Anno 1748.

Juspatronatus Regi Sardiniæ.

PONT. A. IX. altero Canonicatibus, ac una, et altera Præbendis Archidiaconatui, et Thesaurariatui præfatis respective adhæsuris a Nobis, ut præfertur, erectis, ad præsentationem hujusmodi per eumdem Loci Ordinarium respective instituendas, simili Apostolica auctoritate perpetuo reservamus, concedimus, et assignamus, nec non Juspatronatus, et præsentandi hujusmodi tam ad Ecclesiam Pinaroliem. quam ad Archidiaconatum, et Thesaurariatum, unumque, et alterum Canonicatus, ac unam, et alteram Præbendas ipsis Archidiaconatui, et Thesaurariatui respective adhæsuros, et adhæsuras, a Nobis, ut præfertur, erectam, ac erectos, et erectas hujusmodi, Regium existere, eidemque Carolo Emanueli, et pro tempore existenti Sardiniæ Regi ratione præfati Ducatus Sabaudiæ, et pro Patronatus et præsentandi Jure, quod ad primo, et secundodicta Monasteria eidem Carolo Emanueli Regi respective competebat, ut præfertur, competere, illudque vim, effectum, naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, validitatem, et roboris firmitatem Jurispatronatus Regii hujusmodi obtinere, ac uti tale, sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis prægnantissimis, et efficacissimis clausulis et decretis in quacumque dispositione etiam per viam Constitutionis, Legis, Regulæ Cancellariæ Apostolicæ, aut aliàs quomodocumque facta, nullatenus comprehendi, neque illi ullo unquam tempore, et ex quavis causa derogari posse, neque debere, ac collationes, provisiones, et quasvis alias dispositiones de Archidiaconatu, et Thesaurariatu, unoque, et altero Canonicatibus, ac una, et altera Præbendis Archidiaconatui, et Thesaurariatui præfatis respective adhæsuris a Nobis, ut præfertur, erectis hujusmodi, absque ipsius Caroli Emanuelis, et pro tempore existentis Sardiniæ Regis præfati, ratione præfati Ducatus Sabaudiæ, consensu, seu præsentatione, pro tempore factas, processusque desuper habendos, et inde sequenda quæ-

cumque nulla, et invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, et esse, ac pro nullis, et infectis haberi, nec jus, aut coloratum titulum possidendi cuiquam per illa tribui posse, etiam decernimus. ANNO 1748.

Extensio alterius Jurispatronatus.

Juspatronatus vero laicorum, quod præfatæ Familiæ illorum de Ressanis ad Canonicatum, et Præbendam, quos dilectus pariter Filius Octavius etiam de Ressanis Clericus, seu Presbyter ad præsens obtinet, ut pariter accepimus, competit, ad dictum Primiceriatum a Nobis, per præsentes, ut præfertur, erectum, ita quod iidem moderni, et pro tempore existentes Canonicatus, et Præbendæ hujusmodi Patroni, tam ad Primiceriatum quam ad Canonicatum, et Præbendam hujusmodi eidem Primiceriatui adhæsuros, quoties illum, et illos de cætero quomodolibet vacare contigerit, unam, eamdemque personam idoneam præsentare possint, et valeant, ac etiam debeant, et teneantur, Apostolica etiam auctoritate extendimus, et ampliamus.

Præfixio taxæ Ecclesiæ Pinarolien.

Postremo firma, et intacta remanente Ecclesiæ Taurinen. taxa in libris Cameræ Apostolicæ descripta, novam Ecclesiam Pinarolien. præfatam supra antiquam primodicti Monasterii taxam sexcentum florenorum auri hujusmodi, ad alios vigintiquatuor florenos auri similes, ratione unionis secundodicti Monasterii ad sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, præfatæ Mensæ Episcopali Pinarolien. etiam, ut præfertur, factæ, taxari volumus, et mandamus; sicque integram taxam ipsius Ecclesiæ Pinarolien. in eisdem Cameræ Apostolicæ Libris describendam, sexcentum vigintiquatuor florenorum auri similium fore constituimus.

Præsentes quoque literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel alio quovis defectu, notari, impugnari, invalidari, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque juris, vel facti, aut

PONT. A. IX. gratiæ remedium impetrari posse, nec illas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos, et Sedem Apostolicam præfatam, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam Motu simili, et ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam Consistorialiter pro tempore factis, et faciendis, comprehendi, vel confundi, sed tamquam ad Fidei Catholicæ exaltationem, Divinique cultus incrementum, et animarum ædificationem factas, et emanatas, semper ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo, etiam sub quacumque posteriori data per futuros, et pro tempore existentes Episcopum, Capitulum Pinarolien. præfatos, ac alios, in quorum favorem eædem præsentes quomodolibet concernunt, quandocumque eligenda, concessas, validasque, et efficaces fore, et esse, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et sic ab omnibus censeri, ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane similiter decernimus.

Commissio Nuncio Taurinen.

Quocirca dilecto similiter Filio moderno, et pro tempore existenti Nostro, et Sedis Apostolicæ Nuncio in Civitate Taurinen. commoranti, Motu simili, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipse per se, vel alium, seu alios, præsentes Nostras Literas, et in eis contenta

quæcumque, ubi, et quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Episcopi, et Capituli Pinarolien., vel aliorum, quorum favorem præmissa omnia, et singula quomodolibet concernunt, aut alicujus eorum, fuerit requisitus, solemniter publicans, eisque, et eorum cuilibet in præmissis, efficacis defensionis præsidio assistens, faciat auctoritate Nostra easdem præsentes, et in eis contenta hujusmodi, ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac eosdem pro tempore existentes Episcopum, et Capitulum Pinarolien., aliosque præfatos, illis pacifice frui, et gaudere, non permittens ipsos, vel eorum quempiam per quoscumque quavis auctoritate fungentes desuper quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari, Contradictores quoslibet, et Rebelles, per sententias, censuras, et pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, et pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachii Sæcularis.

ANNO 1748.

Collationes Dignitatum ac Canonicatuum

Et nihilominus Nostro, dictæque Sedis Nuncio præfato per eadem Apostolica scripta similiter mandamus, quatenus ipse Archidiaconatum, ac unum, et unam, cujus, et quorum insimul Centum septuaginta unius Ducatorum auri de Camera, et juliorum septem monetæ Romanæ cum dimidio alterius julii similis Antonio Chareun Presbytero nuper Canonico Regulari præfati Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium, ac secundodicti Monasterii Priori ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, redacto, nec non Thesaurariatum, ac alterum, et alteram, Canonicatus, et Præbendas de novo, ut præfertur, erectos, et erectas hujusmodi, cujus, et quorum etiam insimul nonaginta unius Ducatorum auri similium, et juliorum septem dictæ monetæ Romanæ, cum dimidio alterius

PONT. A. IX. julii paris respective fructus, redditus, et proventus secundum communem existimationem valorem annuum, ut pariter accepimus, non excedunt, Manfredo Dana, de præfati Caroli Emanuelis Regis consensu, necnon Archipresbyteratum Josepho Cerruti, et Cantoratum Francisco Dominico Belli modernis primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ, Canonicis etiam Decimantibus nuncupatis, quorum Canonicatus, et Præbendæ Archipresbyteratui, et Cantoratui hujusmodi alia Præbenda carentibus, semper respective adhærere, ac etiam deinceps insimul cum eis respective conferri, et absque dispensatione Apostolica etiam insimul, ut præfertur, retineri respective debeant, Clericis, seu Presbyteris dilectis similiter Filiis, demum Primiceriatum, ut præfertur, erectos, a primæva illorum, et illarum erectione, et institutione hujusmodi respective vacantes, cum plenitudine Juris Canonici, ac omnibus juribus, et pertinentiis suis præfato Octavio, de consensu moderni unici, seu modernorum ejusdem Primiceriatus a Nobis, ut præfertur, erecti, et instituti Patroni, seu Patronorum, respective conferre, et assignare auctoritate Nostra curet; Inducens per se, vel alium, seu alios, Antonium, recepto prius ab eo Nostro, et Romanæ Ecclesiæ nomine, fidelitatis debitæ solito Juramento, juxta formam, quam sub Bulla Nostra mittimus introclusam, ac Manfredum, et Josephum, ac Franciscum Dominicum, et Octavium præfatos, vel eorum respective Procuratores, eorum respective nominibus in Archidiaconatus, et Thesaurariatus, ac Archipresbyteratus, et Cantoratus, ac Primiceriatus, nec non Canonicatuum, et Præbendarum de novo, ut præfertur, erectorum, et erectarum hujusmodi, Juriumque et Pertinentiarum præfatorum respective corporalem possessionem, et defendens inductos, amotis quibuslibet illicitis detentoribus ab eisdem; ac faciens Antonium ad Archi-

diaconatum, et Manfredum ad Thesaurariatum, ac Josephum ad Archipresbyteratum, et Franciscum Dominicum ad Cantoratum, necnon Octavium, vel pro eis eorum respective Procuratores præfatos, ad Primiceriatum hujusmodi, ut est moris, admitti, ipsosque Antonium, et Manfredum, vel etiam pro eis Procuratores præfatos, ad unum, et alterum Præbendas de novo, ut præfertur, erectas hujusmodi, in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erecta, in Canonicos recipi, et in Fratres, Stallo eis, et eorum cuilibet in Choro, et Loco in Capitulo primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ, cum dicti Juris plenitudine respective assignatis, eisque de Archidiaconatus, et Thesaurariatus, nec non Canonicatuum, et Præbendarum de novo, ut præfertur, erectorum, et erectarum hujusmodi respective fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, et emolumentis universis integre respective responderi, Contradictores, auctoritate Nostra præfata, appellatione postposita, compescendo. *Anno 1748.*

Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis inibi expressis, et exceptis casibus, et in illis non ultra unam Dietam a fine suæ Diœcesis ad Judicium evocetur, seu ne Judices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, seu præsumant: et in Concilio generali edita de duabus Dietis; ac quibusvis aliis etiam in Synodalibus, Provincialibus, Generalibusque Conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, necnon Nostris, et Cancellariæ Apostolicæ præfatæ Regulis de gratiis ad instar non concedendis, et de exprimendo vero annuo valore, nec non de *Derogatio contrariis*

PONT. A. IX. Jure quæsito non tollendo, ac de Unionibus committendis ad Partes, vocatis, quorum interest, necnon Lateranensis Concilii novissime celebrati, Uniones, et applicationes perpetuas, nisi in casibus a Jure permissis, fieri prohibentis; ac quatenus opus sit, primo, et secundo dictorum Monasteriorum, et Ordinum præfatorum, necnon Taurinen. et Salutiarum Ecclesiarum præfatarum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis respective Statutis, et Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis quibusvis Superioribus, et Personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam Derogatoriarum Derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis, etiam Motu, Scientia, et Potestatis plenitudine paribus, ac etiam Consistorialiter, aut aliàs quomodolibet, etiam pluries, et iteratis vicibus concessis, confirmatis, approbatis, et innovatis, nec non quibuscumque ultimis piorum Testatorum voluntatibus, et dispositionibus, quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per Clausulas generales idem importantes, mentio facienda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum omnium, et singulorum validitatis effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse, ac latissime, et plenissime, motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus harum serie derogamus, aliisque contrariis quibuscumque; Aut si aliqui Apostolica præfata, vel quavis auctoritate alia

in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erecta in Canonicos recipi insistant, seu si super provisionibus sibi faciendis de Dignitatibus, ac Canonicatibus primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ, speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis Partibus generales dictæ Sedis, aut Legatorum ejus Literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, et Decretum, vel aliàs quomodolibet sit processum; quibus omnibus Antonium, et Manfredum, ac Josephum, et Franciscum Dominicum, ac Octavium, præfatos in Archidiaconatus, et Thesaurariatus, ac Archipresbyteratus, et Cantoratus, ac Primiceriatus, nec non Canonicatuum, et Præbendarum de novo, ut præfertur, erectorum, et erectarum hujusmodi respective assequutione, volumus anteferri, sed nullum per hoc eis quoad assequutionem Dignitatum, ac Canonicatuum, et Præbendarum, aut Beneficiorum aliorum præjudicium generari; Seu si quibusvis communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem, vel provisionem alicujus minime teneantur, et ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint; quodque de Dignitatibus, ac Canonicatibus, et Præbendis primodictæ Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut præfertur, erectæ, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, aut quamvis aliam dispositionem conjunctim, vel separatim spectantibus, nulli valeat provideri per Literas Apostolicas non facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem; et quibuslibet aliis Privilegiis, Indulgentiis, et Literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus earumdem præsentium impediri valeat quomodolibet, vel

PONT. A. IX. differri, et de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in Nostris Literis mentio specialis. Nos enim eisdem Antonio, nec non Josepho, qui Canonicatum, et Theologalem, ac Hyacintho, qui Canonicatum, et Poenitentiariam, a Nobis, ut praefertur, erectas Praebendas hujusmodi ad praesens respective obtinent, ut ipsi, et eorum quilibet ratione Archidiaconatus, nec non unius, et alterius Canonicatuum, ac unius Theologalis et alterius Poenitentiariae nuncupatarum Praebendarum hujusmodi, gradus eis respective congruentes, et competentes suscipere minime teneantur, dicta Apostolica auctoritate ipsarum tenore praesentium indulgemus.

Volumus autem, quod dictus Antonius, antequam possessionem dicti Archidiaconatus adipiscatur, Fidem Catholicam juxta Articulos jampridem a Sede Apostolica propositos, in Manibus Nostris, dictaeque Sedis Nuncii praefati emittere, illamque sic emissam ad dictam Sedem, sine mendis cum sui, ac dicti Nuncii Subscriptione quantocitius transmittere teneatur, alioquin dictus Archidiaconatus vacet eo ipso. Et insuper, quoad posterius mandatum Nostrum hujusmodi, ex nunc etiam irritum decernimus, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Per praesentes vero non intendimus tertio, et quartodictum Juspatronatus in aliquo approbare, ac litis pendentiae hujusmodi super dicto vacante Beneficio, et Juribus Collitigantium in aliquo praejudicare.

Sanctio poenalis. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam Nostrae absolutionis, suppressionis, extinctionis, concessionis, appropriationis, saecularizationis, dispensationis, Indulti, erectionis, institutionis, dismembrationis, separationis, exemptionis, assignationis, subjectionis, unionis, incorporationis, licentiae impertitionis, statuti, declarationis, applicationis, suppletio-

nis, Jurispatronatus, reservationis, extensionis, amplìationis, constitutionis, decreti, mandati, derogationis, voluntatis, et intentionis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Anno 1748.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, Decimo Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno Nono. Dat. Pontif. Anno IX. die 23. Dec. 1748.

Loco ✠ Plumbi.

SUPER

LXVII.

Conservatione et refectione Viarum Publicarum.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Dum omnibus commissi Nobis Populi utilitatibus, et commodis, pro rerum occurrentium opportunitate, sedulo prospicere non omittimus, illud etiam cavendum providendumque judicamus, ut quæ maturo consilio a Nobis utiliter constituuntur futuris quoque temporibus inconcussa permaneant, nec unquam, ut sæpe alias evenisse compertum est, annorum decursu in oblivionem et desuetudinem recidant. Proœmium.

Cum igitur nuper, ad removenda nonnulla damna, et incommoda, quibus Almæ Urbis Nostræ Cives, aliosque in ea, et prope illam Urbana, et rustica prædia obtinentes, etiam Pont. edidit Chirographum pro

PONT. A. IX. conservatione, et refectione Viarum.

Sacra, et Religiosa Loca, seu Ordines, Instituta, et Societates, ob necessariam Viarum tam ipsius Urbis, quam Suburbicarii tractus conservationem et refectionem, frequenter affici cognovimus, universa rei natura accurate perspecta, ac multiplici incommodorum origine in suis fontibus indagata, providas hac de re Prædecessorum Nostrorum Constitutiones confirmando, ac, ubi opus fuit, declarando, et moderando, certas quasdam Leges, et Ordinationes, nostri Motus proprii schedula sub die vigesima octava elapsi mensis Octobris manu Nostra signata complexas ediderimus; quibus, non sine justa prædictorum omnium indemnitate, tum incolarum, advenarumque usibus, et commoditatibus, tum etiam Pontificiæ Residentiæ splendori, et majestati satis consultum fore putavimus; reliquum est ut ad hujusmodi Legum, et Ordinationum perpetuam firmitatem, debitamque executionem asserendam, ipsam hujusmodi schedulam, quam minus solemni forma conceptam, non ita pridem promulgari jussimus, novo ac perenni Apostolicæ auctoritatis robore communiamus. Ejus autem schedulæ tenor talis est, videlicet:

Quod pro illius observantia confirmare intendit.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Tenor dict. Chirographi.

Motu proprio etc.

Li Clamori delli Luoghi Pii e di altri Possessori delle Case, anno mosso l'Animo di Nostro Signore a prescrive-

Sono talmente cresciuti da qualche tempo a questa parte li clamori de' Luoghi Pii, e di altri, che possiedono Case, Fabbriche, ed altri Fondi in questa nostra Città di Roma, per le gravi, e continue Contribuzioni, alle quali i medesimi sono forzati soccombere per il mantenimento, e rifacimento delle Strade, che finalmente anno risvegliata la Nostra Paterna providenza, e ci anno persuasi, ed indotti a dargli, come in appresso, il dovuto regolamento. Volendo adunque Noi, che si conservi,

anche in rapporto alle pubbliche Strade, il decoro di questa nostra Sacerdotale, e Regia Residenza, ma non perciò, che si aggravino più del bisogno i nostri amatissimi Sudditi, come forse è seguito per lo passato, o per non essersi a suo tempo risarcite le Strade in quelle parti, nelle quali incominciavano a rompersi, o per essersi troppo spesso, e quasi in ogni mutazione di Magistrato, variata, e mutata la forma delle medesime, ora elevandole, ed ora deprimendole, ora incurvandole nel mezzo, ed ora facendole a schiena d' Asino, ora lasciandole a Bastardoni, ora a Pietre grosse riquadrate, ed ora Quadrelli, ora in Calce, ed ora in Rena, e finalmente per altre cause, motivi, e pretesti, e tal volta senza neppur lasciare alli Possessori Adiacenti il tempo conveniente per fare al Magistrato, e Tribunale, ed in caso di aggravio, a Noi stessi le giuste loro rappresentanze.

Anno 1748. re li seguenti Provvedimenti.

Quindi è, che in virtù della presente Cedola, nelle quale vogliamo, che si abbia per espresso, e di parola in parola inserito l' intiero tenore delle Costituzioni, Brevi, Chirografi, Motu propri, ed altre qualsivoglia Littere Apostoliche di Martino V, Sisto IV, Leone X, Pio IV, Pio V, Gregorio XIII, Innocenzo XII, Clemente XII, e di qualunque altro Nostro Predecessore, e quelle confermando, ed approvando nelle parti uniformi, e respettivamente moderando, e rivocando nelle parti contraire, o difformi da questa Nostra presente Disposizione.

Si confermano le Pontificie Constit. in ciò, che non sono contrarie alla presente Cedola di Motu proprio.

Di Nostro Motu proprio, certa scienza, matura deliberazione, e pienezza della Nostra suprema potestà vogliamo in primo luogo, comandiamo, et ordiniamo, che Monsignor Presidente, li Maestri di Strade, ed altri Uffiziali pro tempore del Tribunale, per obbligo di loro Uffizio, e respettivamente li Possessori Adiacenti per loro proprio Interesse, debbano per lo avvenire attentamente invigilare, che le Strade dentro Roma non vadano in fascio, ma di mano in

Si ordina a Monsignor Presidente, ed agli Uffiziali del Tribunale delle Strade, ed alli Possesso-

PONT. A. IX.

ri Adiacenti, che debbano invigilare al risarcimento delle Strade.

Ad ogni possessore Adiacente alla strada dovrà concedersi la licenza di riatrarla a proprie spese.

In caso, che venisse negata, o ritardata detta licenza, potrà ogni Possessore Adiacente ricorrere a Nostro Signore, ed al suo Monsig. Uditore, il quale gliela darà gratis.

Dovendosi rifare di nuovo una Strada,

mano, che si andaranno in qualche parte movendo, guastando, o rompendo, debbano insistere, che in tal parte mossa, guasta, o rotta siano prontamente risarcite: Per il quale effetto vogliamo, che li Maestri di Strade suddetti visitino personalmente almeno due volte l'anno, cioè nel principio della Primavera, e dell'Autunno, le Piazze, Strade, e Vicoli de' loro respettivi Rioni; e che li Possessori debbano bensì prendere dal Tribunale, e Magistrato la solita licenza, pagando per essa al Notaro bajocchi due, secondo il prescritto nella Tassa della san. mem. d'Innocenzo XII. Nostro Predecessore al N. 10; ma nel tempo medesimo vogliamo, ed ordiniamo, che non sia lecito nè a Monsignor Presidente, nè alli Maestri di Strada, nè ad altri Uffiziali, e Ministri del suo Tribunale negare, o ritardare ad alcuno di detti Possessori Adiacenti la suddetta licenza di risarcire a sue proprie spese: Altrimenti li detti Possessori debbano ricorrere a Noi, et al Nostro Uditore pro tempore, quale vogliamo, che in tal caso non solo dia gratis la detta licenza, supplendo in questa parte l'Uffizio del Magistrato, ma in oltre condanni il Magistrato medesimo, che avrà negata, o ritardata la licenza a tutti li danni, che avrà patito il Possessore per causa di detta negativa, o ritardo.

Quante volte poi una Strada sarà talmente consumata, e guasta, che non possa più risarcirsi, ma sia veramente necessario rifarla tutta di nuovo: In tal caso vogliamo, ed ordiniamo, che otto giorni almeno prima, che si tocchi detta Strada, debbano onninamente con Intimazioni personali, o al più lasciate nelle mani dei Domestici, per le quali vogliamo si paghino bajocchi cinque per ciascheduna intimarsi, e chiamarsi a Congresso avanti Monsignor Presidente, o avanti quel Maestro di Strada a cui appartiene, tutti, e singoli Possessori Adiacenti obbligati al rifacimento, per vedere, e deliberare se sia veramente necessario, che

che la Strada si rifaccia tutta di nuovo, oppure possa ancora risarcirsi, e rappezzarsi nelle parti guaste, e rotte. E risolvendosi dal Magistrato, e Tribunale, che la Strada si rifaccia tutta di nuovo, vogliamo, che non possa mettersi mano all' opera, prima che scorrano altri tre giorni dal giorno di detta risoluzione, e deliberazione; affinchè se alcuno de' Possessori si credesse gravato, possa in detto tempo ricorrere a Noi, ed al nostro Uditore pro tempore per la dovuta giustizia.

ANNO 1748. dovranno intimarsi personalmente almeno otto giorni prima tutti li Possessori.

I quali potranno ricorrere se saranno gravati.

Passati detti tre giorni senza ricorso, oppure essendo questo rigettato, come ingiusto, dovranno gli Architetti, e Sotto-Mastri del Tribunale fare lo scandaglio, misura, e filo della nuova Strada, con il riparto della porzione, che tocca a ciascheduno de' Possessori Adiacenti, e questi produrre, e rilasciare negli Atti del Notaro del Tribunale. Dopo di che vogliamo, che sia in arbitrio, e facoltà de' medesimi Possessori, e di ciascuno di essi, di rifare a spese proprie, e per mezzo de' proprj Muratori, ed Operarj la porzione, che li tocca, anche rispetto alla guida di mezzo; purchè però li detti possessori ne facciano negli Atti del Tribunale espressa dichiarazione dentro il termine di tre giorni da computarsi dal giorno, che saranno stati rilasciati negli Atti medesimi lo scandaglio, misura, e riparto suddetti. Ordinando, e dichiarando, che di questo arbitrio, e facoltà debbano indistintamente godere i Possessori, o che la Strada si rifaccia in Calce, o che si rifaccia in Rena, o in altro qualunque modo, e che in tal caso il Magistrato, e Tribunale, gli Architetti, ed altri Uffiziali del medesimo non abbiano altro dritto, peso, ed incombenza, se non che, dopo compiuta l' opera, riconoscere, se la Strada, o porzione di essa, che sarà stata rifatta dalli Muratori, ed Operarj di essi Possessori, sia stata rifatta ad uso d' arte, ed a tenore a tenore dello scandaglio, filo, e misura deposta come sopra

Del Riparto della Spesa.

Sarà in arbitrio delli Possessori Adiacenti di rifare la porzione della Strada, che loro toccherà.

PONT. A. IX.

negli Atti, prima, che si mettesse mano all' opera medesima; nè per detto scandaglio, misura, e riparto possa da detti Architetti, e Sotto Mastri pretendersi, o esigersi maggior mercede di quella, che trovasi stabilita, e prescritta nella detta Tassa Innocenziana al N. 101.

Quando sia lecito al Tribunale di farla rifare, e riattare ex Officio, e ripartire la spesa sopra li detti Possessori Adiacenti

Se poi li Possessori Adiacenti, o alcuni di essi, dopo essere stati intimati, come sopra, e dopo essere stati esibiti negli Atti lo scandaglio, misura, e riparto suddetti, non avranno dichiarato dentro il termine di tre giorni di voler rifare, la Strada, e porzioni, che loro toccano, a spese proprie, e con i proprj Muratori, e Operarj, o se anche non avranno dentro un congruo tempo, dopo detta dichiarazione, da stabilirsi da Monsignor Presidente, posto mano all' opera e quella ridotta al suo dovuto compimento: In tal caso, e casi, sia lecito al Tribunale, e Magistrato di rifare ex Officio, mediante l' opera degli Architetti, Muratori, ed Operarj di esso Tribunale, le porzioni di quelli, che non avranno come sopra dichiarato, o posto mano all' opera, e in appresso ripartirne la spesa sopra i medesimi Possessori senz' altro ritardo, ed indugio. Lo che parimenti s' intenda aver luogo rispetto alli risarcimenti, e rappezzi, qualora i Possessori non risarciscano con effetto la parte rotta o guasta, dentro un congruo tempo, che sia stato loro intimato con Intimazione, come sopra, dal medesimo Magistrato, o Tribunale.

Si proibisce d'alterare la forma delle Strade.

In oltre considerando Noi da un canto il grave dispendio, che hanno veramente patito i Possessori, per essersi nel decorso di poco tempo tante volte variata la forma, e lastricatura delle Strade; E dall' altro osservando, che la forma, e lastrícatura, nella quale al presente si trovano le Strade di Roma, è di tutto comodo, e decoro della Città; Vogliamo, ordiniamo, e comandiamo, che in avvenire quante volte occorrerà rifare di nuovo una Strada, o questa si rifaccia a spese proprie de' Possessori, o si

rifaccia ex Officio dal Magistrato, e Tribunale, secondo i casi poc'anzi indicati, a niuno di essi sia lecito per qualsivoglia causa, o pretesto, alterare, o mutare nè in tutto, nè in parte la forma, il filo, e lastricatura presente, ma debbano sempre le Strade lasciarsi nel piano, elevazione, direzione, e pendenza, come in oggi si trovano, e molto meno sia loro lecito di rifare a Quadroni, o a Quadrelli le Strade, che si trovano lastricate a Bastardoni, e respettivamente rifare a Bastardoni quelle, che si trovano lastricate a Quadroni, o Quadrelli; Nè le Strade, che sono in Calce, rifarle in Rena, nè quelle, che sono in Rena, rifarle in Calce; ma quante volte occorra rifare una Strada, sempre debba rifarsi nella forma, e nella maniera istessa, che si trova presentemente; E se mai dal Magistrato, o Tribunale dagli Architetti, ed altri Uffiziali del medesimo fosse ordinato diversamente, vogliamo, che in tal caso per le spese di essa Strada non possano in alcun modo molestarsi, nè esser costretti ad alcuna contribuzione il Possessori Adiacenti, quali anzi vogliamo, che di più siano rilevati da tutti i danni, ed interessi, e che li Muratori, ed Operarj, che avranno rifatta la Strada contro questo Nostro divieto, e proibizione, possano solamente agire per le loro mercedi contro chi avrà loro ordinato rifarla in forma, o maniera diversa dallo stato presente. ANNO 1748.

Di più vogliamo, e comandiamo (salve sempre le Disposizioni predette) che dalli Decreti, Mandati, e Sentenze del Tribunale, e Magistrato delle Strade non si ammetta, nè si attenda alcuna Inibizione, o Appellazione in sospensivo, secondo la provida Costituzione: *Sacerdotalis et Regiæ* del prelodato Innocenzo XII. Nostro Predecessore pubblicata li 26. Novembre 1692. ed impressa nel suo Bollario particolare Costituzione 14. ma però nei soli tre casi espressi in essa Bolla al §. 17., cioè qualora si tratti di Decreti, Mandati, e Sentenze fatti, rilasciati, Non dovrà attendersi alcuna inibizione, nè appellazione sospensiva dalli Decreti, e Mandati del Tribunale delle

PONT. A. IX.

Strade per il pagamento delle Tasse, e degli Affitti, e pel rendimento de' conti; all' incontro potrà appellarsi anche in sospensivo da altri diversi Mandati, e Sentenze

e pronunciate o per il pagamento delle Tasse, e Contribuzioni imposte, o da imporsi con ordine Nostro, e de' Nostri Antecessori, o Successori pro tempore; o per il pagamento degli Affitti promessi, e dovuti dagli Affittuarj; e Appaltatori, e per l'adempimento de' patti con essi convenuti; o finalmente per li Conti da rendersi dagli Amministratori, Economi, ed Esattori, e per il pagamento del reliquato; All' incontro poi qualora si tratti di Decreti, Mandati, e Sentenze, fatti, rilasciati, o pronunciate in altri casi, o per altre cause diverse, vogliamo, che liberamente possa appellarsi al Tribunale della Nostra Camera, anche in sospensivo; Rivocando a tal' effetto, e riducendo alla via di ragione qualunque Chirografo, e qualunque Ordinazione de' Nostri Predecessori, che facesse in contrario.

Al risarcimento, e rifezione delle Strade esistenti dentro Roma saranno tenuti solamente gli Adiacenti Possessori.

Finalmente ad effetto, che li Possessori delle Case, Fabbriche, ed altri Fondi di questa nostra Città di Roma non trascurino d'invigilare sopra il pronto risarcimento delle Strade, quando s' incominciano a muovere, rompere, o guastare in qualche parte, che è il punto, dal quale principalmente risultarà lo sgravio, e sollievo di tutti: Ordiniamo, e comandiamo, che in avvenire per il risarcimento e rifacimento delle Strade dentro Roma, siano solamente tenuti, come è di ragione, li Possessori Adiacenti, e non mai, nè in caso veruno li soli, e semplici utenti; perchè così ogn'uno penserà seriamente alla conservazione della Strada, che veramente gli appartiene.

Visita delle Strade Consolari.

Quanto alle Strade fuori di Roma rinnoviamo per ora, e sino ad altro più efficace provedimento, l'ordine già dato, ed inculcato da detto Nostro Predecessore Innocenzo XII. in detta sua Costituzione al §. 25., cioè, che li Maestri delle Strade una volta almeno l'anno, e Monsignor Presidente ad arbitrio suo debbono visitare personalmente, rivedere, e riconoscere a proprie spese tutte, e singole Strade Consolari, e loro

bracci esistenti nel Distretto di Roma. Affinchè poi questo utilissimo provedimento resti con effetto eseguito, vogliamo in oltre, ed ordiniamo, che per l'avvenire, cominciando dal prossimo Anno 1749. ciascuno de' Maestri di Strada debba ogni anno a tutto il Mese di Maggio aver con effetto visitate personalmente come sopra le Strade, che gli appartengono, nelli giorni preventivamente intimati agli Appaltatori delle medesime; Ed in prova di tal visita debba aver fatta relazione in scritto di ciascuna Strada nella Congregazione del Tribunale, e di più esibita, e rilasciata negli Atti del Notaro del medesimo; qual Notaro vogliamo, che immediatamente la presenti a Noi, e Nostri Successori per mezzo del Nostro Uditore pro tempore: Altrimenti mancando li Maestri di Strada in alcuna delle cose predette, vogliamo, ed ordiniamo, che s' intenda ipso facto decaduto dall' assegnamento di scudi dugento, de' quali puol godere ciascuno di essi per beneficenza Nostra, e de' Nostri Successori, e che quello, o quelli, che ne ordinassero, o facessero il pagamento, o prima della scadenza di detto Mese di Maggio, o quando alcuno de' Maestri di Strada non avesse con effetto adempiute le cose suddette, cadano nella pena del doppio, e di non essergli in alcun modo ammesso; nè bonificato il pagamento fatto, oppure ordinato, contro questo Nostro divieto, e proibizione.

Anno 1748.

Pena alli Maestri, che mancassero.

Dalle suddette visite, e relazioni in scritto dovrà apparire lo stato delle Strade, e quando da esse risulti, che una, o più delle medesime Strade, siano in qualche parte mosse, guaste, o rotte, dovrà Monsignor Presidente nella medesima Congregazione, e senz' altro indugio, o dilazione, rilasciare ad istanza del Fiscale la Mano Regia contro quell' Appaltatore, ed Appaltatori, e contro le sicurtà obbligate al mantenimento di tali Strade, o Strada, prefiggendo a ciascuno di essi un termine congruo, ma però, che non sia maggiore di un Mese, ad averle

Diligenze per fare eseguire gli ordini de' risarcimenti.

PONT. A. IX.

Facoltà a Monsignor Presidente di spedire Commissarj per riconoscere, se siano state risarcite le Strade.

con effetto risarcite, ed ad esibire negli Atti del Tribunale documenti autentici, e sufficienti, del risacimento già seguito; con facoltà ancora in tal caso di spedire uno, o più Commissarj a tutte spese di essi Appaltatori, o Appaltatore, ad effetto di rincontrare, se dentro il termine suddetto le Strade, o Strada, sieno state risarcite secondo l' obbligo de' medesimi, e ad uso d' arte; E mancando in qualunque modo gli Appaltatori, debba onninamente il Tribunale farle ricarcire, e ridurre in buon stato, prima che passi il Mese di Ottobre, a tutti danni, e spese di detti Appaltatori.

Uffizio de Fiscale delle Strade.

E perchè al Fiscale del Tribunale per l' obbligo dell' Uffizio suo appartiene, e vogliamo, che principalmente appartenga la cura d' invigilare, ed insistere appresso Monsignor Presidente, e alli Maestri di Strade, non solamente, che si facciano le visite, e relazioni : ma ancora, che si rilascino, spediscano, ed eseguiscano le Mano Regie contro gli Appaltatori, e che non si creda alli documenti, che quelli tal volta esibiranno, se non saranno autentici, o sufficienti; Perciò vogliamo, e decretiamo, che se mai il Fiscale suddetto sotto qualunque pretesto, scusa, o colore, sarà negligente nell' adempire detto suo Uffizio, e in ogni caso d' indugio, o incuria d' esso Presidente, e Maestri di Strada, lasciarà di farne a Noi, e Nostri Successori, per mezzo del Nostro Uditore pro tempore, la dovuta rappresentanza firmata di sua propria mano : In tal caso vogliamo, che sia irremissibilmente rimosso dall' Uffizio, e che ne sia deputato un altro più diligente in luogo suo; E non già da Monsignor Presidente, a cui in ogni altro caso apparterrebbe, secondo la più volte menzionata Costituzione d' Innocenzo XII.; ma dal Reverendiss. Cardinal Camerlengo pro tempore, al quale per questo caso di negligenza solamente, vogliamo, che passi, ed appartenga la suddetta facoltà di deputarlo : E così pure ordiniamo rispetto el Notaro, se trascurerà di

Uffizio del Notaro delle Strade.

presentare a Noi, e Nostri Successori, come sopra, le relazioni delle Strade fatte in scritto dalli Maestri delle medesime.

Anno 1748.

Si deputa Monsignor Uditore del Papa pro tempore esecutore delli provedimenti espressi nella presente Cedola.

Esecutore di questi Nostri Provedimenti, Ordinazioni, e Disposizioni vogliamo, che sia, e deputiamo l' Uditore Nostro, e de' Nostri Successori pro tempore, affinchè possiamo per tal mezzo essere in ogni tempo, ed in ogni occorrenza prontamente avvisati, e ragguagliati: Per il qual' effetto diamo, e concediamo al medesimo Uditore tutte le più ample facoltà, che possano essere necessarie, ed opportune, e specialmente di pubblicare Editti, e Notificazioni, far Decreti, Ordinazioni, e Dichiarazioni, ed ogn' altra cosa, che crederà più espediente, e più efficace per l' esatta, e pontuale esecuzione di quanto abbiamo qui sopra ordinato; essendo così mente, e volontà Nostra espressa. Volendo, e decretando, che alla presente Nostra Cedola di Moto proprio, benchè non esibita, nè registrata in Camera, e ne' suoi Libri, non possa mai darsi, nè opporsi di surrezione, orrezione, nè d' alcun altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, nè che mai sotto tali, o altri pretesti, quantunque validi, validissimi, e giuridichi, anche di Jus quesito, e pregiudizio del Terzo, possa esser impugnata, moderata, o rivocata, ridotta ad viam Juris, o concedersi contro di essa l' Aperizione Oris, o altro qualunque rimedio; e che così, e non altrimenti debba sempre giudicarsi, definirsi, e interpretarsi da qual si sia Giudice e Tribunale, benchè Collegiale, Congregazioni, anche de' Reverendiss. Cardinali, Camerlengo di Santa Chiesa, Tesoriere, Rota, Camera, e qualunque altro, togliendo loro ogni facoltà, e giurisdizione di definire, ed interpretare in contrario: Dichiarando Noi fin d' adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità, scientemente, o ignorantemente fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse di giudicare contra la

Clausulæ derogatoriæ.

Decreto irritante, e clausola sublata etc.

PONT. A. IX. forma, e disposizione della presente Nostra Cedola di Moto proprio: quale vogliamo, che vaglia, e debba aver sempre, ed in perpetuo il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione, benchè non vi sieno stati chiamati, sentiti, o citati Monsignor Presidente, li Maestri di Strada, ed altri Uffiziali, e Ministri, del suo Tribunale, ed altre qualsisieno Persone, ancorchè privilegiate, e privilegiatissime, che vi avessero, o pretendessero avervi Interesse, e che per comprenderle fosse bisogno di special menzione: Non ostanti la Bolla di Pio IV. Nostro Predecessore de registrandis, la regola della Nostra Cancellaria de Jure quæsito non tollendo, e qualisisieno altre Costituzioni, ed Ordinazioni Apostoliche Nostre, e de' Nostri Predecessori, Leggi, Statuti, Riforme, Stili, Usi, Consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario; alle quali tutte, e singole, avendone il tenore quì per espresso, e di parola in parola inserto, e registrato, e supplendo colla pienezza della Nostra Potestà Pontificia ad ogni vizio, e difetto quantunque sostanziale, e formale, che vi potesse intervenire, per questa volta sola, e per la piena, e total esecuzione di quanto si contiene nella presente Nostra Cedola di Moto proprio, ampiamente, ed espressamente deroghiamo. Dal nostro Palazzo Apostolico di Monte Cavallo questo dì 28. Ottobre 1748.

Data li 28 Ottob. 1748.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ut igitur Nostra hujusmodi mandata atque præcepta, ad Civium simul et possidentium indemnitatem, et commodum, et ad Urbis utilitatem, et decus condita atque statuta, quæ etiam duobus Edictis, aliàs diebus 22. Aprilis Anni Domini 1671. et 6. Maji Anni 1679., recol. mem. Prædecessoribus nostris Clemente PP. X., et Innocentio PP. XI. respective assentientibus, et jubentibus, ab ipso Viarum Tribunali emanatis,

et publicatis, in pluribus, et substantialibus consentanea, et conformia comperimus et recognovimus, perpetuis futuris temporibus debitam executionem, et inviolabilem firmitatem obtineant; eadem Apostolicis hisce Nostris Literis inserta, atque earumdem tenore, ac simili motu, scientia, et potestatis plenitudine iterum confirmata ac roborata, ab omnibus, ad quos pertinet, seu pertinebit inposterum, exactissime observari, et impleri etiam perpetuo statuimus atque decernimus. Mandantes præfato Dilecto Filio Nostro nunc existenti S. R. E. Cardinali Camerario, ac Dilectis etiam Filiis Cameræ Nostræ Apostolicæ Clericis Præsidentibus, necnon Viarum Magistris, cæterisque ejusdem Cameræ, et Tribunalis Viarum Officialibus, et Ministris, itemque Dilecto Filio Auditori Nostro, ejusque, et prædictorum omnium Successoribus pro tempore futuris, ut omnia et singula a Nobis in præinserta Schedula Nostri Motus proprii disposita atque statuta, tam ipsi, in quantum eorum respectiva Officia, sive de jure, sive vigore specialis Mandati Nostri, concernunt, exacte observent, quam etiam ab aliis sibi subjectis, ad quos pertinet, ac pertinebit imposterum, exactissime impleri, et observari faciant, sub pœnis ibi statutis atque contentis. Ac decernentes ipsam præinsertam Schedulam, necnon præsentes nostras Literas, quibuscumque Juris, seu Facti defectibus, qui adversus illas opponi, ac deduci possent, minime refragantibus, omniaque, et singula in ipsis præscripta atque decreta, semper et perpetuo firma, valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri et obtinere, atque iis, quorum favorem respiciunt, plenissime suffragari; sicque, et non aliàs per præmissos omnes et singulos, aliosque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, et Palatii Apostolici Auditores, sublata ipsis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari et definiri debere, ac irritum et inane,

ANNO 1748.

Dictum Chirographum confirmat.

Mandatum pro præmissorum observantia.

Aliter judicari prohibetur.

PONT. A. IX. si secus super iisdem a quoquam quavis Auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis. Non obstantibus omnibus his, quæ in prædicta Schedula non obstare decrevimus, et quibusvis aliis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ Confirmationis, Mandati, Decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pontif. Anno IX. die 30. Dec. 1748. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII. *Tertio* Kalendas Januarii. Pontificatus Nostri Anno IX.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

ANNO 1749.

ASSERITUR

LXVIII.

Identitas Corporis Sancti Joannis de Matha, quod Matriti colitur, occasione donationis antiqui Sarcophagi, ubi illud Romæ asservabatur.

Dilecto Filio Michaeli a S. Josepho Ministro Generali Fratrum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Excalceatorum nuncupatorum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Minime dubitamus, quin memoria retineas quidquid a Nobis aliàs, dum Tu quidem Officium Procuratoris Generalis inclyti Ordinis tui in hac Alma Urbe nostra obires, Nos vero in minoribus constituti, Promotoris Fidei munus gereremus, præstitum fuerit, ut debitus Sacris Exuviis S. Johannis de Matha ejusdem tui Ordinis Fundatoris cultus restitueretur. Illius namque Corpus in arca marmorea, seu Sarcophago, in Ecclesia sub invocatione S. Thomæ Apostoli in Formis dicta in Monte Cœlio ejusdem Almæ Urbis Nostræ, quæ ad Dilectos Filios Capitulum, et Canonicos Basilicæ Principis Apostolorum S. Petri in Vaticano spectat, etsi ab initio conditum; tamen anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto, inde in Hispanias translatum apud Nuntium hujus Apostolicæ Sedis in Hispaniis tunc temporis commorantem depositum fuit: quod deinde anno MDCLXXXVI. cl. mem. Marcellus Cardinalis Duratius apud

Pont. aliàs de cultu S. Joannis de Matha sollicitus fuit.

Olim Corpus dicti Sancti Romæ servabatur.

PONT. A. IX.

Deinde in Hispanias translatum Matriti repositum fuit

De controversia orta in Sac. Rituum Congregatione super identitate Corporis S. Joannis de Matha.

Ex Sententia Summi Pontificis tunc Promot. Fidei, prodiit resolutio affirmativa.

A S. M. Innocentio XIII. confirmata.

Deinde Pont. egit cum Capitulo Vaticano pro consensu, ne dictum Corpus Romam denuo transferretur.

Hispaniarum Regem Catholicum Apostolicus itidem Nuntius Ministro Generali, et Diffinitorio laudati Ordinis ea tradidit conditione, ut sub Altari Cappellæ in Cella Venerabilis Fratris Thomæ de Virgine Matriti erectæ collocaretur. Mota autem in Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum tam anno MDCLXIX., quam anno MDCCXV. controversia quoad Identitatem Ossium Corporis S. Joannis de Matha, quæ Romæ primum, postmodum Matriti asservari asserebatur, ipsa Congregatio respondit, *non constare de Identitate;* iterum jussu fel. rec. Clementis PP. XI. Prædecessoris nostri postulato super ipsa Identitate apud eandem Congregationem Cardinalium edito, factum fuit, ut Nobis, dum partes Promotoris Fidei ageremus, per gravissima rationum momenta in quarto Libro Operum nostrorum de Canonizatione Sanctorum part. 2. c. 25. n. 8. typis impressa, adnitentibus, plena resolutio, postquam laudatus Clemens XI. Prædecessor Noster viam universæ carnis ingressus fuisset, die XIX. mensis Martii, prodiret die VI. mensis Sept. anno MDCCXXI. *constare nimirum de Identitate.* Easpropter hujusce resolutionis decretum rec. mem. Innocent. PP. XIII. itidem Prædecessor noster approbavit.

Quoniam autem eodem tempore, et Promotoris Fidei, et Secretarii Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum muneribus fungentes, Canonicatu etiam in eadem Basilica Vaticana fruebamur, ita cum Canonicis Collegis Nostris egimus, ut benigne Nostris votis assentientes, ipsos Fratres sæpedicti Ordinis tui ab omni penitus liberarent onere, et obligatione, Ossa S. Joannis ex Hispaniis, ubi custodiebantur, Romam, unde translata fuerant, iterum remittendi. Nec minorem sane adhibuimus operam, ut consensus hujusmodi a Capitulo Vaticano præstitus ab eadem Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpre-

tum die septima mensis Febr. anno MDCCXXII. Nobis Secretarii ministerium sustinentibus, cum clausula de Apostolico beneplacito impetrando, approbaretur. ANNO 1749.

Porro ad Supremum Sacrosancti Apostolatus Apicem quamvis immerentes per ineffabilem Divinæ bonitatis abundantiam evecti, ubi opportuna sese dedit occasio, quemadmodum rebus ipsis expertus es, nullam passi sumus elabi opportunitatem, quam arripientes, Ordinem, cui tanta cum nominis tui, et regularis disciplinæ laude Minister Generalis modo præes, de Catholica Religione et æterna Christifidelium salute benemereri pergentem, præclaris Apostolicæ Nostræ benignitatis, auctoritatisque argumentis non cumulaverimus. Verum ut Tibi, Dilecte Fili, tuisque Religiosis Alumnis magis magisque pateat, quanta Vos paterna charitate complectamur, quantaque veneratione S. Joannem de Matha Fundatorem dicti Ordinis prosequamur; memores, quod in memorata Ecclesia S. Thomæ in Formis, post Altare Majus, in parvo Sacrario, adhuc vacua reperiretur Urna Marmorea, sive Sarcophagum, ubi Ossa ejusdem S. Joannis de Matha tumulata diu jacuerant, unà cum insculpta epigraphe hoc indicante, illam seu illud Nobis a Capitulo et Canonicis antedictæ Basilicæ Vaticanæ dono dari postulavimus: Nec alia certe ratione, quam ut Nos quidem illud monumentum pari donationis titulo Tibi elargiremur, Tu vero in Hispanias transmittendum, et tuis Religiosis Alumnis Matriti commorantibus tradendum curares, hi demum ea, qua decet, veneratione inibi custoditum tenerent. Æquum enim Nobis visum est, ut ubi Ossa S. Joannis in præsentia requiescunt, ibi et pristinum eorumdem Sacrorum Ossium Sarcophagum cum inscriptione, in perenne veritatis argumentum constitueretur.

Laudes Ordinis SS. Trinitatis, et in illum Pont. benevolentia.

Ob quam Pont. veterem urnam, in qua Corpus dicti S. Romæ servabatur, Ministro Generali donat.

Ut inibi ejus Ossa reponantur.

Cæterum fusius per hasce Nostras in forma Brevis literas non tam Te, quippe qui omnium hac in re gestorum conscius es atque particeps,

Præsentium Literarum

PONT. A. IX.

auctoritate omnia præmissa firmantur

quam modernos, ac futuros Ordinis tui Religiosos Alumnos monitos voluimus, ut non solum quidquid hactenus actum gestumque fuerit, futuris temporibus perspectum, verum Apostolica etiam auctoritate per easdem Nostras literas, tamquam authentica documenta, confirmatum haberent. Interim ad Te, tuosque Fratres potissimum pertinet, ut tam pretioso munere gaudentes, assiduis Nos apud Deum vestrarum obsecrationum suffragiis commendetis, dum Nos cœlestis præsidii auspicem, et studiosæ nostræ ad vobis, quoad integrum est, gratificandum voluntatis pignus esse cupimus Apostolicam Benedictionem, quam Tibi, Dilecte Fili, iisdemque Religiosis Alumnis tuis peramanter impertimur.

Dat. Pont. Anno IX. die 3. Februarii 1749.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die tertia Febr. MDCCXLIX. Pontificatus Nostri Anno IX.

Cajetanus Amatus.

APPENDIX

AD TOMUM II.

BULLARII

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI D.

BENEDICTI PAPÆ XIV.

NUM. I.

N. I.

Ad Constit. XI. (hujus Edit. Vol. IV. pag. 142.) et Quatuor Constit. seqq.

ORATIONES

Consistoriales, quæ dictæ fuerunt in Consistoriis habitis die 18. Aprilis, 8. 10. 11. 13. et 14. Junii pro Canonizatione BB. FIDELIS A SIGMARINGA, CAMILLI DE LELLIS, PETRI REGALATI, JOSEPHI A LEONISSA, ET CATHARINÆ DE RICCIIS; unà cum ejus Homilia, quæ habita est die Natali Sanctorum Apostolorum PETRI ET PAULI inter Missarum solemnia, postquam solemne Canonizationis Decretum promulgavit.

In Consistorio Secreto habito in Palatio Apostolico Quirinali die 18. *Aprilis* 1746.

ORATIO.

VENERABILES FRATRES.

SEPTUAGESIMUM secundum hujus vitæ mortalis annum inivimus, illudque affirmare, jure possumus annos quinquaginta contulisse, exiguo

N. I. licet cum fructu, studiis Ecclesiasticis excolendis, atque iis præsertim, quæ ad Beatificationem Servorum Dei, ac Beatorum Canonizationem pertinent. Cum enim forensibus studiis operam dare statuissemus, factum est, ut Alexander Caprara tunc temporis Rotæ Romanæ Auditor, ac deinde Cardinalis, illius Tribunalis Secretum, ut ajunt, Nobis communicaret. Cum vero ille pariter inter Consultores Congregationis Sacrorum Rituum fuisset adscriptus, cœpimus accurate legere scripta exhibita a Postulatoribus, atque animadversiones Promotoris Fidei; et alia quoque pro his studiis adjumenta consequuti sumus ex domesticis colloquiis, quæ idem Præsul Caprara nobiscum interserebat.

Deinde a Clemente XI. felicis recordationis inter Consistoriales Advocatos recensiti, ipsius Pontificis jussu duas Causas Canonizationum promovendas suscepimus, nempe Beatæ Catharinæ Bononiensis, ac Beati Pii V., quæ sub eodem Clementis XI. Pontificatu ad finem solemnis Canonizationis perductæ fuerunt: Præter has Causas, aliis quoque multis tum Beatificationis tum Canonizationis, operam nostram ac patrocinium impendimus, quas hoc loco recensere supervacaneum ducimus, et quæ non pauca, neque exigua sane volumina, si colligerentur, efficerent.

Post hæc Promotoris Fidei perhonorificum munus ab eodem Clemente XI. Nobis demandatum fuit, quod per viginti, et amplius annos, videlicet, cum idem Clemens XI., ac deinde Innocentius XIII., ac Benedictus XIII. Sedem Apostolicam tenuerunt, pro imbecillitate nostrarum virium, quam diligentissime obire curavimus. Illud pro certo adfirmare posse videmur, gravissimas laboris partes Nobis ipsis semper desumpsisse; nec satis existimasse studium ad ea negotia dumtaxat necessarium, quæ proponebantur, expedienda, sed Acta universa Congregationis Sacrorum Rituum penitus inspexisse, ipsius Tabularium, et monumenta om-

nia, quæ ad rem facere possent, ita pervolvisse, ut ea quoque adnotaremus, quæ Nobis opportuna fore videbantur. Illud pariter asserere possumus, eas omnes Beatificationes, et Canonizationes, quæ vel a Clemente XI., vel a Benedicto XIII. solemniter indictæ sunt, nostris laboribus, nostrisque vigiliis antea dispositas, ac peractas fuisse. Porro, si idipsum Nobis tribueremus de illis Canonizationibus, quas deinde Clemens XII. peregit, nihil a veritate alienum diceremus. Nam in Causis ejusmodi, quæ tunc temporis absolutæ sunt, non modo earum initia instituta atque expedita, sed etiam præcipuæ quæstiones in examen adductæ, ac solutæ fuerunt, cum adhuc Nos ipsi munere Promotoris Fidei fungeremur. N. I.

Postea Benedicti XIII. singulari beneficentia in Cardinalium Collegium coöptati fuimus, atque inter Cardinales Congregationis Sacrorum Rituum adnumerati. Quapropter eo, licet exiguo, temporis spatio, quo tunc Romæ permansimus, Congregationibus interesse non prætermisimus, ac sententiam nostram, qualiscumque fuerit, libere proferre. Paulo post ad regendam Anconitanam Ecclesiam, ac deinde Bononiensem delecti fuimus, in quibus administrandis duodecim annos insumpsimus: Tum, licet Pastoralis officii sollicitudo Nos plurimum occupatos tenuerit, tamen rationem temporis ita habuimus, et nocturnæ corporis quieti aliquas horas ita subtraximus, ut Nobis contigerit, præter plura, quæ in lucem emisimus, simul etiam colligere, disponere, ac sedulo perpendere pene innumeras adnotationes, quas olim congessimus, cum Fidei Promotorem ageremus; Insuper plura superaddere, quæ ad explicanda Miracula conferre maxime possent: Cui rei gerendæ, ac perficiendæ magno adjumento Nobis fuit copia librorum tum antiquorum, tum recentium, qui ad Physicam, ac Medicinam pertinebant, tum præsertim consilia præstantium Doctorum, quos Bononiæ deprehendimus.

N. I. Quamobrem de Beatificatione Servorum Dei, ac Beatorum Canonizatione quatuor Volumina composuimus, quæ in lucem edita fuerunt.

Postremo ad Summum Pontificatum, licet immerentes, evecti, cum facillimum sit inventis addere: plura additamenta non parvi momenti, ac pretii fecimus iisdem Commentariis, quæ magis accurate, copioseque lucem publicam secundo adspexerunt. Ad Congregationes Sacrorum Rituum, quæ coram Nobis frequenter habitæ sunt, convenimus, in quibus non modo sententiam nostram exposuimus, sed ejus quoque rationem palam indicavimus. In qualibet proposita Causa decrevimus ea, quæ magis opportuna judicavimus; alia quoque Decreta promulgavimus, ad rectum examen hujusmodi Causarum, earumque solutionem instituendam. Tandem aliquos Dei Famulos consueto Ritu inter Beatos adnumeravimus.

Ut ergo nihil deesse Nobis in hac re videretur, illud tantum supererat, ut Beatorum Canonizationem perageremus. Ad quam obeundam haud satis erant, quæ hactenus diximus; neque enim a nobis commemorata sunt ob aliam causam, nisi ut quoddam voluntatis nostræ studium ad ejusmodi Canonizationem suscipiendam ostenderemus, quod tamen parum, aut nihil omnino conferre non ignoramus, nisi cætera merita, ac requisitæ conditiones pariter intercedant. Attamen in eo tota res sita est., quod post accuratum diuturnumque examen plurium annorum, judicium quinque Causarum Canonizationis absolutum jam fuerit a Congregatione Sacrorum Rituum. Accedit, quod ejusdem Congregationis consilio jam pronunciavimus Decretum, nempe posse quamlibet ex iisdem Causis ad solemnem Canonizationem deduci: Quamquam illud Decretum ejusmodi negotium minime absolvat, neque ipsi finem imponat: eo quod Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, antequam Sententiam ultimam proferamus, intelligere volumus in hoc Secreto Consistorio consi-

litum vestrum, utrum Canonizationem hoc tempore statuendam judicetis; ac deinde exposcere rursum a Vobis consilium, et ab Episcopis, qui ad Consistorium semipublicum convenient, utrum nempe in supradictis Causis quæstiones omnes ita examinatas, et solutas existimetis, ut Sententiam vestram Sententiæ Congregationis Sacrorum Rituum accommodare posse arbitremini. Sed ne temere, et inconsulto deliberetis, servato a Prædecessoribus nostris more, Vobis exponemus, quæ diligenter accurateque peracta sunt in his Causis Beatorum examinandis; et deinde meritum singularum intrinsecum compendio solum attingemus. N. I.

Ut autem initium sumamus ab iis, quæ gesta sunt in examinandis his quinque Causis Beatorum, de quibus res agitur, nulla est ex ipsis, pro qua examinanda plusquam centum viginti anni non fuerint insumpti, initium hujus temporis haud statuendo a die, quo hi Beati vitam hanc mortalem absolverunt, neque a tempore, quo Locorum Ordinarii sua auctoritate ipsorum Beatorum Acta conficere cœperunt, sed ab eo solum tempore, quo Sedes Apostolica concessit, ut ejusmodi Causæ coram se instituerentur. Equidem non ignoratis, in veteri consuetudine, ac more positum fuisse, ut hæ Causæ Romanæ Rotæ Auditoribus committerentur, qui deinde post accuratum examen rem totam exponebant, suffragium consultivum ferebant, ac postremo ad Congregationem Sacrorum Rituum omnia rursum examinanda deferebantur. Duæ nostrorum Beatorum Causæ, quæ modo afferuntur, propositæ jam fuerunt eo tempore, cum vetus consuetudo, quam paulo ante memoravimus, obtineret, eaque ratione pertractatæ sunt, quam superius indicavimus. Cum deinde immutata ea consuetudine, Romanæ Rotæ Auditores in Congregationem Sacrorum Rituum, tanquam ipsius membra, recensiti fuissent, in tribus reliquis Beatorum Causis quæstiones præcipuæ, ac necessariæ ad examen, ac trutinam revocatæ sunt

N. I. in iis Cœtibus, qui ad expendendas singulas ex allatis quæstionibus, ter convocari, et haberi consueverunt. Si ex his quinque Causis unam solummodo excipiatis, cujus Nos ipsi Beatificationem peregimus, quatuor reliquæ Cultum publicum jampridem obtinuerant a Nostris Prædecessoribus constitutum. Quamobrem nostram operam potissimum contulimus ad expendenda Miracula, quæ post Beatificationem contigerunt, et quæ a Sacris Legibus requiruntur, tanquam indicium quoddam cœleste Divinæ voluntatis, ut cultus permissivus ac peculiaris, cultu universali ac præceptivo commutetur. Illud testari merito possumus, nihil a Nobis prætermissum fuisse, ut accuratissimum examen fieret, quoniam non ignoramus, nullum studium, nullamque diligentiam esse in hac re supervacaneam. Illud quoque fatemur nullam a Nobis in his Causis agendis dispensationem, aut immunitatem a consuetis Legibus esse concessam, nostrumque privatum studium pro qualibet Causa sedulo impendisse. Præterea Deum vehementer exoravimus, ut lumen suum Nobis impertiretur, quo magis perspecta Nobis forent aliqua facta, quæ suffragium ferentes in Congregationibus manifesta satis putaverunt; denique, priusquam animum nostrum determinaremus, nonnullis mandavimus, ut occulta diligentia res propositas scrutarentur, ac plane dignoscerent, quorum postea documenta Nobis reddita, deponi jussimus in Tabulario Congregationis Sacrorum Rituum, ubi tuto servarentur.

Post hæc (ut ordinem initio propositum teneamus) verba facienda essent a Nobis de meritis cujuslibet Causæ. Verum institutam Orationem parumper suspendimus, ut tamen, ordine jam constituto, deinde prosequamur; videlicet postquam apertum erit os Cardinalis, cui clausum fuit initio Consistorii, ut suffragium quoque suum in rem propositam ferat, et postquam alia præsentia negotia absoluta fuerint. Porro hæc sermonis interruptio Vos le-

vabit ea molestia, quam pati deberetis, si perpetua oratione uteremur, et Nobis etiam paulum temporis concedet, ut libere respiremus. N. I.

Post hæc propositæ fuerunt Ecclesiæ, et alia peracta quæ superius indicata: deinde Sanctissimus D. N. prosequutus est suam Orationem in hunc modum.

Peractis jam negotiis, quæ absolvenda supererant, Orationem nostram, Venerabiles Fratres, prosequimur; et breviter quidem complectemur merita, quæ insunt Causis quinque Beatorum. Primum locum obtinet Causa Beati Fidelis a Sigmaringa Suevi ex Ordine Fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinorum. Nemo ignorat præclare gesta a Leopoldo Austriæ Archiduce, et Comite Tyrolensi, qui magno cum exercitu Rhætiam Superiorem invadens initio præteriti sæculi, gente illa pervicaci in suam ditionem redacta, Ministros Calvinianos ab illis Vallibus expulit, qui non modo pravam doctrinam in ipsis locis disseminaverant, sed miseros populos, et sua jam labe infectos, adversus Romanam Ecclesiam incendebant, et perniciosis consiliis incitabant, ut a legitimis Principibus facta conspiratione deficerent.

Tum Joannes Fulvius Curiæ Episcopus, qui Hæreticorum furore, ac violentia extorris, et ejectus, incredibili mœrore conficiebatur, eo quod Ministri Zuingliani, et Calviniani, spatio duorum annorum, quadraginta duas Parochias eidem usurpaverant, Leopoldum victorem induxit, ut ad Paulum V. Prædecessorem nostrum confugeret, eumque vehementer rogaret, ut Cappuccinos in Rhætiam mitteret, qui Sacras Missiones susciperent, ex quibus fructus non exiguos Sanctæ Religioni futuros sperabat.

Pontifex Leopoldo morem gessit libentissime, ac tum Sacræ Missiones in Rhætia initium habuerunt, quæ deinde magis confirmatæ, atque amplificatæ sunt, cum post obitum Pauli V,

N. I. Gregorius XV. Sedem Apostolicam obtinuit: Tunc enim bene constituta Sacra Congregatione de Propaganda Fide, ipsius consilio, quæ viros idoneos a Nuntio Apostolico, et ab Episcopo Curiæ satis cognoverat, Fratres Cappuccini ad eas Missiones obeundas delecti fuerunt, et illarum Præfectus Beatus Fidelis a Sigmaringa nominatus, qui magnam sibi famam ob virtutem, et zelum Apostolicum jam sibi comparaverat. Cum ejusmodi munere fungeretur, vitam hic Beatus absolvit, interfectus ab Hæreticis in odium Fidei Catholicæ, et hoc pacto illustrem Martyrii palmam est consequutus. Signa et Miracula accesserunt severe discussa, et concordibus suffragiis approbata. Placet ne igitur Vobis, ut ad solemnem hujus Beati Martyris Canonizationem juxta consuetum hujus Sedis Apostolicæ morem procedamus?

Hic Cardinales responderunt omnes : PLACET : *deinde Sanctitas Sua ;*

Secundo loco proponitur Causa Beati Camilli de Lellis, qui Bochianici in Aprutio loco honesto natus est. Cujus quidem juventus non fuit vacua, et immunis ab iis cupiditatibus, ac vitiis, quibus implicari juvenes consueverunt. Attamen tali pœnitentia ductus est, suasque labes per plures annos usque ad ultimum vitæ spiritum tanta severitate expiavit, ut præclaram Sanctitatis opinionem sibi demeruerit, eamque lætitiam in Cœlis excitaverit, qua gestire solent Angeli super uno peccatore pœnitentiam agente, quæ longe superat eam voluptatem, quam concipiunt iidem Beati Spiritus, cum in Cœlis coronari vident alios plures, qui pœnitentia nunquam indiguerunt, eo quod vitæ innocentiam, ac morum sanctitatem nunquam violaverint.

Nonnulli ex Theologis, ac Patribus non solum Martyres appellant eos, qui ab Hæreticis, vel Infidelibus in odium Christianæ Fidei, aut Ca-

tholicæ Religionis vita spoliantur, sed illos pariter tanquam Martyres agnoscunt, qui semper in Dei famulatu, et proximorum salute procuranda ita occupantur, ut assiduo charitatis opera præstent, non quidem ordinaria, sed difficilia, et heroica, in quibus constanter versantur, donec ad extremum vitæ diem perveniant; ideoque Charitatis Martyres nuncupantur. N. I.

De hac opinione Nos verba fecimus in Libris nostris, *De Canonizatione*, eamque minime probavimus, eo quod Orationi Panegyricæ potius, quam Theologorum Cathedræ consentaneam judicavimus. Illos haud Martyres, sed Confessores nominandos asseruimus, cum in eorum morte nullus appareat tyrannus, qui illos in odium Fidei violenter interficiat; Quod si contrariam sententiam sequuti fuissemus, nullum sane exemplum præstantius inveniri potuisset ad Martyres ejusmodi Charitatis declarandos, quam vita, ac mores, quibus Beatus Camillus de Lellis commendatur.

Siquidem Nosocomia hujus Urbis, quæ *Incurabilium*, *et Sancti Spiritus* appellantur, comparari possunt quibusdam veluti theatris, in quibus Camillus per plures annos charitatem suam exercuit, operam suam assiduo præbens infirmis, ut illos corporis ægritudine, atque animi morbis sublevaret. Febres pestiferæ, quæ hanc ipsam Urbem, ac Sedem Quirinalem invaserant, et universis, quos semel corripuerant, mortem inferebant, latissimum campum aperuerunt Camillo, ejusque Sociis Regularibus, ad pios Cives inflammandos, hortandosque, ut cibis, atque opportunis pharmacis ægrotantes recrearent, omnemque diligentiam impenderent, ut a mortis faucibus eriperent hominum multitudinem, qui ad eam calamitatem pervenerant, ut eodem lectulo vir cum uxore sua, ac liberis jaceret, necessario alimento, et consolatione destituti omnes, quos interea febris, egestas, re-

N. I. rum omnium necessitas, ac fames supra modum vexabant.

Post hanc calamitatem, et stragem, incredibilis illa annonæ charitas subsequuta est, ob quam Romæ, ejusque districtu, septuaginta millia hominum fame, ac frigore enecti perierunt. Horendum sane spectaculum! In Compitis ipsius Urbis, in macellis, et officinis fame debilitati Cives animam exhalabant, alii vero jam vita defuncti virentes herbas, quas ad famem sedandam decerpserant, adhuc dentibus premebant; Quare tum patuit maxime charitatis incendium, quo Camilli pectus exardebat; Plura omittimus ad rem explicandam, quæ in actis ipsius Beati descripta continentur; *Illud* solum indicabimus, tunc temporis magnam ægrotantium multitudinem in Nosocomium Sancti Sixti coactam fuisse, ex qua spatio paucorum dierum tria millia morbo confecta sunt. Pontifex Beato Camillo potestatem tribuit illius Nosocomii administrandi in iis omnibus, quæ ad salutem corporum, et animarum pertinerent. Itaque, ut huic muneri satisfaceret, in ædes Sancti Sixti ille se contulit cum octo Sociis, ex quibus ob incredibiles labores, et incommoda, quinque vitam amiserunt; Camillus autem immunis ab eo discrimine, ac liber evasit, singulari Dei beneficio, ut majora deinde pro utilitate proximi aggrederetur; inter quæ recenseri merito debet Institutio Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, quam ipse statuit, ac propagavit in varias Orbis terræ partes, et quæ magis in dies amplificatur, cum maximo ægrotantium, et morientium fructu, qui in ultima vitæ hujus periodo constituti, illorum præsidio, sanctisque monitis corroborati, ad immortalem vitam proficiscuntur. Hujus Beati intercessione Deus Miracula operari dignatus est, post longum et maturum examen concordibus suffragiis approbata. Videtur ne itaque Vobis expedire, ut ad hujus quo-

que

que Beati Canonizationem solemni ritu deveniamus? N. I.

Rursus Cardinales hoc loco responderunt : PLACET. *Et Sanctitas Sua institutum sermonem prosequuta est.*

Tertio loco exhibetur Causa Beati Petri Regalati Minoris Observantiæ Sancti Francisci, natione Hispani, qui Valdoletti natus est. Annales Fratrum Minorum tradunt a Gregorio XI. Pontifice designatos fuisse aliquos Commissarios Apostolicos, seu Visitatores, qui eum Ordinem in Hispania reformarent, cujus institutum, ac disciplina, pristina severitate dimissa, plurimum collapsa fuerat, quemadmodum Apostolica Sedes intellexerat. Ferunt, quemdam nomine Petrum Villacretium inter Fratres Minores virum sanctitate vitæ præstantem, inde excitatum fuisse, ut reformationem Regularis Observantiæ Sancti Francisci primus inchoaret. Sacra ædicula inter oppida Tendillæ, ac Penalverii sita erat, Beatissimæ Virgini Mariæ nuncupata, quæ ad Equites Melitenses jure pertinebat. Porro Sanctam Mariam Saliceti ipsam vocabant ex eo, quod Beatissima Virgo quibusdam Venatoribus ipsius nomen, et opem implorantibus eo loco apparuerat, cum illi inter densissimas pluvias, fulminum ignibus perterriti, via penitus aberrassent. Itaque, cum primum super salices altare fuisset extructum, inde Sanctæ Mariæ Saliceti nomen inditum est. Huic ædiculæ Petrus Villacretius exiguum tugurium conjunxit, ubi cum suis Sociis habitaret; Illud autem spatio temporis in magnificum ædificium commutatum fuit, in quo perfecti Regulares vitam duxerunt. In eo ipso loco vir præclarissimus Cardinalis Franciscus Ximenes Christianæ perfectionis spiritum suscepit, ex quo tandem accitus fuit, ut Elisabeth Hispaniarum Reginæ Confessiones exciperet.

N. I. Petrus Villacretius pietatem Beati Petri Regalati cognitam, et perspectam habebat; Quippe adolescentiam innocenter traduxerat, et cum Fratrum Minorum Instituto vix decennis nomen dedisset, anno ætatis decimo quarto (quod tum licebat) solemnem Professionem emiserat. Inter cætera Monasteria, quæ a Villacretio condita fuerunt, permittente Oxomensi Episcopo, illud prope Aquileram adnumeratur, in quo Petrus Villacretius, ac Beatus Petrus Regalatus, longe ab hominum consortio, sanctissimam et asperrimam vitam aliquo temporis spatio simul duxerunt. Quamvis autem curarent diligentissime, ut ejusmodi vitæ ratio in tenebris omnino delitesceret, tamen in finitimas Civitates evulgari cœpit, ex quibus aliqui visendi solum studio, alii vero, ut permanerent in ea solitudine, ad Monasterium confluebant; et hoc pacto Reformatio in Hispania mirum in modum propagata est.

Qua de re Villacretius præclarum opus, initamque viam insistere majori studio constituit, ut nova conderet Monasteria, ac vetusta in meliorem formam redigeret. Itaque domum Aquileræ Regalato commendavit, cujus virtutem longo jam temporis experimento probaverat. In eo loco Regalatus reliquis annis, quibus vixit, ad supremum sanctitatis apicem pervenit. Illic Reformationem institutam, suis exemplis, prudentique administratione sartam tectam retinuit, ita ut, quamvis novi Ordinis Fundator, aut Reformationis Institutor appellari nequeat, tamen ad illam statuendam maximum adjumentum attulisse, potentissimumque præsidium fuisse, nemo inficiabitur. Illic etiam toto vitæ suæ cursu Theologales, et Cardinales Virtutes modo sublimi, ac singulari exercuit. Universos in admirationem sui pertraxit ob animi humilitatem, vitæ asperitatem, ac jejunia, quibus corpus suum magnopere excruciavit. Quæ merita si desint, ad Beatorum Canonizationem Ecclesia nunquam adducitur. Illic etiam donis Extasis, ac Prophe-

tiæ cumulatus a Deo fuit, ac postremo feliciter hac mortali vita decessit, eamque sanctitatis famam reliquit, ut diuturnitate temporis imminui nunquam potuerit. Miraculis claruit tum in vita, tum post obitum; eademque trutinæ subjecta approbari meruerunt. Placet ne igitur Vobis, ut ad solemnem hujus Beati Canonizationem juxta Ecclesiæ institutum procedamus? N. I.

PLACET, *iterum dixerunt hoc loco Cardinales, ad quos deinde Sanctitas Sua.*

Quarto loco venit Causa Beati Josephi a Leonissa, quod Oppidum in Aprutio positum est. Ipse pariter Ordini Fratrum Cappuccinorum nomen dedit, et Sanctum Franciscum Parentem suum plane imitatus est. Etenim si Sanctus Franciscus martyrii cupiditate inflammatus, navigationem in Syriam suscepit, etiam Beatus Joseph ob eandem causam Constantinopolim se contulit, ubi Christi Fidelibus opitularetur, qui misera servitute tenebantur, gravissimoque periculo, ne ob incommoda et ærumnas, a Christiana Religione deficerent. A Soldano Rege Ægypti Sanctus Franciscus magnis officiis, et humanitate exceptus, omnem martyrio interclusum aditum cum vidisset, in Italiam remeavit; atque ita desiderii martyrium obtinuit. Beatus Joseph eodem ardore succensus, interiora cubicula, et penetralia Imperatoris Turcarum adire non dubitavit, ratus, eos populos universos facili negotio ad Fidem Christianam traducendos, si ipsorum Imperator eandem Religionem primus susciperet: Sed captus, ac detrusus in tenebrosum carcerem, eo gravissimo supplicio mulctatus fuit, ut pedem dexterum, et manum pariter dexteram ad ferreum uncum suspensus, capite, totaque corporis mole ad terram penderet, donec fame, ac dolore extenuatus vitam profunderet. Generosus Athleta Christi crudelissimum tormenti genus invicta animi constantia pertulit. At quoniam Joseph Dei be-

N. I. neficio vitam adhuc trahebat, atque inter acerbissimum cruciatum annuntiare Fidem Christianam haud omittebat; ideo Satellites consilium inierunt sub illo ignem excitandi, ut fumus obstrictis faucibus spiritum illi præcluderet, aut saltem a prædicanda Sancta Religione impediret.

Tres continuos dies in eo cruciatu fortiter permansit, ex quo divino potius, quam humano præsidio liberatus fuit, ita ut Causa ipsius Beatificationis, et Canonizationis (nisi ob gravissimas causas disciplina immutata fuisset) sub titulo Martyris, non autem Confessoris, proponi posse videretur. Nemo enim, qui in his studiis paululum versatus sit, ignorat, pristina temporum consuetudine appellari consuevisse Martyres etiam illos, qui post acerba tormenta, quorum vi mortem subire juxta naturæ conditionem debuerant, admirabilem in modum superstites evaserant: Attamen hoc tempore (quemadmodum unicuique cognitum, perspectumque est) Martyr haud nuncupatur, nisi qui in ferendis cruciatibus, aut vi tormentorum vitam amiserit.

Joseph ope divina vindicatus ab eo discrimine, quod superius exposuimus, in Italiam rediit, et reliquum vitæ spatium in locis Patriæ suæ finitimis traduxit, ubi Ruricolas, et Egenos Sacris concionibus imbuens, mirum dictu est, quam copiosos fructus collegerit: Mysteria Fidei, ac Religionis illis explicabat, et vineam Domini indefesso studio ita excolebat, ut nullos labores, nulla pericula, nulla incommoda vitanda unquam judicaverit. Evangelica consilia, juxta sui Ordinis præcepta atque instituta, diligentissime servavit; qua in re si defuisset aliquid, Causa Beati Josephi in medio cursu constitisset. Etenim certum, statutumque est, ut in Causis Servorum Dei, qui Regularium Ordinibus adscripti fuerunt, præter cætera, illud potissimum examinetur, an sui Ordinis præscriptas leges accurate observave-

rint. Postremo Beatus Joseph meritis cumulatus, et corporis sui vinculis dissolutus, in Cœlum evolavit, quo tempore ea signa contigerunt, quibus Deus pretiosam justorum mortem prosequi, ac declarare consuevit. Miracula quoque subsequuta sunt plene discussa, et approbata. Placet ne igitur Vobis, ut ad hujus Beati Canonizationem rite procedamus? N. I.

Hic quoque Cardinales dixerunt, PLACET, *quibus inde Sanctissimus Dominus Noster hæc alia deliberanda proposuit.*

Quintum, ac ultimum locum tenet Causa Beatæ Catharinæ de Ricciis ex Ordine Dominicano, de Ecclesia adeo benemerito, tum ob viros, tum ob mulieres gloria Sanctitatis celeberrimas, quæ eundem Ordinem illustrarunt: Satis sit hoc loco recensere Catharinam Senensem, Rosam Limanam, Agnetem ex Urbe Montispolitiani, quæ solemni Canonizationis Ritu in numerum Sanctarum relatæ fuerunt; Reliquas plures omittimus, quæ ob rationem cultus immemorabilis, obtinent cultum Sedis Apostolicæ auctoritate comprobatum.

Florentiæ nata est Catharina ex nobili genere: Parentes habuit Petrum Franciscum de Ricciis, et Catharinam de Panzano. Ab ineunte adolescentia futuræ Sanctitatis indicia non obscura præbuit. Pratum Hetruriæ Civitatem adducta (quo Parentes rusticationis gratia se contulerant), et ingressa Domum Monialium Sancti Vincentii, eodem momento temporis constituit in eo loco vitæ suæ cursum exigere, quamvis id ingratum, molestumque Parentibus esset, qui illam nuptui dare proposuerant.

Tantam Sanctitatis famam brevi assequuta est, ob dona præcipue cœlestia, quibus plerumque Deus animas sibi devinctas et charissimas exornare solet, nempe ob frequentes Extases, mentis alienationes, vaticinia, cordium arcanas scrutationes, et hujusmodi divina mu-

N I. nera, ut Præsides Ecclesiasticos excitaverit ad investigandum diligenter, utrum angelus tenebrarum (uti non semel accidit) Angeli Lucis speciem ad eam Virginem decipiendam assumpsisset. Omissa facimus experimenta, quibus tunc usi sunt Ordinis Dominicani Theologi, et illius Monasterii Provinciales, ut omni erroris nube discussa, veritatem agnoscerent, cujus certissima indicia deprehenderunt; ideoque testati sunt ea Catharinæ dona non Dæmonum fraudibus, neque naturæ portentis tribuenda, sed cœlitus immissa ad ejus animam exornandam. Cardinalis Robertus Puccius Pistoriensis Episcopus, jussu Pauli III. Pontificis, Florentiam se contulit cum pluribus aliis Episcopis prudentiæ, doctrinæque laude præstantibus; et post accuratum examen, summopere probavit vitæ Sanctitatem, et cœlestem donorum naturam, et conditionem, quibus Catharina ab omnibus commendabatur. In eadem sententia fuerunt Cardinales Cervinus, et Mediceus, qui deinde Summi Pontifices facti sunt, quorum primus Marcellus II., alter Leo XI. nuncupati fuerunt. Postremo accedit, quod in Causa Sancti Philippi Nerii demonstratum est, ipsum quadam mentis alienatione divinitus immissa, licet Romæ versaretur, Beatam Catharinam de Ricciis alloquutum fuisse, quæ Prati in Hetruria morabatur, cujus heroicam vitæ rationem plane cognoverat, eamque plurimi faciebat.

Hæc cœlestia dona plerumque Sanctitatem indicant, sed in illis Sanctitas minime continetur. Continua ferme rerum cœlestium meditatio, profunda humilitas, vita, victusque asperrimus, in observandis Ordinis sui legibus accuratissima diligentia, summa vigilantia, atque studium, ut reliquæ Sorores eandem virtutis semitam calcarent, hæ fuerunt Catharinæ dotes eximiæ, hæc ornamenta singularia. In examine hujus Causæ compertum est, ipsam maxime excelluisse in assiduo illarum virtutum exercitio, quæ ad illius conditionem, atque statum per-

tinebant. Porro id satis est, cum in ejusmodi Causis totum examen ad eas virtutes redigendum sit, quas Canonizandus exercere potuit juxta vitæ rationem, quam sibi delegerit. A Deo sæpius illa postulavit, ut iis donis cœlestibus, quibus tamdiu cumulata fuerat, spoliaretur, quod sane commendatur plurimum ab illis, qui pias animas ad perfectionem Christianam instituunt, nempe ut delectationi, et quandoque etiam vanitati aditus præcludatur. Itaque Catharina, quod vehementer expetierat, consequuta est; attamen opinio, quæ de ipsius Sanctitate excitata fuerat, imminui nequaquam potuit, sed usque ad mortem constanter permansit, et etiam post mortem magis percrebuit. Catharina eo mortis genere decessit, quod ejus vitæ Sanctitatem maxime decebat. Summa vitæ austeritas, et ciborum ratio, quos longo temporis spatio adhibuerat hæc Virgo pœnitentiæ amantissima, mortalem ipsi ægritudinem attulerunt. Ad illam fortiter obeundam Catharina sanctis operibus se præparavit : Acerbos dolores tulit patientissime : Ecclesiæ Sacramentis summa pietate susceptis, ultima sive colloquia, sive ad Deum precationes ardentissimi amoris plenas expressit. Sorores suas maxima benevolentia vivens prosequuta est, et ejusdem benevolentiæ moriens argumenta manifesta præbuit iis sermonibus, quos postremo ad ipsas Sorores convertit. Nonnulla portenta ad ejus mortem contigerunt; ita ut, si omnia simul expendantur, pretiosam in conspectu Domini Catharinæ mortem fuisse nemo dubitare possit. Post obitum, hujus Beatæ intercessione ea prodigia facta sunt, quæ vires naturæ excedunt, quæque idcirco communi calculo fuerunt Miraculis adscripta. Placetne demum igitur Vobis, ut ad hujus Beatæ Canonizationem juxta consuetum Apostolicæ Sedis morem procedamus?

N. I.

N. I.

Item : sibi PLACERE : *responderunt omnes Cardinales , quos subinde alloquutus est Sanctissimus Dominus Noster hoc modo.*

Præclaram sententiam vestram intelleximus super his , quæ a Vobis postulavimus. Quamobrem , vestigiis et exemplis nostrorum Prædecessorum inhærentes, duo publica Consistoria indicemus , in quibus Consistorialis Aulæ Advocati palam recensebunt vitæ Sanctitatem , ac Miracula singulorum ex Beatis , qui solemni ritu inter Sanctos adscribendi sunt. Antequam autem conveniatis ad semipublica Consistoria, in quibus Vos omnes , cum Episcopis , qui simul acciri debent, suffragium ferre debetis pro futura cujuslibet Beati Canonizatione , in more positum est, ut unicuique consignetur vita cujuslibet Canonizandi, compendio digesta unà cum virtutibus , et Miraculis , et singulis Actis, quæ pro eorumdem Causis confecta fuerunt. Quo tempore Clemens XI. felicis recordationis Beatorum Canonizationem celebravit, Nobis tunc temporis Fidei Promotorem agentibus præcepit, ut Causas Beatorum compendio describeremus , quæ deinde Pontifex ipse accuratissime perpendit , et incredibili studio ad examen , ac trutinam revocavit omnia documenta , quæ iisdem compendiis ad fidem faciendam jungebantur. Porro Causarum , de quibus modo res est , Nos ipsi compendia facere posse sperabamus , ardentique studio exoptabamus : sed assiduis curis distenti , Clementis XI. vestigiis insistere tandem deliberavimus. Itaque præter compendia a Postulatoribus confecta , et exhibita , hanc eandem provinciam ab alio suscipi jussimus , qui Promotoris Fidei sententiam consiliumque sequeretur. Eadem compendia , juxta normam et rationem a Nobis constitutam confecta Nos ipsi accurate perlegimus. Sedulo quoque examinavimus omnia documenta illarum rerum , quæ in ipsis compendiis referebantur : Et hæc tum

Vobis, tum Episcopis ad consilium accitis, tempore opportuno dabuntur, ut omnes sufficienter instructi ad semipublica Consistoria accedant. N. I.

Absoluta Oratione Sanctitas sua assignavit in Titulum Ecclesiam Sanctorum Joannis, et Pauli Eminentissimo Cardinali Paulutio; et sic dimissum fuit Consistorium.

IN CONSISTORIO SEMIPUBLICO

Habito die 9. Junii 1746.

VENERABILES FRATRES.

MAXIMAM Nobis hic amplissimus consessus jucunditatem affert, in quo Pontificum Prædecessorum nostrorum vetus consuetudo renovatur. Siquidem, cum de gravissimis negotiis agendum, ac deliberandum erat, in consilium vocabant Primores ex Clero Romano, Episcopos Suburbicarios, et cæteros Antistites, qui casu aliquo Romæ versabantur. Materiam pariter, quam Vobis examinandam, ac dijudicandam proponimus, Sacræ vetustati omnino consentaneam judicamus. Etenim Causa Martyris Fidelis a Sigmaringa Vobis exhibetur; et cognitum satis est, perspectumque universis, quam diligenter accurateque Prædecessores nostri Clemens, Fabianus, et Antherus colligi jusserint eorum Acta, qui pro Fidei Catholicæ defensione vitam profundebant; Actorum collectioni judicium succedebat, quod *vindicationis* appellabatur, quodque institui solebat ab Ecclesia, ad fraudes et ambiguitates evitandas: de quo judicio verba facit Optatus Milevitanus Scriptor quarti Sæculi, cum illustre facinus Cæciliani Archidiaconi commemorat, qui superbam Feminam Lucillam vehementer objurgavit, eo quod *ossa hominis mortui, etsi Martyris, sed necdum*

N. I. *vindicati*, osculari consueverat, priusquam Divinam Eucharistiam perciperet. Quod si aliquid paulo alienum ab antiquitate reperitur in examine, quod habetur hodierna die, illud profecto est, quod in Actis, et narrationibus rerum gestarum a Fideli Sigmaringa, quæ Vobis exhibitæ fuerunt, et quas antea Nos ipsi perspeximus, ac diligentissime expendimus, in his, inquam, Actis non solum agitur de Martyrio, ejusque Causa, sed etiam recensentur signa, ac Miracula, quæ, Beato Fideli intercedente, Deus patravit. Etenim vestram eruditionem minime latet gravissima disputatio, quam sæculo nono Ecclesiæ magna cum laude sustinuit S. Eulogius Martyr, ac Toleti Archiepiscopus, in suo præclaro Libró, qui inscribitur *Memoriale Sanctorum*, pro Cultu Cordubensium Martyrum: magnopere contendens illis exhibendum esse Martyrum Cultum, etiamsi nulla Miracula ob eorum intercessionem obtigissent. Attamen id minime Nos avocat ab instituto Nobis gratissimo venerabilis antiquitatis, cum in nostris Commentariis *de Canonizatione Sanctorum*, qualiacunque fuerint, plane ostenderimus, propositis cujuslibet sæculi monumentis et exemplis, nunquam Sedi Apostolicæ in more positum fuisse, ut Cultum publicum Martyris ulli concederet, aut permissivum, et pro aliquibus tantum locis, aut præceptivum, et pro universa Ecclesia, nisi postquam Martyrium, ejusque Causam perpendisset, ac probasset, juxta vetus adagium, nempe *Martyrem non facit pœna, sed causa*, et postquam Miracula etiam in examen adduxisset, ac probasset. Siquidem tutiorem in hac re sententiam amplectendam censuit, nec ullam diligentiam omnino prætermittendam, ut de gravissimo hoc negotio judicium ferret, cum præsertim nulla necessitas ejusmodi judicium postularet. Equidem Vobis ante oculos proposita sunt omnia, videlicet, vita, mors, ejusque causa, signa, ac Miracula Beati Fidelis a Sigmaringa. Interea vestras sententias exquirimus,

utrum ad ipsius Canonizationem deveniendum putetis. N. I.

Post hæc suffragium dederunt pro Canonizatione tam Eminentissimi Cardinales, quam Patriarchæ, Archiepiscopi, et Episcopi Assistentes, et non Assistentes. Quibus expletis iterum Papa sic fuit allocutus.

VENERABILES FRATRES.

SUMMAM voluptatem percepimus ex vestris suffragiis, quæ tulistis de proposita Canonizatione Beati Fidelis a Sigmaringa. Priusquam tamen ultimo deliberemus, ad Deum supplices confugere volumus, et simul hortari Fideles omnes, ut eadem vota concipiant, videlicet ut cœleste lumen in hoc gravissimo negotio Nobis elargiatur, judicium laturis de Canonizatione Beati Fidelis a Sigmaringa, atque aliorum quatuor Beatorum, quorum Causæ in quatuor sequentibus Consistoriis Semipublicis in examen adducentur. Porro Cardinalis noster in Urbe Vicarius de more promulgabit jejunia, Ecclesias visitandas, preces, et alia pietatis opera præscripta, et suscipienda ab illis, qui consequi volunt plenariam Indulgentiam, quam Nos impertiti sumus universis, qui preces effundent eo modo, quem statuimus, ut Deus scilicet Opt. Max. suæ lucis claritate mentem nostram illuminet.

Et sic dimissum fuit Consistorium.

IN CONSISTORIO SEMIPUBLICO

Habito die 10. *Junii* 1746.

VENERABILES FRATRES.

POST Causam B. Fidelis a Sigmaringa, quam Vobis in præcedenti Consistorio proposuimus, alteram B. Camilli de Lellis in hoc præsenti

N. I. Consistorio Vobis exhibemus: et quemadmodum in Causa B. Fidelis sacram antiquitatem, et hujus S. Sedis disciplinam ante oculos habuimus, ita profecto mentem eandem, idemque institutum in proponenda Causa B. Camilli hodierna die retinemus. Equidem inter Martyres ipse non recensetur, sed inter Confessores; eo quod præclarissimis sane virtutibus ac meritis exornatus, ex hac mortali vita in Cœlum migraverit, naturali tamen mortis genere; neque in odium Christianæ Religionis interfectus vitam amiserit. Quamvis autem Confessorum Cultus post Martyrum Cultum inductus fuerit, tamen illum pariter antiquum esse, minime est dubitandum; cum ex sæculo quarto hujus rei monumenta certissima suppetant, *etiamsi illorum* sententiam sequamur, qui Sacram antiquitatem magis accurate diligenterque perscrutantur. Hanc opinionem Nos amplexi sumus in Commentariis nostris *de Canonizatione Sanctorum*, omittentes eam disputationem, quæ viros eruditos in duas partes dividit, utrum Cultus S. Hilarii Pictaviensis, an S. Martini, Turonensis Confessorum, antiquior in Ecclesia dicendus videatur.

Hæc quoad sacram antiquitatem: verum quoad hujus S. Sedis disciplinam, nemo ignorat, Monachos primos fuisse, qui consilia Evangelica sibi penitus imitanda proposuerint, deinde Mendicantium Ordines hanc viam ingressos esse, ac postremo eos cœtus, qui Clerici Regulares appellantur. Illud etiam cognitum est omnibus, perspectumque, Sedem hanc Apostolicam semper proclivem fuisse, ut inter Sanctos referret Ordinum Regularium Fundatores, si illi virtutibus heroicis, gloriaque Miraculorum post obitum, uti necessario requiritur, maxime excelluerint: non una tamen semper eademque ratione; cum antiquiores ritu antiquiori, tacito videlicet Summorum Pontificum assensu, cæteri recentiori ritu, expresso videlicet assensu, immo prolata a Summis Pontificibus definitiva sen-

tentia, fuerint Sanctorum fastis adscripti, juxta duplicem canonizandi modum, de quo in recensitis nostris Commentariis, luculenter egimus, epochas temporum statuendo, quod an feliciter fuerimus assecuti, aliorum esto judicium. N. I.

Porro, juxta primum Canonizationis morem Cultum publicum in Ecclesia universali obtinuerunt Paulus, Antonius, Basilius cœtuum Monachorum Fundatores in Oriente, Augustinus, Benedictus, Columbanus, eorumdem cœtuum Monachorum Fundatores in Occidente; juxtaque secundum Canonizationis morem, cæteri Ordinum Regularium Institutores Canonizationis honorem sunt assecuti, ut ex Tabulis Ecclesiasticis, et monumentis, quæ in Vaticanis Tabulariis asservantur, et a Nobis sæpe perlecta sunt, plane desumitur.

Alexander etenim III. solemni ritu Sanctorum numero adscripsit Bernardum Fundatorem ac Parentem totius Familiæ Monachorum Clarevallensium; Clemens III. Stephanum Fundatorem Ordinis Grandimontensis in Aquitania; Cælestinus III. Joannem Gualbertum Institutorem Congregationis Vallisumbrosæ, ac Giraldum Parentem Monachorum Sylviæ majoris in Gallia Aquitanica; Gregorius IX. Franciscum Assisinatem, et Dominicum, quorum primus Fratres Minores, alter vero Fratrum Prædicatorum Ordinem instituerunt; Clemens V. inter Sanctos adnumeravit Cælestinum V. Congregationis Cælestinæ Fundatorem; Leo X. Franciscum de Paula Parentem Fratrum Minorum; Gregorius XV. Philippum Nerium, ac Ignatium de Loyola, quorum primus Presbyteros Oratorii nuncupatos, alter Societatem Jesu constituerunt. Postremo Clemens X. Catalogo Sanctorum addidit Nomen Cajetani Ordinis Regularis Theatinorum Fundatoris; Alexander VIII. nomen Joannis de Deo, qui Fratres servientes pauperibus infirmis in suis Nosocomiis instituit; Clemens XII. nomen Vincentii de Paulis Fundato-

N. I. ris Sacerdotum, qui Sacris Missionibus addicuntur.

Cum hæc ita sint, hodie proponitur Vobis Beatus Camillus de Lellis Clericorum Ministrantium infirmis Parens atque Institutor. Vobis exhibita fuit ante oculos series ipsius vitæ, corporis cruciatus, continuum virtutum summe præstantium exercitium, et cœtus Regularis non solum institutio, sed etiam propagatio in varias Orbis terræ partes, cum maxima Fidelium spirituali ac temporali utilitate; postremo descripta perpendistis Miracula, quæ Deus ob illius intercessionem ac nomen patravit. Quamobrem sententias Vestras expectamus, utrum solemnis Beati Camilli Canonizatio decernenda videatur ejusque nomen inter Sanctos cœtuum Regularium Fundatores publico consuetoque ritu sit adscribendum.

Hic autem Cardinales, necnon Patriarchæ, Archiepiscopi, et Episcopi Assistentes, et non Assistentes Sententiam suam dixerunt. Quibus absolutis Sanctissimus Dominus Noster ad eos verba fecit in hunc modum.

VENERABILES FRATRES.

Suffragia Vestra de Canonizatione B. Camilli de Lellis magnam Nobis lætitiam attulerunt; Quam ob causam nihil aliud respondemus, nisi peragendas esse preces, quas jam indiximus, ut Deus elargiatur Nobis opem suam, ac cœleste lumen ad ea rite perficienda, quæ pro futura Beatorum Canonizatione requiruntur.

Et sic dimissum fuit Consistorium.

N. I.

IN CONSISTORIO SEMIPUBLICO

Habito die 11. *Junii* 1746.

VENERABILES FRATRES.

IN Praecedenti Consistorio Vobis expendendam proposuimus Causam B. Camilli de Lellis Fundatoris Ordinis Clericorum Regularium ministrantium infirmis. Agendum est hodierna die de Causa B. Petri Regalati, qui sane Institutor appellari nequit, sed aut Restaurator, aut praecipuus Minister; cujus opera, ac labore Reformatio Ordinis Fratrum Minorum in Hispania statuta est. Equidem Ordines Regulares inter splendidiora Ecclesiae ornamenta recensentur: leges autem, quae illis praescribuntur, Sanctitati maxime accommodatae, et consentaneae judicantur; qui tamen haud permittuntur, juxta disciplinam ab Alexandro III. Praedecessore nostro constitutam, nisi prius ab hac S. Sede Apostolica post accuratissimum examen comprobentur. Cum tamen Regularium Ordines hominum copia, non Angelorum, conflentur: ideo non semel, ob frequentes atque inveteratas legum ipsarum violationes, factum est, ut Pontifices Praedecessores Nostri Ordines aliquos Regularium jampridem fundatos de medio tollendos duxerint, etiamsi Leges Sanctissimas profiterentur; plerumque vero evellere coacti fuerint zizaniam frumento admixtam, opera, studioque praestantium Sanctitate Virorum, qui remissos Ordines ad pristinum splendorem restituerent, et Charitatis ardorem pene extinctum rursus accenderent, Regulares Ordines ad primum institutum ac normam revocantes, quam illorum Professores aliqua ex parte deseruerant. Itaque, sicut haec Sancta Apostolica Sedes animum proclivem semper ostendit, ut Fundatores Ordinum Regularium solemni ritu

N. I. Sanctorum Catalogo adscriberet, quod in præcedenti Consistorio pluribus exemplis declaravimus, si tamen cumulus reliquarum virtutum ad hunc titulum simul adjungeretur : eandem rationem habuit pro Restauratoribus Ordinum Regularium, vel eorum, qui plurimum adjumenti laborisque contulerunt ad statuendas Reformationes, non temere et inconsulto excogitatas, sed Romanorum Pontificum auctoritate præscriptas, non solum tentatas, sed executioni demandatas, quas postremo ipsi Restauratores non modo suscipiendas aliis proposuerunt, sed ipsi prius exemplo suo integre servarunt, non ulla ducti specie utilitatis, aut humanæ gloriæ, sed unice pro Dei gloria propaganda. Petrus de Alcantara Ordinis Minorum Restaurator fuit, et a Clemente IX. Prædecessore nostro inter Sanctos adnumeratus. Sed antea Gregorius XV. in Canonem Sanctorum retulerat Theresiam, quæ singulari cum gloria restauravit Ordinem Carmelitarum, quem tum Viri, tum Mulieres profitebantur. Neque sane multum temporis præteriit, ex quo Benedictus XIII. de Nobis optime meritus, Sanctorum Catalogo nomen addidit Joannis a Cruce, qui plurimum adjuvit Sanctam Theresiam in Reformatione Carmelitani Ordinis, quam ipsa susceperat. Ex scriptis documentis, quæ Vobis tradita fuerunt, jam clare deprehendistis, quantum laboris atque operæ Petrus Regalatus impenderit ad constituendam Reformationem Ordinis Minorum, quam Apostolica Sedes præceperat; quo studio, qua prudentia, quam magna Ordinis sui utilitate gravissimum hoc negotium administraverit. Satis etiam cognovistis morum innocentiam, quam ab adolescentia ad finem usque vitæ integram conservavit; virtutum summe præstantium assiduam exercitationem; dona supernaturalia, quibus a Deo cumulatus fuit, dum inter mortales ageret; pretiosam ipsius mortem, et præclara Miracula, quæ ante, et post illam contigerunt, ut ejus

Sanctitas palam omnibus innotesceret. Quare nihil aliud superest, quam ut Sententias Vestras de Canonizatione ipsius indicenda Nobis declaretis. N. I.

Eminentissimi autem Cardinales, et alii ut supra suffragati fuerunt; quos deinde Sanctissimus Dominus Noster ita alloquutus est.

VENERABILES FRATRES.

Suffragia Vestra consensu unanimi deposcunt, ut Beatum Petrum Regalatum in Catalogum Sanctorum referamus. Nos, cum opus fuerit, sententiam quoque nostram declarabimus. Interea magno studio Deum precamini, ut lumen suum Nobis impertiat ad opus hoc maximum pro ipsius voluntate in terris perficiendum.

Et sic dimissum fuit Consistorium.

IN CONSISTORIO SEMIPUBLICO

Habito die 13. Junii 1746.

VENERABILES FRATRES.

Non ignoramus exploratum satis esse vestræ eruditionis, juxta veterem Ecclesiæ disciplinam inter Martyres non solum adnumeratos fuisse illos qui pro Christiana Religione vitam amiserunt, sed eos pariter, qui ob eandem Religionis causam acerbissima tormenta pertulerunt, licet postea superstites ab illis evadentes, mortali hac vita in pace perfuncti sint. In Conciliis, quæ a S. Cypriano coacta fuerunt, aliqui Episcopi, nomine, ac titulo Confessoris, alii vero Martyris, obsignantur, Tertullianus autem in eo libro, quem in Praxeam conscripsit, titulum Martyris ipsi minime tribuendum con-

N. I. tendit, ob eam causam, quod levissimum, ac breve tormenti genus tulisset, non vero, quia vitæ spiritum inter cruciatus nequaquam emisisset: *Praxeas*, inquit, *de jactatione Martyrii inflatus, ob solum, et simplex, et breve carceris tædium.* Id etiam S. Joannis Evangelistæ celebri exemplo comprobatur, qui in dolium ferventis olei demissus, licet incolumis ex illo prodierit, et usque ad ultimam senectutem in pace vitam absolverit, tamen Martyris titulum a Fidelibus obtinuit. Ob eandem rationem S. Thecla Protomartyr a Patribus nuncupatur, eo quod prima inter mulieres Martyrii gloriam pro Christiana Fide consecuta est: quippe damnata ad bestias, quemadmodum ex Annalibus Ecclesiæ deprehendimus, cum nullum *ab illis detrimentum* accepisset, reliquum suæ vitæ tempus solitudini mandavit, ubi longo senio confecta, et vinculis corporis soluta, in Cœlum placide evolavit. Ob hæc Theologi inquirunt, utrum etiam nunc Martyris nomen apte conveniat illis, qui superstites fuerunt cruciatibus, quorum acerbitate vitam profundere debuissent, sed post multos annos, lectulo, ut ajunt, suo jacentes postremum diem obierunt; et utrum ritu solemni etiam nunc inter Sanctos Martyres recenseri possint. Nonnulli id fieri posse censuerunt; utque obviæ occurrant difficultati, nempe reliquo vitæ spatio inquinari potuisse peccati labe eos, qui post tormenta superstites fuerunt, respondent, Divinæ bonitati consentaneum videri, quod eos in cœlesti gratia confirmet, qui singulari suo beneficio vim tormentorum, certumque mortis discrimen, quod pro Christo subierant, superaverunt. Nos de hac ipsa re fusius egimus in nostris Commentariis *De Canonizatione Sanctorum*, ubi S. Sedis Apostolicæ consuetudini inhærentes, plane ostendimus, Martyris titulum minime hodie tribuendum, nisi mors intercesserit in odium Christianæ Fidei, quam Tyrannus intulerit, et Martyr ob eandem causam susceperit, fortique

animo pertulerit; nec ut ab hac disciplina recedatur, sufficere exempla a sacra quidem antiquitate desumpta, sed quæ prodierunt, antequam aliæ leges justissimis de causis ab Ecclesia fuerint statutæ; aut argumenta, quæ piis ab hominibus potius, quam a peritis Theologis excogitata videntur. Quapropter cum adhuc in minoribus Promotoris Fidei munus gereremus, et Causa hæc B. Josephi a Leonissa initio proponi cœpisset, magno studio contendimus atque obtinuimus, ut de illa tamquam de causa Confessoris, non vero Martyris, ageretur, etiamsi Beatus Joseph unco ferreo per tres continuos dies suspensus a Turcis in odium Christianæ Religionis crudelissimum tormenti genus pertulerit, uti vos ipsi ex traditis documentis perspicere potuistis. Illud tamen libenter, ac merito probavimus, ut hoc facinus præclarissimum in hac causa pertractanda magni penderetur, et pro decernenda solemni Canonizatione etiam plurimum conferret, si tamen continua virtutum summe præstantium exercitatio, proprii Instituti plena observantia, quacum maxima vitæ austeritas, ac pœnitentia conjungitur, in Beato Josepho apparerent, ac liquido comprobarentur; si postremo illius mortem ea prodigia secuta fuissent, quibus justorum mors dignosci consuevit. Hoc sane pacto Causa Beati Josephi tanquam Confessoris, non vero Martyris, in examen adducta fuit. Seriem totius vitæ, quam ille duxit, vestros ante oculos expositam habuistis: Cognitum Vobis est quidquid pie sancteque gessit, antequam se conferret Constantinopolim pro Missionibus obeundis; gravissimum tormenti genus, quod in illa Civitate passus est, ex quo Divino beneficio fuit ereptus: quanto deinde tempore superstes extiterit, quam præclara gesserit, et qua ratione vitam absolverit. Vobis etiam perspecta sunt Miracula, quæ ob illius intercessionem contigerunt. Itaque illud tantum superest, ut sententias vestras de solemni ejus Canonizatione indicenda Nobis explicetis. N. I.

N. I.

Post hæc Eminentissimi Patres, et alii de more suffragium dederunt; quibus a Sanctitate Sua auditis, talia deinde subdidit.

VENERABILES FRATRES.

Intelleximus suffragia vestra de Causa Beati Josephi a Lionissa, pro quibus ferendis ad Deum Vos prius confugisse, idemque facturos etiam non dubitamus, ut cœleste lumen Nobis impetretis. Attamen Vos magnopere hortari non prætermittimus, ut privatim, ac publice easdem preces suscipiatis, cum Vos minime lateat, quantam vim habeant illæ precationes, quæ publice, et Ecclesiæ nomine indicuntur.

Et sic completum fuit Consistorium.

IN CONSISTORIO SEMIPUBLICO

Habito die 14. *Junii* 1746.

VENERABILES FRATRES.

In Apostolicis Actis Capite vigesimo primo, in quo describitur iter, quod S. Paulus suscepit a Tyro Ptolemaidem, et ex eo loco ad urbem Cæsareæ, illud memoriæ traditur, eundem Sanctum Paulum unà cum Sociis ingressum fuisse domum Philippi Evangelistæ, seu Concionatoris Evangelii, qui sanè Philippus is facili conjectura judicatur, qui Eunuchum Candacis Reginæ Æthiopum Sancto Lavacro expiaverat. Moram aliquam duxerunt illi in ædibus Philippi, cui erant quatuor Filiæ virgines, ac prophetantes; quod si virginitatem illæ non profitebantur voti ullius ratione, quo se Judæi obstringere minime consueverunt, tamen religionis causa eas virgines fuisse non est dubitandum; quæ prophetantes etiam nuncupantur,

vel quod in concinendis divinis laudibus assiduo versarentur, vel quia futura prænunciarent: *Venimus Cæsaream*, (ita scriptum est in sacris litteris) *et intrantes domum Philippi Evangelistæ, qui erat unus de septem, mansimus apud eum. Huic autem erant quatuor filiæ virgines prophetantes.* Quod in itinere S. Pauli contigisse memoravimus, id Nobis etiam evenit in gravissimo hoc negotio, quod hodierna die ad finem sumus perducturi. Postquam septa aliorum Cœtuum Regularium percurrimus, uti Vos ipsi ex præcedentibus Consistoriis perspicere potuistis, nunc ingredimur Claustra S. Dominici, qui non modo, sicut Philippus, Evangelii Concionator fuit, sed etiam Ordinis Fratrum Prædicatorum primus Parens, atque Institutor; et quemadmodum in ædibus Philippi quatuor ipsius Filias virgines prophetantes S. Paulus deprehendit, ita Nos in Claustris Sancti Dominici quatuor etiam illius Filias invenimus, quæ prophetantes, appellari merito possunt, vel quia a divinis laudibus celebrandis nunquam cessarunt, vel quia futuros eventus antea denuntiarunt. Porro illæ nominantur, Catharina Senensis, Rosa Limana, Agnes Montispolitiani, et Catharina de Ricciis. Pius II. Prædecessor Noster Sanctorum Catalogo nomen Catharinæ Senensis adjunxit. Clemens X. Prædecessor quoque Noster Rosam Limanam: Benedictus XIII. de Nobis optime meritus Agnetem Montispolitiani inter Sanctos solemniter retulerunt. Itaque, ut quatuor istæ Filiæ prophetantes S. Dominici pari honore cumulentur, illud tantum superest, ut Beatam Catharinam de Ricciis numero Sanctorum adnumeremus. Supervacaneum ducimus hoc loco referre ipsius Familiæ præstantiam, optimam pueritiæ institutionem atque innocentiam, virtutis propositum, quo Cœtui Regulari nomen dedit, et in quo constanter permansit, eximiam charitatem, qua Deum, et proximum semper prosequuta est, singularem prudentiam, qua præfuit cæ- N. I.

N: I. teris Monialibus longo temporis spatio, profundam humilitatem, incredibilem patientiam in pluribus ferendis incommodis, cumulum cœlestium donorum, quæ in ipsam Deus liberaliter contulit, pretiosam ejus mortem in conspectu Domini, Sanctitatis famam, quæ constans fuit, cum adhuc in terris ageret, et post quam diem supremum obiit, ac tandem Miracula, quæ ob illius intercessionem obtigerunt. Cum hæc omnia vestris oculis objecta jam fuerint, illud reliquum est, ut mentem vestram de solemni ipsius Canonizatione decernenda Nobis declaretis.

Eminentissimi Cardinales, et enunciati Præsules sententiam suam tulerunt; quibus absolutis, hæc Sanctitas Sua subjecit.

VENERABILES FRATRES.

Maximam sane voluptatem percepimus ex suffragiis vestris, quæ solemnem Beatæ Catharinæ de Ricciis Canonizationem deposcunt. Eandem prorsus lætitiam sensimus in quatuor præcedentibus Consistoriis, in quibus suffragia tulistis de Causis aliorum quatuor Beatorum, de quorum Canonizatione pariter agebatur. Itaque, Deo juvante, diem vigesimum nonum hujus mensis Junii qui Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum Festo celebrando consecratur; illum, inquam, diem constituimus, ut ritu solemni, numero Sanctorum adscribamus quinque Beatos, nempe Fidelem a Sigmaringa, Camillum de Lellis, Petrum Regalatum, Josephum a Leonissa, ac Catharinam de Ricciis. Interea preces vestras ad Deum convertite, ac vehementer ab ipso exposcite, ut ope sua potentissima cœlestique inspiratione Nobis adsit propitius, suumque lumen impertiat, ut hanc rem gravissimam perficiamus ad gloriam Divini Nominis augendam,

Catholicam Fidem magis efferendam, et Christianam Religionem propagandam.

Et sic absolutum fuit Consistorium.

NUM. II. N. II.

HOMILIA

Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI PP. XIV., quæ habita est inter Missarum Solemnia die Natali Sanctorum Apostolorum PETRI et PAULI Principalium Romanæ Urbis Patronorum, quo die solemne Decretum Canonizationis quinque Beatorum in Sacrosancta Vaticana Basilica pronunciavit.

Communem Cœlo terræque lætitiam ex glorioso BB. Apostolorum PETRI et PAULI triumpho, quem pro Christo morientes uno die, eodemque loco reportarunt, ad Nos maxime, et ad hanc Urbem, Venerabiles Fratres, ac Dilecti Filii, pertinere certum est. Quamquam enim ad universam spectet Ecclesiam de gemina Principis Apostolorum, et Doctoris gentium corona lætari, quod sancita eorum sanguine Fides in omnes gentes sese feliciter propagaverit, Roma tamen debet præ cæteris efferri gaudio, et cumulatius exultare, quod quæ antea fuerat errorum magistra, Apostolorum eorumdem opera facta sit discipula veritatis, Civitas Sacerdotalis et Regia, Arx Religionis, et Caput Orbis, cujus imperium Divinæ Fidei gloria latius, quam olim terreno principatu, dilatatum, portæ Inferi metuunt ac contremiscunt.

A vetustissimis usque temporibus Romano Pontifici solemne fuit summa religione, ac singulari celebritate diem hunc agere, in quo duplex Sacrum, alterum in hac Vaticana Basilica,

N. II. alterum via Ostiensi in Basilica S. Pauli, facere consuevit, ut pius Sæculi quarti vates Prudentius testatur. Id quoque temporis complures ex variis partibus Episcopi ad Urbem commigrabant, festum hunc lætissimum diem unà cum Romano Pontifice celebraturi, uti ex Paulino, qui sequentis ætatis scriptor extitit, colligimus.

Nos quoque, quos non una causa ad Principis Apostolorum memoriam honore cumulandam adducit, quod nempe in ejus locum et dignitatis amplitudinem, licet immerentes, successimus, sed aliæ quoque rationes urgent ad illius, et Apostoli Pauli cultum promovendum, quos unà simul colere, ac venerari consuevit Ecclesia; quod nimirum inter Sacræ hujus Basilicæ Canonicos decem et quatuor annos fuimus, quodque ejusdem Petri honori Metropolitana Bononiensis Ecclesia dedicata sit, quam decennio gubernavimus, et quam adhuc detinemus; Prædecessorum nostrorum vestigiis etiam in hac parte pro viribus insistere cupientes; non solum quotannis in pervigilio hujus Festi solemnibus Vesperis in hac Basilica interesse, et mane Pontificali ritu Missam celebrare consuevimus, sed etiam in perpetuum valitura sanctione decrevimus, ut per totam Octavam singulis diebus in diversis Sacræ hujus Urbis Ecclesiis aliqua eorumdem Apostolorum memoria insignitis solemne Sacrum peragatur, præsente aliquo Prælatorum Apostolicæ Sedis officiis addictorum Collegio; utque pomeridiano tempore alii piorum hominum Cœtus, statis quisque diebus, ad easdem Ecclesias pie religioseque procedant. Ad hæc mandavimus, ut Calendariis, et Divinorum Officiorum Libris iidem duo Beatissimi Apostoli, tamquam primarii augustæ hujus Urbis Patroni, inscribantur; quod quidem Nobis a Sanctissimis Viris Leone Pontifice, Maximo Taurinensi, et Venantio Fortunato, ex veteri disciplina traditum est.

Opportune quoque et merito hunc ipsum diem festum Beatorum Apostolorum PETRI et PAULI hodiernæ

hodiernæ Sanctorum Canonizationi selegimus : nedum ut saltem semel vitæ nostræ tempore felicissimum hujusmodi diem ingenti populorum concursu, multaque Fratrum Nostrorum Episcoporum frequentia, pristino more celebrari videamus; sed præsertim etiam, quod sententiam illam definitivam, qua quinque Beatos nuper in Sanctorum album retulimus, pronunciavimus, ut audivistis, in honorem Sanctæ et Individuæ Trinitatis, ad Catholicæ Fidei præsidium, et Christianæ Religionis incrementum, auctoritate Domini Nostri Jesu Christi, Beatorum Apostolorum PETRI et PAULI, et Nostra; et demum, quod in unoquoque eorumdem quinque Beatorum imago quædam, et nonnulla Sanctorum Apostolorum PETRI et PAULI similitudo inesse videtur. Hoc autem non ita dicimus, ut par meritum, aut æqualitatem virtutum horum cum illis inferamus, cum temeritas sit amplitudinem Apostolorum cum aliorum Sanctorum meritis comparare; sed ut ostendamus, hæc nova Sanctitatis lumina ad clarissimas Beatorum Apostolorum PETRI et PAULI virtutes accedere pro viribus curavisse, et hac ratione ad Sanctorum gloriam in terris meruisse exaltari, qua jamdudum in Cœlis inter beatissimos Cives fruebantur. N. II.

Venit Petrus Antiochia ad hanc Urbem; hìc primam Sedem constituit, hìc nequissimum debellavit Simonem, hìc Jesu Christi Evangelium disseminavit. Venit huc quoque Paulus post navalem, ut Joannes Chrysostomus ait, pugnam, atque hìc in Judæis et Gentibus in Christi Fide erudiendis dies noctesque laboravit. Ambo vitam et sanguinem pro Christi nomine effundere cupientes, ambo Romæ, eodemque die, gloriosam Martyrii coronam adepti sunt : Petrus quidem inverso capite cruci affixus, Paulus gladio capite obtruncatus : ex quorum sanguine, veluti ex semine, tot beatorum Martyrum millia germinarunt, ut exuberante copia virtutis, et fidei, ut Cyprianus inquit, singuli Martyres nu-

N. II. merari non possent. In his modo Fidelem de Sigmaringa numeravimus, qui ad prædicandum verbum Dei, et Catholicam Religionem ab hæreticis vindicandam, ab hac Apostolica Sede in Rhætiam missus, invicto animo morti occurrens, ab hæreticis interfectus est, et gloriosam sibi martyrii coronam comparavit.

Negavit ter Petrus, ab ancilla, et Judæis interrogatus, Divinum suum Magistrum. Persecutus est Paulus discipulos Christi, quos ad internecionem usque delere statuerat. At suam Petrus perfidiam flevit amarè : et Paulus Divinæ vocis terrore correptus, humi stratus, factus est vas electionis, et ad Apostolicam dignitatem unà cum Barnaba a Spiritu Sancto vocatus est. Quot ad pœnitentiam ex præclaro horum exemplo excitati, ex improbis et impuris facti sunt egregiæ virtutis et sanctitatis lumina? Quot assiduis lacrymis sua deflentes scelera, uberrimos pœnitentiæ fructus fecerunt, quibus immortali deinde gloria in Cœlis gaudere, et apud nos solemni ritu inter Sanctos recenseri meruerunt? His profecto Camillus de Lellis annumerandus est, qui eadem vestigia persequens, non modo juvenilis suæ ætatis errores detestatus est, sed etiam reliquo vitæ tempore, tum animæ, tum corporis proximorum saluti impense addictus, heroicis, quibus Cœlum promeruit, virtutibus maxime inclaruit. O quam bene sese ad Pauli doctrinam confirmavit! qui in prima ad Timotheum se blasphemum, et persecutorem, et contumeliosum, et primum peccatorem vocans ; *Fidelis*, inquit, *sermo et omni acceptione dignus, quod Christus Jesus venit in hunc Mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum* : addiditque : *Sed ideo misericordiam consequutus sum, ut in me primo ostenderet Christus Jesus omnem patientiam ad informationem eorum, qui credituri sunt illi in vitam æternam.* Ita plane Camillus misericordiam Dei consequutus, a scelere et flagitiis ad bonam frugem revocatus,

inde meritis et virtutibus plenus ad gloriam Sanctorum meruit extolli. N. II.

Minime contentus fuit Petrus in Pontum, Galatiam, Cappadociam, Asiam, et Bithyniam Jesu Christi Fidem intulisse, sed, ne quis in ea hæsitaret, aut ne quid ab ea alienum in Ecclesiam induceretur, epistolas binas canonicas scripsit, in quibus Sanctissimæ Leges ad reprimendos vitiorum impetus, ad resistendum nequitiæ diaboli, et ad æternæ vitæ hæreditatem assequendam opportune traduntur. Hoc ipsum amplissime fecit Paulus decem et quatuor epistolis canonicis conscriptis, quarum sapientiam, et cœlestis doctrinæ copiam quis satis posset oratione complecti? Quænam eloquentia pro dignitate explicaret epistolam ad Romanos, sive binas ad Corinthios, sive ad Hebræos alteram, in quibus de fide, de bonis operibus, de virtutibus theologicis, de vitiis atque erroribus extirpandis; divina plane sapientia, et admirabili zelo fideles docet, cohortatur, inflammat? Atque hinc Episcoporum ad populos sibi commissos pastoralium epistolarum dimanavit consuetudo, per quas illi zizania in medio tritici exorta eradicare conantur, et, si qui mali usus, aut depravati mores irrepserint, corrigere, ac reformare student. Hæc exempla quoque piis quibusdam in Ecclesia hominibus ansam dederunt, identidem religiosorum virorum Cœtus, hujus Sanctæ Sedis auctoritate intercedente, reformandi, qui paulatim neglecta evangelicorum consiliorum observantia, a pristinæ virtutis gradu defecerant. Iter hujusmodi summa cum laude confecit Petrus Regalatus a Nobis nuper numero Sanctorum adscriptus, qui tot annos ingenti labore, incredibili austeritate vitæ, miraque humilitate, ac singulari prudentia, Ordini suo Franciscano, qui quibusdam in locis a veteri splendore desciverat, reformando totus incubuit, et assiduo heroicarum virtutum studio eam assecutus est Sanctitatis laudem,

N. II. quæ et Seraphico Ordini esset exemplum, nec minus universæ Ecclesiæ ornamentum.

Hierosolymis Petrus unà cum Joanne in vincula conjectus est, et ab Angelo bis solutus a vinculis, quibus hominum improbissimorum perfidia illum obstrinxerat. Quid vero loquar vincula, flagella, lapides, naufragia, immissiones bestiarum, atque alia plurima, quæ passus est Paulus, quæque ipse ad Corinthios scribens enumerat, quamquam, ut Joannes Chrysostomus advertit, plura fuerint ab eo prætermissa, quam numerata? Adeo ut, etiamsi ei gladio mortem oppetere non contigisset, tot nihilominus acerba passus, quæ illi vitam omnino eripere debuissent, nisi superstes divinitus extitisset, profecto inter Martyres computaretur. Hinc porro geminæ Cœlo januæ patefactæ sunt: altera iis, qui effuso sanguine pro Christo cæsi sunt, et inter Martyres recensentur; altera vero iis, qui suppliciis, quæ pro fide fortiter passi sunt, superstites, jam olim Martyres vocabantur, nunc autem illustri Confessorum titulo decorantur. Hac altera via incessit Josephus a Leonissa, quem modo in Sanctorum Confessorum album retulimus. Hic per plures dies supplicium immane et exquisitum pro Christi nomine a barbaris invicto animo toleravit, atque inter cruciatus acerbissimos Evangelium prædicare non destitit. Quibus expeditus, nihil habuit antiquius, quam animas Christo evangelica prædicatione lucrari, suamque, excelsarum omnium virtutum, quas heroicas dicimus, sublimitate, sanctiorem in dies facere usque ad mortem, quam coram Deo pretiosam in pace obtinuit.

Commendavit Paulus in prima ad Corinthios virginitatis dignitatem, in cujus laude posuit multa, quæ ab eo statu derivantur, emolumenta. Nullum tamen de virginitate præceptum a Domino sese accepisse affirmavit, sed de illa tantummodo consilium se dare: *De virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem*

do. Hæc autem Paulum Coapostolum, secundum datam sibi sapientiam, literis tradidisse, Petrus in epistola secunda contestatur. Consilium quoque Pauli fuit, præter continentiam, orationem, jejunia, paupertatem, et obedientiam, colere: quibus in rebus potissimum sita est vitæ monasticæ ratio, a primis usque Ecclesiæ sæculis tam in viris, quam in fœminis feliciter propagata. Recentiori vero memoria ad monasticam alia insuper accessit religiosorum hominum vita, eorum præsertim Ordinum, qui Mendicantes nuncupantur, in quibus non minus doctrina, quam sanctitate, complures ex utroque sexu Ecclesiam mire illustrarunt. Tres jam inclytæ fœminæ, Catharina Senensis, Rosa de Lima, et Agnes de Monte Politiano ex Ordine B. Dominici solemni ritu Sanctarum Virginum numero adscriptæ sunt: ad quas et Nos Catharinam de Ricciis modo aggregavimus, claustrali vita tam illustrem, tam humilem, tam pœnitentiæ addictam, et a Deo maxime locupletatam iis cœlestibus donis, quibus ipse animas sibi acceptas in terris quoque cumulare consuevit. N. II.

Tandem Apostolorum Actus pleni sunt novis, et inusitatis miraculis, quæ Deus ad manifestandam gentibus Beatorum Apostolorum PETRI et PAULI tum doctrinam, tum sanctitatem, operari sibi complacuit. Enimvero nolumus illa conferre cum iis, quæ Dominus agere dignatus est ad intercessionem, et preces quinque Beatorum, quos modo solemniter inter Cælites recensuimus. Non ignoramus, varia esse miraculorum genera, varios gradus. Verum si hæc ad illa minus æquiparari valent, nihilominus hæc quoque ita naturæ vires excedunt, ut dubitari nullo modo possit, quin sint sanctitatis eorum, ad quorum merita facta sunt, luculentum expressumque Dei testimonium.

Ex iis, quæ hactenus dicta sunt, satis apparet, quam apte in hoc ipso Sanctorum Apostolorum PETRI et PAULI lætissimo die hodiernæ

N. II. Canonizationis solemnia celebrentur. Nunc autem, quoniam prope Aram consistimus, sub qua eorumdem Beatorum Apostolorum cineres et ossa jacent, quid aliud restat, nisi ut ad vos gloriosi Apostolorum Principes, orationem nostram et preces humiliter convertamus? Tu quidem, Beatissime Petre, Venerabilem hunc Clerum de Cœlo respice, qui abs te originem ducit, quique nomini tuo devotus te perpetuo colit: respice et Nos, qui in hanc principem omnium Cathedram a te institutam, et quæ Ecclesiarum omnium unitatis est centrum, impares licet meritis successimus. Tu vero, Beatissime Doctor Gentium Paule, populum hunc, quem te præ cæteris diligere tuoque cordi inhærere, literis tuis significabas, peramanter respice. Ad vos enim, Parentes optimi et amantissimi Urbis hujus Patroni, in tanta hujus diei celebritate, fiducia pleni confugimus, ut, vestris intervenientibus meritis, a Deo impetremus Catholicæ Fidei propagationem, Romanæ Ecclesiæ, quæ sanguinis vestri pretio fundata est, exaltationem, et sartam tectam Apostolicæ hujus Sedis dignitatem, cujus vindices et propugnatores vos semper extitistis. Ad vos deinde convertimur, Fidelis, Camille, Petre, Joseph, et Catharina, quos modo nostros apud Deum intercessores fore solemni ritu declaravimus, quosque fidelibus populis tanquam præclara virtutum exempla proposuimus: Vos quoque humili corde obtestamur, ut Christianam Religionem, ut Fidem, ut denique Apostolicam Sedem apud Deum orationibus vestris tegere ac tueri dignemini; Nobis præsertim in ærumnis, quibus in diem conflictamur, et quibus Petri navicula jactatur, opem auxiliumque divinum implorantes. Spe magna nitimur, Deum, Vobis intercedentibus, Nos in medio mari periclitantes non relicturum. Habemus enim perpetuo ante oculos Petrum in mediis fluctibus, super aquas maris a Domino ambulare jussum, et naufragio perire metuentem: Quem Augustinus ad-

vertens, *In unda*, inquit, *exclamet titubans* N. II.
Petrus, et dicat: Domine, salva me. Porrigit enim Dominus manum; et quamvis increpet dicens: Modicæ fidei, ut quid dubitasti? tamen a fluctibus rapit, et confitentem infirmitatem suam, atque illius auxilium postulantem, perire non sinit. Demum Gloriosi Principes Apostolorum, Beatique nuper in Sanctorum Catalogum relati, lenite iram Dei in furore suo terras arguentis: exorate omnipotentem Principem pacis, in cujus manibus sunt corda Regum, et sub quo curvantur, qui portant Orbem, ut Christianos Principes, diuturnis nimium dissidiis, inter se decertantes, in pristinæ charitatis compagem restituat.

FINIS SEXTI VOL.

INDEX

INITIORUM SINGULARUM CONSTITUTIONUM

QUÆ IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR.

FINIS INDICIS.

INDEX

ARGUMENTORUM EARUMDEM CONSTITUTIONUM.

ANNO MDCCXLVIII.

PONTIFICATUS ANNO VIII.

PONTIFICATUS ANNO IX.

ANNO MDCCXLIX.

IN APPENDICE.

FINIS INDICIS.